

Purgel István – Szabó Imre

Hej halászok, horgászok

és az ő cselekedeteik
Fejér megyében

Purgel István – Szabó Imre

*Hej halászok, horgászok
és az ő cselekedeteik
Fejér megyében*

Purgel István – Szabó Imre

Hej halászok, horgászok

és az ő cselekedeteik

Fejér megyében

HEJ, HALÁSZOK, HORGÁSZOK ÉS AZ Ő CSELEKEDETEIK FEJÉR MEGYÉBEN
Történelmi visszatekintés

Szerzők:

Purgel István (horgászatról szóló rész)

Szabó Imre (halászátról szóló rész)

Szerkesztette:

† Szabó Imre

Szakmailag lektorálta:

Lévai Ferenc

Udvari Zsolt

Olvasószerkesztő:

Ivanits István Viktor

Példányszám: 2000 db

ISBN 978-615-5673-39-9

Nyomdai kivitelezés: Duna-Mix Kft.

Felelős vezető: Szakolczai Lóránt ügyvezető igazgató

www.dunamix.hu

Felelős kiadó:

Agrárminisztérium Halgazdálkodási Főosztály

A könyv megjelenését az Agrárminisztérium

*„Állami halgazdálkodási feladatok támogatása” fejezeti kezelésű előirányzat
forrásai tették lehetővé.*

Budapest

2019

Hej horgászok

Gyermekkorom óta érdekelt a természet, a vizek világa, sokat jártam horgászni a Bánya-tóra, a Császár-víz csala-pusztai szakaszára. Később ifjúsági, majd felnőtt horgászként még jobban megismertem hobbim alanyait a halak világát, a horgászat örömeit és bánatait. 1989-ben pályázat útján kerültem a Horgászok Fejér Megyei Intézőbizottságának titkári tisztségébe. Negyedszázados ügyvezetői működésem alatt megváltozott a horgásztársadalom világa, 1993-ban létrejött a Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetsége. Tágult a horgászok látóköre, egyre jobban képzett sporttársak tagjai az egyesületeknek, és mind több a fiatal pecás. A horgászati lehetőségek is bővültek a magántavak működésével. Fejér megyében az elmúlt évtizedekben számos világ- és Európa-bajnokságot, országos versenyt rendeztünk, amelyeken egyesületeink tagjai rangos helyeken (világbajnok, Európa-bajnok) végeztek. Amikor szerzőtársam Szabó Imre megkeresett, hogy vállaltam el a horgásztörténelem papírra vetését örömmel mondtam igent, mert úgy éreztem, hogy a huszonnegyedik órában vagyunk, hogy megismerhessük múltunk emlékeit.

Purgel István

Hej halászok ...

Mindig érdekelték azok a szakmák, ahol művelőik a közmondás szerint „üres tarisznyában” kotorásznak. Először a madarak világát ismertem meg, majd a halászat és a vadászat együtt jött. Olyan halászati szakemberektől tanulhattam, mint Antalffy Antal, Csizmadia István, Fekete Tamás, Osztás Imre. 2013-ban, amikor elkészült Fejér megye vadászattörténetéről szóló könyvem, Lévai Ferenc barátom azt mondta: „remélem magunkról, halászkiról is készítesz hasonlót”. Akkor úgy gondoltam, hogy a halászat és a horgászat sorstársa egymásnak, ezért megkerestem Purgel Istvánt, hogy legyen a szerzőtársam. Az eltelt évek során rengeteg írásos dokumentumot, fotót stb. néztünk át, sok régi és fiatal halással, horgással beszélgettünk, gyűjtöttük visszaemlékezéseiket. Írásaimban szerettem volna bemutatni az ősi foglalkozásnak, a halászatnak minden fellelhető emlékét, aminek csak a könyv terjedelme szab határt. Purgel Istvánban nemcsak szerzőtársra, hanem egy BARÁTRA is találtam.

Szabó Imre

† Szabó Imre (1952-2019)

Életének 67. évében rövid, de súlyos betegség után elhunyt Szabó Imre agrármérnök, szakíró. Az erdő, a természet szeretett szülővárosából Salgótarjánból hozta magával. 1959-ben került Székesfehérvárra. Itt szerette meg és vált Fejér megye, a Velencei tó, a Vértes, a Bakony, és a Mezőföld szerelmesévé. Székesfehérváron végezte általános iskolai tanulmányait, majd a Mezőgazdasági Technikumban érettségizett. Agrármérnöki diplomáját Mosonmagyaróváron szerezte. A munkája során került kapcsolatba a vadászzal, szerette azt meg és kezdett el ő maga vadászni. Fontosnak érezte a vadászat hagyományainak ápolását, történetének kutatását. Az eredményeket pedig több szakmai cikkben, konferencián és nívós kiadványokban tárta a szakma és a széles közvélemény elé. A szakmája során került kapcsolatba a horgászattal, halászzal és azok művelőivel. Többüket barátjának is nevezhette. Mindig vonzotta őt a vizek világa. Nagyon érdekelte a vizekhez kapcsolódó szakmák története, néprajza. Lelkesen gyűjtötte, kutatta ezeket. Több kihalófélben lévő szakma utolsó képviselőjével tartott fenn kapcsolatot. Szerette volna ezek emlékét az utókor számára megőrizni. Nagyon érdekelték a Fejér megyéhez kapcsolódó halászati emlékek az őskortól napjainkig. Kutatta a különböző korok vizek szabályozásához kapcsolódó emlékeit. Úgy gondolta – és ezt hangoztatta is –, hogy a horgászat, halászat a természetvédelem, a vizek egészsége szempontjából létfontosságú. Széles érdeklődésű ember volt, foglalkoztatták a néprajz, a fotózás és a néprajz kérdései is. Gyászolják felesége, lánya, fia és szeretett macskája is. Búcsúzunk tőled. Nyugodj békében! Kérem, hogy emlékét imával és gyertyagyújtással őrizzük meg!

Szabó Balázs

Halászat

Előszó a halászathoz

A halászat, mint ősfoglalkozás, ma is viseli egykori jegyeit, módszereit. A természetesvízi halászok nagy halfogási tudománya őskori. A honfoglaló magyarság is magával hozta ezt a tudományt. A magyarok ősi foglalkozása volt, mert vannak olyan hal- és eszközneveink, amelyeket a Kárpát-medencén kívüli népek és az itt élő avarok, szlávok nem ismertek a magyarok bejövetele előtt, de az egykori Levédia és Etelköz népeinél ma is megtalálhatók. A halfogási módszerei is változatosak, különösek, és egy nép eredetére jellemzőek. Leleményesség tekintetében a magyar halász ritkítja párját.

Herman Ottó

Az okszerű természetes halászat nem állhat csak a hal kifogásában, amit köznapi értelemben a halászaton értenek, hanem biztosítani kell a vizek halállományának megmaradását, gyarapodását is.

Répássy Miklós

Ismeretlen kortársaink a vízen járók. Talán nagy titkokat ismernek, ezért olyan rejtőzködők. Kevés beszédűek, zárkózottak. A halásznótákat nem ők éneklik. Úgy járók a vizeinket, mint évezredekkel ezelőtt. Életük a természettel való összefonódás legszebb példája. Nem szennyezik és nem rabolják ki, mert utóbb is a vizek adományából akarnak megélni. Szerszámaik és halfogó módszereik a távoli múltba vezetnek, az emberiség őstudásához, amit legtöbben elveszítettünk.

Kunkovács László

A Duna

A Fejér megye keleti részét határoló folyam évszázadok óta halászott víz volt. Pásztorkodó eleink télen a folyók mellé húzódtak, ott várták ki a tavasz megjöttét, s közben halászattal is foglalkoztak. Önállóan vagy borkorban dolgozó hálózók járták a vizet, a szervezett halászat a 19. század végén alakult ki, amikor 1896-ban megalakították az Érd-dunaegyházi Halászati Társulatot, aminek központja Adony lett, a Fejér megyei vízterület nagysága több mint húszezer hektár volt.

A rácalmási halászok 1905-ben közösséget alapítottak és Ercsőtől Dunaegyházig béreltek vízterületet, a társulásuk vezetője Pachona István volt, Lováti Ferenc, Felhősi József, Gurnyek Gáspár, Meleg István, Meleg János, Meleg Pál, Fekete József, Fekete János, Puskások (ifj. és id.), Gyermek József, Kiss Ferenc, Juhász János, Silmer János, Silmer Gyula, Silmer György, Kukucska Lajos, Dénes Mátyás, Csepecz Ferenc, Halupka Imre, Kapás István, Oláh András, Sós Ferenc, Szabó Gyula, Szabó Lajos, Szabó Tamás, Mosonyi Mihály, Rozbora József, Erdélyi János, Wágner Sándor, valamint Kálmán Károly voltak a társai. A rácalmási halászok apáról fiúra örökölték a mesterségüket, így alakultak ki a helyi dinasztiák. Ilyen helyi halászcsalád tagja Kukucska Gyula, az utolsó rácalmási halász. Nagyapja, apja

Kukucska Gyula az utolsó rácalmási halász

és családjának több tagja is halászott, sőt fiával is megszerettette a hálózó vízi élet szépségeit.

Feleségével évtizedeken át járták a Dunát, ami a halászcsaládoknál elfogadott volt. A „hátszágot” a halászberek számára a feleségek biztosították, de ha kellett csónakba szálltak, eveztek, varsát néztek fel, hálót húztak és kötöttek, de ők alkudoztak a halkereskedővel, nagyobb szerencsével, mint a férfiak.

Az egykori dunapentelei (dunaújvárosi) halászok mesélték, hogy a szabályozások miatt a huszadik század tízes éveinek vége felé kezdett zátonyosodni

Dunapentelei halászok

a folyam, a mai öböl is azokban az években, későbbi évtizedekben formálódott ki. Az egykori halásztanya ott volt, ahol a mai horgászbüfé található. Itt voltak a tericsfák, amelyeken a nagyhálókat szárították. A varsa is összefüggött a folyam szabályozásával, mert az 1910-es évek elejéig háromkarikás varsákat használtak, a ráckevei Gulvin József ismertette meg velük az ötkarikás, két vörsökös, egyszárnyú varsát. A pentelei halászok használtak menyhalvarsát is.

A halászatra alkalmas területek voltak a mai szabad strand, rakpartsarok, Szilvás, Cserkész tanya,

Milling Dunaújváros

Kecsegehálóval és a kutyaival mennek halászni

Vesszős, Kenderes és a Précsényi-sziget. A huszadik század első évtizedeiben Bányai István volt a bérlő, őt követte Kovács Ferenc, 1930 és 1945 között Molnár Mihály bandagazda bérelte a halászati jogot. A tizenkilencedik század végéről származik feljegyzés, hogy Dunapentele mint község 401 forintért vette meg a halászat jogát. 1938-ban 681,5, 1939-ben 510,75 pengő volt a halászok bevétele. 1942-1947 között 1954 kilogramm pontyértékben adták bérbe a halászat jogát. Dunapentelei halászok voltak: Tonka István, Tonka János, Varga László, Molnár József, Balogh György, Mazula Ferenc, Bero Mihály.

A pentelei halászok emlékei szerint egykoron halászcéhük is volt, erről csak szájhagyomány maradt fenn.

A Duna Fejér megyei részére 1931-ben a Földművelésügyi Minisztérium ponty és süllőikre támogatást adott, aminek segítségével másfél kilogrammal növekedett a fogási átlag. A következő években negyven százalékkal nőtt az értékesebb halfajok fogási eredménye. 1942-ben pontyból 7000 kilogrammot fogtak a Dunából.

A második világháború befejezése után állami tulajdonba került vizeket bérelni lehetett, ilyen bérlőközösséget alakítottak a Csepel-Ercsi halászok 2020, és az Adony-Dunaegyháza közötti 1700 hektár területre. Az utóbbi 1945. október 10-én tartotta

alakuló gyűlését, határuk Iváncsa felső határától Baracs alsó határáig terjedt.

Később ezek a halászközösségek tovább osztódtak, alakult szövetkezet Ercsiben, az egykori

Sztálinvárosban (ma Dunaújváros), ezekből az Ercsiben működő közösség maradt talpon. Ide tömörültek a környékbeli dunai halászok Adonyból, Baracsról, Rácalmásról. Ercsiben 1946. január 1-jén alakult bérlőszövetkezet, a központ először Százhalombattán volt, majd 1947-től Ercsiben alakították ki. A halászok a fogásuk negyven százalékát adták be a közösségbe. Az alapító elnök Hajdú József volt, őt Dubecz József váltotta. Az adonyi Duna-szakaszt a holtágak kivételével a szövetkezet kapta meg 1959. január 1-jétől hasznosításra.

A dunai fogások alakulása érdekesen alakult a huszadik század hatvanas évtizedeiben. 1960-ban, amikor szennyeződés vonult le a folyón, közel 500 mázsa volt a fogás, 1961-ben már közel 700 mázsa. 1963-ban már 930 mázsa, 1967-ben közel 800 mázsát fogtak a Dunából. Az 1960-as években közel ötven halász dolgozott az Ercsi Ságvári Halászati Termelőszövetkezetben. A halászok havi jövedelme közel 1500 forint volt. Az Ercsiben élő halászok a magasodó löszfalak tetejére építették házaikat, hogy ráláthassanak munkahelyükre a Sztrucska, Károly, Schätzig és Lajos családok. A huszadik szá-

Ercsi halászok az 1955-ben fogott 263 cm hosszú és 116 kg-os vizával

zad ötvenes évtizedeiben a halászok egymásután fogták a Dunából a vizákat: 1954-ben 64 kilós, 1955-ben 116 kilós, 263 centi hosszúságút fogott Scherer Pál, Végh Viktor és Sztrucska Jakab, 1956-ban fogott hal 210 cm hosszú volt 71 kilóval, 1958-ban 60 kilósat zsákmányoltak. A vaskapui erőmű építésével megszűnt a Dunán a vizák fölfelé irányuló mozgása. 2010. szeptember 29-én Ercsinél Szilágyi Istvánék száz-száz jelölt vizaivadékokat telepített a Dunába.

A rácalmási halászok is fogtak 27 kilós vizát, de a kisapostagi Dunapart egy része is viseli a vizafogó nevet.

A dunai halak már szeptember végén, október elején keresni kezdik a számukra kedvező telelőhelyet, a homokos részokról a mélyebb iszapos melegebb aljzat felé húzódnak. A telelőre vonulást először a keszegfélék kezdik, őket követik a fogassüllők, majd a csukák. A pontyok elfekszenek a tuskós iszapágyban. A harcsák maradnak egyedül egész évben egy helyen, a mély iszapos, vízbe dőlt fák ágai között. A folyó halainak táplálkozása függ az áradástól is, Ercsinél a Duna a hordalékát a bal partra rakja, ami nagyon sok tápanyagot tartalmaz. Apadáskor az ellentétes oldalt keresik fel. Áradáskor a hal a vízzel együtt kimegy az elárasztott területre, már 20-30 kilométerről megérzik, hogy „pezsdül” a víz, és az 1-2 centis vízszintemelkedésre is reagálnak. Ha túl gyors az apadás, akkor szinte pánikszerűen úsznak vissza a mélyebb részekre. Ha lassú az apadás, akkor tovább maradnak az ártéren. Először a balin érzi meg a víz apadását,

ennek előrejelző hatótávolsága lehet 100 kilométer is, a dunai halászok a faj „fordulásától” tették függővé munkájukat. Ha a balin visszaúszik, akkor kezdik elrekeszteni az áradásos területet, ilyenkor jól fogható volt a jász, a domolykó és a fogassüllő. Az áradásos területet legutoljára a ponty hagyja el, amikor már a háta kilátszik a vízből, sőt van, amikor az oldalára dőlve úszik ki innen (Lévai Ferenc megfigyelései).

A Rácalmáson a nagyszerszámosoknak a Felső-artézínél (Lováti), az Alsó-artézínél (Gyermekék, Felhősi) volt tanyájuk, de átjártak Ráckeve-re is. A kisszerszámosok a Gyermek-tónál, a szigeten, a Téglagyárnál, a Kopasz és Molnár-szigeteknél, a Kis-Dunán, a Macskaliknál, a Sas-rétnél, az Ördögárok-nál és a Visszafolyásnál halásztak.

A kisszerszámosok ketten dolgoztak, használták a kecét, a sleppzsákot, a karika hálót, a millinget, a ráchálót, a nagy vizek levonulása után a tapogatót. A kuttyogatót Miklós Pál honosította meg. Kulcs alatti részen sleppzsákkal 30 kilós* márnát fogtak (*Udvari Zsolt lektor megjegyzése: szakirodalmi adatok a márna maximális testtömegét 10-12 kg-ban állapítják meg, ugyanakkor nem zárható ki az ennél nagyobb testtömeg elérése a Dunában, és így a fenti adat hitelessége). De húztak 70 és 36 kilós harcsát, 12 kilós pontyot is. Rácalmáson híres halkereskedő volt a Kali Rozi néni, Szabó Gyuláné, Silmer Györgyné és Gyarmati Ferenc.

Fejér megye dunai részén a kisszerszámos halászok kolomphoz gúzzsal erősített „evedzőt” használtak, amely mindig a Duna felőli

oldalon volt, hogy a parthoz minél közelebb haladhassanak, ahol kisebb a víz sodra, a „csiklijeiben” mind a két oldalon van szemben álló kolomp, hogy a megfelelő oldalon evezhessenek. A halászok háromágú szakállas szigonnyal dolgoztak, a fenékhorgok száma, amit használtak 500 és 2000 darab volt, csalinak szeméttücsköt tűztek. Három-három és fél kiló tücsök elég volt egy hétre csaléteknek.

Az állítóhálót, a marázsát biblának is nevezik, mellette a karikás dobó és a csontos kece is használatban volt, de a kőgátak megépülése után 1908-1910 körül áttértek a ráchálóra és a sleppzsákra Molnár Mihály

Kecsege telepítés Ercsinél 2016-ban

Rácalmás halász szobor avatás 2017-ben

hajós javaslatára. Mind a kecsgehálót, mind a tükrőshálót ismerték és használták, balinfogásra a háló nem parával, hanem gyékénnyel (kákával) volt felszerelve, mert az nem zörgött és nem riasztotta a halat.

A kerítőhalászatnál, amilyen széles a víz elzárják az alsó részét leshálóval, a felső részén a kishálót vetik be, mindkettőt a partig húzzák ki. A két hálót összekötik, és úgy húzzák partra mintha kerítőháló lenne. Pentelén lehúzásnak mondták és a nagyhálóval 24 ember dolgozott.

Zaccolásnál rőzsét raktak össze, vagy egy egész bokrot engedtek le a holtág fenekére, fölé jelzőt kötöttek. Erre szívesen ívik a hal, jó búvóhely a harcsának, pontynak, fogassüllőnek, pár hét után körbekerítik hálóval, és kiszedik a zaccot, 5-6 mázsa hal is összejön egy-egy zaccon.

A balinhálót korábban két csónakkal húzták, de miután megfogyott a halászok száma, ezért a segítő a „dézsa” lett, amire a háló másik végét kötötték, és együtt úszott a csónakkal lefelé a vízen. Később a dézsát deszkalappal helyettesítették, amelyen rajta maradt a dézsa elnevezés. A millinget ágvillára szerelték, amivel dévéreket lehetett fogni. Eltűntek a tauplis, csónakra szerelhető 4×4 méteres emelőhálóval dolgozó halászok is. A dunai halászok ladikjának nem volt meghatározott mérete, volt egy

emberes, de használtak 10-15 személyes ladikot is. „Csónik”-nak nevezték és lenolajjal, marhafaggyúval, halzsírral tartósították. Dunapenteléig terjedt el a folyón az ún. „osztrák ladik”, amit Regensburgban és Linzben gyártottak, fenyőfából faszeggel készítették, 7-12 méter hosszúak voltak, és a dunai halászok átszőgezték, így tették tartósabbá. Woyhárovich Elek a huszadik század negyvenes éveiben dolgozta ki a hálók impregnálásának új módszerét, ami csersavas kezelést jelentett, ezzel az élettartamuk kétszeresére növekedett. A Dunán dolgoztak a hajómalmok is, az utolsó vízimolnár Ercsiben Boldog István volt, akinek malmát nyolcvan esztendeje 1938. augusztus 15-én vihar süllyesztette el.

Ercsiben is apáról fiúra szállt a halászat mesterisége, a korábbi szövetkezeti elnök Szilágyi István két fia, Ákos és Gábor is a szakmában dolgozik, munkájuknak köszönhető, hogy Ercsi környékén megkezdték a kecsge telepítését a Dunába. Lévai Ferenc, akinek édesapja is nagy vízenjáró halász volt, itt nevelkedve édesapjától és a helyi halászbrigádok mellett sajátította el a mesterséget és lett híres halásszá.

2017 augusztusában Rácalmásban a helyi önkormányzat támogatásával szobrot állítottak a dunai halászoknak, emlékezve és tisztelve a szakma művelőire.

A Velencei-tó

A mai Velencei-tó, -amit Maucha Rezső a világhírű magyar hidrobiológus pannóniai tótípusnak nevezett- korán vitatkoznak a tudósok, egyesek tizenkettő –tizenötezer évesre, mások húszezerre becsülik. Az ÉK-DNy-i irányban húzódó tó kiterjedését tekintve a pleisztocén földtörténeti korban volt a legnagyobb, ekkor meghaladta a hetven négyzetkilométert, azaz több mint kétszerese volt a mainak. Tengerszint feletti magassága alig haladja meg a száz métert.

Kőkorszaki hálónéhezékek Sukoróról

Honnan származik a neve? - ezen bizony sokat töprengtek a nyelvészek, eredetét kutatták oklevelekben, leírásokban, hivatkoztak a szájhagyományra, döntő bizonyítékot egyik sem szolgáltatott.

A tavon már a kőkorszakban is halásztak, ezt igazolja a sukorói Tóra-dűlőben talált hálónéhezékek.

1193-ban említik először FERTEU néven, III. Béla királyunk a fehérvári hospitalarius szerzeteseknek adományozta egy oklevélben.

Mátyás király olasz származású tudós költője a Bonfini az alábbiakat írja: „Inter Albam et Budam Venetis est oppidum ab his conditum”. A venetus származású itáliai népcsoport telepedett le a tó partján és megalapította Venezia-t, azaz a mai Velencét, amit régen Fertőfenéknek (Fertőfynyek) neveztek.

Regéltek arról is, hogy a halászok un. szélzászlóját nevezték velencének, de a honi halászáttörténetben ennek sehol sincs nyoma.

A tó néhai részbirtokosa Meszleny Mór a település nevének és az erről elnevezett tónak eredetét az alábbiak szerint magyarázta: „A tó vize egykor talán nem volt annyira náddal ellepve, a tisztán tükröző tó vizét a nyílt tér nyert éjszaki, déli és keleti szelek felzaklatván igen nagy hullámokat vert fel. A német köznyelvben a víz hullámait „Wellen”-nek szokták nevezni, a tavat pedig „See”-nek, a kettő összeolvasásából adódik a Velence, Velence elnevezés?” Az viszont tény, hogy a tó mai nevét már több mint ötszáz éve használják.

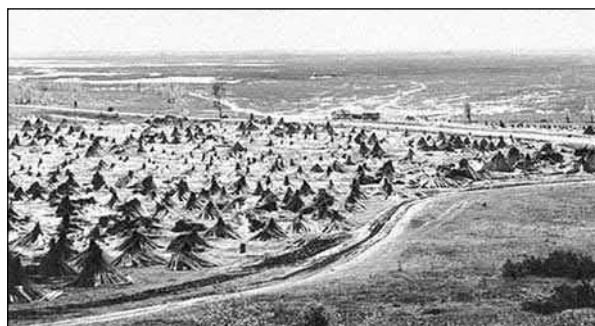
A tóról az első hiteles térképet 1783-ban készítették a katonai földmérők, az első pontos felmérést pedig az 1930-as évtizedben, amikor is 650 méréssel a tó mélységét, légi felvételekkel a nádasok kiterjedését pontosították.

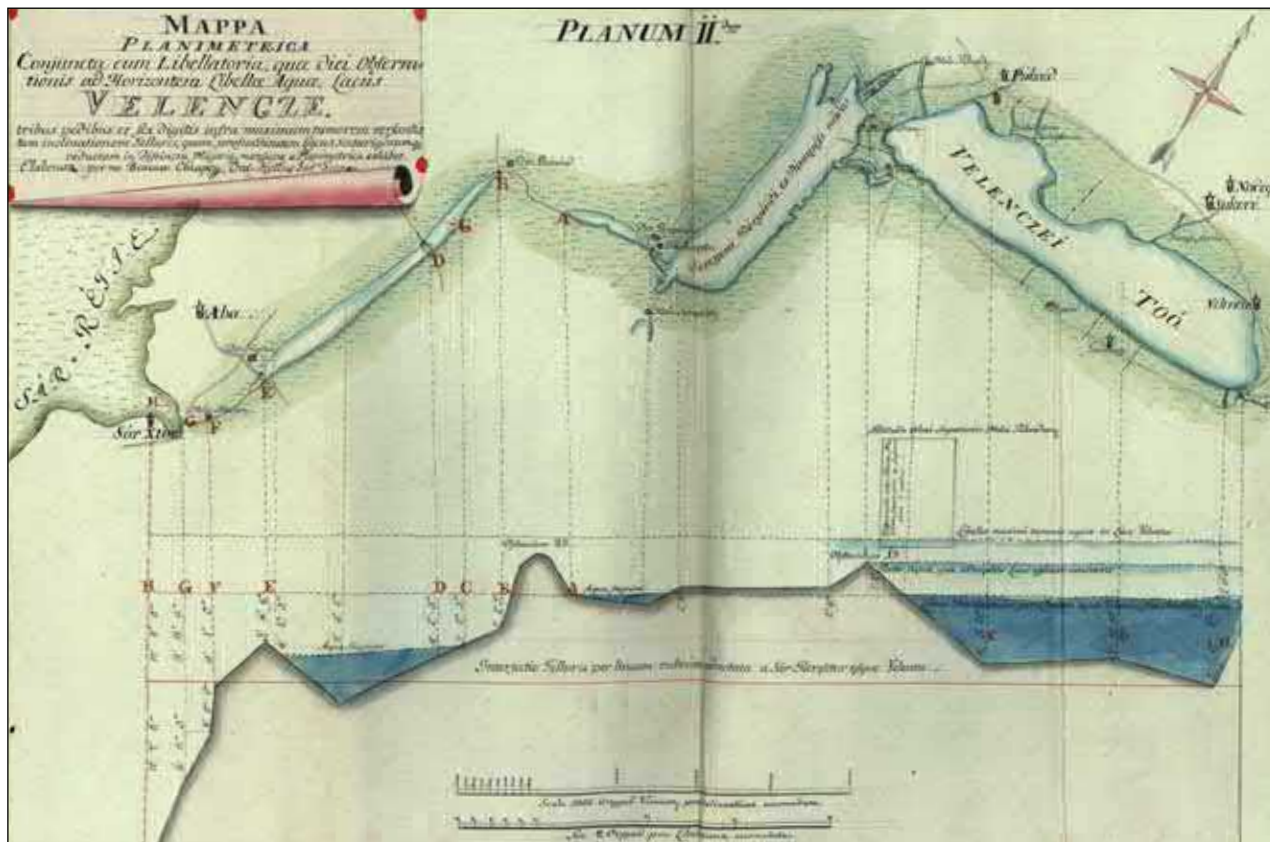
A tó mai területe huszonöt négyzetkilométeres, hosszúsága több mint a tíz kilométer, szélessége három és kettő kilométer közötti, partjának teljes hossza huszonhat és fél kilométer. Mélysége változó, van ahol még a két métert sem éri el, ezt csak Sukoró alatt haladja túl néhány centivel. A változatos mélységi adatok oka az 1866-i évi teljes kiszáradásra vezethető vissza, amikor az állandó ÉNY-i szél a nádmentes helyekről elfújta a kiszáradt iszapot és lerakta, feltöltötte vele a nádasokat.

Már a korábban említett első hiteles térképen is a nádassal való borítása három részre tagolódik, legsűrűbb a Pákozdi alatti részeken, ami Agárdig húzódik, majd keleti irányban fokozatosan ritkul.

A korábbi évtizedek kotrásai előtt a nádas területe elérte a tíz négyzetkilométert, ami az egész

Nádkévék a tóparton

A Velenicei-tó lecsapolási terve

tónak közel harminckilenc százaléka volt. Ha a sűrű nádas gyökérzete felszakad, és a felszínre kerül, erre a szél port stb. hord, és befüvesedik, majd a vihar elszakítja ezeket a láposodó darabokat, némelyike néha hosszú ideig utazik a tavon, hogy valahol elakadjon. Így alakult ki egykoron a gárdonyi partrészen a nádas.

Volt olyan, - a nép nyelvén „bolyongó” nádsziget, amely évekig úszkált Dinnyés és Pákozd között oda-vissza, ezeket a vízen járók „szakattaknak” nevezik.

A tó környék fontos növénye volt a nád, néha még a fánál is előbbre tartották. Nemcsak a házak tetejére rakták, de a kisebb épületek falait ebből emelték és sárral tapasztották, de használták kerítésként is.

A tó halászáinak legősibb halfogó szerszáma a vejsze is ebből készült. Télen a tóköznyéki embereknek a megélhetést biztosította, akik a nádat maguk gyártotta szerszámaikkal aratták.

A nádasok növekedése változó, volt olyan esztendő, hogy alig termett, de előfordult, hogy a levágott kévék száma meghaladta a fél milliót (1846). A gyenge nádtermésű években azzal próbálkoztak, hogy iszapgolyókba a növény magvait rakták, és ezeket szórták a vízbe.

A tó másik fontos nép által hasznosított növénye a gyékény, ebből készültek a különféle szakajtók, a kasok. Gyékényből készültek a mai hűtőládák ősei is, az ezekből font kosarakba helyezett csalán közé rakták a csikhalat, meg a kárászt és így szállították a fehérvári halpiacra.

Nádarató a tolókaszával

Az északi part méhészei gyékényből kasokat készítettek, ami télen melegebb, nyáron hűvösebb volt. Hasznosították a gyékény vastag lisztes gyökerét is, - megfőzték és ez volt a böngyöle, aminek íze, finomsága mint a burgonyáé.

A tavat tápláló vízfolyások közül a Császár-patak vízgyűjtője közel négyszáz négyzetkilométeres,

ORSZÁGOS HALÁSZATI FELÜGYELŐSÉG

BUDAPEST, FÖLDMIVELÉSI MINISZTERIUM,

szám.

Magyságos Előkelő!

Engem illet, általam a Velencei tó víz-
jénél Andrián tárgyában kérés, és a múlt év
folyamán a hal-teremtés tárgyában éle tárgyát
tervezte: kérésrel kérem Magyságodat, jöve.
kedvet azt kérem, a tervet kérésre öre-
sítetted egy ^{mielőtt} tárgyalás. Emlékeztetlek
a költségvetés - megemlékeztetted melyik költség-
vetés alatt állhatna előzetesen megvizsgált -
további azaz jövedelmét értem, a melyet az egész
a helyi jövedelmét, Magyságos elnökletén alatt
munka birtok, ami három évvel ezelőtt az
jövőképesség tárgyában éle tárgyát.

Alkalmatlanságomra kérésre kérem, egy-
jövőképesség alá is kérésre tárgyát, maradton.
Kérésre tárgyát kérésre mellett Magys-
gós kérésre.

Budapest 1892, március 14

Köszönve

L. G. G. G.

Az Országos Halászati Felügyelő levele a Velencei-tavi vízrendezés tárgyában

éves átlagos vízhozama (több évtizedes mérések alapján) Pákozdnál nem éri el az egy köbméter másodpercenként. 1963-ban az utolsó tavaszi árvízkor másodpercenként több mint öt köbméter

vizet szállított, ez a két szélső adat mutatja a tó vízellátásának bizonytalanságát. Ennek oka volt a római kortól az újkorig (375-től 1866-ig) tizenháromszor száradt ki, azaz 115 évenként tűnt el a víz

a tóból. Ezért építették a Császár-patakra a zámolyi és a pátkai tározót.

A velencei részt a Pázmándi-patak táplálja, ennek a vízgyűjtőterülete több mint száz négyzetkilométeres. 1910-es évek elején tervekben szerepelt az ún. Pázmádi-tó kialakítása, ami szárazabb években a nagy tavat táplálta volna. Több kisebb vízfolyás torkollik be a tóba, ezek vízhozama nem számottevő, egyes nyarakon ki is száradnak.

Állandó volt a vita a tó megtartásáról, vagy lecsapolásáról, amire hatással volt a 18. század második felében megkezdett megye más részén végzett vízrendezések.

1790-ben (Chiapo) Csapó Benjámín vármegyei mérnök korában egyedülálló tervet dolgozott ki, ami a vízügyi történelem egyik legjelentősebb technikai alkotása. Azonban a tó lecsapolásának tervével szemben fellépett az egyház - a Székesfehérvári Káptalan volt nagy részének birtokosa - mert mind a halászatból, mind a nádvágásból származó jelentős bevételektől esett volna el.

A lecsapolási tervek készítésénél nem vették figyelembe azt a tényt, hogy a Sárvíz- csatorna amibe belevezették volna a lecsapolandó tó vizét, még el sem készült.

1833-ban újra felmerült a lecsapolás ügye, Beszédes József a nagy hírnév mérnök, aki a megye egyéb területein sikeresen oldotta meg a vízmentesítést,

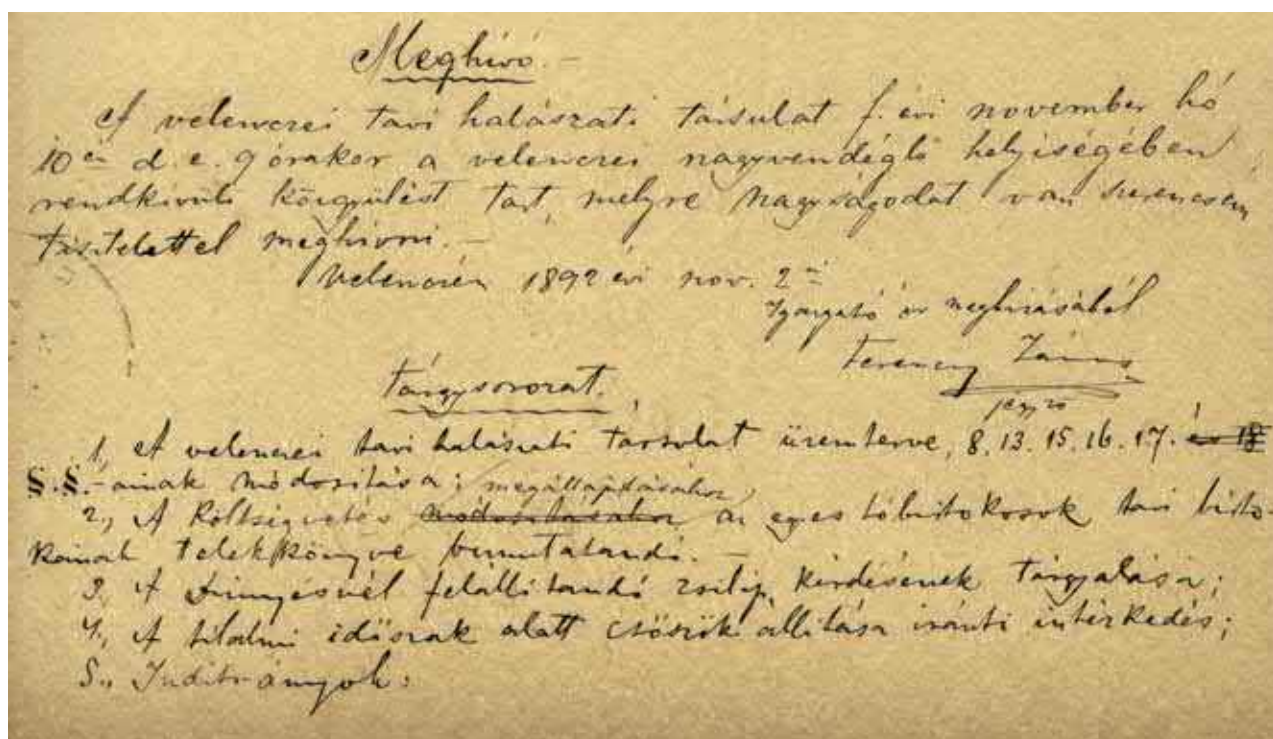

Halászkunyhó a szakaton,
jobbra mellette az egyszemélyes ladik

előadta, - a tervnek amit korábbi elődje a már említett Csapó Benjámín készített, nincs technikai akadálya, hogy megvalósítsák.

1834-ben tartott megyegyűlésen már csak a gárdonyi közbirtokosok és a sárosdi Esterházy János javasolta a tó teljes kiszárítását, a döntés az lett,

Meghívó a Velencei-tavi Halászati Társulat Közgyűlésére 1892-ből

Rezéti halásztanya, amit a nagy árvíz után a Velencei-tavi Halászati Tsz. épített a dunai halászoknak

hogy nem csapolják le a tavat, hanem csak a felesleges vizet vezetik el. 1883-as árvízkor a Duna a különböző csatornákon át visszafelé folyva a tóba ömlött bele, és a tó déli partját is elöntötte.

1888-ban megalakult a Dinnyés-kajtori Tólecsapoló Társulat, első ténykedései közé tartozott a Nádas-tó, azaz a mai Fertő lecsapolása, amely nem járt eredménnyel. Igaz megépítették a Dinnyés-kajtori csatornát, ami egy bukógáttal volt összeköttetésben a nagy tóval, és ennek fölösleges vizét a Sárvízbe, innen a Sióba majd a Dunába szállítja.

A csatorna fenntartása nagyon sokba került, 1928/29-ben a meder karbantartására 240 ezer pengő államkölcsönt volt kénytelen felvenni a társulat. A bukógáttal kívánták a tó szintjét 104 centiméteren tartani, ami elengedhetetlen volt a halgazdálkodáshoz. Később a bukógát helyett felhúzható zsilipet építettek.

A vízszint szabályozás hatással lett a tó élővilágára is, korábbi években mikor a nyári meleg okozta erős párologás miatt csökkent a tó szintje, a vízben egyre kevesebb lett az oxigén, károsodott a nád, pusztult a hal és milliónyi lett a szúnyogok száma. A vízszint szabályozásával egy időben csökkenteni kellett az eutrofizáció káros hatását, ugyanis a Velencei-tó Közép-Európa legerősebb eutotróf élővize. A tóban rengeteg a korhadó növényi anyag (nád, hínár stb.), az ezekre hulló por, a vízfolyások által a tóba szállított hordalék, amely mocsarasodást okozott és okoz napjainkban is.

A tóban több millió köbméter növényi tápanyagban gazdag iszap található. A kotrások során a ki-termelt iszaptól szigeteket emeltek, a nádasokban úgy oldották meg a kotrást, hogy nem kavarták fel az ott leülepedett réteget, és úgy vágtak a szél számára utakat, hogy a tó eredeti romantikus nádasos képe megmaradjon.

A korábbi évtizedekben többször előfordult a bomló, korhadó növényi anyagok felhalmozódásakor keletkező ún. sárgáz, ami mind a tizenkilencedik század végén, mind a huszadik században jelentős pusztulásokat okozott, a halak és a madarak világában. 1899-ben annyira ellepte a tó vizét a felszaporodott békanyál és hínár, hogy lehetetlen volt halászni. 1863/64 telén a tó fenéig befagyott, a halállomány nagy része elpusztult és a Fejér megyei Gazdasági Egylet arra szólította fel a birtokosokat, hogy telepítsenek halat a tóba, - ez volt az első a tó történetében, hogy az állomány nem természetes, hanem mesterségesen módszerrel szaporodott. 1929-ben a tavaszi olvadáskor 3000 mázsa halat szedtek ki a tóból és ásták el. 1939/40-es télen magas volt a vízállás, de mégis olyan vastag volt a jég, hogy a tavon háromszáz négyzetméter léket kellett vágniuk a halászoknak. 1963-ban 108 napon át fedte jég a tavat, ami rekordnak számít.

A hidrobiológus (dr. Felföldi Lajos) kutatásai alapján a tó sótartalma igen magas (2500 gramm/liter), ezért megtalálható az itt élő növények között a Tengerparti káka.

A halászok a vízfelületeket felosztották egymás között, és nevet is adtak a felosztott részeknek, - a tavon a 19. század végén száztizenöt halászhely elnevezést ismertek. Az elnevezéseknél a növényzetet, a tófenék alakulását vették figyelembe, a halászhelyeket tanyának nevezték.

A sima, nyílt víztükröt tisztának, a magas náddal határolt csatornákat sikátoroknak keresztelték el. Csapás a nádasban lévő nagyon szűk, keskeny utca, kapu a tisztákat összekötő keskenyebb vagy szélesebb rövid hosszúságú nádi út.

Rigyának hívták az összefüggő, ladikkal nehezen járható vízfelületet, amelyet pusztuló nádtorzsák, kevés, vékony szálu, kiveszett nádasok tesznek foltossá. Lengésnek nevezték a ritka nádas, de a nádas szélét is így hívták. Köpölle a nádasok közötti tisztás. Gyökér a régen kipusztult nád maradványa, ami a halak kedvelt tartózkodási helye, ahol esetenként több méter a víz mélysége.

A már korábban említett szakattakra rakták ki a szerszámaikat és sokszor kunyhót is építettek rá.

Kifördésnek nevezték a múlt század húszas évtizedeitől azt, amikor a bandába verődött hal maga felett nem engedi befagyni a vizet, vagy a már befagyottat kiolvasztja. Ennek a története onnan ered, hogy az egyik halász kutyája talált egy kifördést, amibe beugrott és hallal a szájában tért vissza.

Amikor hó borítja a jeget, gyakran látni rajta vizes foltokat, amit a halászok ázalásoknak neveztek el, fejszével megkopogtatták, ha kongott, akkor hal volt alatta, léket vágtak és nekiláttak halászni.

Az egyes tanyahelyek elnevezése közül legrégebbi a Húzó vagy Hosszú- tanya, aminek neve az 1193-as oklevélben is előfordul Huzetony néven.

Herman Ottó 1883-ban huszonöt halásztanyának az elnevezését jegyezte fel, Sédi Károly a tóról készült tanulmányában száztizenöt tanyát térképezett fel. Napjaink térképén alig több mint ötven egykori tanyaelnevezés olvasható, az újakkal vegyesen.

Petényi János Salamon 1852-ben tizenöt halfajt talált a tóban, Herman Ottó 1883-ban már csak tizenhármat, - ezek voltak csapósüger, vágó durbincs, tőponty, széles kárász, nyálkás compó, dévérkeszeg, szélhajtó küsz, ragadozó őn, pirosszemű kekecs, veresszárnyú koncér, réti csík, vágó csík, közcsuka. Azóta két újabb fajjal gazdagodott a tó halállománya, a törpeharcsával és a naphallal, ezek valószínű a dunai árvízzel kerültek ide.

A pontynak három változata él a vízben a tőponty,

a tógazdasági (tükör) ponty és a vad (nyurga) ponty, a nemes pontyot száz éve tenyésztik.

A vadpontyok már 12-13 fokos vízben ívnak, és a tó nyugati részében tanyáznak, de a vadponty megtermékenyíti a nemes pontyok ikráit is. A tavi nyurgapontyok tisztavérűek, DNS-ük megegyezik a Volgában úszkáló „ősi” pontyokéval.

A velencei-tavi pontyok táplálkozási szokása más mint a dunai testvéreiké, a felszín közelében úszkál, cuppogva, ami ennél a halfajnál ritka jelenség. Azt jelenti, hogy a ponty táplálék után kutatva alulról kezdve végigtapogatja a nádszálakat és így jut el a felszínre.

A ponty ívását a halászok szerint „varancskos béka” jelezte, mert ezek egy időben szaporodnak, a ponty főleg a nádban ívik, de sokszor kiszalad a partra is. A tóban élő ponty nagyon érzékeny a zörgésre, a csónak árnyékára, de azt is kifigyelték, hogy a beetető helyektől tíz-tizenöt méterre bandáztak, mert oda nem ér el a ladik árnyéka. A ponty ha akadályhoz (hálózhoz) ér, azt megnyomja, megáll, körülnéz, majd visszacurukkol és úgy fordul meg.

A tavon először a csuka kezd ívni, van úgy, hogy már a jég alatt. Ez február végén Mátyás napja körül indul, ezért hívják „Mátyás csukának” az ekkor fogottakat.

Sodrőfponty

Csizmadia István pákozdi halász így beszélt a tavi halak szaporodásáról:

„Ha földik a hal kijön, a szélre és szinte egymás zavarják, néha ötnél is többen vannak. Először úszik a tejes, mellette az ikrások. Ha kiért a partra akkor hirtelen visszaperdül és folyik belőle a tej, a víz zavaros lesz, a többi ebbe ereszti bele az ikrát, amelyik ikrát éri a tej az megtermékenyül. Ívás után beúszik a nádba, ott megpihen, pipál a hűvösön, csak aztán éjjel jön elő.”

A hal fürdését a víz szaga is jelzi, olyankor erős hal, hínár meg zöldfű illatú a tó vize.

Az időjárás jelentősen befolyásolja a halászat sikerét, csöndes eső után a hal élénkebben mozog, halásznyelven föladjja magát. Ha fúj a szél utána hálóval könnyebb volt dolgozni, de a keleti irányú nem jó, mert akkor nem mozog a hal.

Nagy vízálláskor jobban lehetett kisszerszámmal halászni, mert a hal a tóparti szélekre szalad ki. A húzóhálóra a kis víz a jobb.

A nyári meleg fölhajtja a halat, mert ilyenkor fölforr a víz, azaz romlik, a hal, ilyenkor a nád széleket üti, a tisztákon pedig ugrik.

A halászok azt tartották, - amennyiben ősszel korán elteszik magukat a halak, hosszú lesz a tél, - gödrölnek-, azaz gödröt készítenek ahol néha több mázsza is összegyűlik.

A süllőt a tóban hetven éve honosították meg, szereti a nádasok szélét, ahol az aljzat kemény, ez főleg az északi oldalon van, itt jó ívóhelyet is talál, és nem tömörülnek össze.

A harcsát kilencvenöt esztendeje telepítették először a tóba, 1943-ban 24 mázsát fogtak ebből a fajból, 1949-re annyira elszaporodtak, hogy a fogási eredmény 90 mázsza lett. A huszadik század hatvanas évtizedében albínó harcsát fogtak a halászok.

Az első növényevő halakat 1966/67-ben engedték bele a tóba, kilón felüli amurokból, tízezer darabot.

Néhány évtizeddel ezelőtt egy neves hidrobiológus a következőket mondta a tó halállományáról, sajnos szavai a mai napig is helytállóak:

„A természeti környezet megváltoztatásáról nem mondhatunk le, de rendjébe úgy kell beavatkoznunk, hogy harmóniáját ne zavarjuk meg, vagy ha megzavarni kényszerülünk, kötelességünk azt magasabb fokon helyreállítani.

A cél az, hogy az ember növekvő beavatkozása a bioszféra életritmusába a káros hatások elkerülésével menjen végbe”. A tónál az átalakuláskor ez a harmónia nem tudott lépést tartani a kívánalmakkal. A betelepített halállomány nem úgy fejlődött, ahogy elképzelték, és egyes halfajok a többi kárára nőttek vagy szaporodtak. Felborult az egészséges arány. Ez már a huszadik század hatvanas évtizedének végén jelentkezett, amikor tízszer annyi halat telepítettek a tóba mint a Balatonba és mégis csökkentek a fogási eredmények.

Az ezekben az években a Velencei-tavi Intézőbizottság által elkövetett, a tó biológiai életét figyelmen kívül hagyó fejlesztések a „lebetonozott tó”, napjainkig is ható károkozásai is közrejátszottak a halállomány biológiájának borulásában.

Ezt szolgálná a horgász célú halgazdálkodás, állományszabályzó halászat, ami az elmúlt évtizedben a feledéssé lett. Miért? Mert a háló látványa bősztíti a horgászokat, ennek az a téves hiedelme, hogy a háló a horgász ellensége! Halgazdálkodás nem nélkülözi sem a halászatot, sem a horgászt, mert egyik a másikra van utalva!

Korábbi példa erre a hatvanas évtizedek növényevő haltelepítései, amiről a már korábban idézett szakember a következőket mondta: „Ha a tó hínártársulását nagyszámú amur behelyezésével kiirtjuk, a fennmaradó, illetve az ürülékkel visszajutó tápanyagokat az algák fogják hasznosítani, és oly mértékben szaporodnak el, hogy a korábban hínáros tó elalgásodhat”. Az alga tömeg kiszűrésére egy másik halfajt a fehér busát telepítették be. Ez jelentősen növelte a halhúshozamot (harminckilós busák nagy számmal vannak a tóban), de számolni kell azzal is, hogy megváltoztatja a vízi élet egyik alapját jelentő algaállomány összetételét, amikor is a kiszűrt nagyobb fajok helyett rendszertanilag más, kisebb fajok szaporodnak el, és ez előre nem látható további változásokat okozhat. Fokozható a hozam pettyes busa kihelyezésével is, ez azonban már kifejezetten az állati plankton fogyasztja, és ezért a ponty vetélytársa is lehet.”

A tóban ponty természetes szaporodási és táplálkozási esélyei csekélyek.

1966 májusában az Angliából behozott négy milliő angolnaivadékból jelentős mennyiséget telepítettek a Velencei-tóba, évtizedek múltán sikerült megszábadulni ?, ettől a tájidegen halfajtól.

A másik a harcsakérdés, egyre nagyobb és egyre több „óriás harcsát” fognak, ami a korábbi, a már említett horgász célú halgazdálkodás hibáiból szaporodott el, és ezek a hatalmasra növő csúcsragadozók, nemcsak a több kilós pontyokat fogyasztják, de elkapják az itt fészkelő madárfajokat, fiókáikat. A harcsák nagyobb kártétele, - és ebből van a több -, amikor csak megsebzik a pontyokat, és miután a tó ponty centrikus, a nagy harcsának elsősorban a ponty áll rendelkezésére, hogy étvágát kielégítse. A számítások szerint egy harminckilós harcsa egy évben kettő és kettő és fél mázsza halat is megehet, és az általuk megsebzett és elpusztult halak aránya is ilyen körüli. Természetesen a testsúllyal növekszik a megevett és sebzett halak mennyisége is. A TERMÉSZET, nem véletlenül találta ki és alkotta meg, hogy a harcsa száz kilósan is beilleszkedjen a vízi életbe. Az eddigi rekordharcsát sem horgász

1° példány. (A 2° példányon olvasn. Trajcsáros, bélyeg van!)

Bérleti szerződés.

Kély a székességi főkapitány mint bérbeadó és Perl Sándor székességi lakos mint bérbevevő között következően kötötték:

1° A székességi főkapitány a pártkordai és sukorói uradalmainak többi birtokait képerő ösörös vízterületén gyakorolható halászati jogát bérbeadja a folyó 1883 évi augusztus hó 1. től 1886 évi augusztus hó 1. ig terjedő három évre évi 600 ft. arany flatorai forint háromszor ötszögért Perl Sándor székességi lakos bérbevevőnek, aki is köteles ezen bérösszeget mindenkor augusztus 1. évi és február 1. évi esedékes feléni előleges névelésekben a kapitányi uradalom pénztárába kétfelhérvánott befizetni.

2° A halászatra névben erősenben álló szabályrendeleteket bérbevevő megtagadni s albérlői által is megtagadni köteles, így ezen szabályrendeletek kihágásából eredhető minden nemű károktól a nádasosság bérletét terhel.

3° A halászból eredő jövedelmének kinekendő kereseli adót s járulékait bérbevevő viseli.

4° Bérbevevő a halászatot albérlőknek is kiadhatja, az albérlők náma aronban az ösörös vízterületen ötvennél többre nem terjedhet, nehogy sok munkakéntül egyén ismét a halászat ügyére alatt hátrátalanul alkalmozza s így a nádas gondoságait a munkás kerekétől megfosssa.

5° Kély bérbevevő náma mint az általa alkalmazandó albérlők a többi nádas kiadását előjárásában engedelmességekben tartoznak, s annak sem enélke sem kárni más módon ellens nem megülhetnek.

6° Bérbevevő köteles arról gondoskodni, hogy birtokoson erős fagyok alkalmazásával albérlői a jég naponként nem csak a tiszta vízeken, de a nádas közt is mozgalmassan kiélkezzék, hogy a halak a levegő hiánya miatt el ne pusztuljanak.

7° Bérbevevő a háromévről kegyedőre semmivel is alatt nem fahat.

8° Perl Sándor székességi lakos bérbevevő ezen bérleti szerződést elfogadja, s az előpontokban foglalt feltételeknek pontos megtartására magát kötelezi s minden ezen szerződési jogszövegből eredhető peres kérdések elhárítására tekintetben, avari magat a felek által aláíratott somma's hírséi eljárásnak.

Kély szerződés ekkép kötötték feleknek felhatalmazott s a káratjukkal meggyerőnek találattatván, állaluk helyben hgyva aláíratott. Lékesséhvánott, 1883 évi Április hó 1.

Előbírók:
Hradyjau
Kau
Csály Lóréf
Kau

A székességi főkapitány
névben:

Perl Sándor
apát Sándor anozs

Perl Sándor
bérbevevő

fogta, hanem villámcsapás következtében pusztult el, a 240 cm. hosszúságú és 160 cm. körméretű hálnak még hány kisebb termetű társa élhet a tóban, folyamatosan szaporodnak, egyre többen lesznek, és egyre többet esznek.

1982-ben Lévai Ferenc saját kezűleg telepítette az első balin ivadékokat a tóba, amely azóta népszerű horgászszákmány lett.

A tó halászat történetének egyik első dokumentumából már kiolvasható az 1866. évi teljes kiszáradás, ebben ugyanis a fehervári káptalan adó ügyben azt írja, hogy a víz megromlott, lepadt és ezért a halak szinte kivesztek, és a pákozdi, sukorói birtokrészből az ott zajlott halászatból összesen 430 forint tiszta jövedelmet vallott be.

A megyei közgyűlés 1882. február 6-án tartott ülésén Szabályrendeletet alkotott a halászati jog gyakorlásáról és a halpusztítás megakadályozása tárgyában, melyet az akkori miniszter megbízásából 1883 februárjában hagyott jóvá a fölművelésügyi államtitkár.

A tizenöt pontból álló rendelet, szabályozza a halászati jog bérbeadását, az ívási idők alatti fogásokat. Megtiltotta az ikraszedést, a sertések legeltetését és a kenderáztatást.

Előírta, hogy a halászatot milyen eszközökkel művelhetik. Tilos a szigonyozás, mérgezés, robbantás, a halak lövése és borító háló használata.

Rendelkezik a kifogásra kerülő halak egészségi állapotáról, méretéről, a piacon történő árusításról. A helyi rendőri szervek feladata a halászat ellenőrzése, bármilyen tilos tevékenység, szabálytalanság bírói eljárást von maga után.

Szabályozza a halászatra használt hálók hatósági ellenőrzését, és ezek igazoló bélyeggel való ellá-

VELENCEI TAVI HALÁSZATI TÁRSULAT ÜZEMTERVE.

1. §.

A velencei tavi halászati társulat hatásköre kiterjed a velencei tó fogalma alá eső, részben természetes magaslatoz, részben a cs. és kir. szab. déli vasút és a dinya-pákozdi közút által határolt, együttesen 3967 kat. hold 30 □-al kiterjedési vízterületre.

2. §.

A társulat tagjai közül azok, a kiknek halászati joga oly vízterületekre vonatkozik, mely a kezelési területre nézve a következő szakaszban foglalt feltételeknek megfelel, halászatuk értékesítésének módját jelen üzemterv korlátai között szabadon választhatják.

3. §.

Kezelési területnek oly vízterület tekintetik, mely egy tagban, vagy összefüggésben álló részekben, — habár több határban fekszik, — legalább 300 kat. holdnyi kiterjedésű és egy fekvésű, mint alakjánál fogva a társulat céljából eredő okozatosság igényeinek elegendő. Ennél kisebb területek önállólag nem hasznosíthatók, hanem azon társulati tagok, a kiknek vízterülete a jelzett minimumnál kisebb, halászati joguknak közösen leendő értékesítésére a közvetlen szomszédos érdekekkel egyesíthetnek, a mennyiben az egyesített terület a 300 kat. holdat meghaladja.

4. §.

A kezelési területek határai lehetőleg a községek határával egybeesőleg képezendők, a mennyiben pedig ez teljesíthető nem volna, oly módon választandók, hogy egymástól könnyen megkülönböztetni lehessen.

5. §.

A kezelési területek alakítása, fenállása vagy megosztása tekintetében felmerülhet vitás kérdésekben, valamint ha közös értékesítés céljából igényelt több vízterület egyesítésénél, az érdekelt tulajdonosok barátságos egyezsége nem juthatnaak, a társulat választmánya határoz.

Ezen határozat a földművelésügyi m. kir. miniszterhez, illetőleg a mennyiben közös jóvádelem előmozdításáról van szó, az illetékes bírósághoz felebezhető.

6. §.

Ugy a társulat tagjai, mint általában mindazok, a kiknek ezek jogot vagy engedélyt adtak, a halászatot ezen üzemtervnek teljesen megfelelő módon tartoznak gyakorolni.

7. §.

A ki halászatát bérbeadás után értékesíti, az e célból kötendő bér-szerződésbe oly pontokat is tartozik felvenni, a melyek szerint a bérlet azon esetben, ha akár ő maga, akár az általa jogosított tiltott időben, tiltott eszközökkel üzi a halászatot, avagy mértéken alóli halakat fogott, — az

ságában, a legkisebb vízterülettel a sukorói református tanító bírt, alig 1,5 hektárral.

A halászati jog bérbeadásáról az első dokumentumok 1784-ből származnak, amikor un. árendás halászok dolgoztak a tavon, ezek munkáját Horváth János tóbíró felügyelte, A nagy tóhoz tartozó mai Fertőt annak idején Öreg-Fertőnek és Szerecsenyi-tónak is nevezték, amely Esterházy Imre sárosdi birtokosé volt. A tó halászati jogát 1785. Szent György napjától 1786. Szent György napjáig a seregélyesi Bujdosó István, és az uradalmi csősz Csada András bérelte, a feljegyzések nemcsak a bérletről, hanem 100 darab ivadék telepítésének költségeiről is szólnak, A káptalan igyekezett a területére halászbérlőt találni, az első ilyen 1817-ben a Pákozdi Halászok Közossége volt, 12 forintot fizettek személyenként évente. A bérleti díj mellett péntekenként 25 font, nagybőjt, advent és kántorbőjt idején pedig 50-50 font halat voltak kötelesek fontját 2 garasért beszállítani a káptalan konyhájára. 1840-ből fennmaradt részbérleti szerződés arról szól, hogy özvegy Matyókné a Nagytiszta nevű tórész bérleti jogát, 350 font hallal és 200 váltóforinttal fizette ki. 1851-ben a pákozdi varsás halászok 372,80 korona bérleti díjat fizettek a káptalannak. A székesfehérvári Perl Sándor 1883. augusztus 1-től kezdődően három évre bérelte a halászati jogot, évi 200 forintért. Albérlőinek száma a megkötött szerződés szerint nem lehetett több ötvennél, „nehogy munkakerülő egyének a halászat ürügyén elharácsolják a vidék gazdaságait a munkáskezekről megfosztva”. Mind a bérlő, mind az albérlők kötelesek voltak a tóbíró Nagy Györgynek utasításait elfogadni és végrehajtani. Rendelkezett a szerződés a téli fagyok idején történő lékelésekről is.

A tó életében 1890-ben jelentős változás következik be, azzal, hogy a tulajdonosok megalakítják a Velencei-tavi Halászati Társulatot június hó 23.

A Velencei tavi Halászati Társulat üzemterve

tását és ennek adminisztrációjáról. Rendelkezik a szabálytalanság esetén hozható, kiróható büntetés összegéről és egyéb szankciókról, továbbá tilalmi időkben a halászhajók egy helyen történő tárolásáról, lezárásáról és a tóbíró feladatairól.

A rendelet aláírója Szűts Arthur, a megye főjegyzője.

A Velencei-tó tulajdonosainak területe, amelyet halászatra bérbe adtak több mint 2200 hektár volt, legnagyobb résszel a fehérvári káptalan bírt, és rajta kívül még kilencen voltak a birtokosok társa-

dátummal, amit az év december 31-én hagyott jóvá a miniszter. Az alapszabály szerint minden tíz kataszteri hold a közgyűlésen egy szavazatra jogosít.

Ez alapján az új bérlőkkel már a társulat kötött szerződést 1891. augusztus 1-től, 1904. augusztus 1-ig terjedő időtartamra, az új bérlő Sterbeczky István és öt társa volt.

1890-es évtizedben több mint ötven halász dolgozott a tavon, ezek nagy része pákozdi volt.

1892. november 10. társulati közgyűlés jóváhagyta a Halászati üzemtervet, amely tizenkilenc paragrafusban szabályozta a tavon folytatandó halászatot és halgazdálkodást.

Az üzemterv legkisebb területet több mint 173 hektárban határozta meg, ahol ez nem adott ott egyesülni kell azoknak, akik ezt a nagyságot birtokukkal nem érik el. Szabályozza, hogy hat évnél rövidebb időre bérleti jog nem adható ki.

1897-ben 5803 korona a halászati bérlet díja, 1903-tól már 6000 korona évente.

Az üzemterv hat halfaj Tő ponty (Ponty, Potyka), Széles kárász (Kárász), Nyálkás czompó (Czompó, Cigányhal, Vargahal), Dévér-Keszeg-(Dévér),

Pirosszemű Kele (Kelehal), Pirosszárnyú keszeg, Búzaszemű keszeg), Veresszárnyú konczér (Veresszárnyú keszeg), jelenlétét tekinti a tóban gazdaságilag fontosnak és ezen fajok tenyésztésére helyezi a hangsúlyt.

Minden év április 15. és július 15. között általános fogási tilalmat rendelt el.

A Kárászt 14, a Czompót 20, a Dévért, a Pirosszemű és a Veresszárnyú keszeget csak 25 cm-es méreten felül volt szabad kifogni a tóból. Tiltották a halak lövését és ütését. Csak olyan halászati eszközöket alkalmazhattak, amelyek megfelelnek a törvényi előírásoknak, hatósági rendeleteknek és az üzemterv követelményeinek. A hálószer a varsán 4 cm-nél nem lehet sem nagyobb, sem kisebb méretű. A húzóhálót ónbélyeggel kellett az illetékeseknek ellátni.

Az üzemtervet a miniszter 1893. február 25-én hagyta jóvá.

1904-től 1910-ig Szűcs Lajos és még hét halász kötött bérleti szerződést a társulattal.

1912. január 1-től húsz évre, 1931. december 31-ig adta bérbe a társulat a halászat jogát Schwartz

Halászat jelképei Sukoró térképén

Izidor és Getstetner Náthán győri lakosoknak. A bérbeadási szerződés 7. pontjában a bérbeadó kikötötte, hogy a bérlő köteles minden év őszén 20. 000 darab egy nyaras pontyivadékot, 5-10 dekagrammos átlagsúlyban a tóba behelyezni. A halászati társulat előírta a bérbevevőknek, hogy a tó körüli településeken (legalább három helyen) kötelesek halat árusítani a reggeli órákban, hogy a lakosság a hal szükségletét beszerezhesse.

A bérlők évi 12. 800 korona bérleti díjat fizettek, ez az összeg hektáronként 5, 5 korona volt.

1932. január 1-től 1943. december 31-ig Tóth Kálmán volt a halászati jog bérlője, aki ugyanúgy köteles volt az előírt évenkénti pontyivadék utánpótlást biztosítani. A tó történetében az első ivadék telepítés 1912. január 2-án történt, amikor a mai Biharugráról 40 mázsa pontyot hoztak.

Velencei-tavi szigonyos halász

A halászok közlekedési eszköze, ahogy a tó mellett hívták „hajó” (csónak) volt, ezeket Pákozdon maga a halász, a déli parton asztalos készítette. Minden halásznak volt legalább egy, ennek beszerzéséhez korábban a bérlő, később a szövetkezet adott támogatást. A tavon kétféle típus volt elterjedve, a kisebbik egyszerűbb, egyszemélyes hajót már csak a pákozdiak használták, ez fenyőfából készül, ami 4 méter hosszú és 1 méter szélességű. Az oldalakat három ágaca tatty (akácfa deszkalap) fogta össze. A hajó hátsó részében volt a kifogott hal tartására szolgáló nagy, a középső részen pedig a kis fiók,

amibe vizet öntöttek. A hátsó fiók deszkájába volt belevésve a legkisebb kifogható jó hal mérete 32 cm., hogy tudjanak mihez viszonyítani. A ladikot körmös, vagy sima rúddal, csáklyafával hajtották, tolták, használtak evezőt (evedzőt) is, de csak a nagyobb vízfelületeken.

A tizenkilencedik század végéig ez a típus volt használatban. 1888-ban új hajó jelent meg a tavon, amit Balatonról idetelepült halászok honosítottak meg, ennek a mérete már több mint 4 méter hosszú, középen a szélessége eléri a 115 cm-t, a far részen a 74, az orr részén 38 cm-t, a fiók 55 centiméteres.

Az oldal magassága az orr részénél 20, a középrészen 36, a farnál 30 centiméter. Ezen már volt az evedzőnek kialakított rész, amit kolompnak neveztek, ehhez köteleket használtak, ebbe bújttak be az evező szárát. Az ilyen csónakokat használták a tavi nagyvadászaton is. A tavi halászok nem lapátnak mondták az evezőt, mert a lapát az, amivel a havat hánnyák, az evedző pedig amivel eveznek.

A ladikokban használták a vízhányót, amit teknővájók készítettek, mellett megtalálható volt a nyesellő, derékszögben álló, hosszú nyélre erősített kaszapenge, amivel a halász a csapásokat tisztította. Az új típusú csónakban már könnyedén lehetett szállítani a cérnahálót is.

A nagyháló használatánál a hálós hajóé volt a főszerep: részei az orrtőke, három ülés, hét bókony, csigatartók. A csónak több mint kilenc méter hosszú és a hajó legszélesebb pontja 175 cm. A kormányevező 270 cm. feletti, amiből a tollé 100 cm. A csigáshajó hossza a közel öt méter, legnagyobb szélessége 120 cm, ennél csak csáklyát használtak, evedzőt nem. A kifogott halat un. bárkás hajóban tárolták. A ladikokat kátrányozták, az orrészbe nádat, szénát tettek, hogy a nap ne szárítsa ki. A csónakokat a halásztelepen tárolták, de akinek a telke a vizig húzódik le, az a kert végében kötötte ki ladikját. Télen felfordítva a parton tárolták a csónakokat, tavasszal újra kátrányozták. Az a halász aki a hal után ráment a torzsákra annak három évenként új hajó kellett, aki nem a tíz évig is eljárt eggyel.

A velencei-tavi halászok a hálókötéshez un. hálókötő tűt, bécét, pákozdi nevén lapockát használtak. A tűt maga a halász faragta bicskával, egy évig szárított bodzafából, mert ez tartották a legszikósabbak. A faragás után üveggel csiszolták simára, volt aki tintaceruzával írta rá a nevét, de volt halász aki beleégette, hogy később ha kölcsönadják ráismerjenek.

A második világháború után az egyik velencei lakatos repülőroncsokból készített hálókötésre alkalmas tüket, a tű kialakítását úgy végezték, hogy megfeleljenek a törvényi előírásnak, ugyanis a legkisebb hálószer 30 mm-es volt, ami csomótól, csomóig tartott. A halászok ránézésre megmondták egy hálóról, hogy „hány millis”.

Egykoron a hálót saját maguk természetesen kenderből ill. ennek megmunkálása utáni fonalból készítették, amit islingnek neveztek. Később már gyári fonalból kötötték a hálót, amit vagy maguk, vagy a bérlő, vagy szövetkezet révén szereztek be. A velencei-tavi halászok a parát nyárfa kérgéből készítették.

A tó mellett ismerték a nyakkötést, de később már csak a neccötést használták, a kerítőhálót több halász is kötötte. A zsákszerű hálókötésénél a réformozást, a formérozást használták, ami azt jelentette, hogy az elkészült hálórészeket összevarrták, úgy, hogy a csomók egy vonalba kerüljenek. Volt egy mondás a halászok között, „sántít a háló”, -ez akkor jelentkezett ha a lapba kötött háló két széle kissé megnyúlt, de ezt csak a szakértő szem vette észre, - „mert ha más is látta már, akkor megette a fene”.

Sokszor a hálót foltozni kellett, vagy azért mert beleakadt valami és kiszakadt, vagy a hal szakította el. A halászoknál mindig volt hálókötő tű (kalap mellett, csizmaszárban, zsebben) fonallal megszedve, vízen csak összehúzták a szakadást, aztán később javították ki.

A halászszerszámok használata:

Herman Ottó könyvében azt írta, hogy a Velencei-tavon egész tó szélességében használták a vejszét, ami a „buta czompó, meg kárász vesztére készült”.

Ezt nádból készítették és a három szárnya egyenként tizenöt méteres hosszúságú volt, és volt három kamrája, - ezt a módszert, rekesztő halászatnak hívták. 1918 előtt még a hidakhoz állítottak kétszárnyú vejszét, amit a hal a nem kerülhetett el. A velencei részen is használtak ilyet, de csak a csapásokban, a halászok szerint nyílt vízen nem használható, mert az erős hullámozás tönkreteszi, és a változó vízállás sem jó neki.

Csíkkast a pákozdi lápos részeken használták, fűz vesszőből készítették, mérete 60-120 cm között változott. Módszere az volt, hogy télen a csapásokban a csík nem hagyja befagyni a vizet, mert állandóan mozog, minél hidegebb van annál inkább „bolyong”. A kast ilyen kifordésekben helyezték el,

Sapkavarsa

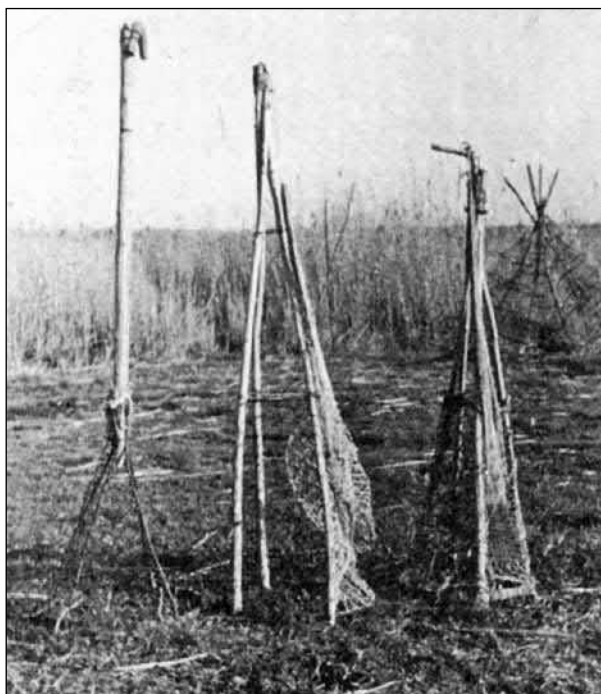
és másnap felnézték, a századfordulón egy-egy halász 20-25 kilót is vitt a fehérvári halas piacra. Az utolsó pákozdi csikászt Dani Jánosnak hívták

A hálóvarsák közül a legrégebbi a tavon a sapkavarsa és a kosárvarsa, régi elnevezésében verse. A varsás halász típusát Herman a könyvében a velencei halászlóról mintázta, és írta meg. „A halász kitisztítja a csapásokat, elkészíti a versebabákat, azaz összefogja a nádat, megtöri és kisebb petrencét csinál belőle. Erre teszi rá a varsákat száradni. A versebabákat használták szárnyként is, mert közéjük helyezték le a varsát, és ezek terelték be a halat a varsába.”

A sapkavarsát már csak csukaíváskor használták, nyeseállással csapást vágtak, és ebbe rakták bele, négy naponként nézték fel. Akadt halász, aki harminc ilyen versével öt mázsa csukát fogott.

A szárnyas varsa 1912-ben jelent meg a tavon, a bérlő hozatott egy Plesch Ignác nevű halászt, hogy fejlessze a halászatot. Plesch apatini származású volt és a tatabányai tógazdaságból jött át a Velencei-tóra. A tóhoz került dunai halászok Predák Ferenc, Juhász András, majd a Szőke testvérek öt karikás, két vörsökös, egy terelő varsával kezdtek dolgozni. Később ezt két terelőssé fejlesztették. A Szőke testvérek annyit fogtak, mint a helybeliek 20-25-en, akik ötven sapkavarsát használtak fejenként. Ezért

a Szőkét irigyelték és „mandzsettás” halászoknak hívták. A sapkavarsa hátránya itt ütközött ki, hogy a 3-4 kilós csukák már a kis vörsökön nem jutottak be, ugyan akkor a szárnyas varsával több 8-10 kilós példányokat is megfogták. A velenceiek először még ránézni is utáltak a szárnyas varsákra, de 1929-re

Pákozdi, sukorói, és velencei zsákos tapogató

már majdnem mindenki ezt használta, sőt a bérlő a kötésükhöz még anyagot is adott.

A varsa éves használatú szerszám volt, a kisebbeket a csapásokban a nagyobbakat a belső víz szélén tették le. A nyeseállással helyet vágtak neki, először a csúcskarót, majd a szárnykarót tűzték le. Ha egyet tettek le, akkor a terelő a nádba került, ha kettőt akkor a szárnyak összeértek és a varsák egymás felé néztek. Este lerakták a varsát, reggel felnézték, aztán kirakták a nádra száradni. Általában ötven varsával dolgoztak, a jég alatt is használták a varsát. Tavasszal csak a csuka íváskor osztották ki helyeket, egyébként mindenki arra varsázott amerre akart.

A Velencei-tavon is halásztak nagyhálóval, amihez a hálós és a csigáshajó, valamint a bárkás hajó tartozott. A hálót húzó banda hét főből állt, vezetőjük a hálós hajó kormányosa volt. A halászati szövetkezetnek két nagyhálója volt, a kormányos választotta ki mind a csigáshajóst, mind a bárkást. A csigáshajó feladata volt az ún. hálóin lenyomása és a hálósárnyak közé tartozó halak kiszedése, a bárkás a kifogott halakkal foglalkozott.

A nagyhálóval télen-nyáron minden nap halásztak. Április végéig hajnaltól napnyugtáig, május elejétől, napnyugtától délelőtt tíz óráig, ez az őszi menetrendjük volt. A nagyhálós halászok a hálós hajónál nem használtak vasmacskát, a hálót mindig a nád közelébe húzták, és ehhez kötötték a hajót. Előfordult az is, hogy az első két tanyahelyen nem fogtak semmit, akkor abbahagyták a hálózást és mindenki hajóra ült és kisszerszámmal dolgozott tovább.

A nagyháló hossza négyszáz méter volt, és három méteres mélységű, közepén volt egy 10-15 méter hosszúságú zsák. A hálót az ún. tericsfáról szedték le, amit 1910-től használtak a tavon, addig csak a fűre terítették száradni a nagyhálót, a csigát a Fertőről hozták, és 1908-tól alkalmazták. Herman Ottó a nagyhálót öreghálónak, vagy gyalomnak nevezte.

A nagy hálóval jég alatt is halásztak, ilyenkor jégpatkót kötöttek a csizmájukra és szánkóval vitték be a szerszámokat. Volt egy beadó és egy kiszedő lék. Általában egy tanya területe amit meghúztak 9 hektár körüli volt, nyáron többször, télen általában 3-4 szer vetettek tanyát.

A tó halászaik kedvelt szerszáma a cérnaháló volt, amit a hal megállítására használtak, mert a lazán lebegő hálóba könnyen belekeveredett a hal. A háló 25-40 méteres hosszúságú, vékony cérnából készült.

Egyik változata a pótás cérna, gyékény sodratú, amik a felszínen tartják a hálót. A karikás cérna nem más, mint, hogy a háló egy kifeszített zsinóron függ fémkarikákon. Ezeket a hálókat tavasszal és ősszel használták, - „mert a melegvíz rohasztotta a

Halmérés a Szúnyog-szigeti tanyánál

cérnát.” Egy hét a melegvízben, annyi mint egy év a hidegben”. Ha felállították a cérnát, volt úgy, hogy bennmaradtak mellette, a csónakban aludtak és bizonyos időnként felnézték a hálót, hogy mit fogott.

Velencei-tó, Szűnyog-sziget, amikor még sziget volt

A cérnaháló különleges változata volt a tükörháló, ami egy részéig azonos a cérnával, de ehhez külön egy vagy két tükröt kötöttek, és harcsára használták. A halászok négyen öten összeálltak, hálórészeket összekötötték, körbekerítették a szakattat, majd ezen ugrálni kezdtek, ennek hatására a harcsa menekült és beleakadt a hálóba.

Ezt a módszert először Szőke Antal alkalmazta 1949-ben, körbekerítte a szakattat, amit szét akart vágni, de miután január volt és nagyon hideg, elkezdett ugrálni, hogy ne fázzon. Ezután vette észre, hogy a hálójára tele lett 15-20 kilós harcsával.

Estenként egy-egy halász használta az emelőhálót, vagy teszhálót, a forgószákokat, amihez két halász együttes finom munkája kellett, és a pipázó „forgó” halakat fogták vele, Velencén és Pákozdon is akadt egy-egy dobóháló, és ennek keleti változata a rácháló, egyik sem terjedt el. Inkább mint különlegesség „mindig spekulál a halász” elv alapján fordult meg a tó vizén.

A tó elterjedt halászszerkezése a szigony „cigony” volt, ami egy darabból készült, négy-öt ágú, az ága-

kon befelé álló szakállakkal. Dobásra, vaktában való döfködésre használták. Négyen-öten összeálltak, -a varsások a csapásokon, -a hálósok a tisztásokon, hajnalban és szürkületkor használták.

Herman Ottó A magyar halászat című könyvében képen is ábrázolja a tavi szigonyost.

Az 1888-as Halászat törvény még nem tiltotta meg a szigonyozást, használata 1925-től tilos. A káptalan a pákozdi árendás halászaiknak már 1817-ben megtiltotta használatát. 1945-ben néhány hónapra, míg nem volt a tónak gazdája és nem lehetett hálónak való anyagot kapni szigonyoztak, de aztán abbahagyták, halászat történelmi emlékké lett.

A tapogató halászatnak háromféle eszköze volt használatban a tavon, a borító, ami kb. 60 centis átmérővel, és 80 cm. magassággal bírt. Története 1912-re nyúlik vissza, mikor a nagy hálós nem lehetett halat fogni, mert a halak a tisztásokról a nádasokba húzódtak. Egy sukorói halász vesszőkarikához négy pálcát erősített, amelyeket fenn összefogott, és erre egy nyelet és hálót erősített, a tetején lyukat hagyott, amelyen át ki lehetett

szedni a halat. A pákozdiak dróttal fogták össze, a velenceiek dudának nevezték.

Ebből fejlesztették ki a zsákos tapogatót, a borító egyik oldalára zsákot kötnek ez használatkor hozzáfogták a nyélhez, és ha hal volt a borító alatt az ütött, majd leengedték és a hal beleugrott a zsákba. Télen az un. kifördéseket szokták többen zsákos tapogatóval körbevenni.

Herman Ottó könyvében azt írja, hogy a horgászat a velencei halászok egyik kedvelt halfogási módszere, amit csukára használtak. A horgot nádhoz kötötték, előtte kárász akasztottak rá, nádasban a csapásokon, vagy kis tükrök átjáróiban helyezték a fenékre. A nádhajtogatás volt a jel, amit varsák felnézésekor, ellenőrizett a halász. 1922-ben kezdtek használni a fenékhorgot, egy halász 6-8 horgot rakott ki a csapásokra. A csukahorgot tavasszal és ősszel használták, háromágú horgot alkalmaztak harcsára. Télen léket vágtak a jégbe, a lékre keresztbe száraz nádcsomót tettek, erre kötötték a csukahorgot. A fenékhorgot használatát 1950-ben betiltották, de 1959-től újra lehetett használni.

A kifogott hallal mindenki maga rendelkezett, amit szabadon eladhatott, felesége bevitte a fehérvári halpiacra, vagy eladta a „fisérnek”, a halkereskedőnek.

A parton lévő bárkarakodókhoz vitték a kifogott halat, ezek láda alakú vízben lévő haltartók voltak, lyukakkal az oldalukon, hogy a víz szabadon folyhasson át rajtuk. A halat un. halászfonttal „magyaros ráadással mérték”, csütörtökönként volt a vevők részére a halkimérés. A halászok un. halkasban hozták a halat, a velencei kas, válogatott fűzfavesszőkből készült, erős füle volt, mert ezt akasztották a kisafára, majd ráemelték a mérőre, és a mérés után öntötték bele a fisér halszállító lajtjába, ami olyan mint egy lapított hordó, nagy lyukkal a tetején. A mérést a tóbíró végezte a fisérrel együtt. Volt úgy, hogy két lajt is volt egy kocsin, egy lajtba 70-80 kg. hal fért.

A második világháború előtt átlagban negyven halász dolgozott a tavon. A bérlő átvevőhelyeket létesített a tó körül (Velencén, Gárdonyban, Sukorón), ahol a telepkezelő gondoskodott a bárkázásról, a jegelésről (jégverembe helyezésről), amíg teherautón vagy vasúton el nem szállították. Velencén telelőket építettek, ahol nagy fogás esetén, főleg télen tárolhatták a halat, motoros szivattyúval állandóan friss vízzel látták el, és ha kellett nagyhállóval a sarokba húzták meg a vizet. Itt tárolták a bárkákat, a hálókat.

1945-ben az állam átvette a természetes vizek halászati jogát, még abban az évben először augusztus 7-én a Székesfehérvári Kultúrmérnöki Hivatal helyiségében a Velencei-tavi Halászati Társulat alakult újjá, december 2-án már mint Velencei-tavi Halászati Szövetkezet néven, lett bérlő a tavon. 1954-től lettek ugyanolyan joggal bírók mint a termelőszövetkezetek, ekkor vették fel a Törekvés nevet.

A szövetkezetnek az lehetett tagja, aki három éve halászik mint önálló halász, vagy mint halászsegéd, halászati szaktanfolyamot végzett vagy vizsgát tett, a halászatot főfoglalkozásként gyakorolja, és megélhetésének több mint felét a halászatból fedezi.

Három évig kellett segédhalásznak lenni és utána lehetett mestervizsgát tenni, és csak ennek sikeres letétele után léphetett be valaki a szövetkezetbe.

Gárdonyban szokták vonatra rakni az addig jégveremben tartott, vagy frissen kifogott halakat, kürtszóval jelezték a halászoknak, hogy lehet leadni a halakat, ez heti két alkalommal történt meg. A halászati szövetkezetnek Velencén volt halászcserdjája.

A szövetkezet sokszor volt országos első az akkori versenyszellem szerint, innen került ki Benkő János személyében az ország első halásza is, aki 1947-ben 8 vég cérnával, és 15 varsával egy év alatt 27 mázsa halat fogott.

A tavi halászok azt tartották, az igazi halász életében nem ivott jó vizet, de rossz bort sem.

Az 1940-es évezed végén egyik mezőgazdasági kiállításon ellátogatott a szövetkezet standjára az

Szűcs Lajos a Velencei Törekvés HTsz. elnöke

Csizmadia István pákozdi halász ötkarikás varsájával

akkori köztársasági elnök,- ahol felépítettek egy igazi halászugnyhót. A látogatáskor a gunyhóban aludt egy halász,- és az elnök megkérdezte, - „miért alszik ott az az ember”? A válasz,- „látott már ön halászugnyhót részeg halász nélkül”?

A halászfeleségek sokat segítettek a férjüknél, maguk fonák a hálónak valót, kötötték a hálókat, ha kellett bementek a vízre felnézni a varsákat, vagy a cérnákat. A pákozdi, sukorói halászok jellegzetes öltözetéhez tartozott a térden felül érő bőrcsizma, amit birkaaggyúval kever olajjal tettek vízhatlanná, a talpával nem csináltak semmit, de amint tehették lehúzták a lábukról. A gumicsizma megjelenése után átváltottak arra.

A Velence-tó mellett ötféle halpaprikás(hallé) készítése ismert, a receptekből kettő Velencéről,

kettő Sukoróról, és egy olyan halásztól származik aki, a Dunáról jött át a tóra. A csíkot olajban sütöték, megtanultak küszből rusznit is készíteni.

Voltak saját babonáik is, - ha nincs haljárás csinálhatott amit akar, úgysem fogott. Ha pedig van, találkozhatunk asszonnyal és pappal akkor is fogtunk. Az első halat amit kifogtak megköpdösték. Ha először nagy halat fogtak, azt mondták, na lesz hal, megvan a vezér. Ha összeakadtak a hálószerkezetek, az a mondás járta b.....nak a csomók, harcsát fogunk.

1961-ben 51 tag 617, 1964-ben 756 mázsa halat fogtak. Nemcsak saját halászcárdájuk, de saját halasboltjuk is volt Budapesten és Székesfehérváron, ahová teherautón szállították a kifogott halakat. Alul és felül nád közé rakták őket, mint a rönkfákat. 1962-ben a HTSz-nek tizenöt tenyésztő anyapontja volt.

Velencei-tavi halászok:

Benkő János, Csikesz István és Lajos, Csík József, Csizmadia István, Horváth István és József, Kalácska Menyhért, Meszesán Imre, Őrsi János, id. és ifj. Salabert István, id. és ifj. Schaffer Ferenc, Schaffer Lőrinc, Szalinka Imre, Székely János, id. és ifj. Szőke Ferenc, Szunyog Mihály, Szűcs Lajos/volt a szövetkezet elnöke/, Tóth Vilmos, Törzsök Gábor, Weilan István.

1974-ben mikor megszűnt a halászat a tavon, a szövetkezetet a kápolnásnyéki termelőszövetkezethez csatolták. Az idősebbje nyugdíjba ment, a fiatalabbak még dolgoztak halászként (néhány évig önálló halászati ágazatként működött Kápolnásnyéken), majd fokozatosan megszűnt. A régi tavi halászok horgászásra adták a fejüket, vagy engedélyt kértek kisszerszámos halászatra, amit a Kajtoron és más vízfolyásokon űztek.

A gárdonyi önkormányzat ápolja az egykori tavi halászok emlékét, a város központjában felállították a „Halász Jancsika” szobrát. Az agárdi strand mellett kikötőben szoborparkot létesített, ahol szobrot emeltek Herman Ottónak, Chernél Istvánnak, dr. Solymos Edének és Radetzky Jenőnek.

Halastavak-tógazdaságok

Bél Mátyás könyvében, ami Magyarország népének életéről szól 1730 táján, a következőket írja a halastavakról: „...Magyarországon a természet alkotja őket. Itt is vannak, akik maguk készítenek halastavat, de csak kevesen, s szinte más helyeken nem is, mint amelyeket maga a dolog természete rendelt halakkal való benépesítésre. Egyébként is oly bőséggel van hal az országnak minden részében, mit szóljunk annyi tóról, mely tele van hallal, mit a mocsarakról, melyeket birtokosuk, ha akarja éppúgy használ, mint a mesterséges halastavakat?” Fejér megye területe is vízjárta rész volt és bővelkedtek halban, – ugyancsak Bél Mátyás írja – „Battyán földje... a folyóban bőven halásszák a csíkot”. Az írásos feljegyzések szólnak a fehérvárcsurgói határban a vaskapui részen Mátyás- király egykori halastavairól. Mikor II. József elrendeli az ország feltérképezését, ezek Mór, Sárosd, Dinnyés-Börgönd között a Fertőn, Bodajknál, Bicskén és Pusztægresnél – „a sárvízi völgyben fekszik. Egy mocsaras fenekű tó.” De Kápolnásnyék határánál mocsaras mezőket, Előszálláson, Karácsonyszálláson duzzasztott malmotavat, Sárszentágotá környékén lápot tüntet fel. „Fehérvár mocsaras helyen fekszik két ismeretlen mélységű, lovas és gyalogos számára egyaránt áthatolhatatlan tó között. Egyikük keletre van, Sós-tó, a másiknak Ingovano (Csikvári-tó) a neve, mindkettő a Sárvízzel van kapcsolatban”. Fehérvár határában a mai napig van egy valószínű török korból származó állóvíz, aminek Basa-tó a neve. A Sós-tó írásban 1713-ban szerepel először, halászati jogát is bérbe adták, az aszályos évek miatt azonban fokozatosan veszített jelentőségéből, 1906-ban tervezték halastavi hasznosítását, de csak terv maradt.

Fejér megye természeti tájait járva, ma már kevesen tudják, hogy ezeket egykoron összefüggő bozótos, mocsaras és vadvizes, zsombékos világ borította. A honfoglaló és kora középkori magyarság számára jól védhető területeknek számítottak, az áradásoktól öntözött legelők pedig megélhetést biztosítottak állataik számára.

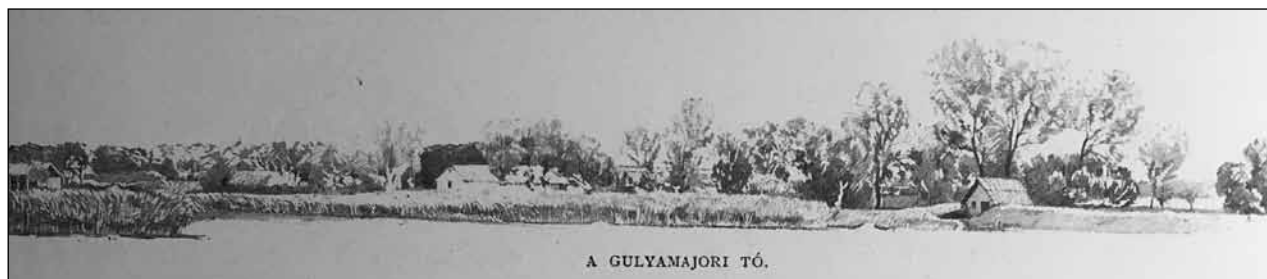
A Mezőföldet északon, a székesfehérvári magaslatoknál valamikor két nagy kiterjedésű tó határolta, az egyik volt a mai Velencei-tó jóval nagyobb területű elődje, a másik a megyei Sárrét medencéjében húzódott.

A két tó felesleges vize tovább áramlott, a Mezőföldet észak-déli irányban átszelő Sárvíz medrébe, amely abban az időben nem tekinthető folyóvíznek, mert a feltöltődött mederben inkább csak szivárgott a víz, és a környezetében elterülő mocsárvilágot táplálta. A Sárvíz a Veszprém megyében lévő ún. Tikiri-tóból és egyéb kisebb forrásokból ered, a felső részein gyors folyású, még malmok hajtására is alkalmas. A síkvidéki területre érve, folyása meglassult, medréből kilépve szétterült, és a mocsarak, zsombékok között csordogálva folyt tovább Székesfehérvár irányába.

1825-ben Zichy Ferenc, a vízmentesítés akkori királyi biztosa a következőket írta: „Azon tavak és mocsarak, melyeket a Sárvíz okozott Fejér megyében, mint egy tenger kiterjedve századtól fogva a föld színét elborították, tulajdonosainak más hasznat nem adva, mint az imitt-amott nád jövedelmét. Emellett pedig ártalmas kigőzölgéseik által különféle betegségeket szülvén, a környék számos lakosának egészségére nézve a legszomorúbb következménnyel jártak”.

A sárréti mocsárvidék legszélesebb területe a Mezőföldön Cece határáig tartott, ahol a szintkülönb-

Gulyamajori -tó fotó a 19. század végéről

A GULYAMAJORI TÓ.

ség megegyezett a Dunáéval, így sokszor előfordult, hogy a folyó áradásakor a Sárvízen keresztül több víz áramlott visszafelé, mint amennyi lefolyt. Ezzel együtt megemelkedett a Velencei-tó, a mezőföldi mocsárvilág, de még a Sión keresztül a Balaton vízszintje is, és árvizeket okozott az ezeket körülvevő településeken. Az állandó árvízveszélyt fokozták a Sárvízre épült malmok, melyeknek gátjai lezárták a Sárvíz-völgyét, mert a víz leeresztése a molnárok kénye-kedve szerint történt.

Az egyes falvak környékének vízrendezés előtti földrajzi elnevezései is a vizes világról szólnak: Büdös-tó, Rekettyés dűlő, Aranyvíz, Csigás stb. A megye területének több mint 28 százaléka rét és legelő, több mint 5 százaléka állandóan vagy időszakosan vízzel borított terület volt.

A felvázolt állapotból adódóan a megye lakosságának fő foglalkozása az állattenyésztés volt, egy leírás is erről szól: „„kövér legelők”, egy része ingoványos marhajárás, más része pedig nádas és sásas hely volt, a marhák, lovak és szárnyas vadak zajongásaitól Bögésinek nevezték”.

A török alóli felszabadulás után újjáalakultak a birtokviszonyok, nagy kiterjedésű egyházi és világi uradalmak jöttek létre, egyre nagyobb teret nyert a szántóföldi növénytermelés, ezen belül a gabonatermesztés. Innentől kezdve a birtokosoknak szüksége volt az árvizektől védett szántóföldekre, közlekedési utakra, hogy piacra lehessen szállítani a termelt gabonát.

Felmerült az igény csatornák építésére a lápok, mocsarak, vadvizek, de még a Velencei-tó lecsapolására is.

A lecsapolásokra már 250 évvel ezelőtt, 1767-ben Böhm Ferenc készített tervek, a Sárvíz medrének szabályozásával együtt, ennek két oldalán ún. övcsatornákat akart létesíteni, melyekben a külső vizeket kívánta levezetni. Ez az övcsatornás elgondolás a 18. századi Európában a legjelentősebb mérnöki munkák közé tartozott, Magyarországon egyedülálló volt.

A rendezési munkákat először a Sárvíz felső szakaszán kezdték el, de ezek lassúsága és az alsó szakasz rendezetlensége miatt kárba veszttek, mert a kiásott szakaszok később újra feliszapolódtak. A munkák így áthúzódtak a 19. századra, amit számos vita és a királyi biztosok személyének állandó változása is hátráltatott, így 1810-ig érdemi munkák a Sár-rét lecsapolására és a Sárvíz medrének rendezésére nem történtek.

Előszállás gulyamajori tó napjainkban

1810-ben Podmaniczky József akkori királyi biztos kezdeményezésére jött létre – az 1807-ben hozott tc. alapján – az első magyarországi vízszabályozási társulat, amelyben más megyék mellett a Fejér megyei érintett birtokosok is rész vettek.

1811-től a biztos Zichy Ferenc lett, a tervezést, kivitelezést irányító mérnök pedig Beszédes József. A Sárvíz szabályozási munkáit 1825-ig nagyrészt elvégezték, elkészült a folyó új medre. A víz lefolyását akadályozó malmokat 1820-ig lebontották, és az épített új csatornára – Malom-csatorna –, helyezték át, amelyre hat új malom (Ösi, Nádasdladány, Sárszentmihály, Úrhida, Tác, Káloz) épült. A Sárvíz-csatornán megtiltották a kenderáztatást, a lovak úsztatását, a marhák áthajtását, a varsával történő halászatot és kocsik közlekedését a gáton. Mindezeket a feladatokat a Malom-csatorna vette át, ahol a felsorolt célokra külön tavakat, szám szerint tizenhetet alakítottak ki.

A csatornázási munkák során 6 millió köbméter földet mozgattak meg, 250 kilométer töltést építettek és közel 41 000 hektár földet hódítottak vissza a mocsártól, és védtek meg az árvíz veszélyétől. A mentesített földeket először rétként, de néhány év múlva már szántóként hasznosították.

A Sárvíz lecsapolása után is maradtak a szántóföldi gazdálkodás számára gyenge termőképességű, vizes területek, ezek birtokosai úgy döntöttek, hogy élve a kor adta lehetőséggel és a rendelkezésre álló vízzel halastavakat alakítanak ki. A sárvíz-völgyi törendszertervei a tizenkilencedik század utolsó éveiben, a huszadik század első évtizedében készültek és valósították meg azokat. Erről szól gr. Zichy Aladár előterjesztése 1899. augusztus 21. keltezéssel, amely Fejér megye alispánja felé tett apja, gr. Zichy

Nándor nevében, hogy halastavakat akar létesíteni Pusztægres határában. A sárvíz-völgyi tőrendszer Tácnál kezdődik és Sáregeres Cece határáig tart.

Fejér megye más részein is alakítottak ki halastavakat (Adony, Baracs, Bicske, Előszállás, Fehérvár-csurgó, Mór, Pátka), de valamelyest a halgazdálkodás érdekeit szolgálták a kastélyok körül létesített dísztavak is.

Előszállás határában lévő Daruhegy alatt folyó Lak-patakon épült ki az első magyarországi korszerű tógazdaság, a gulyamajori, amelyet birtokosa a ciszterci rend létesített. Az 1859 vagy 1860-ban kialakított 25 hektáros völgyzárógátas, három kicsiny tó mellett épült a tópásztor számára lakás és egy magtárépület is. A tavak zsilipoldal felőli gátjai téglával voltak kirakva, melyek karbantartását kőművesek végezték. A Lak-patak bővizű volt és innen töltötték fel tavasszal a tómedreket.

A hazai halgazdálkodás írásos emlékei alapján megállapítható, hogy semmivel sem voltunk hátrányban az európai országokhoz (Csehország, Franciaország, Lengyelország, Németország) viszonyítva. Az tény, hogy a török hódoltság alatt csökkent a halgazdálkodás, de halkereskedelem továbbra is virágzott. A későbbi évtizedekben fokozatosan fogyott vizeinkben a hal mennyisége, 1865-ben a helytartótanács felkérte a Természettudományi Társulatot, hogy készítsen tanulmányt a halbőség csökkenésének okairól. A társulat négy kitűnő szakemberből álló bizottságot alakított, a tudós testület az alábbi okokat találta a hazai halbőség csökkenésének magyarázatára:

- a folyók és patakok, főleg ezek elárasztott területei sekély vizű kiöntései nyáron könnyen kiszáradnak, télen pedig fenéig befagynak, így az ikrázóhelyek tönkremennek;

- csökkent a természetes halbólcsők száma;

- a vizek mentén, vagy azok közelében épülő gyárak szennyezik a bennünk élő lényeket, így a halakat is;

- a halkártevő állatok (kormorán, gémfélék, vöcskök, vidra) kártétele jelentős.

A korábbi évtizedek ún. csukás-pontyos gazdálkodását elemezve próbáltak meg javaslatokat megfogalmazni a pontycentrikus halgazdálkodásra:

- egykor nem végeztek tenyésztői munkát, amely kialakította volna a ponty nemesített változatait, csak tőpontyot tenyésztettek;

- a tavakat háromévente halászták le, hogy eleget ideje legyen a halaknak megnőni, a modern

tenyésztésben külön válik az ivatás, ivadéknevelés, a nyújtás és a piaci termelés, – a tavak is egykoron ezen elveknek megfelelően épültek;

- korábban a piaci igényeket a tavak felváltva történő lehalászásával oldották meg, az apró halak átkerültek az elárasztott tavakba, így teremtve életteret további növekedésükhöz, az új módszerben követték ezt a megoldást, ám a három évenkénti üzemforma továbbra is megmaradt, de kiegészült a tavak népesítésére szerzett új ismeretek és módszerek alkalmazásával;

- régen egy tó hozamfokozásának az volt a módszere, hogy háromévente egy télre szárazon hagyták, az új módszerekben ott volt a tavak meszezése, trágyázása, a tóban nevelt halak takarmányozása.

Fejér megyében, akárcsak az országban a haltenyésztést (a tavi halgazdálkodást) tőkehiány akadályozta. Kriesch János a hazai halászat egyik nagy alakja a következőket írta: „A folyók elszegényedtek, mert szabályozták azokat, a tavak kiapadtak, mert többségüket lecsapolták. Tógazdaságokat kell létesíteni, mesterséges haltenyészdéket kell építeni, hogy a természetes vizeink halnevelő, halhústermelő képességét ismét kihasználjuk! Ez nemzeti vagyunkunkat 12 millió forinttal gyarapítaná évenként.”.

A létesítendő halgazdaságok szakember ellátottsága megoldott volt, hiszen a korábban működött céhek tagjai csak tanult emberek lehettek, akik őseiktől örökölték a szaktudást, a génjeikben, a vérükben volt a természet és a hal szeretete. Tudtak hálót kötni, kosarat fonni, ismertek mindent, ami a halakkal volt kapcsolatos, tudtak önállóan és csapatban is dolgozni. Képesítésük alkalmassá tette őket arra, hogy megértsék és végrehajtsák a szakmai vezetők utasításait. Évek múlva belőlük lettek a fejlődő halgazdaságok halászmesterei, tógazdák, tópásztorok; előttük hosszú időre megalapozott jövő állt. Munkát, megélhetést, lakást kaptak.

A huszadik század első évtizedében a magyar halkereskedelem bázisa a természetes vizek halászata volt, a halastavak létesítésével kialakuló halgazdálkodás pedig nagyobb biztonságot nyújtott. Ebben az időben már megjelent a nagytőke a halgazdaságokban, meglátta benne a jövedelmezőséget. Ilyen volt az 1906-ban olasz tőkével alakult Haltenyésztő és Halkereskedelmi Rt. E cég volt az, aki az első magyar halexportot bonyolította. 1922-ben alakult a Magyar Tógazdaságok Rt., és ennek leányvállalata, a Halbizományi és Halértékesítő Rt. A két cég 1927-ben egyesült, új neve a régi maradt

Csak olyan halat és rákot szabad kifogni, mely az alábbi táblázatban foglalt méreteket eléri.

A hal neve	Legkisebb méretek		Tilalmi időszak
	hossz cm.	súly dg.	
Fogassüllő	30	25	Április 20-tól május 31-ig minden hal-fogás tilos.
Kecsege	40	25	
Márna	25	20	
Ponty	30	40	
Pisztráng, Sebes Pisztráng . . .	20	15	Október 1-től január 15-ig.
Szivárványos Pisztráng			Március 1-től április 30-ig.
Rák	9	—	Október 15-től decem. 31-ig.

Halászbegy elő- és hátoldala

Magyar Tógazdaságok Rt., amikor a koronát felváltotta az új fizetőeszköz, a pengő. Ez a cég volt az, amely a honi halgazdálkodást és halkereskedelmet Európa-hírűvé tette. Haltenyésztésünk 1945 előtt közreműködésükkel nemzetközi hírűvé lett.

Ezekben az évtizedekben Fejér megyében is elindult a szikjavítási program, a szikeseken létesített halastavak jó halhozamukkal, értékes élelmiszer előállításukkal, jó hatásfokú pontytenyésztésükkel, olyan profitot értek el mint a szántóföldi búzatermelők.

Fejér megyében a magyar halgazdálkodás két nagy személye is dolgozott, Németh Sándor, aki a szakmát a Sárvízen kezdte, valamint Oeconomo

A halastavak tápanyag utánpótlására alkalmazták a sertéstrágyát, Fejér megyében 1905-ben az akkori Nagylángon (ma Soponya), 1909-ben Rétimajorban (a Fáncs- és Őrs-puszták) tavainak tápanyagpótlására sertéstelepeket építettek. A módszer az volt, hogy zsírsertésekkel durvára őrölt kukoricát etettek, a kukoricaszemek belekerülve a trágyába, táplálékot jelentettek a pontyoknak, a trágya pedig javította a tavak tápanyagellátását. Ekkor terjedt el a „hizlalótó” elnevezés, hiszen ezekben a tavakban háromnyaras pontyokat neveltek, piaci eladásra. Corchus Béla a huszadik század első évtizedében a pontyok jobb takarmányozásának érdekében etetési kísérleteket végzett az Adony határában húzódó cölölei

Árvíz az 1960-as években a Sárvízen

György, aki a Magyar Tógazdaságok Rt. szakembereként segítette az itt végzett halastavi gazdálkodást.

A megyei halastavakon alkalmazták a Dubics-féle kistavas ívatási módszert, amely már a 19. században ismert volt, hogy a védett tavakban nagyobb számú ikra kelt ki, és a zsenge ivadék is jobb feltételekkel vészelt át életkorának első heteit. Ezeket részben természetes táplálékkal, részben lisztesített, fehérjedús takarmányokkal etették, ezért növekedésük gyorsabb volt és egészségesebbek lettek.

Ezt a módszert alkalmazni lehetett mind a harcsa, mind a fogassüllő ívatásában, mind nevelésében. A huszadik század hatvanas évtizedére olyan ütemben növekedett a haltermelés, hogy az aprólékos, sok munkafázist igénylő Dubics-módszer képtelen volt az ivadékgény kielégítésére.

és előszállási tavakon. Kutatásának módszerét hasznosította a halastavi etetés, ezzel is növelve a halgazdaság jövedelmezőségét és jól illeszkedtek a használatos technológiába.

A második világháború harcai Fejér megyében három és fél hónapig tartottak, a halastavakban, a bennük élő halállományban, a műszaki berendezésekben nagy károkat okozva. Államosították a vizeket. A károk felmérése már a harcok befejezése utáni napokban megkezdődött, melyet a Kultúrmérnöki Hivatal végzett Hegedűs nevű főmérnök irányításával. Fehérvárcsurgón 1000 napszámosérték, a csőri halas-

tónál a háborús károkat, a közel kettőszáz hektáros tavon 200 gyalogos- és 10 fuvarnapszámban állították helyre, a katonaság közreműködésével, ahol kettőszázezer egynyaras ivadék veszett el. Rétimajorban a sárvízi tógazdaságnál harminc munkás tizennégy napon át végezte el a javításokat, a jelentésben olvasható, hogy a közel ezerhektáros tórendszernél csupán a felén van vízborítás. A tavakban lévő kétnyaras ivadék átlagtömegét 55 dekára, az egynyarasét 8 dekára mérték. A Vörös Hadsereg katonái elvitték a pótlásra szánt egynyaras ivadékot, aminek súlya 700 kiló volt. De rendszeresen jelentenek a „felszabadító-megszállók”, leeresztették a vizet az egyes tavakról és a bennük lévő halakat állítólag a kórházak részére elvitték, elvittek továbbá tizenhat vagon haltakarmányt is. A halakat az akkori Földművelésügyi Minisztérium által kiadott

Halastóépítés az 1960-as években Pusztáegresen

nyílt rendelet szerint csak bizonyos Szazsin alezredes írásos engedélyével vihették volna el. Ezzel viszont a helyben „fosztogató alakulatok” nemigen törődtek. A halászok panasszal élhettek a minisztérium 5/2 ügyosztályán. Felső-Cikoláról Józsa Pál halászmester jelentette, hogy nincs hal a tavakban és a zsiliprendszer is megrongálódott. Mórón, a tavakon szétlőtték a töltéseket, gránáttal halásztak a tavakon, 3000 darab 2 dekás halivadék pusztult el. Bicskén és Nagyegyházán is üresek voltak a tavak. Aztán beindult a halas-tavak államosítása 1945. május 5-én, a Felső-cikolai Tógazdaság 200 hektárját 1946. február 11-én vették köztulajdonba, de a többi halastó is Fejér megyében állami kézbe került.

Az államosítás után megkezdődött a vizek használatbeadása és egymás után alakultak a különböző halászbokrok. Mezőkomáromban 36 tagja volt és a Siót folyókilométerenként 3 kiló halért bérelték. Mezőkomáromban már a 19. században jelentős volt a halászcsoport (Boldog Imre, Megyeri János és Pleizer István nevű halászok) dolgoztak a Sión,

és „szekérszám vitték a halat eladni”. Volt, hogy emelőhálójával egy éjjel száz kiló halat is fogtak, de szigonnyal akkora harcsát szúrtak le, ami végigérte a szekeret, amin szállították.

A Nádor-csatornából az abai bokor, 25,5, a cecei 14, a sárbogárdi 25,5 kilométert bérelt. A sárbogárdiak 41-en kilométerenként 2 kiló hallal fizettek, a cecei bokorban 19 tag volt és szintén 2 kiló hal volt a kilométerenkénti bérleti díj. Soponyán tizenötön alakítottak halászbokrot. A szomszédos káló-

Halászat Felső-Cikolán

zi halastavakról Pál Vince tógondnok jelentette, hogy 27 anyahaluk volt és 1,5 kilós áruhalak voltak a tavakban, amelyekben nem esett különösebb kár. Baracson lévő két tapon is alakítottak halászbokrot. A csóri halastavat Iszkai László nevű halász vette bérbe. A háborús károk helyreállításával párhuzamosan már új halastavak létesítését is tervezték, 1949-ben a sárbogárdi határ Nádor-csatorna részén a Tinódi-árok kiszögelésében.

Háború után a folyók, tavak állami tulajdonúak lettek, a 6700/1945. ME. törvényerejű rendelet kimondta: a halászat joga az államot illeti meg.

A természetes vizek halászati jogát bérlő szövetkezeteknek juttatta az állam, 1949-ben államosították a tógazdaságok vizeit is. Az

Halászat Pusztagegresen az 1960-as években

államosításig a halastavakat üzemeltető gazdaságok, a Magyar Hal- és Nádgazdasági Üzemek Igazgatóságának felügyelete alá tartoztak. 1949-ben ennek helyén létrejött

a Tógazdasági Nemzeti Vállalat és a Halértékesítő Nemzeti Vállalat. Megalakították a halgazdaságokat, így a Fejér Megyei Halgazdaságot, aminek igazgatója igazi szakember, Bohár György egykori halászmester lett. A Fejér megyei halászati felügyelői tisztelet Székelyi Árpád töltötte be. A korábbi két országos hatás-

Witzmann János Rétimajor országos szakmai tiszteletnek örvendő halászmestere

Balogh János tóór igazolványa

Balogh János a magafonta és a tógazdaságban használt kosarakkal

körü cég ismét átalakult, új nevük Halgazdasági Tröszt és Halértékesítő Vállalat. A Fejér megyei halgazdaság mellett 1949-ben megalakuló Cikolai (Pusztaszabolcs Felső-Cikola) Állami Gazdasághoz

Woynárovich Elek professzor, a hazai halászat világhírű szakembere

csatolták a helyi halastórendszert, a többi kisebb-nagyobb tó részben a létrehozott állami gazdaságokhoz, vagy a szervezés alatt lévő termelőszövetkezetek kezelésébe kerültek.

A halászati bérlőszövetkezetek 1953-ban ugyanazzal a joggal lettek felruházva, mint a termelőszövetkezetek.

A halgazdasági felügyelői beosztást a

Halászsegédjegy

megyében dr. Bárdossy Antal látta el 1954-ig az Országos Halászati Felügyelőség megszüntetéséig.

A Fejér Megyei Halgazdaság Sárvízi Üzemegységében, – Rétimajorban – 1953-ban Magyarországon elsőként megkezdtek a halastavi pecsenyekacsa tenyésztését Bögre János és Woynárovich Elek professzorok egy évvel korábban kidolgozott módszere alapján.

Az üzemegység vezetője akkor Szabó István volt, aki mellett egy halászmester (professzor) Witzmann János tevékenykedett. Witzmann évtizedek óta Rétimajorban halászmesterként dolgozott, aki Woynárovich Elek számos elméleti elképzelésének gyakorlati megvalósítója volt. Woynárovich vakon hitt Witzmann meglátásaiban és véleményében, a MESTER – ahogy szólította – sok szakmai módszerrel gyarapította a hazai halgazdálkodást.

Witzmann egyik első szakmai alkalmazója volt a Woynárovich-féle világhírűvé lett széntrágyá-

zási módszernek, melynek – központi utasításra – 1961-től vezették be alkalmazását a tógazdaságokban, és jelentős többlet halhozamot biztosított a halászati ágazatnak. A megyei halgazdaságban is alkalmazták a váltóüzemű tógazdálkodást, ami azt jelentette, miután a hasvízkór járvány miatt kevés volt a tenyészanyag, ezért a leeresztett tófenéken haszonnövényeket (kukorica, napraforgó stb.) termesztettek. Itt is problémákat jelentett az 1950-es évek takarmány hiánya, így a halgazdaságok penészes stb. az állattenyésztésben fel nem használható eleséget kaptak. A rossz minőségű takarmány májelfajulást és hasvízkór járványt okozott, ezért itt is elkezdték alkalmazni a hal-takarmányok között a szárazbabot és a csillagfürtöt.

A halászati szakmai irányítás az 1950-es években a politika miatt állandó mozgásban volt; 1951-ben megszüntették az Országos Halászati Felügyelőséget, 1954-ben újra visszaállították a megyei felügyelői munkaköröket, ekkor dr. Bárdossy György látta el Fejér megyében.

1957-ben ismét megszüntetik ezeket a státuszokat, majd az 1961. évi 15. sz. törvényerejű rendelettel és az FM.

Soponyai halászat

Soponyai halászat

1/1962. sz. végrehajtási utasításának (természetes vizek és a mesterséges halastavak, valamint rizsföldek üzemszerű illetve üzemi halászatával kapcsolatos) megjelenése után lesznek ismét a megyei halászati felügyelők, először dr. Ragány Pál, majd évtizedeken át Osztás Imre, utána Rózsa József töltötte be ezt a pozíciót. Az 1960-as években létrejövő Állami Halgazdasági Egyesülésnek a Fejér Megyei Halgazdaság is alapító tagja, gazdaság igazgatója Fekécs Lajos, szakmai helyettese Süttő Ferenc volt. A gazdaság nevével ellentétesen már nem is hallal, hanem állattenyésztéssel (sertés, pecsenyekacsa és baromfi hizlalásával) foglalkozott, a hal rossz gazdasági okai miatt csupán harmadrendű kérdés volt.

1968-ban aztán megszüntették és betagozták az állami gazdaságok nagy családjába. A halastavak nagy része az akkori Nagyhörcsöki Állami Gazdasághoz, a Mezőföldi Erdő- és Vadgazdasághoz, kisebb része a táci és a pusztagegri termelőszövetkezetekhez került.

Ez tovább rontotta a halgazdálkodás helyzetét, a nagyhörcsöki gazdaságban, amelyet később hozzácsatoltak a Mezőfalvai Mezőgazdasági Kombináthoz, ahol egyre kevésbé foglalkoztak a halászati ágazattal, még a kedvező állami támogatással járó tőrekonstrukcióval sem éltek. Fokozatosan tönkrementek a tavak, felületükön a nád és a gyékény vette át az uralmat.

Képli József néhai legendás hírű soponyai halászmester

A Mezőföldi Erdő- és Vadgazdaságban tizenkét tavon közel kettőszáz hektáron végeztek haltenyésztést id. Urbányi Béla irányításával, évente több mint húsz vagon halat termeltek. Hektáronként 1 tonnát, az 1 kg halhúsra felhasznált keményítőérték 2-2,5 kg volt.

A termelőszövetkezetek is az 1950-es évek végén fokozatosan kapcsolódtak be a tógazdasági tevékenységbe, ekkor kezdték el Székesfehérvár határában a Gaja-patak vízellátására épülő 188 hektáros 11 tóból és 16 teletetőből álló halastórendszer építését a helyi Vörösmarty Tsz.-nél. Farkas János ágazatvezetőt, dr. Herke Zsolt váltotta 1971-ben. A halastavak vízellátását biztosító Gaja-patakon keresztül, ún. szegényvizet kaptak, amelyből hiányzik a foszfor, a vízvizsgálat elvégzése után végezték a tavak trágyázását, mert a természetes táplálékhoz és a szemesabrákhoz ennek megfelelően adták a szervesanyag-utánpótlást.

Az 1960-as évek elején a pusztágresi tsz-ben is bővítették a tógazdaságot több mint 15 hektárral.

1992-ben Lévai Ferenc tavakat bérelt a mezőfalvai kombináttól, ezzel alapozta meg a mai „Halországot” Rétimajorban.

1991-ben a soponyai halastavak és a halászati ágazat jövőjé-

Kazsoki József halászmester nyurgaponty anyahallal

vel foglalkozott a VADEX Vadgazdálkodási Szakbizottsága, a javasolt távlatokban szerepelt egyes tavak bérbeadása, szerepelt a vélemények között olyan is, hogy a gazdaság dolgozói részére horgászati lehetőség legyen a tavakon, de az is, hogy a

Kazsoki József munkaszerződése 1957-ből

Munkaszerződés

mely egyrészről a Fejérmegyei Halgazdaság, Nagy láng Soponya, másrészről

..... dolgozó /lakos..... községben.....
 utca..... szám alatt/ született: év..... hó..... napján,
 anyja neve: között a következő feltételekkel jött
 létre.

1./ a./ A Halgazdaság munkaként alkalmazza a fent megnevezett
 dolgozót év..... hó..... napjától év..... hó..... napjáig
 hetenként 6 azaz hat munkanapra a gazdaságban előforduló minden fizik-
 kál munkára.

b./ A munkaviszony megszűnésére vonatkozóan a Munka Törvény-
 könyve 34. §-ának 1./ pontja az irányadó, mely szerint a határozott
 időre szóló munkaviszony december 31.-én felmondás nélkül megszűnik.

c./ Amennyiben a szerződés lejártá előtt a munkaszerződést
 a Halgazdaság és a dolgozó közös akaratával megújítani kívánja, a munkaviszony az új szerződés értelmében meghosszabbodik.

2./ A dolgozó a gazdaságban minden munkát a kollektív szerző-
 dásban megállapított béréért köteles végezni.

3./ A dolgozó köteles az 1./ pontban megjelölt napokon, illetve
 munkán a gazdaságban jelentkezni, a munkanapok alatt a rábízott munkát
 becsületesen és lelkiismeretesen elvégezni, a rábízott utasításokat
 végrehajtani, a szocialista tulajdont megvédeni, a munkarendet és a
 munkafegyelmre vonatkozó egyéb szabályokat megtartani.

4./ A gazdaság a munkaviszony tartama alatt az erre vonatkozó
 általános szabályok szerint biztosítja a dolgozó részére a jóléti és
 kulturális szolgáltatásokat, valamint a lehetőséget arra, hogy szak-
 képzettséget szerezheszen.

5./ A Halgazdaság a munkaviszonyt a szerződés lejártá előtt -
 a fegyelmi eljárás esetét kivéve - felmondással csak akkor szünteti
 meg, ha a dolgozó a 3./ pontban felsorolt kötelezettségeinek nem
 tett eleget.

6./ A dolgozó és a vállalat között a munkaviszonyból folyóan
 felmerülő viták eldöntése a 263/1950. /XI. 1./ számú rendelet
 alapján szervezett egyetemes bizottság feladatkörébe tartozik.

Kelt..... 195..... év..... hó..... napján.

[Signature] gazdaság megbízottja *[Signature]* dolgozó

Fejérmegyei Halgazdaság helyi tanács megbízottja

[Circular Stamp]

Székesfehérvári Vörösmarty Tsz. halastórendszere

vendégeknek legyen módja, ha szeretne horgászásra is. Már ekkor foglalkoztak az ökológiai hasznosítási módszerekkel. Azokon a tavakon, ahol nincs mód a bérbeadásra, ott az extenzív halgazdálkodásra tett javaslatot a bizottság.

A sárvíz-völgyi tórendszer Nagyhörcsök környéki tavainak megújítója Merkl László, aki egy 200 hektáros halgazdaságot teremtett Selmeczy Tibor szakmai segítségével. A Duna mellett felnövő és hajós családból

Merkl László

Halászat a Nádor-tónál

származó Merkl a Nádortó Kft.-hez tartozó tavakat felújította, intenzív haltermelést végez, kiegészítve állattenyésztéssel és vadgazdálkodással.

A környék és Fejér megye egyik élő halászlegendája a sárbogárdi id. Killer Gábor, aki a környéki halgazdaságokban dolgozott és 1995-től magánvállalkozóként üzemelteti fiával a 80 hektáros pusztaregi tóegységet. Évente 15 vagon halat termelnek, javarészt pontyot, de foglalkoznak előnevelt csu-

Lévai Ferenc

kával, fogassüllővel, és tenyésztenek harcsát is. A csukát, süllőt egy-nyaras korukban értékesítik.

1988-ban a lerakott alapokon indult el a hírnév felé az Aranyponty Zrt. Rétimajorban Lévai Ferenc irányításával, ahol megteremtődött egy nemzetközi hírű Mul-

Vékony Károly, Balogh Elemér, Elek Péter, Oszttás Imre

Varga István soponyai halászmester,
jobbra ül későbbi utódja (itt még fiatalon) Kardos József

tifunkcionális Tógazdaság. Az 1200 hektáros halgazdaság mellett, állattenyésztéssel, kertészettel, szőlészettel, borászattal foglalkoznak. A kiemelt idegenforgalmi ágazat része a csokoládégyártás, a cég saját termékeinek értékesítése, a horgászturizmus, a gasztronómia (Halra magyar!), rendezvény-szervezés, egyedülálló az Aranypony Halászati Múzeum gyűjteménye. Az idegenforgalmon belül a madármegfigyelő vagy természetfotós turizmus keretében is sok vendég érkezik Halországba. Az Aranypony Zrt. egyetemekkel együttműködve kutatási és technológiai programokat valósít meg. Foglalkoznak recirkulációs rendszer üzemeltetéssel, biohal termeléssel, szakemberek gyakorlati képzésével, a hagyományos halászati módszerekhez társítanak modern technológiákat.

Ennek keretében a Pannon Egyetem keszthelyi Georgikon Karával együttműködve kidolgozták a szaporodásképtelen amurok tenyésztését. Ezt az tette szükségessé, hogy az európai uniós természetvédelmi irányelvek szerint európai vizekbe, valamint a hazai természetvédelmi törvény miatt sem telepíthető nem őshonos, szaporodásra képes hal, és az amur nem az. Viszont a korábbi évtizedekben azért telepítették a hazai vizekbe, hogy irtsák, pusztítsák a felesleges vízínövényeket, segítsenek a medrek tisztántartásában. Manapság is nagy szükségünk van az amur munkájára, ugyanis a felmelegedés következtében húsz-harminc százalékkal felgyorsult a vízínövények fejlődése. Ez a felgyorsult biológiai funkció arra kényszeríti a tavak, vízfolyások fenntartóit, hogy évente többször is – jelentős többletköltséggel – levágják a túlbujánzott növényzetet. Az évekkel ezelőtt kitakarított Malom-csatorna több mint felét újra ellepte a nád, a

Kisszerszámos halászok

Ez a halászati módszer régóta ismert a szakmában, amíg a Velencei-tó halászvíz volt dolgozhattak a tavon, de akkor is halásztak a Sárvízen, Nádoron, a Váli-vízen, Gaja-patakon és a Sión a Duna torkolatnál. 1974 után lehetőségeik beszűkültek, 1982-ig Csonka János vezette az egyesületet, őt váltotta Rózsa József, aki megyei

Kisszerszámos halász a Váli-vízen

halászati felügyelőként is dolgozott. Korábban 100-150-en is gyakorolták hobbijukat, számuk a kilencvenes évtizedre ötven alá csökkent, 2015-re meg is szűnt az egyesületük.

Rózsa József volt megyei halászati felügyelő,
kisszerszámos halász

sás, amit csak úszó kaszákkal lehet levágni. A vizek tisztántartásának leghatékonyabb és legolcsóbb módszere a növényevő halak betelepítése lenne. Viszont meg kellett találni, hogy ezek a halak képtelenek legyenek a szaporodásra, ezért az Aranypony Zrt. az egyetemi kar szakembereivel olyan módszert dolgozott ki, amelyben a kikelő amurlárvák steriliek lesznek, mivel két Y és egy X kromoszómájuk van.

Az Aranypony Zrt. óriás akváriuma

A halászati ágazatban kevés hasznosabb dolog van, mint az, hogy ezek a növényevő amúrok „ingyen rendben tartják” a vizeket és a rengeteg zöld tömeget értékes halhússá alakítják át. Az Aranypony

2018-ban a Aranypony Zrt. pontya megkapta a Minőségi Magyar Hal Védjegyet

Zrt. másik tematikus együttműködése a keszthelyi karral a csuka tápos nevelésének technológiája.

Ragadozó halaink egyedfejlődésük során különböző táplálkozási szokásokon mennek keresztül. Ezek során döntő fontosságú az az átmenet, amikor a plankton fogyasztásáról áttérnek a halak ragadozására. Ebben az időben nagyon nagy veszteségek keletkezhetnek. Az állomány kellő prédahal hiányában kannibállá válik. A száraz táppal történő nevelés egyfajta átsegítő megoldásnak nevezhető, amellyel biztosan tervezhető mennyiségű ragadozó halivadék állítható elő. Hazai ragadozó halaink közül korábban csak a harcsát tudták tápon nevelni. A fogassüllő és a csuka tápos nevelése gazdasági és természetvédelmi, ökológiai előnyt is rejt. Ezek a halak igen jó áron értékesíthetők, mint étkezési halak, ugyanakkor kiválóan alkalmazhatók biomanipulációkban csúcsragadozóként az eutrofizációra hajlamos tavak fehér hal állományának gyérítésére, és ezáltal az algamennyiség csökkentésére

Laboratóriumban és tavi ketrecekben tartott halakat mesterséges tápra szoktatva neveltünk olyan méretig, amelyben halaink az előző évi kelésű fehérhalat már gond nélkül fogyasztani képesek.

A csuka mesterséges szaporításának technológiája ismert. A gyakorlatban leginkább két ikranyerési módszer terjedt el. Az egyik az időjárási tényezők által erősen befolyásolt, de nagyon jól termékenyült ikrát eredményező, az ívó anyahalaktól történő ikragyűjtés. A másik módszer hormonkezelésen alapul. Ez független az időjárási tényezőktől, viszont kevésbé jól termékenyülő ikrát eredményez. Az ikra termékenyítése és keltetése mindkét esetben ellenőrzött körülmények közt történik a halkeltetőben.

A kikelt lárvák a külső táplálkozás megkezdéséig a vízbe helyezett kapaszkodó felületekre függeszkednek. A táplálkozó lárvákat előnevelik, vagy előnevelés nélkül extenzív körülmények közé helyezik ki.

Az ivadék előnevelése történhet medencében vagy tóban. Mindkét esetben a nevelés természetes táplálékon (planktonon) történik a ragadozó életmód kialakulásáig. Az ezután fellépő táplálékhiány és az erőteljes kannibalizmus igen jelentős veszteséget okoz az állományban. Ennek a korosztálynak az intenzív továbbnevelése ma még nincs megoldva.

A csuka a legnehezebben tápra szoktatható ragadozó halunk. Kizárólag a mozgásban lévő táp

Soponya 1-es tó

váltja ki az érdeklődését. A többi ragadozó hallal ellentétben, csak ritkán fordul elő, hogy a tápot az aljzatról is felveszi.

A csuka tápra állítása akkor történhet a leghatékonyabban, ha az már a zsenge ivadékon, közvetlenül a táplálkozás megkezdésekor történik.

A kannibalizmus megakadályozása szempontjából fontos a megfelelően nagy egyedsűrűség, ugyanakkor a túlzottan nagy egyedsűrűség károsan befolyásolja a táplálékfelvételt. Ennek a két egymással ellentétes hatásnak figyelembevételével

Rétimajor, Halország

Rétimajor, Halország

igen fontos az optimális telepítési sűrűség meghatározása. Csuka esetében ez kb. 20 000 lárva/m³ egyedsűrűségben határozható meg. A tápra szoktatott, de akár még szétnőtt állományban is egészen elenyésző a kannibalizmus.

Megfigyelések szerint a tápon nevelt csukák a kihelyezés után is csak a mozgó tápot fogyasztják. Táp hiányában ragadozó ösztönük azonnal az élő táplálékhalak fogyasztására sarkalja a csukát. Semmilyen kárt nem szenvednek, sőt még inkább támadóan lépnek fel az előttük vezetett műcsalikkal szemben is.

A Sárvíz-völgyében gazdálkodó halgazdaságok nemcsak a modern haltermelésnek felelnek meg, hanem eleget tesznek a Ramsari Egyezményben le-

fektetett előírásoknak, elvárásoknak is. A MOHOSZ 1992-ben építette meg az M7-es autópálya mellett kajászoói tógazdaságát. A gazdaság létrehozásának célja az volt, hogy a horgászvizeket ellássák halivadékkal. 1997-ben már saját halkeltetőt is építettek. Sajnos a bányászat megszűnésével a Váli-vízen érkező vízutánpótlás jelentősen lecsökkent, ezért visszaesett a haltermelés. A tógazdaság napjainkban 88 hektár vízfelületen évente közel 90 tonna halat termel. Főleg pontyot termelnek, de a velencei-tavi süllők bölcsőjévé lett Kajászó. A Velencei-tavat teljes egészében innen látják el ivadékkal és már foglalkoznak a tiszai és a velencei-tavi nyurgapontyok tenyésztésével is. Kajászó biztosítja az alapot a MOHOSZ horgász célú halgazdálkodásához.

A Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság

1958-ban, immáron hat évtizede határozták el az akkori halászati termelőszövetkezetek, hogy vizeik állománypótlására létrehoznak egy korszerű ivadék-előállító és -nevelő gazdaságot, amely képes lesz ezeket ellátni tenyészanyaggal. Egyet gondoltak az Alföldre és egyet a Dunántúlra, a tervezett kettőből a dinnyési valósult meg.

Dinnyés mellett szóló szakmai indokok az alábbiak voltak:

- A Velencei-tó nyugati végében elterülő mocsaras, szikes terület egyéb célra nem volt használható, egy évtizeddel korábban itt még rizstermesztéssel is próbálkoztak.
- A vízrendszer mentes volt a szennyezéstől.
- A tervezett és később megépítésre kerülő tavakat vízzel két forrásból is elláthatják: a Császár-vízből gravitációsan és a Velencei-tó szintjét szabályozó Dinnyés-kajtori csatornából szivattyúzással.
- A halastavak őszi lecsapolása is megoldott, mert gravitációs módszerrel lehet a vizet a már említett Dinnyés-kajtori csatornába leereszteni.

Az első magyarországi amurfejés 1967. 06. 24.

Dinnyési rizsföld a 20. század ötvenes éveiben

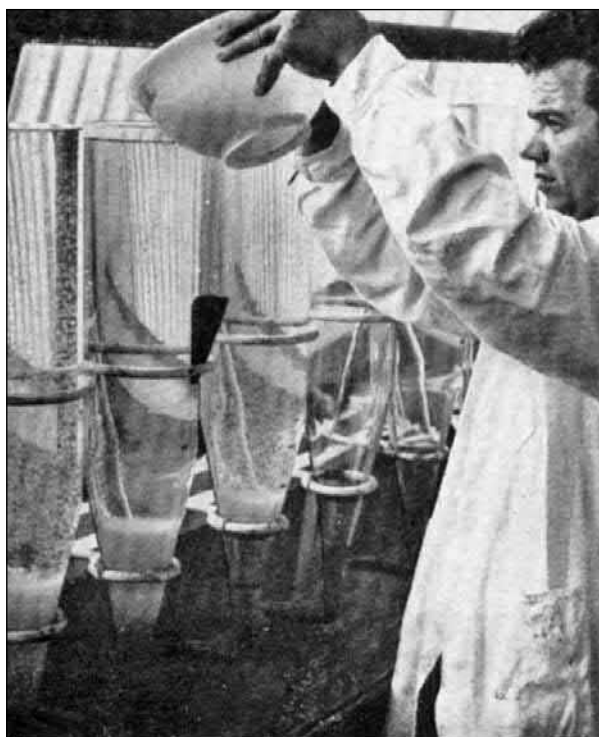
- Huszonkét akkori halászati termelőszövetkezetből egy a közvetlen közelében – a Velencei-tavon tevékenykedett, nyolc a Duna mentén 40 és 160 kilométeres távolságra.

- Az akkor kiemelt jelentőségű 70-es számú balatoni főútvonal száz méterre, a helyi vasútállomás hatszáz méterre található a gazdaságtól.

- Az is lényeges szempont volt, hogy a terület villamosított volt.

A gazdaság nagysága alig haladta meg a száz hektárt, mód volt arra, hogy a későbbiekben bővíthető

1967. 06. 24. az első amurikrák behelyezése a keltetőüvegbe

legyen. A tógazdaság létesítésére alkalmas területet a Velencei-tavi Halászati Szövetkezet kapta meg csereként, miután 1958-ban a tavon létrehozták a madárrezervátumot.

Hasonló ivadéknevelő tógazdaság létesítésének gondolata már 1945 előtt is felmerült. 1945. május 26-án kelt jelentésében Székelyi Árpád megyei halászati felügyelő javaslatot tett erre és ezt a területet ajánlotta.

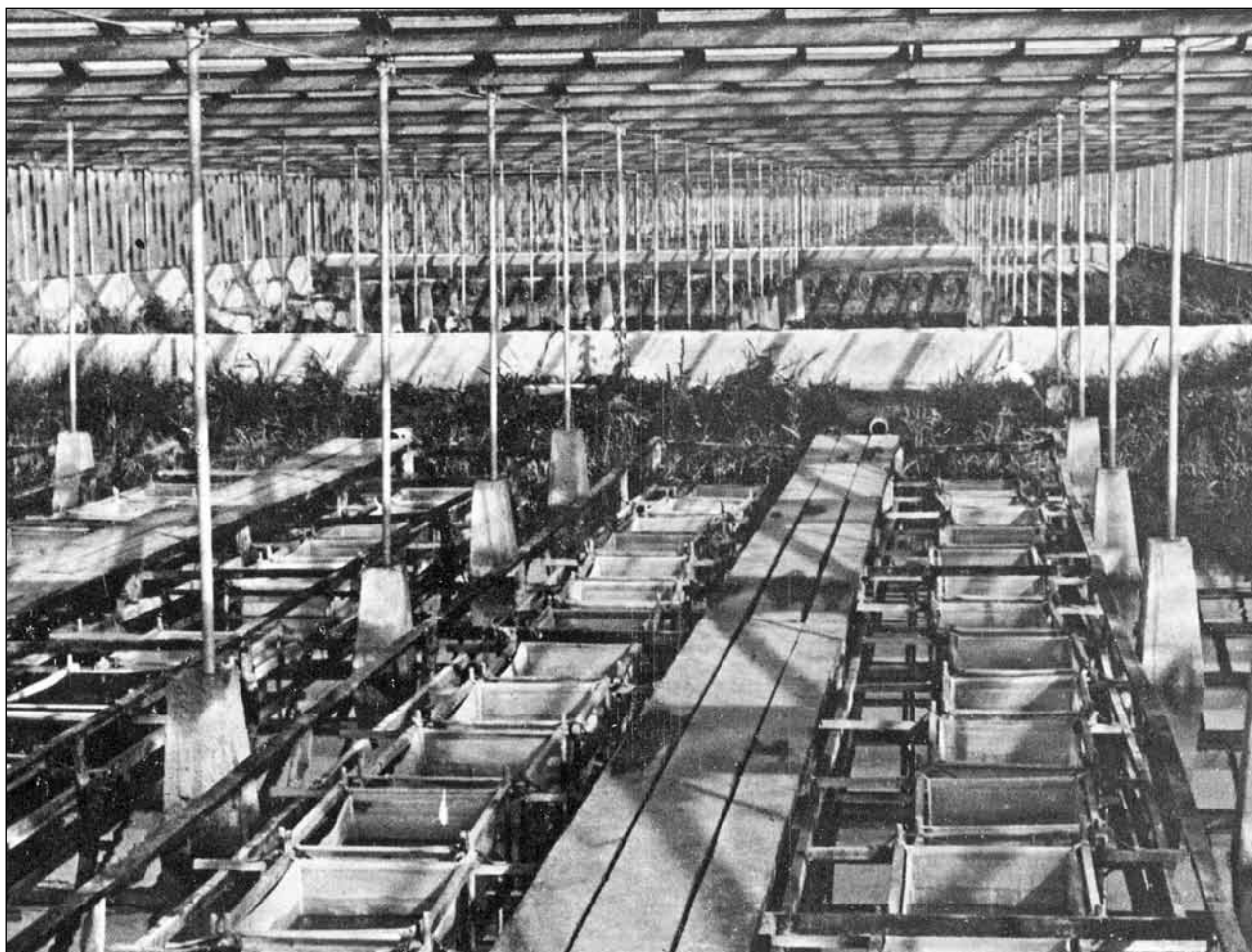
1960 júniusa és 1964 októbere között készült el a tizenhét tó, mellette még kilenc nevelő és tizenkető ivató tavat építettek. Az akkori Országos Halászati Felügyelőség tervei alapján a székesfehérvári székhelyű Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a Vízügyi Tervező Irodával közösen végezte a kivitelezést. Az 1-5. számú tavak belső halággal, a 6-8-as tavak külső halágyon keresztül

Verók János az első halászmester volt

csapolhatók le. A 9-17-es számú tavakból lehalászaskor a nyitott zsilipek mögé épített szóktető ládába gyűlnek össze a halak.

Ivadéknevelő üvegház

Az 1-8-as számú tavak, valamint a teletetők és az ívató tavak a Császár-patakot a Dinnyés-kajtori csatornával összekötő, magas építésű tápcsatornából kapják a vizet, a 9-17 számúak pedig a Velencei-tóból önálló szivattyú segítségével táplálhatók. A gazdaság éves vízigénye alig több mint egymillió köbméter volt.

1963-ban a Halászati Alapból elkészült a temperált vizű, a nagyüzemi halszaporítás igényeit kielégítő tógazdasági keltetőház, amelyben pontyot, csukát, fogassüllőt és harcsát szaporítottak. Ezt 1968-ban tovább bővítették a növényevő halak (amur, fehér busa, petyes busa) speciális szaporítására szolgáló keltetővel.

1970-ben 2000 négyzetméteres üvegház épült, önálló fűtéssel, hogy a különböző halfajokat a szeszélyes tavaszi és kora nyári időszakban is az időjárástól függetlenül, biztonságosan előnevelhessék. Kidolgozták a növényevő halak népesítésének optimális módszerét és nevelésüknek, tartásuknak

Antalfy Antal amuranyával

technológiáját, amelyet felhasználásra átadtak más tógazdaságoknak.

Magyarországon először Dinnyésről került ki milliós nagyságban előnevelt, 3-4 cm-es nagyságú nemespontyivadék, aminek lehalászására és tömeges szállítására szintén szakmai módszert találtak ki. Ezek a módszerek jelentősen segítettek az ívatással és tenyésztéssel nem foglalkozó tógazdaságok nemesponty ellátását.

Kidolgozták a különféle halfajok zsenge ivadékainak szállítását enyhe oxigénnyomás alatt 60-110 literes műanyag edényekben. Ezt továbbfejlesztve később a 2-5 cm-es halivadékot nagy sűrűségben nem nyomás alatt, hanem oxigénporlasztással szállították.

Megfelelő adagok kikísérletezése mellett használták az MS 222 (SANDOZ) altatószert, a sérülékeny, nagy testű anyahalak szaporításakor és ivadékaik szállításakor.

Antalfy Antal a Dinnyésen kitenyésztett XXI. számú tükrösponty anyával

A tógazdasági ponty hipofizálása a mesterséges termékenyítéshez, az ikrás pontyok ivarnyílásának elzárása (összevarrása) az ikraszórás megakadályozására, amelyek segítik ezek tömeges keltetőházi szaporítását a kihelyezéséig. A ponty mellett kidolgozták a csuka és a fogassüllő hipofizálásának módszerét is, segítve nagy mennyiségű ivartermék előállításának időzítését.

Az ivadékevelő tavakat egy tenyésztő folyamán többször lehalászták. Kora tavasszal zsenge csukát vagy fogassüllőt helyeztek beléjük, amelyeket 20-40 napos előnevelés után lehalásztak és a helyükre keltetőházban előállított pontyok kerültek. A pon-

Jónás György halászmester

tyok előnevelését követte a növényevő halfajok 2-3 hetes korú behelyezése a nevelő tavakba, és ott is maradtak az őszi lehalászásig.

Elkezdtek a műanyagból készült halászati eszközök használatát. Épült egy olyan a napi termelést segítő laboratórium, ahol állandóan elemezték a vizet, a talajt és vizsgálhatták az egyes halfajok biológiai, élettani állapotát. Félautomata ivadék-válogató asztalt készítettek (Raits Ferenc ötlete), a végtelenített gumiszalagra helyezett ivadék törődésmentesen került faj és nagyság szerint válogatva a vízzel feltöltött szállítóedényekbe.

Kidolgozták a mész és oldott műtrágya szórását a mezőgazdaságban alkalmazott szórófejekkel. A tavak oxigénellátását szivattyúhoz csatlakoztatott ejektorokkal oldották meg, ezzel a módszerrel kizárták 100-150 ezres ivadéknépesítés mellett is az oxigénhiányból adódó pusztulást.

Itt alkalmazták először sikeresen a kártékony madarakkal szemben az automata riasztóágyút.

Kidolgozták a hátpikkelysoros, magas hátú, több vérvonalú „Dinnyési ponty” tenyésztésének módszerét, a törzsállomány egyedein megtalálható a „D” – a gazdaság jele és a vérvonal száma. A „Dinnyési ponty” többször kapott tenyésztési nagydíjat.

Roy I. Jackson látogatása

A nemespontyból anyajelöltet, egynyarast és kétnyarast, valamint előnevelt, táplálkozó zsenge ivadékot állítottak elő.

A fogassüllő szaporításánál a hagyományos hazai és az új biológiai módszereket alkalmazták, az ikra

Herminio R. Rabanal a FAO halbiológusa Dinnyésen

penészesedését permetes előérleléssel akadályozták meg, és az ikrával telt fészkeket 48-56 órával a kelés előtt szállították a megrendelésre a helyszínre. Kelésre kész csomagolásban történik a kiszállítás, egy kereten 5-8 fészek található, egy-egy fészek ikraszáma 20 000. Az ikra előállítás mellett, a megrendelő kérésére 4-5 cm-es 3-5 hetes ivadékokat is neveltek és szállítottak.

Miután a legtöbb gazdaságban nem foglalkoztak csuka szaporításával, ezért feladatul tűzték ki az ivadék nevelését, mert sok az olyan természetes víz, ahol más értékesebb ragadozó halfajok nem találják meg az életfeltételeiket, viszont jól érzi magát a csuka és nagy hasznot hajt gyomhalirtó munkájával. Az előállított ivadékokat 8-10 napos korukban táplálkozó, valamint 3-4 cm-es nagyságban mint előnevelt ivadék szállították a helyszínekre.

Lakatos Vince filmet készített a mesterséges pontyszaporításról és a növényevőkről. Surányi Antal volt a film operatőre.

A dinnyési tógazdaság nem egy szokványos halászati üzem volt, hanem korának mindig a legmodernebb eljárásait, módszereit alkalmazta. A látogatók „ámulni”, a szakemberek új ismereteket szerezni, tanulni jöttek. Ez a gazdaság sokat adott a tudománynak, és még többet nyújtott a gyakorlat-

nak. A termelési eredményei mellett a kutatás és a tapasztalatszerzés kincsesbányája, az új módszerek napi életben történő megvalósításának bázisává lett. A szakmai kultúrát magas szinten művelte az itt dolgozó gárda. Ezt ismerte el az ENSZ élelmiszerügyi szervezete a FAO, amikor 1969. május 12-én a szervezet vezérigazgató-helyettese és halászati igazgatója látogatott el Dinnyésre. Miután megismerték az itteni szakmai munkát, a világ minden részéről küldték ide tanulni a halászattal foglalkozó szakembereket. Dinnyés mutatott példát a szakma számára, hogy mit jelentett az a fogalom, hogy a „tóvíz halastóvízzé történő érlelése”, és ebben milyen szerepe van az embernek.

Dinnyésen sok-sok bemutatót tartottak, szakkönyvek és cikkek megjelentetésével a maga idejében a magyar halászati kultúra terjesztője volt, nemcsak a hazában, hanem a nagyvilágban is. Az itt kidolgozott eljárások a magyar haltenyésztés nagyra becsült értékei.

A gazdaság alapítója, ahogy Ő mondta a „dinnyési inga meglódítója” Antalffy Antal volt.

Szegedi halászdinasztia leszármazottja volt, aki a tiszai halászsoknál és a kiskunfélegyházi Péteri-

tavaknál leste el a szakmai fortélyokat. A második világháború előtt már tógazda volt, 1950-ben a Szegedi Halgazdaságban dolgozott. Miután abban a korban „osztályidegen” lett (a nevét is „Antalffy”-ról „Antalfi”-ra cserélte), ezekben az években a gazdaságokban próbált eltűnni a politika szeme elől. Később a Tatai Halgazdaság bicskei üzeméhez került, ahol kidolgozta a harcsaikra ketreces keltetési módszerét. Származása miatt innen is távoznia kellett, ezért az akkor induló hortobágyi halastórendszer távoli világában „rejtették el”. A Hortobágyon kinemesítette a „ponty hortobágyi tájfajtáját”. 1957-től a halászati termelőszövetkezetek központjának szakmai vezetője lett. 1961-től építette Európa első pontyos halszaporításra és ivadéknvelésre szakosodott tógazdaságát. Antalfi neve a világ halászáinak körében fogalommmá lett. Közreműködésével hazánkban kitűnő felkészültségű szakgárda nevelődött, akik feladatuknak tekintették a kutatás eredményeinek gyakorlati alkalmazását. Személyében sokat tett azért, hogy a huszadik század nyolcvanas éveire újra világhírűvé vált a Magyar Halászat.

Antalfi dinnyési munkásságának méltó folytatója Selmeczy Tibor lett. 1980-tól tíz éven át

Kádár János látogatása Dinnyésen 1984-ben

dolgozott Dinnyésen, és nemcsak halászati, hanem kitűnő vízügyi szakember is volt. Dolgozott Biharugrán és Százhalombattán, a VIZITERV-nél és a Halgazdasági Egyesülésnél. Tevékenysége alatt, az 1980-as évek végén 120 millió táplálkozó és 22 millió egyéb ivadékot állítottak elő évente, a termelés 20 mázsa volt egy hektáron. Selmeczy után dr. Tamás Gizella irányította a Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaságot.

A második vonalban dolgozó dinnyési halászati szakemberek közül kiemelkedő munkát végzett Kádár Mihály, aki az indulástól itt tevékenykedett és Raits Ferenc, aki a nemzetközi halászléletben dolgozik napjainkban is.

A közvetlen szakirányítók (halászmesterek) közül kiemelendő Verók János, akit a dinnyési kezdéshez Antalfi a Hortobágyról csábított el. Őt követte Jónás György, aki 32 éven át dolgozott a gazdaságban és évtizedeken át volt halászmester (a Magyar Halászatért kitüntetés megérdemelt tulajdonosa). Jónás gyakorlati tudása mind a keltetésben, mind az ivadéknevelésben példátlan a hazai halászati szakmában.

Selmeczy Tibor volt gazdaságvezető-SÖRT NEM

Horgászat

Előszó

– „A halászat mint sport” - hoz

Sokat gondolkodtam felette, vajon a halászat kenyérkereset-e vagy sport, s végre is rájöttem, hogy mind a kettő. A halászatnak minden nemzet életében nagy közgazdasági jelentősége van, amennyiben számos családnak nyújthat biztos kenyérkereseti forrást. De ezúttal a halászattal nem, mint gazdasági ággal foglalkozunk, hanem sport-szempontról ismertetjük.

A halász – sportsman horoggal vadászik a halra, mégpedig nem valami sekély vízben a cigányhalakra, hanem az igazi sport-élvezet abban van, ha az ember nagyobb vízben nagyobb halakra vadászik. Halászati versenyeket is kizárólag horoggal szoktak rendezni, mégpedig háromféleképpen. Először is úgy, hogy bizonyos meghatározott idő alatt ki bír legnagyobb súlyú halmennyiséget összehorgászni. Másodszor úgy, hogy ki bírja legtávolabbra vetni horgát. Harmadszor, ki horgászik a legnagyobb tökélyrel, mindent tekintetbe véve. Mindenesetre a harmadik mód a leghelyesebb, ha mindjárt a legnehezebb is. A jelenleg általánosságban lévő horgászó készülékek ezen feltevése alapján alkottatnak, annál könnyebben és gyorsabban akad nagy hal a horogra, minél távolabbra és zajtalanabban vetjük a horgot a vízbe. De épp ezek a legnehezebben elsajátítható horgászati működések, mert a hosszú és könnyű zsinórt aránylag rövid pálcával messze és a vízre csendesen vetni nem is oly könnyű.

A horgász-versenyek rendezésénél Angolországban és Amerikában legújabban leginkább a horognak a távolra vetésére szorítkoznak. Minél hosszabb egyik horgászbot a másiknál, annál inkább szükséges a rövidebb pálcás versenyzőket bizonyos számítási előnyben részesíteni. Ezen előny lehet például az, hogy mennyi lábbal rövidebb a horgászó botja a másikénál, annyi 5-5 lábnyi távolság tudatik be pontokul. Kiköthető mindenkinek

Amazon

előre, hogy például 10-13 lábnyi pálcával szabad versenyezni és, hogy szél ellenében is kellend majd horgot vetni, továbbá, hogy csak egy kézzel szabad kivetni a horgot.

A versenyhorgászó készülék milyensége különben esetenként szokott megállapíttatni a szerint, a minő fajta halak tartózkodnak azon helybeli vízben és mi van a horogra téve csaléteknek, mert pl. a pisztráng-készülék rövidebb, a lazac készülék hosszabb pálcájú. Az angol sportsmanok egyike egy 17 lábnyi hosszúnyelű lazac-készülékkel 110 lábnyira vetette a horgát.

(Magyar Saloon 1884.)

Történeti visszatekintés Fejér megye horgászatának alakulására 1935-2017. között

A horgászat az emberiség őskorában alakult ki, a kutatások során találtak csontból, fából, madárkarmokból, csőrdarabokból, sőt emberi csontokból faragott horgokat, szigonyokat. Ebben az időszakban az ember számára a létfenntartást, fennmaradást jelentette a halak fogása, annak megszerzése. Az ember a kezdetek során halászó, vadászó, gyűjtögető élet-módot folytatott, ezzel biztosítva fennmaradását. Az ember sokféle technikát fejlesztett ki, hogy sikeresen hozzájuthasson a halhúshoz. A vízpartok közelében kialakult települések egyértelműen azt bizonyítják, hogy a létfenntartás ösztöne vitte rá az embert arra, hogy ott tartózkodjon nap, mint nap.

Korunként finomultak, változtak az eszközök és a módszerek, a halat sokféle módon fogták, a horgok a horgászat, halfogás jelképévé váltak, mások voltak a kőkorszakban, a rézkorban, a középkorban, az újkorban, mások napjainkban.

A nyeles készséggel (lándzsával, dárdával) történő halfogás elterjedt volt már az ősidőkben, és ezek az eszközök hasonlíthatók voltak a mai horgászbotokhoz. Az akkor használatos horgoknak még nem volt fülük, szakálluk, mint a mai fémből készült finom megmunkálású, és különböző méretű horgoknak.

A régi horgok használata közben az ember rájött arra, hogy jobban fennakad a horgon a hal, ha olyat készít, aminek szakálla van, így nehezebben tud szabadulni a horogról.

A középkorban mind a tehetősebb, mind a szegényebb emberek körében egyre jobban elterjedt a halfogás, a halászat, a nyeles halfogó eszközöket felváltották a hálók, melyek mennyiségileg jóval eredményesebbnek bizonyultak.

A honfoglalást követően, fokozatosan kialakultak a haltenyésztéssel foglalkozó telepek, a folyóvizeken a halászati szakaszok, velük együtt a halkezeskedések.

A XVII. században a technikai fejlődés hatására jelentős változások következnek be a horgászat és a halfogások terén, jellegében egyre inkább sportos

szórakozássá alakul át. Ekkor érünk el az első angol horgászkönyv szerzőpárosa, által megfogalmazott „úri sport”-ként aposztrofált halfogási tevékenységhez.

A későbbiek során jelentősen megváltozott a horgászat szerepe, annak megítélése, társadalmi elfogadottsága, továbbra is fontos a természethez való közelsége, a szabadidő eltöltésére, a szervezetre gyakorolt hatásának tudatosítása, mert kortól, nemtől, időtől függetlenül bárki űzheti.

A 4374 négyzetkilométer nagyságú Fejér megye, földtanilag és felszínében az Alföld és a Dunántúli-dombság között terül el, jelentős része a változatosan tagolt Mezőföld területéhez tartozik, de ezernyi szépségével gazdagítja a keleti-Bakony, a déli-Vértes és a Duna-menti táj is. Kedvezőek az ivó-, az ipari- és öntözésre használható vizek elérésének lehetőségei, valamint pihenési, üdülési, kul-turális élményeket nyújtva a természet kedvelőinek, így a horgászoknak is. A Mezőföld síkságok, legelők és rétek, kiváló szántóföldek, változatos dombságok, völgyek keveréke, melyet patakok, vízfolyások tesznek tagolttá.

A Mezőföld vizei egyesülésük után a Dunába torkollanak. Az állóvizek, halastavak és víztározók feltöltéséről az itt található patakok, vízfolyások gondoskodnak. Legjelentősebb a huszonhat négyzetkilométer területű Velencei-tó, valamint a Duna, ami közel hatvan kilométer hosszan zárja Fejér megye keleti oldalát. A megye kisebb vizeinek a száma hetven körüli, amiből a horgászok harminchármat, a magántulajdonosok harmincat kezelnek.

A víz biztosítása lételeme mind haltermelő, mind a horgásztavaknak, a horgászvizek mellett több halgazdaság is működik Fejér megyében, számos kereskedelmi egységet, horgászvizet kiszolgálva, ellátva azok halivadék-pótlását.

Az általam leírt sorok mottójaként az alábbi gondolatokat idézem Lőrincz Lajostól, aki jól érzékelteti, versbe foglalva az ember ráébredését mind a vízzel, mind a halakkal való évezredek kapcsolatában.

Tán röpködő bogárért vízből kiugró halra
figyelt föl ősidőkben egykor
zsákmányra lesve figyelmes ősapánk,
s aztán fundálta ki annak módját,
hogyan lehetne prédára kapni a túl
eleven, kíváncsú, szép eledelt.
Tövist keresett, s talált, azután,
fonalat sodort, vagy font, s kötötte rá
primitív horgát, majd szép bogarat
tűzve rá, vetette vízbe azt.
Kevesebb fáradtság, mint a vadászat,
de jó ízű zsákmány! E tanulság
kapatta rá talán, s később egyre
finomult a szerszám és tetemes
lett a fogás, elég családnak is.
Ez az ősi ösztön munkál bennünk,
ez a szép atavizmus hajt és készítet,
mikor a vizek partjára lépsz
Kísérteni újra ősi szerencsét.

Megjelent a Sneci horgászújság 1996. 1. évf. 4. számában

Horgászgondolatok

Megosztanám Olvasóimmal egy a megyénkben élő horgásztársunk, Dr. Csiák Gyula: Horogra akadtam én is – gondolatait idézve, a természet iránti rajongása, szeretete példájaként.

A Szent László patak vize és a Velencei-tó határozza meg horgászéletemet.

Két domb közé szorul a kis falu, Csabdi; ott töltöttem gyermekkoromat a dombok alján, a rétet kettészelő patak partján, amit mi egyszerűen csak folyónak hívtunk.

Jó volt ott gyermeknek lenni, a hatvanas években. Két-három csemete nőtt egy családban, az utcánkban 25-30 gyermek jelentette a közösséget. A kis falu tagjai egymást tették boldoggá. A másikra figyelés, az őszinte szó, a szívből jövő szeretet volt az összetartó kapocs. Beszélhettek nekünk a Balatonról meg Bécsről, nem vágyódtunk el sehová. Az anyák, asszonyok egész nap otthon voltak, a tűzhely melegénél készült az ebéd, a vacsora, s ha betévedtünk a szomszédba, nekünk is jutott egy szelet lekváros kenyér, de jutott ugyanúgy a fenékre verésből is, ha megérdemeltük.

Tanáraimra is szívesen emlékszem, a tananyagon túl mást is megtanítottak nekünk. Itt találkoztam először a természetírás aranytollú mesterének, Bársony Istvánnak az írásaival, itt tanultam meg gyümölcsfát oltani, szemezni, ásni, gereblyézni s a föld illatát szeretni.

A fiúknak is, a lányoknak is megvolt a maguk szórakozása, de sok közös játékunk is volt a papásmamástól a királyvizsgáig. Nekünk, srácoknak az egyik legkedvesebb időtöltésünk a foci mellett és foci után a horgászat volt. A gombostűt láng fölé tartottuk, abból hajlítottunk horgot, parafa dugóból és liba szárnytollából készült az úszó. Órákat töltöttünk el a patak partján, s 10-15 darab, ujjnyi márnát fogtunk egy-egy délután.

Már 18 éves voltam, amikor Mexikóban rendezték a labdarúgó világbajnokságot. Este 11 órakor kezdődtek a mérkőzések, egyenesben adta a televízió, s hogy el ne aludjunk addig, három barátommal megbeszéltük, ha bejárja a falut este az egyezményes fűttyjel, indulunk a folyóhoz. Zseblámpa fényénél, emelőlálóval „horgászunk” addig, míg nem kezdődik el a közvetítés. Így fogtam az első szép compómat.

A legnagyobb zsákmányomat viszont ebből a korból egy nagy nyári esőnek és a folyó kiöntésének köszönhetem. Annyira megduzzadt a Szent László, hogy a vize átcsapott az általa táplált halastó zsilipjén és a pontyok a patakba kerülve, az ártérre is kijutottak. Gyorsan visszahúzódott volna a rétről a víz a mederbe, de mi kifigyeltük a folyását, s a legmélyebb pontokon rőzséből gátat fontunk délután. Másnap reggelre megvolt a „nagy zsákmány”, egy kilós ponty szorult az ágak közé!

„Ha azt mondta volna valami égi hatalmasság: maradjatok itt örökre, el ne menjetez innen, mert ez a ti otthonotok, aminőt soha, sehol többé nem találtok; szívesen ott maradtunk volna. De nem szólt mihozzánk így senki sem. Inkább még jött az élet sok mindenféle ügyes-bajos nyomorúsága, és elszólongatott bennünket onnan.” (Bársony István: Az elveszett Paradicsom.)

Budapestre kerültem az orvosegyetemre, majd vissza falura körorvosnak. Az első horgászcsónakomat a Várpalotai tavakon ringatták a hullámok, de a mézesheteket már a Velencei-tó mellett töltöttem. Ez a szerelem ide, s tova 35 éve tart.

Úgy tanultam, hogy az ember minden sejtje kicserélődik körülbelül 7 esztendő alatt. Ennyi idő kell ahhoz, hogy az ember sajátjának érezze új hazáját, s az ottani víz, az étel, az új föld lehelete legyen építőköve.

Szerencsém volt. Házunkat 1985-ben – teljesen véletlenül – abban a kertben építettük fel, ahol az erdők, mezők, vizek szerelmese: Bársony István született és tette meg első lépéseit. Itt éltünk le 25 évet, s mindez nem múlt el nyomtalanul. Felnőtté érett az ifjúkori, a természet világa iránti szerelem.

A nyaralónkat – megint véletlenül – annak a Dékány Andrásnak a közvetlen szomszédságában vettük meg és újíttottuk fel húsz évvel ezelőtt, aki a Velencei-tó egyik legszebb leírását adja a Náderdőben vadmadár című regényében.

„Aki Nád országban, Madár országban tájékozódni akar, annak tudnia kell merre is van a Kígyós, a Halas nád, a Bagófészkes, az Óriás-nád, a Keszeges, a Gémes, a Ludas, a Sornád, a Gallér, a Cserepes.”

Ez a könyv útmutatóm is lett egyben. Amikor vízbiciklin, csónakon, vagy éppen a tófelügyelő motoros járművén bejárhattam az úszó lápok és a

legnépszerűbb horgász helyek környékét is, minden tájék visszaköszönt.

Furcsa szerzet a horgász. Ül egyhelyben, s a felszínes szemlélő arra gondolhat, erre bárki képes lenne. Mi ebben a sport? Mi ebben a szép? Nos, ha valaki birkózott már 10 kg-os ponttyal, vagy harminc kiló feletti harcsával, az tudja csak igazán, mit jelent ez a küzdelem, milyen erőfeszítést igényel egy ilyen óra, mely után büszkén kiálthatunk át a szomszédnak:

- Fogtál-e már valamit?

A kérdésre most Szilárd János író válaszol, sorai az Apám fia című kötetében láttak napvilágot.

„Belesüppedve a mérhetetlen csöndbe, körülötte a bujkáló szellővel, s madárfütttyel, alatta az áramló habokkal, s fölötte az ég fehér csuhás zarándokaival, a futó báránnyal, ő is annak a szenvedélynek áldoz, aminek én, Horgászok!”

A halászok és a sportemberek azt állítják, hogy a horgászat célja az, hogy az ember fogjon valamit. Hát nem igaz. Aki halat akar enni, az elmegy

a vásárcsarnokba, vagy piacra és megveszi. Ez az igazság.

A horgászat egyéb célokat is szolgál. A természet, nyugtató hatása, a környezet szépsége, a szabadidő hasznos eltöltése.

Akit valamelyes nagy lelki megrázkódtatás, mondjuk szerelmi csalódás, esetleg más bajok, tegyük fel: szellemi túlerőltetés, üldözési mánia, életuntság, esetleg gyógyíthatatlan rögeszmék következtében már minden hidegvíz gyógyintézetből és idegstanatóriumából kidobtak, annak a kezébe nyomnak egy botot, s a bot végén némi madzagot elküldik horgászni.

És meggyógyul...

Viszont beleesik egy még rettenetesebb betegségbe, mármint abba, hogy mindenáron halat akar fogni...

Kedves Betegtársaim! Mit kívánhatnék búcsúzóul?

- Görbüljön!

Halászat és a horgászat kapcsolata

A halászat és a horgászat közötti kapcsolat mindig szoros volt, a halászok módszerei között is megtalálható a horoggal történő halfogás. Koronként változtak, finomodtak az eszközök, a szerszámok, más volt az eszköz kőkorszakban, a rézkorban, a középkorban, az újkorban, és más a jelenben.

A horgászat kezdeteiről szóló történetek arról mesélnek, hogy a halfogásnak ez a módszere a feltételezések szerint a 15-16. század tájékán, esetleg valamivel korábban, már kialakult, csak nem volt, aki csokorba szedje a felhalmozódott ismereteket, tapasztalatokat, tudnivalókat. Izaak Walton-ra és Charles Cotton-ra utal könyvében Vigh József aki szerint, az angol szerzők már 1650 tájékán komoly irodalmi és szakanyagot gyűjtöttek össze a tudnivalókról.

A szerzőpáros a nemes művészetként, úgynevezett „úri sportként” jellemezte a horgászatot. Továbbá egy olyan foglalatosságként méltatták mely szerénységre, becsületességre, és jó modorra is nevel.

A szerzőpáros által leírtakból kiderül, hogy már ebben az időszakban ismerték a halfajok rendszertanát, a különböző módszereket, a műlégy készítésének módját, a horgászorsót, a zsinórvezető karikákat. Mindezt csak több évszázados tapasztalatokból gyűjthették. A horog az alapvető eszköz, és egyben névadója is lett a tevékenységnek. Dokumentumok igazolják, hogy már ötezer évvel ezelőtt is használták, feltételezhető, hogy már az ősember is így próbált halat fogni. Későbbiekben kovaközből, majd bronzból, illetve vasból készítettek horgokat. Honthegyí Mátyás a MAHOR 1976/8. számában hosszasan fejtegette a horog alakulásával kapcsolatos több évszázados változásokat, így jutott el odáig, hogy az emberek az 1000-1530. közötti években szabályos hosszúszerű, mintegy 3,5-5,7 centimétereseket készítettek, bronzból.

Kutatások, feljegyzések alapján tudjuk, hogy már a 19. században a kevésbé módosabb városi polgárok, gazdagabb, jómódú értelmiségiek is bekapcsolódtak a horgászásba és számos egyletet, társulást alakítottak.

A horgászat iránti érdeklődés napjainkban fokozódik, népszerűségéhez nagyban hozzájárul az, hogy olcsóbb, mint pl. a vadászat, vagy némely más sport, vagy más szabadidős tevékenység. Eze-

Horgászok régen

ken kívül bárki űzheti, végezheti egyénileg, korra, nemre, időkorlátra való tekintet nélkül.

A horgászat sport jellegét jól tükrözi a versenyző horgászok elhivatottsága, a felhalmozódott tapasztalataik, a gyakorlatuk, az egyéni hozzáállásuk. Valaha ők is egyszerűen kezdték, aztán fokozatosan, talán észre sem vették, hogy mennyire elmerültek a rejtelmeibe, a halfogás sikerébe. Keresték az új technikákat, módszereket, eszközöket, hogy minél eredményesebbek legyenek.

A horgásztársadalomban néhány éve terjedt el a bojlis horgászat „a fogd meg és engedd vissza” elv, mely sportszerű és humánus módszer. Védik a halakat, a természet más, élőlényeit, és erre tanítanak, mind többen hódolnak ennek.

Az ENSZ felmérése szerint mintegy ötvenmillió nyilvántartott ember horgászik, a számuk feltételezhetően növekedni fog.

Hazánkban néhány évvel ezelőtt meghaladta a háromezrezer főt a hivatalosan nyilvántartott hor-

gászok száma, létszámuk folyamatos növekedésével a horogra akadt halak mennyisége is jelentősen emelkedett (lektor megjegyzése: jelenleg megközelíti az ötszázezer főt – 2018. novemberében).

Az alábbiakban ezen gondolatok szellemében szeretnénk bemutatni, nyomon követni, érzékelteni mind a halászat, mind a horgászat társadalmi szerepét Fejér megyében.

A hal, a halászat és az emberek kapcsolatát nagyon jól tükrözik a régi eszközök, többek között a csontból faragott horgok, a halászhálók, a települések címerei, melyekben még mai napokban is megtalálhatók a halak rajzolatai, amikről sokszor

írtak a történelem során. Hogy csak Hermann Ottóra hivatkozzak, aki az 1887-ben kiadott A magyar halászat könyve című művében nagyszámú a gyűjtőútjai során feljegyzett halat, vagy a halászattal, mint foglalkozással kapcsolatos nevet viselő településre talált (pl. Halásztelek).

Több település címerében, nevében szerepel a hal, feltételezhetően a helyben, vagy a közelben folytatott halászat múltjára utalnak vele. Hermann Ottó olyan családnevekre talált kutatásai során, akik viselték valamelyik halféleség nevét, például Csukás, Harcsás, Keszeg, Kárász, Halász, Viza stb.

Sokan teszik fel a kérdést, hogy miért, hogyan, miként, mivel, mikor és hol horgásszunk?

A horgászat ön maga adja meg a választ a kérdésekre: kell hozzá engedély, eszköz, bot, zsinór, horog, úszó, kapásjelző, haltartó, etetőanyag, csali stb. Aztán jönnek a további kérdések, hogyan használjam az eszközöket, hogy eredményes lehessenek? Aztán jön a további dilemma, a megfogott hal tárolása, tisztítása, majd étellé történő elkészítése. Az évszázadok tapasztalatai választ adtak a sok-sok kérdésre, egyik kérdésből következik a másik, a harmadik, majd így tovább. A válaszokat sokszor már kezdeteknél a vízparton, vízpartokon a barátoktól, a horgászoktól, illetve magunktól kapjuk meg.

Kialakult a horgászkultúra, a halfogás módszertana, sokfélesége, a haltárolás és -készítés módja, a halgazdtrónia. Van, aki fogyasztani szereti a halat, van, aki nem fogyasztja, csak megfogja. Számára a szerzés, az elejtés, a hal megfogása jelent örömet, kikapcsolódást. Ez az ősi atavizmus érzése! Ez munkál bennünk mai napig, sokunkban, szinte mindannyiunkban. Kiben előbb, kiben később kezd megnyilvánulni és mindennapivá válni.

A kérdések ma is aktuálisak, miként azok voltak elődeink korában, azok ma is. Legyen szó gyermekről, felnőttől, férfiról, nőről, vagy bármilyen foglalkozást, mesterséget végző személyről, fiatalról, idősebb emberről egyaránt. A természet iránti érdeklődés bennünk van, mindnyájunkban megvan ez az ősi atavizmus. Van, akiben előbb, van, akiben később jelenik meg, legyen az a horgászat, netán a vadászat.

Maradjunk a horgászatnál. Több formája, módszere alakult ki a történelem során, halfajonként specializálódott. Ma másképp horgásszunk a békés, másként a ragadozó halakra. Más az édesvízi, más a tengeri, más a folyami halak fogásának módszere. Másként horgásszunk a kicsi és nagytestű halakat, befolyásolja a horgász eszközrendszerét, módszerét az időjárás, a tavasz, a tél, az ősz, a nyár, a nappal, valamint az éjszaka is.

Én most itt nem kívánok a fent említett formákkal, módszerekkel részletesen foglalkozni, azonban kiemelnék egy-két módot, az atavizmus érzésének alátámasztására, indoklására.

Úszós horgászat az egyik legrégebbi horgász módszer, amellyel a gyermek és a kezdő horgász, először találkozik. Az ember figyelmét leköti, izgalmas várakozással teli időszak az, hogy mikor mozdul meg az úszó, mikor jelez, hogy kapás van. Türelem, kitartást igényel. Egyik legérzékenyebb, legfinomabb módszer, ezért is kedvelik sokan. Felszereléssel még eredményesebb lehet az úszós horgászat.

Fenekezős horgászat módszerei hazánkban nagy népszerűségnek örvendenek, álló- és folyóvízen egyaránt alkalmazzák.

Mártogatás, pergetés és kuttyogatás módszereit kevesebben űzik, mint az előzőekben felsoroltakat.

Az úgynevezett bojlis módszer, mely napjaikban mind jobban kedvelt, a nagytestű pontyok kifogására specializálódott. A bojlis horgász a kíméletes bánásmód, a gyógyszeres kezelés, matrac alkalmazása után, fényképet készít, majd azt követően finoman visszaengedi a kifogott halat a vízbe. A nagytestű halak fogása, fásasztása, szákolása profi felszerelést, etetőanyagot, kitartást, ügyességet igényel.

Bojlis horgászatról, mint modern módszerről.

Kezdetekben úgy indult, hogy „fogd meg, és engedd vissza”, aminek mind többen lettek követői, igaz, költségigényes, de a szellemisége a sportszerűségre vall! „Fogd meg, fényképezd le /örökötsd meg/, s engedd vissza”, jelszóvá lett. Jellemzően nagy távokon horgásznak, ugyan az önakasztás elvén működik, de nem könnyű kifásztani és megméríteni a 15-30 kg, néha nagyobb súlyú halakat. Az etetőanyag, az etetés módszerében, a horgászfelszerelések terén is sok újdonságot hozott a magyar horgászok életében.

Egyesületek, egyletek – időrendben

1935 SZDSHE

Megyénkben a fellelhető írásos dokumentumok alapján, 1935-ben alakult meg az első horgászszervezet, a Székesfehérvári Dolgozók Sport Horgász Egyesülete néven.

A jegyzőkönyvből megtudhatjuk, hogy az érintett egyesület volt az első Fejér vármegyei civil horgászszerveződés! Vigh József A Magyar Horgászat Krónikája c. könyvében és 1932. évre datálta az egyesület megalapítását, valóban akad olyan horgászjegy, ahol a bélyegző dátumán, ez szerepel. De nem az általa publikált adatot, hanem a rendelkezésre álló, azóta előkerült eredeti jegyzőkönyv alapján, az 1935-ös évet kell, hitelesnek elfogadnunk.

Az alapítás kezdeményezőinek Dr. Mészöly József vármegyei tiszti főorvos és Réé István, városi nyugalmazott táblabírói tanácsos javaslatára 1935.

május 22-én, a székesfehérvári Széchenyi utcai egykori Köszeghy-féle vendéglőben jöttek össze, hogy megalapítsák a „Székesfehérvári Dolgozók Sport Horgászok Egyesületét”. Az alapító közgyűlésen harmincöten jelentek meg, ahol elfogadták az egyesület alapszabályát, amit felterjesztettek jóváhagyásra a belügyminiszterhez

Az egyesület elnökének Dr. Mészöly Józsefet, alelnökké Unger Jenőt, főtitkárrá Réé Istvánt, pénztárnokká Munkácsi Andort, ellenőrré Falvay Sándort, horgázmesterré ifj. Hübner Imrét, helyettesévé Kujányi Jánost, háznaggyá id. Hübner Imrét választották.

Számvizsgálókká Lonkay Ferencet, Pandur Józsefet, és Esser Alajos voksolták. Lonkay Ferenc fia elmondták, hogy édesapjuk, adóellenőrként dol-

1945 után - Közgyűlés

Ormos Gerő

gozott és minden szabadidejét a az egyesület érdekében végzett tevékenysége kötötte le, együtt jártak horgászni. Több évtizedes munkáját 1960-ban a MOHOSZ Dísz jelvényével ismerték el.

1938-1945 között Bíró István, látta el az elnöki tisztséget.

1945-ben MOHOSZ akkori vezetősége, az országot körzetekre osztotta fel, ez a körzetesítés lehetett az alapja a későbbi megyésítésnek is, amely alkalmazkodott a közigazgatási rendszerhez.

A 35-ös körzethez tartoztak a székesfehérvári, a móri, a sárbogárdi és a váli területek, ahol az elnöki feladatokkal Bíró Istvánt, a titkárral Lonkay Ferencet bízták meg.

A 35/1. Sz. körzethez tartoztak a velencei, az Agárd-gárdonyi és környező területek, vezető-

jének pedig Bútor Ferencet, velencei horgászt bízták meg.

Itt kell megemlíteni, hogy a MOHOSZ több körzete is kijelölt, így a 21. sz. körzethez tartoztak Adony, Iváncsa, Pusztaszabolcs, Perkáta, és a Duna jobb oldali községei. A 21/1. sz. körzethez tartozott Érd, Százhalombatta, Ráckeresztúr, Ercsi, a 21/2. számúhoz. Baracs, Dunapentele, Kisapostag, Rácalmás. Ezek főtitkára Kremmer József, a 21/1. sz. körzet titkára Jagodics István, míg a 21/2. sz. körzet titkára, Rácalmásról Tálás János lett.

Az 1947-ben megújult a Székesfehérvári Dolgozók Sporthorgász Egyesületének vezetősége, az elnöke Czirkovics Sándor lett.

A háborús évekből kevés használható dokumentum maradt meg, így a munkám során főleg szóbeli közlésekre hagyatkozhattam.

1949.02.27-én politikai nyomásra, az újra szerveződött a Székesfehérvári Dolgozók Sporthorgász Egyesülete, ezen az ülésen nemcsak új alapszabályt fogadtak el, hanem új vezetőséget is választottak, elnök Gyulavári Ferenc, alelnök Dr. Popovics Mihály, titkár Lonkay Ferenc, halászmester Lippay László lett.

1950 - Festmény a régi tanyáról

J E G Y Z Ó K Ö N Y V .

Felvétetett Székesfehérvár 1935 évi május hó 22-én a Széchenyi utcai Kőszeghy-féle vendéglő helyiségben, a megalakítandó " Székesfehérvári Sport Horgászok Egyesülete " alakuló közgyűlésén.

Jelen voltak: Dr. Mészöly József vármegyei tiszti főorvos egészségügyi főtanácsos, Széchenyi u.5 sz. Reé István városi nyugdíjas, tb.tanácsnok Jókai u.12/a sz. Falvay Sándor megyei szántanácsos Széchenyi u 58 sz. Gróhmann Károly ny. apátsági gazdatiszt Kigyó u.19 sz.v. Eszadány Imre hadiárvaintézeti tisztviselő, ugyanottani lakos, Szöllősy Ferenc lapszerkesztő Dr. Kuthy József u. 10 sz. idb.Hübner Imre városi irodatiszt és ifj.Hübner Imre műszaki tiszt Felső-Királysor 35 sz. Körössi Ferenc magántiszt. Ujvárkörut, Lankácsy Andor ny. művezető Szilágyi u. 16 sz. Szabadi Jenő kárpitos Kossuth u. 9 sz. Fehér Ferenc Műv. lakatos Seregélyesi u. 40 sz. Kujányi János Műv.nyugdíjas Szabadkai u. 54 sz. Kaiser Ferenc szabó m. Kigyó u.18 sz. Esser Alajos vendéglős Széchenyi u. Lósz Gyula villany szerelő és Lonhai Ferenc forg.ellenőr Felső-Királysor 53/a. sz. Bernáth Jenő Műv.ell.olélljáró Minissi u. 28 sz. Dudás Jenő légügyi almeister, Hosszusétatéri lakos, Boskovits Jenő gyógyszerész Rádor u.6 sz. Kőszavölgyi István Műv. lakatos Kővölde u. 14 sz. és Pandur József József m.tisztviselő Mátyási u. 27 sz.m. lakosok.-

Előrelők Dr.Mészöly József az alakuló közgyűlést megnyitja és felhívja Reé Istvánt a horgászok május 3-iki értekezletében letárgyalt alapszabály tervezet ismertetésére.

A közgyűlés a Székesfehérvári Sporthorgászok Egyesülete megalakulása javaslatot elfogadja és elnök ezt határozatilag kimondja.Ugyancsak az ismertetett alapszabály tervezetet ugy általánosságban mint részleteiben is elfogadja s elnök ezen alapszabályoknak a belügyminiszterhez való felterjesztését szükségét kimondja.

Korelnök bejelenti, hogy az alapszabály tervezet feltételei kapcsán előírt tisztikar megválasztandó.

A közgyűlés a javaslatot elfogadja s elnökké egyhangulag Dr. Mészöly József korelnököt megválasztja. Elnök a belő helyezett bizalmat megköszöni, javaslatára alelnökké Unger Jenő Mv. műszaki főtanácsos, főtitkárrá Reé István ny. városi tisztv. tb. tanácsnok, pénztárossá Munkácsy Andor ny. művezető, ellenőrré Falvy Sándor szántatanácsos, horgászmesterré ifj. Hübner Imre műszaki tisztet, helyettes horgászmesterré Hajányi János Mv. nyugdíjast, háznaggyá idb. Hübner Imre v. irodatisztot, Szárvízszőlősként, Lonháy Ferenc forgó ellenőr, Pandur József m. tisztviselő és Besser Alajos vendéglőst, Választmányi tagokká, Szüllősy Ferenc lapszerkesztő, Grósmann Miklós ny. gtiszt, Kőrösy Ferenc m. tisztv. Hajányi János Mv. nyugdíjas és Lósz Gyula villanyszerelőt választja meg, kiknek megválasztását elnök határozatilag kimondja.

Elnök felhívja titkárt, a velencei tavi halgazdasággal lefolytatott tárgyalások ismertetésére.

A tárgyalások eredményének ismertetése után mely világos és kiz. eredményt nem mutat, Szüllősy és v. Szadányi hozzászólása után ~~titkár~~ és javaslatukra felkéri elnököt, hogy Hajányi és Falvy tagokkal a feltételek végleges lefolytatása és a horgászjegyek beszerzése végett a halgazdaság vezetőihez Velencére száljon ki minnek előzet tenni

készséggel vállalkoznak.

Moskovits Jenő és Kunácsy Andor ké-
ri az elnökséget a horgászjegyek ki-
váltására határidő megállapítását.

Elnöki javaslatra a közgyűlés a horgász
és tagsági jegyek kiváltására május 30-
át állapítja meg, amikor is Esser Ala-
jos vendéglőjében pénztáros, délután 5.
órától rendelkezésre fog állni és a
napi jegyek a horgászás kezdetétől a
dinnyési Műv. vezetőnél lesz beszerez-
hető.

Szűllősy Ferenc javasolja, hogy a
verebi, nádasszőlőnyi tavak és a Ká-
dor csatorna menti parttulajdonosok-
kal a vizeknek horgászás céljából bérbe
vétele tárgyában indíttassék meg.

Elnök jegyzőkönyv hitelesítésére
Falvay Sándor és Gróhmann Károly u-
rakat kéri fel.

Elnöki javaslatra a közgyűlés tudomá-
sul veszi, hogy a tárgyban az elnök-
ség érdeklődni fog.

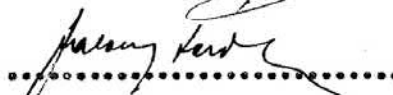
Több tárgy nem lévén, elnök az alakuló közgyűlést bezárja.

titkár.

elnök.

Hitelesítik:

.....

.....

Sor szám:	Név.	foglalkozás	lakhely.
1.	Elnök: ----- Dr. Készöly József	várm.t.főorvos egészség ü.főtan.	Széshenyi u. 5.
2.	Alelnök: ----- Unger Jenő	műv.műszaki fő- tanácsos	Ujvárkörut
3.	Titkár: ----- Reé István	városi ny. th. tanácsnok	Jókai u. 12/a.
4.	Pénztárnok: ----- Lunkácsy Andor	ny. művezető	Szilágyi u.16.
5.	Ellenőr: ----- Fulvay Sándor	vm. számv.taná- csos	Széchenyi u.58.
6.	Horgászmester: ----- Hübner Imre ifj.	műszaki tisztv.	Felsőkirálysor 35.
7.	Horgászmester helyettes: ----- Hujányi János	műv. nyugdíjas	Szabadkai u.54.
8.	Háznagy: ----- Hübner Imre idb. Számvizsgáló:	városi irodatiszt	Felsőkirálysor 35.
9.	Fontai Ferenc	forg.adó ellenőr	Felsőkirálysor 53/a
10.	Pandur József	magántisztv.	Károly u. 20.
11.	Eszer Lajos Választmány:	vendéglős	Széchenyi u.
12.	Szilágyi Ferenc	lapszerkesztő	Dr.Kuthy J.u.10.
13.	Grótmann Károly	ny.apáts.gazd.tiszt	Hígyó u.19.
14.	Körössi Ferenc	magántisztv.	Ujvárkörut
15.	Lósz Gyula Rendes tagok:	villanyszerelő	Felsőkirálysor 53/a
16.	Viniczay Imre	ny. főszámvevő	Széchenyi u.45.
17.	v. Szadány Imre	áll. tisztviselő	Budai u.
18.	Dr.Viniczay László	városi aljegyző	Városháza
19.	Szabadi Jenő	kárpitos	Kossuth u.9.
20.	Parkas Adolf	városi tisztv.	Városháza
21.	Hübner Viktor	"- " -"	"- " -"
22.	Rózsavölgyi István	műv. alk.	Sarló u.33.
23.	Szabadi László	mozi vállalkozó	Széchenyi u.
24.	Horniczek János	létszerész	Bognár u. 1.
25.	Moskovits Jenő	gyógyszerész	Mádor u.6.
26.	Fehér Ferenc	műv.lakatos	Seregélyesi u.40.
27.	Bugyi János	áll.utmester	Honvéd u.
28.	Jánoska Mihály	tiszthelyettes	Honvéd u.
29.	Dudás Jenő	lég.ü.almester	Hosszusétatér
30.	Kaiser Ferenc	szabó mester	Hígyó u.18.
31.	Kolnár Elek	ny. tábornok	Budai u.
32.	Alapi Imre	lakatos mester	Lövölde u.14.
33.	Jancsó Sándor	hadi ár.v.igazgató	Budai u.
34.	Bernáth Jenő	áll.elöljáró	Kinizsi u.28.

Dr. Készöly József

e l n ö k .

Unger Jenő
t i t k á r

A következő időszak, információi a horgászújságból származnak. Ormos Gerő (1907-1987) életével kapcsolatos feljegyzéseket lásd mellékletben, aki 1950-1965-között vezette, a székesfehérvári és a területi horgászokat, valamint képviselte őket országos szinten. Mellette még másokkal együtt, több esetben Lonkay Ferenc neve is fellelhető.

Ormos Gerő, postai főtisztviselő 1949-ben szemtanúja lehetett a székesfehérvári Bánya-tóba történő pisztráng telepítésnek is, melyről egy „anonim” aláírási cikk jelent meg a MAHOR 1949/4. számában. Ez a tudósítás azért köthető Ormos Gerőhöz, mert mint postai tisztviselő a Bánya-tónál dolgozott az ott működő posta állomáson. Köztudottan írogató ember hírében állt, számos újságnak volt tudósítója, külső munkatársa, de alkotott szépirodalmat, drámákat, színműveket is, melyeket a színházak műsorra is tűztek.

A pisztráng telepítésről a Postai Horgászok Budapesti Egyesülete révén szerezhették tudomást, mert a Bánya-tó területe abban az időben a Magyar Posta tulajdonában állt, és a halak kihelyezését az egyesület tagjai végezték. Sajnos a tudósítás, nem szól a mennyiségről, korról.

Ez követően éveken keresztül számos fórumon, így a MAHOR számaiban folyamatosan jelentek meg cikkei, melyekben sokat foglalkozott a Velencei-tó helyzetével, a horgászattal, és annak problémáival. Cikkeiben érintette a halgazdálkodást, a tó horgászati kezelésbe vételének lehetőségét, a vízgazdálkodás szerepét, a horgászat hatását és szerepét az idegenforgalomban.

A visszaemlékezések szerint Pöröntő János is betöltötte az egyesület elnöki, tisztét, /ennek idejéről nem sikerült pontos adatokat szerezni/.

Őt követte 1989-1999 között Valastyán József, aki tisztségének tíz esztendeje alatt, a megyei intéző bizottság tagja is volt, bárki, bármilyen kéréssel fordult hozzá, mindenkinek igyekezett segítséget nyújtani, ő szervezte meg a munkahelyén az u.n. „Kőfém-es horgász csoportot”. Kollégái közül sokan az Ő hatására, biztatására, példamutatására lettek szervezett horgászok.

Herold Tibor 1999-től az elnöke, a ma is működő egyesületnek.

Lonkay Ferenc, meghatározó személyisége volt az egyesület 1945 előtti és utáni időszakának, 1960-ban a MOHOSZ Választmányának tagja lett, ahol képviselte mind a megyét, mind egyesületét.

A Székesfehérvári Dolgozók Sporthorgász Egyesülete fennállásának 75. évfordulója alkalmából, Szalay Ferenc a MOHOSZ akkori ügyvezetője Elismerő Oklevelet adott át, és köszöntőjében méltatta, hogy kevés horgász közösség működik, akik már a második világháború előtt is. együtt voltak, amit ma az országban kevés civil szervezet, tud elmondani magáról. A mai tagok horgászban találják meg az alapítók által megfogalmazott célkitűzéseket, és valósítsák meg azokat. Az egyesület mind a Velencei-tó, mind Székesfehérvár város és Fejér megye horgász életében meghatározó szerepet töltött és tölt be, ma is. Saját tulajdonú horgásztanyát, csónakkikötőt üzemeltetnek és tartanak fenn Agárdon, a Béke utcai horgásztelepen.

1946 – V.K.D.HE Velencei-tavi és Környéki Dolgozók Horgász Egyesülete

Vass Gyula

A horgászatot kedvelő helyi lakosok és nyaraló tulajdonosok is támogatták az egyesület alapítását. Céljuk volt, hogy visszaszorítsák a háborút követően a Velencei-tó környékén kialakult rablóhalászatot, ezért figyelő-jelző szolgálatot, ellenőri és védőhálózatot hoztak létre, a saját maguk horgászati lehetőségeinek megteremtése céljából.

Az egyesület alakuló közgyűlését 1946. május 1-én tartották Budapesten, melyen 40 fő pesti, velencei, gárdonyi, agárdi lakos vett részt. A közgyűlés elfogadta az alapszabályt, székhelyül Agárdot jelölték meg.

Ezzel megalakult a Velencei-tavi és Környéki Dolgozók Horgász Egyesülete, melynek elnöke Vass Gyula, a budapesti titkár Kecskés Ágost, agárdi-, gárdonyi ügyek titkára Tatár János lett.

Az egyesület egy saját célra vásárolt telken horgásztanyát épített, a napjainkban is használthoz

kárpótlásként, csere terület formájában jutottak hozzá. Velük együtt még a Székesfehérvári Dolgozók Sport-horgász Egyesülete és a Székesfehérvári Hunyadi Horgász Egyesület kapott lehetőséget a telepen saját tanya kialakítására. 1948-ban önálló vízparti területhez jutottak, ahol korábbi horgásztanyájuk tűz áldozatává lett.

A tagszervező munkájukat siker jellemezte, 1947-ben már nyolcvan volt a tagság száma, ami 1949-ben 140, majd 1952-re már 200 fölé emelkedett.

Az egyesület tagságának döntése alapján a fővárosi székhelyüket felszámolták és 2010-ben Agárdra helyezték.

Az egyesületet elnöke 1974-től 2016-ig dr. Kopik Tibor volt, aki negyvenkét esztendőn át irányította az egyesületet, 2016-tól Hanza György látja el az elnöki tiszteket.

Az egyesület 1945-ben alapító tagja volt a MOHOSZ-nak.

Dr Kopik Tibor

1948 – Dunai Vasmű, később Dunaferri Horgász Egyesület, 2015-től Dunaújvárosi Sporthorgász Egyesület

1948. 01. 25-én 21 fő megalapította a Dunapentele Horgász Egyesületet, a helyi Pesszer féle vendéglőben, amely a Duna i Vasmű Horgász Egyletének elődje volt. Elnöknek Nyári Dezsőt, titkárnak Béres Istvánt, választották. Az egyesület vezetését 1949-ben politikai nyomásra Golubov Tivadar vette át.

1951-ben 99 helybéli horgász eldöntötte, hogy a Duna közelségét kihasználva létrehozzák a Dunai Vasmű Horgász Csoportját, amely az akkori Vasas Sportkörhöz kapcsolódott. A szervezésnek köszönhetően a tagok száma 1954-ben elérte a 200-t, majd a sportkörből kiválva megalapították a Dunai Vasmű Horgász Egyesületét.

Az egyesület létrehozását támogatta a gyár, a város, a társadalmi szervezetek akkori vezetése, amely saját horgásztanyával, vízterülettel, csónak-kikötővel rendelkezett. Az 1964-es nagy partomlás-kor a régi tanya megsemmisült, helyette 1969-ben

az akkori városi tanácstól kapták a mai területet, ahol felépítették új tanyájukat, melyhez később a felső öblöt, a strandot is kezelésbe kapták.

Az egyesület 1966-ban ünnepelte 15 éves fennállását, ekkora oly mértékben megnőtt a városban és a környező településeken a horgászat iránti érdeklődés, hogy a szervezeti formájukban is változtatásokat kellett végrehajtani. Az egyesület elnöke Speisz Nándor volt, akinek munkáját egy társelnök, két alelnök, két titkár és kettő horgászmeister segítette. Már ekkor. 1700 tagja volt az egyesületnek. A Dunai Vasműn belül 17 csoportban, a város intézményeinél, egyéb vállalatainál 16 csoportban szerveztek közösségeket. A közeli településeken, így Baracson, Nagyvenyimen, Rácalmáson, Kisapostagon, Kulcsan is szervezetek helyi csoportokat.

Az egyesület által kezelt vízterületek:

- kikötői öböl, közel 45 hektár területű, kb. 2 km hosszúságú. Horgászni partról, a város felőli olda-

Döböl retro

lon lehet. A vízmélység 1-4 méter közötti, a Duna vízállásától függően.

- a felső öböl strand területe 3-4 hektár, Megközelíthető a Szalki sziget felőli lejárótól, a horgásztanyától északra, horgászni csak partról lehet. A strand területen fürdési időben horgászni tilos. A területi jegy mind a kikötőre, mind az öbölre érvényes. A víz átlag mélysége 1,3 méter.

- A későbbiekben az agárdi MEDOSZ Horgász Egyesülettel, közös kezelésbe kapták a Cikolai-líviai tavakat. A dunaújvárosi kikötő vízmélysége 1-5 méter közötti illetve a Duna vízállásától függően 15 méter is lehet.

1967-ben jelentős eseménynek adott helyet a dunaújvárosi-öböl illetve az egyesület. A városnak, a megyének és az országos horgász szövetségnek is kihívást jelentett, hogy első alkalommal Magyarországon, Dunaújvárosban rendeztek Horgász Világbajnokságot, azzal egy időben a horgászok világszövetségének a CIPS -nek XIV. kongresszusát.

A versenyre 1967. augusztus 20-28 között került sor, az öbölben, 23 ország csapatainak részvételével. A versenyen mintegy 100 fő versenyző vett részt, képviselve saját nemzetüket.

Az egész város, de főleg a horgász társadalom minden tagja megmozdult a rendezvény sikeres megszervezése érdekében. A Dunai Vasmű igen hatékony támogatásával sikerült az öböl partján kialakítani, nem kis anyagi ráfordítással, a versenyzők részére szükséges horgászhelyeket, versenypályát, aminek napjainkra csak nyomai találhatók.

A versenyt- tudósítások szerint- 30 ezer ember, tekintette meg, nem számítottak ilyen sikerre, még a szűk szakmai berkekben sem. A világverseny hazai megrendezése igen pozitívan hozzájárult a versenyhorgászat egyre dinamikusabb fejlődéséhez, megalapozva mai eredményeit.

Igen jó volt a rendezvény sajtóvisszhangja, mind a hazai, mind a nyugati sajtóban. A kongresszus és világverseny szervezése mind a résztvevők, mind a nemzetközi horgász szövetség elismerését is kivívta. Korábban ennyi ország csapatai, versenyzői és nézői, még soha nem vettek részt horgász világversenyen.

A világverseny sikeres szervezése tovább növelte a horgászat hazai és nemzetközi népszerűségét, mind országosan, mind a megyében, mind az egyesületeknél tovább nőtt a horgászlétszám. Úgy érzem, hogy a jól és magas színvonalon megrendezett verseny történelmi fordulatot jelentett a magyar

horgászat, de a Duna-menti település horgászata szempontjából is. Ennek igazolására lehet hozni, hogy a Dunaújvárosi Horgász Egyesület hamarosan az ország egyik legnagyobb egyesülete lett. Több neves horgász került ki az egyesületből, Mészáros Kálmán, Nagy I. Ferenc, Nagy II. Ferenc, Szmolnik Gyula, Szarka László, Varga Zoltán, majd a későbbiekben, ifj. Gurisatti Gyula, hogy csak a néhányat említsek.

1974 után kiváltak a Rácalmási (1976-ban és Kulcsi (2001-ben) horgászok és a saját településükön belül önálló egyesületet alapítottak.

A 80-as években tovább növekedett a dunaújvárosi egyesület létszáma, mely 1994-re elérte 2,930-főt.

Az egyesület 1994-től Dunaferri HE néven, majd 2015-től Dunaújvárosi Sporthorgász Egyesületként működik tovább.

Az egyesület 2013-ban új vezetőséget választott melynek elnöke Somfai Rudolf lett, tervei között szerepel a kezelésükben lévő öböl kotrása, a horgásztanya és a csónakkikötő teljes felújítása, a környezet és a vízterület teljes rehabilitációja.

Úgy érzem, első helyre Mészáros Kálmánt kell helyezni, aki eleinte a Dunai Vasmű HE, és a Ráckevei Horgász Egyesület tagjaként, verseny horgászként ért el kiemelkedő eredményeket.

Bizonyára néhány embernek furcsának fog tűnni, hogy egy megyén kívüli egyesületnél versenyzett és kiemelkedő eredményeket produkált horgászt mutatok be első helyen, azonban úgy érzem, hogy az eredményei rendkívüli - különösen országosan és szakmailag is - akár sportként kezelve az ügyet illetve sportágilag-horgászatilag is. Bármely oldalról is nézzük a személyi eredményeit jelen ideig még nem, vagy alig vannak olyanok akik - akár még más sportágban is - felülmúlták volna az általa elért eredményeket, elsősorban az Ötszörös magyar bajnoki címet.

Bajnoki címeinek időpontjai: 1972, 1974, 1975, 1978, 1979.

Ezt kevesen mondhatják el magukról. Ritkaság, még más sportágak területén is, hogy valaki ennyi egyéni bajnoki címet szerezzen egy adott sportágban.

A megyében, Dunaújvárosban lakott, miután ide költözött és itt dolgozott, itt talált munkát, s lett dunai horgász. A későbbiekben melynek az okát nem tudni, csak sejtjük, hogy kettős egyesületi tag lett, így tag volt -Dunaújvárosban és Ráckeven illetve

Dunaújvárosi öböl

Soroksáron, amit itt –ott alátámasztanak, megerősítenek sajtókban megjelent hírek, tudósítások.

Magyar egyéni bajnoki címig, többszörös magyar válogatott szintű kerettagságig vitte eredményességben a horgászatot. Tudomásom szerint ezt eddig nem tudták mások megcsinálni.

Sajnos súlyos betegségben korán fiatalon elhunyt, de természetesen a családja és néhány horgászbarátja az emlékéit, személyét, horgászattal kapcsolatos elkötelezettségét, tapasztalatait, tudását, érzékét megőrzi. Úgy gondolom, hogy nekünk is meg kell őriznünk azzal, hogy e könyvben is szólunk, szólnunk róla, elmondjuk elért sikereit, eredményeit, méltassuk személyét, horgászati tevékenységét.

Mészáros Kálmán, Dunaújvárosi Horgász, ötszörös magyar egyéni horgászbajnoki címmel rendelkezett. Szegedi születésű, a szegedi Hermann Ottó Horgász Egyesületnél lett szervezett horgász. Később Dunaújvárosba került az ottani IKV dolgozója lett. Itt telepedett le, alapította családi életét, s mellette szenvedélyesen horgászott. A helyi egyesület tagja lett, majd rövidesen a ket-

tős tagsággal a Ráckevei Egyesületbe is belépett, ahol már ekkor komoly támogatottságot kapott a verseny horgászat. Egyedülálló teljesítményét, eredményét még ez ideig az országban senki sem szárnyalta túl. Igaz, hogy eredményeit zömmel a Soroksári Duna-ági Területi Bizottság csapattagjaként érte el, de Dunaújvárosban lakott, élt. A folyó, a víz, a Duna volt a mindene. Ahogy társai, barátai elmondják, ha egy kis szabadideje volt már rohant a vízpartra.

A Tisza mentén kubikgödrökben tanulta, kezdte a horgászatot. Vannak, akik manapság nem akarják értékelni a sikereit, mert nem a Dunai Vasmű HE tagjaként versenyzett. Azonban a tények akkor is tények maradnak, és Mészáros Kálmán sokat tett a horgászmozgalomért, mint a megyében élő horgász. Sokan ismerték Dunaújvárosban, tudták, tudják róla, hogy a horgászat szerelmese volt. Mindenkinek készségesen segített, aki a horgászattal kapcsolatosan fordult hozzá.

Ötszörös Országos Egyéni Bajnok volt, emellett 1974-ben megkapta az Aranyhorog Díjat is.

Szabadidejének legnagyobb részét teljes mértékben a horgászat töltötte ki. Ezen kívül még szeretett filmezni. Családtagjai mai is számtalan filmfelvételt őriznek.

Kedvenc horgászata volt a süllőzés, snecizés és a spicchorgászat. Keszegezése technikailag mintaszerű volt. Kedvenc horgászati módszere volt a bodorka, a dévér. a keszeg horgászata, melyekből nagy-nagy mennyiséget tudott fogni. Állítólag úttörője volt az árvaszúnyog-lárvával való horgászatnak és etetésnek is.

Kedvenc horgászahelye a róla elnevezett Kulcs közeli Duna parton úgynevezett „Kálmán-kő” volt, ahol rengeteg időt eltöltött horgászattal.

Első magyar horgász volt, aki verseny horgászladát csináltatott magának. Későbbiekben elterjedt a horgászok körében egy olyan mondás is, hogy azért ülnek ládán a versenyzők, legyen hová eltenniük a halat.

1970-től 1985-ig volt válogatott kerettag. Válogatottsága alatt sokat járt külföldön, többek között Luxemburgba, Svájcba, NDK-ba, NSZK-ba, Bulgáriába, Csehszlovákiába. Különösen jó horgász és baráti kapcsolatok fűzték Luxemburgba. Tizenhét évig volt a magyar élmezőnyben. Nem kevés idő, egy olyan sportágban ahol saját erejéből, saját tapasztalatából építette fel önmagát.

Az 1967-es Dunaújvárosi Horgász Világbajnokságra készülő magyar válogatott keret tagjaként tanácsaival akarta segíteni csapattársait. Sajnos nem hallgattak rá kellő mértékben, pedig a paduc fogására kellett volna szerinte helyezni a hangsúlyt, és ebben az esetben akár világbajnok is lehetett volna a magyar csapat, ha megfogadták volna a tanácsait. Sajnos nem hallgattak rá. Nagy hiba volt. A másik segítsége volt, hogy feltérképezte a 100 lépcső alatti mederszerveket egyenként és a tapasztalatait a magyar csapat rendelkezésére bocsátotta. Segíteni akart, azonban tanácsait nem fogadták meg.

Szeme láttára készült el az 1967-es Horgász Világbajnokságra kialakított versenypálya, az un. 100-as lépcsősor, melynek darabjai ma is láthatóak. Sajnos már csak a romjaiban.

Az évek során sok barátot, ismerőst szerzett a horgászati tevékenysége kapcsán. Ma is sokan emlékeznek rá.

Hosszantartó betegségben 1990.05.01.-én elhunyt. Horgászbarátai, ismerősei, családja kezdeményezésére minden évben emlékversenyt rendeznek a Dunaújvárosi öbölben.

Meg kell jegyezni még, hogy a fia, ifj. Mészáros Kálmán is horgász, aki 1986. szeptember 6-7-én Győrben az Országos Egyéni Horgászbajnokságon ifjúsági kategóriában 2. helyezett lett, melyben biztosan sok szerepe volt annak, hogy sokat tanul az ötszörös magyar bajnok édesapjától, aki hatással volt fia életvitelére, a horgászattal való kapcsolatára.

Nagyon sajnálom, hogy kevesen emlékeznek rá. Sajnos én magam is csak most e könyv szerkesztésével kapcsolatos anyaggyűjtések során találkoztam személyiségével. Úgy érzem, hogy több odafigyelést érdemelne a személyisége, az emléke, az elért eredményei, tevékenysége kapcsán, legalábbis horgászberkekben mindenképpen.

Jó megfigyelő volt. Az 1967-es, Dunaújvárosba rendezett Horgász Világbajnokság felkészülése során kileste a luxemburgi csapatot, kileste Őket, hogy hová tűnnek el időközönként. Rájött a dolog nyitjára, az el-eltűnések okára. A Luxemburgi versenyzők észrevették, hogy a befolyói pataokban szúnyoglárva található, melyet titokban gyűjtöttek. Kálmán rájött a titkukra. A titkot átadta csapattársainak. akik utánozták a luxikat.

Ezt követően Ő is alkalmazta a módszerét, ami hozzájárult a sikereihez. Szeretett apróhalazni, keszegezni. Sok keszeget fogott - rövid spicc botjával - melyeket róla neveztek „kálmán” keszegnek. Később Ő maga is erre készült, így igen sok apró halat tudjon fogni, és ezek után sok sikert könyvelhetett el e módszer alkalmazása során. Ötszörös magyar bajnokságot nyert egyéniben. Azóta sem tudták túlszárnyalni egyéni eredményei, melyeket 1972-1979 között ért el. Ritkaság.

Sem a horgászatban, sem más sportágban hazai élversenyző sem tud, vagy tudott sokáig ilyen hasonló eredményt felmutatni.

1948 – Óbuda Horgász Egyesület

1948-ban alakult, majd csatlakoztak a Székesfehérvári Területi Bizottsághoz, mint a Velencei-tó horgászati teendőivel foglalkozó szervezethez.

1954 – Sárbogárdi Horgász Egyesület

A megyében először Sárbogárdon 25-30 fő elhatározta, hogy Sárbogárdi Horgász Egyesület néven közösséget alapítanak.

Az egyesület elnökének Francsics József tanár-festőművészt választották, aki később alelnöke lett a MOHOSZ Közép dunai Intéző Bizottságnak, majd a későbbi megyei intéző bizottságnak is. Az egyesület elnöki tisztségében Sebestyén Sándor és Molnár István követte.

Az egyesület kezeléséhez a Nádor-csatornán 1957-ben a Péti Nitrogénművek szennyvize súlyos kárt okozott, aminek következtében hatvan mázsa ponty, valamint negyven mázsa egyéb hal pusztult el.

Az egyesület a MOHOSZ jogi segítségével kártérítési eljárást kezdeményezett a Péti Nitrogénművek ellen, amelyet megnyertek, ami nagy visszhangot váltott ki horgászberkekben. Ezekben az években a környezetvédelem ismeretlen fogalom volt.

Az egyesületnél 1975-ben beszüntették a napijegy árusítását, mert a Nádor-csatorna elhínarodása miatt csökkent a horgászati lehetőség, a tagság alsószentiváni tóra járt pecázní, aminek fenntartásáról 1982-ben lemondtak. 1988 és 1993 között a helyi termelőszövetkezethez tartozó Fáncsi 4-es tavat hasznosították horgászvízként, melynek megvásárlását is tervbe vették, de a meghirdetett árverésen alul maradtak, így megszűnt az egyesület.

Francsics József

Diósdí Csapágy Horgász Egyesület

Az egyesület 1955-ben húsz taggal alakult, elnökké Felvidéki Jánost választották.

Ezt a tiszteet később Balla László 2015-ig vezette a közösséget, utóda Kovács Károly lett. 1960-ban Gárdonyban horgásztanyát építettek, kivitelezéshez a tagok hozzájárulásából építőanyagot, csapágygyártól kedvezményes áron jutottak hozzá tető-

anyaghoz, nyílászárókhoz. Sokan, sokféleképpen segítették a munkát.

A 60-as években a gyártól vásárolt ládadeszkák-ból saját kezűleg készítettek tizenöt négy méteres hosszúságú csónakot amit a tagok használhattak, amiknek kikötőt is építettek

1955 – Ercsi Kinizsi Horgász Egyesület

Az egyesület 1955.január 9-én alakult. melynek első elnöke a helyben népszerű Tóth tanár úr lett, őt követte Kárász Tamás, majd 2006. februárjától Dósa Mátyás. A taglétszáma tartósan háromszázhusz és háromszázötven közötti.

A fiatalok létszáma itt is visszaesett, mintegy 10-15-főre tehető a fiatal horgászok száma, húsz évvel ezelőtt az akkori fiatalokból egy jó horgász csapat verbuválódott. Dudás Lászlóval, Valusek Ottóval az

élen. Éveken keresztül, kiváló eredményeket értek el a megyei horgászbajnokságokon, versenyeken.

Ezzel szemben dicséretes a gyermek horgászok szervezése, számuk eléri kilencvent. Népszerűek az egyesület által szervezett nyári horgásztáborok

Korábban csak a nagy-Dunán valamint a kis-Dunán horgászhattak, napjainkban megszerezték a kis- Duna halászati jogát, így vízkezelő egyesületté váltak.

Ercsi Duna holtág

Hunyadi Horgász Egyesület, Székesfehérvár

Huszonnégyen alapították, és kezelésbe kapták a vidám parki tavat, amit a fehérvári egyesületekkel közösen használtak.

Az 1963-as árvíz okozta kárait a MOHOSZ a következő évben négyezer forinttal! enyhítette. Tagságuk száma a hetvenes évtized elején már megközelítette a félezeret.

A MOHOSZ Dísz jelvényével dr. Varga Gyula és Török Györgyöt jutalmazták.

László Ferenc elnök irányításával 1975 nyarán, az országban elsőként között egyhetes gyermek- és ifi horgásztábort szerveztek az Agárdi Horgásztanyán, amelyen tizenheten vettek részt.

Az egyesület vezetői voltak még Török Ferenc, Harkányi Ferenc, László Ferenc, Gerencsér István, Csuti Árpád, ifj. László Ferenc, Sellei István, Csepregi Zoltán, aki napjainkban is ellátja elnöki feladatokat.

Alapító tagok voltak Albu Lajos, Lisztmayer János, Bangó Ferenc, Baranyai Béla, Kotroczó István, Maller Nándor, Meidlinger János, Polacsek Sándor, Szabó László, Válint József. Albu Lajost elnöknek, Lisztmayer Jánost titkárrá választották, aki a későbbiekben az egyesület elnöke is lett.

A későbbi vezetők közül Beck József, Engel György, Zilahy István és felesége Rózsika sokat tett az egyesületért, annak fennmaradásáért, működéséért.

Korábban a Csuka-tó, a Tölgyesi-tó, majd a lépakúti-tó, valamint a festék gyári- tó és a termelőszövetkezet tava állt a tagság rendelkezésére, ahol horgászhattak, tölthették szabadidejüket pihenéssel.

Az egyesület 2009-ben ünnepelte az alapításának ötven éves évfordulóját.

Az egyesület mai elnöke egyben a település polgármestere Lisztmayer János, akinek az édesapja az egyesület alapító tagja volt, majd több éven keresztül az egyesület elnöke is volt.

Az egyesület emblémája

Velencei-tavi Horgász Egyesület-Gárdony

Alapításának éve 1961. Elsősorban a velencei-, Kápolnásnyék környéki, de más településekről is jelentkezett horgászokat fogta össze. 1975-ben létszámuk közel kétezer főre növekedett, döntöttek arról, hogy az egyesület vagyonából vásárolnak

egy velencei ingatlant, ahol horgászboltot, irodát, tanyát működtetnek. Tagjaik közül Józsa László és Lázár Dezső kapta meg a MOHOSZ Díszjelvényét.

Az önkormányzattól bérelik „Tóbíró-közi csónakkikötőt”.

Alba Regia Horgász Egyesület

Az egyesület 2014. évben ünnepelte megalakulásának ötven éves évfordulóját, 1964-ben a az akkori Ikarus Gyár területén kirakott hirdetésre rövid

Alakuló közgyűlés

időn belül harmincöt jelentkezőt és alapítottak horgászközösséget. Elnökké választották Gagy Józsefet, aki harmincöt éven át irányította az egyesületet. Az egyesület tagsága a gyár agárdi üdülőjében kapott szállást és csónakkikötésre lehetőséget.

Az egyesület nem rendelkezik vízterülettel, ezért rendszeresen szerveznek közös kirándulásokat távoli vizekre a horgászok és családtagjaik részére, és minden esetben más-más vízterületet keresnek fel.

MOHOSZ megalakulásának 50. éves évfordulója alkalmából Vajthó Zoltán, aki alapító tagja és éveken keresztül tisztségviselője volt az egyesületnek, a MOHOSZ által alapított Kiváló Társadalmi munkáért elismerésben részesült. 2002-ben új vezetőséget választottak. Elnök Kollenberg Hugó

Gyuró

(Imre Hugó) lett, két fővel bővítették a vezetőség létszámát, amit a megnövekedett taglétszám (390 fő) tett indokolttá. Az Ikarus Gyár privatizációja miatt megszűnt az egyesület támogatása, csökkent a taglétszám új klubhelyiséget a Jancsár utcai horgászklubban találtak. A változások után

Alba Regia HE 50 éves Kiállítási anyag rendezése

elnökké Szilágyi Vilmost, gazdasági vezetőnek Rab Dénest, majd 2007-ben titkárnak Boros Lászlót választották.

Székesfehérváron első alkalommal az egyesület szervezett távdobó versenyt, a győztes Varsányi Tibor 121 métert dobott.

1964 – Videoton Horgász Egyesület

Az alakuló közgyűlést 1964-ben tartották, melyen százötven fő vett részt, ahol az egyesület elnökévé Marton Tibort választották. Később az egyesület elnöki teendőit 1988-89-ben Miskovics Lajos látta el, majd őt követte Maróti László.

Akinek önzetlen, határozott tenni akarása, a horgászat iránti elkötelezettsége stabilizálta az egyesületet, ami meghatározó lett a megyében, munkáját hatékonyan segítették Járossi Antal titkár és Mohai József /Dodó bácsi/ gazdasági vezető. Hármójuk munkája meghatározó volt mind az egyesület, mind a megye horgász életében.

Fülöp Gyula szép fogása

Maróti László exelnök is megfogta

2015-ben a halászati törvény változásai miatt a MOHOSZ 2016. január elsejétől a megyei szövetséget, a HOFESZ-t jelölte ki kezelőnek.

1967 – Bicskei Barátság Horgász Egyesület

Az egyesületet 1967-ben harminchét horgász alapította, Nyigri Gyula irányításával.

Később Király Kálmán, Börösök János, majd Dornyi József töltötte be az elnöki tisztséget. 2004-től Koch László, vezetésével stabilizálódott, az egyesület létszáma, működésének feltétele.

Az alakulást követően a bodméri tavon heti három alkalommal horgászhattak, majd kezelésbe kapták a felcsúti tavat.

Az egykori állami gazdaság vezetősége a rendszer-váltást követően privatizálta a bodméri, és a felcsúti tavakon a halászat jogát, amihez 1993-ban a bicskei tervezett erőmű tavát bérelték. A taglétszámuk hamarosan kettőszázötven fölé emelkedett, majd rövidesen megközelítette a félezret. Sokan Budapestről jöttek horgászni, azonban 1996 és 2006 közötti években valamennyi tóbérletüket elvesztették.

2007-ben a Százhalombattai TEHAG-nál megpályázták a Bicske határában lévő 1-es tó hasznosítását, amelyet, néhány év használat után, a tulajdonos visszavett, így ismét víz nélkül maradtak. Rövid időre újra kezelésbe kapták a már ismert erőmű-tavat, amelyet az új tulajdonosa saját kezelésbe vett.

A vízterületi gondok mellett sokrétű munkát végzett az egyesület, a környezetvédelem, ifjúsági és gyermek programok, vetélkedők szervezésében.

2016-tól bérleményként a nagygyeházi tavakat üzemeltetik.

Ezzel vélhetően új fejezet kezdődik az egyesület életében, a többszöri tócserek, a csökkenő taglétszám mellett csak a horgászat iránti szeretetük vitte előre, azt a néhány embert, akik hűek maradtak a közösséghez.

1969 – Szondi Horgász Egyesület

Az egyesületet 1969. február 15-én ötvenhét horgász alapította, elnöknek Brenner Gézát választották, jelenlegi taglétszámuk közel ezeregyszáz. Az elnöki tisztséget ellátta Szász József (1975-1976), Boros Jenő

(1976-1981), Nun Mihály (1981-1986), Botka Péter (1986-2003), Karman Ferenc (2003-2005), László Attila (2005-). Saját vízterülettel nem rendelkeznek ezért rendszeres közös programokat szerveznek.

1972 – Sárbogárdi Kossuth Horgász Egyesület

Az egyesület elsősorban a termelőszövetkezet dolgozóira mintegy ötven-hatvan főre szervezte a horgászokat, Fülöp István vezetésével. Horgászvízként a kislóki tavat kapták kezelésbe a szövetkezettől. Több alkalommal, így 1992. június 8-9-re virradóan

is mintegy 100 mm eső esett, amely megemelte a tó szintjét és az kiöntött magával sodorva a benne lévő halállományt. A tó helyreállításának, és újra halasításának a költsége meghaladta az egyesület anyagi lehetőségeit, ezért megszűnt az egyesület.

1973 – Agárdi MEDOSZ Horgász Egyesület

Balogh Elemér Agárdi
MEDOSZ exElnök

Az Agárdi Állami Gazdaság 1973-ban beszüntette a halgazdálkodást, és az addig kezelésükben lévő Felső Cikola-líviai tavakon és dolgozóinak javasolta, hogy alakítsanak horgászegyesületet, ahová később a környező települések lakói is beléphettek. Az egyesületet 1973-ban kilencven felnőtt és tizenhat ifjúsági korú horgász alapította. Az

egykori alapítók közül kilencen még ma is tagjai az egyesületnek, közöttük Balogh Elemér és Elek

Péter a korábbi és jelenlegi elnök. 1995-1999 közötti taglétszámuk megközelítette a négyszázat, amiből százötven volt a gyerek és ifi pecás.

Elek Péter és Szalai Miklós

1973 – FÁÉV Horgász Egyesület

Az egyesületet hatvanöten alapították, 1990-es években már kettőszázhatvanhárman lettek. Kiemelkedő társadalmi munkát végzett az alapító tagok közül, Winkler Imre, aki sokáig az egyesület titkára volt, valamint Sulák László elnök, és Vendég Jenő, valamint Vendég Szabolcs, Fürjes Józsefné és Gazdag Józsefné.

Az egyesület vízterülettel nem rendelkezett, ennek ellenére aktív a horgász élet. A rendszeresen meg-

rendezésre kerülő a házi versenyeken, környezetvédelmi napokon, valamint az egyéb rendezvényeken nagy létszámban vesznek részt a tagok.

Az egyesület tagjai a halfogásokban kiváló eredményeket érnek el, horgászaik többsége a Velencei-tavon, a pátkai tározón, a Balatonon, Fehérvárcsurgón, a sárszentmihályi tavakon, és a székesfehérvári vidámparki tavakon horgászott és horgászik, fogási átlaguk eléri a harmincnyolc kilót.

1973 – Mezőszilasi Horgász Egyesület

A Mezőszilasi Horgász Egyesület 1973-ban a falu határában lévő „tsz. tanya tó” hasznosítására alakult, harmincöt-negyven taggal, napjainkban létszámuk közel hetven.

Későbbiek során a Bozót-patak szélesítésével, a vízének a duzzasztásával bővült, a ma már 4-5 hektáros terület, amely kitűnő csukás tó hírében áll. Mellette pontyban, keszegben, kárászban, amurban

gazdag halállomány, a fogási átlag éves szinten meghaladja a húsz kilót.

Az egyesület első elnökének Vary Istvánt választották, őt Novotny Károly követte, majd Kiss Géza, akkori polgármester kapott bizalmat a tagságtól

Napjainkban Horváth Csaba, fiatal agrárszakember irányítja az egyesületet.

Mezőszilas Bozót patak

1973 – Móri Petőfi Horgász Egyesület

Alakulásakor már vízhasználati jogot kapott Móri Horgász Egyesület, amely a város határában lévő látó-hegyi, három tőegységen, ezen belül az 1-es és 2-es tavakon látta el a horgászati feladatokat. A tavak az állami gazdaság, gyűjtő tározói voltak, ezekből öntözték a mezőgazdasági területeket, közöttük a málna ültetvényeket.

Az egyesületet 1973-ban alapította huszonöt horgász, a ma százötvenen vannak. Az egyesület első elnöke Bányai József megállapodott az állami gazdasággal, hogy látó-hegyi tavakat horgászati célra hasznosítják és cserébe gondoskodnak fenntartásukról, környezetük megóvásáról. Kezdetben halpótlásért halászni jártak, és a kifogott halból amit munkájuk után kaptak telepítettek a tavak-

ba. A telepítéseknél Domahidy Gedeon halászati szakmérnök nyújtott segítséget az egyesületnek.

Bányai Józsefet 1975-ben Tóth Ferenc, őt Kondor János követte az elnöki tisztségben. 1980-tól Iván János vezeti az egyesületet. Az egyesület eleinte zárt formában működött, hogy a tagok számát növelhessék Dékány Antal közreműködésével átszervezték a közösségüket és, új néven Móri Petőfi Horgász Egyesületként dolgoztak tovább.

Az általuk kezelt tavakat 1997-ben az állami gazdaság felszámolásakor, eladásra hirdették meg, a vizek tulajdonosa az önkormányzat lett, amely hasznosításra az egyesületnek adta át azzal, hogy minden móri, vagy környékbeli érdeklődő kapjon lehetőséget a horgászatra.

Móri Petőfi HE Látóhegyi tava

1973 – Volán Horgász Egyesület

Az egyesületet 1973-ban alapították, a huszonöt először Abán horgászott. Később a növekvő taglétszáma tekintettel horgászvízhez jutottak az Igar-ata-pusztai 5 számú tavon 1990-ben Pammer Tibor elnök és Csiszár Dénes titkár közbenjárására ugyanitt megkapták még a 7-es tavat is. Ennek

hibás gátrendszere miatt elszivárgott a víz, amiért 1993-ban le kellett halászni. 2000-ben csatlakozott hozzájuk az akkor megszűnt Hűtőházi Horgász Egyesület, ezzel az egyesüléssel létszámuk több mint háromszáz fölé emelkedett.

1974 – Balinkai Szénbányász Sporthorgász Egyesület

Az egyesületet az egykori Balinkai Szénbánya dolgozói alapították 1974. 05. 11-én, a létrehozott fehérvárcsurgói tározó nyújtotta horgászati lehetőséggel harminchárman. A megalakulást után növekedett a taglétszám, amely a kilencvenes évtizedre elérte a négyszáz főt.

A létszám emelkedésére ösztönző hatással volt a fogási eredmények növekedése, az egy főre jutó átlagfogás 1993-ban 33,8 kg-ra emelkedett.

Az egyesület elnöke Siffel Ferenc, titkára alapítás óta Bauer László lett, aki megyei intéző bizottsági tagként, képviseli a fehérvárcsurgói horgászokat.

1974 – Csákvári ÁG. (göböli) Horgász Egyesület

Az általuk üzemeltetett göböljárásitavakat, valamint a környező területeket a Csákvári Állami Gazdaság eladta és napjainkban már magán tavak-

ként üzemelnek, „Zoltán és Diana”- tavak Alcsút-Göböljárás pusztán.

1974 – Kincsesbányai Bányász Horgász Egyesület

Az egyesületet az egykori kincsesbányai bauxitbánya dolgozói 1974. február 4-én ötvennyolcan alapították, oka a szomszédos fehérvárcsurgói tározó létrehozása.

Az egyesület elnökének dr. Gordos Pétert, titkárnak Bárdi Imrét választották.

Majd 1981-től 1986-ig Vincze Tibor, 1986-tól Czintula Attila volt az elnök, aki harminc éven át látta el tisztségét. 2016-ban a közgyűlés hölgyet választott elnöknek, Hujberné Varga Éva személyében.

Az egyesület tagsága 1988-ban kettőszáznegyven volt, majd fokozatosan növekedett. 1989 decemberében a bauxitbánya üdülője melletti területre kapott építési, haszonbérleti lehetőséget a MOHOSZ Fejér Megyei Intéző Bizottsága, amire egy 40 m²-es alapterületű, két szintes faházat emeltek, ahol a

vendég-horgászok részére biztosít, minden igényt kielégítő, téliesített szálláshelyet.

A fogási átlagok 20-30 kg/fő között alakultak az 1990-ig tartó évtizedekben. Az 1991-1995 évek fogási eredményeiben 3-4 kg-os csökkenés tapasztalható, ennek fő oka a nagytestű harcsaállomány elszaporodása a tározón. Sajnos ezt nehezen értették meg a horgászok, elsősorban a vezetésben keresték a gyengébb fogás eredmények okait.

Mind a balinkai, mind a kincsesbányai egyesületek tagsága az akkor még működő bányák dolgozóiból került ki, tudva azt, hogy a bányákból felhozott vízkészlet a tározó vízpótlását is biztosítja. Néhány évig ez így is volt. A bányászat megszüntetése kedvezőtlenül hatott a tározó vízellátására, különösen az aszályos időjárás következtében.

1974 – Lovasberényi Barátság Horgász Egyesület

Krencz László és Krencz István már 1963-ban horgászcsoporthoz hozták létre, majd tíz évvel később 1974-ben átalakultak egyesületté.

Először a Kender-tavat, majd az Úsztató-tavat hasznosították, ezek használatának megszűnését követően a pátkai tározón horgásztak tovább, taglétszámuk ekkor elérte a száz főt.

Lovasberény

1976 – Nagylók és környéke Horgász Egyesület

Az alakulástól kezdve egyesület kezelte a Piroska tavat, hamarosan a közeli és távoli horgászok által kedvelt horgász víz lett. Az egyesületnek rövid időn belül kettőszáz lett a tagsága.

Az egyesület sokat köszönhet Komjáti József titkárnak, aki halászati ismereteivel, felkészültsé-

gével, hozzáértésével segítette a halgazdálkodást. A Piroska tó a 90-es évek közepén privatizálásra került, így az egyesület tó nélkül maradt, majd hamarosan megszűnt.

A szomszéd településen Hantoson, elsősorban volt nagylóki és hantosi horgászok összefogásával megalapították a Hantosi Horgász Egyesületet, amely ma is működik, a horgászok mozgósításában, képviseletében.

Az egyesület titkárának kezdeményezésére a Piroska és Lóki-tó közötti nagylóki vízfolyáson halastavat, halnevelés céljára szeretnének létesíteni.

Egy korábbi szerződés alapján a tavak használata 2005-ig a MOHOSZ-é volt, azonban a termelőszövetkezetet felszámolták és a tavakat eladták. Az egyesület több esetben is tett ajánlatot a tavak megvételére a felszámoló biztos felé, ezt azonban kevésnek találták.

Gyermekrajz

1976 – Rácalmási Sirály Horgász Egyesület

A Rácalmási Sirály Horgász egyesületet huszonhatan alapították, mert igény merült fel a helyi horgászokban, hogy saját szervezetük legyen. Ebben az időszakban Bérchegeyi Ignác, Kovács János, Hullman Sándor, Kovács György, Somogyi Sándor, irányította az egyesületet. 1991-től Molnár Sándor, majd őt követte Eglesz Béla, ezt követően Tóth Frigyes vezette. Napjainkban Kovács D. István vette át az egyesület irányítását.

Az egyesület 2000-ben ünnepelte fennállá-

sának 25. évfordulóját, amikor a taglétszámuk elérte a hatszázötvenet. Versenycsapatuk Velenecén első helyen végzett. Meg kell említeni Dani Gábor, Steiner Norbert, Saskói Zoltán, Csapó Zoltán, Sin Gyuláné, és Szücs Balázs nevét, akik sikeresen szerepeltek a megyei, és országos versenyeken, és a következő években gerincét adták az országos bajnokságra, nevezett megyei válogatottnak is.

A fogási átlaguk 14,7 kg/fő volt az előző évben, csak a Dunán 5.407 kg lett. A fiatalokból összeállt versenycsapatot igyekezett összekovácsolni eredményessé tenni Szmolnik Gyula, akinek sok tapasztalata volt a versenyhorgászat terén, melyre bátran támaszkodhattak a rácalmási versenyhorgászok, akik sok áldozatot, anyagiakat, fáradságot, időt, stb. vállaltak annak érdekében, hogy jó hírneve legyen országosan a Rácalmási Sirály Horgász Egyesületnek.

Nagyon sokat tettek, tesznek a Dunán megjelenő, fellelhető kormoránok okozta károk csökkentése, megszüntetése, mielőbbi felszámolása érdekében. Több szakmai fórumon, így a parlamenti nyílt napon is felvetették a súlyos kormorán károkat.

Az egyesület törekvéseit anyagiakkal is segítette a megyei szövetség, mind a tervezett és kiépített versenypályát, mind a horgásztanya felújítását.

Rácalmási holtág

1976 – Soponyai Horgász Egyesület

A Soponyai Horgász Egyesület létrehozását motiválta kastélyparkban elhelyezkedő közel 2 hektáros területű tó horgászati célú hasznosítása. Az

Soponya társ. munka

egyesületnek kezdetben hetven felnőtt, valamint tizenöt-húsz ifjúsági horgásza volt, az elnöki tiszte Molnár Gyula látta el.

Sajnos több esetben volt halpusztulás a tavon, víz szennyezés miatt, melynek oka a mai napig ismeretlen.

1991-ben Kertai Józsefet választották elnöknek. Az új vezetőség megegyezett a nevelő otthon vezetésével, hogy az ott élő fiatalok is segítik a tó környezetének rendbentartását, ezért sok itt nevelkedő ifjú kapott kedvet a horgászathoz.

1999-ben Szita Ferencet választották elnöknek, még ugyanezen évben, Nagy Istvánt lett az egyesület vezetője.

2002-től Csörgő István látja el az elnöki tiszte.

1976 – Széchenyi Horgász Egyesület (korábban Tanács-Vízügyi HE néven)

A Fejér Megyei Tanács Szakszervezet Bizottság Horgászegyesületét 1976. szeptember 24-én alapította százhuszonöt horgász.

Elnöknek Dr. Menyhárt Józsefet, titkárnak Oszás Imrét választották.

Az egyesület kezelésbe kapta a székesfehérvári csónakázó tavat, melyen, önkéntesek bevonásával végezték a hínármentesítést. Későbbiekben a

Bregyó közben lévő kisebb tavat is kezelésbe vehették, így bővült a horgászat további lehetősége mind az egyesület, mind a város horgászai számára. Mindez csak a MOHOSZ akkori Fejér megyei Intéző Bizottságának közreműködésével valósulhatott meg. Majd 1987-ben új vízjogi engedélyt adott ki a vízügyi, a tavak üzemeltetésére, mely szerint a tavak műszaki állapota jó, az engedély azonban elavult,

Bregyó tavi horgászok

mely alapján új üzemeltetési szabályzat elkészítésére, benyújtására kötelezték az egyesületet.

Ezt követően 1992-ben a városgondnokság akart partvédelmi munkát végeztetni a Csónakázó tavon, az egyesület pedig a szövetség támogatásával a Bregyó köz taván. Sajnos ebben már akkor sem alakult ki egyetértés a két fél között. Azt követően a Városgondnokság Fenyves Péter vezető levele szerint, hogy hozzájárulnak a tó karbantartási munkáihoz, de azt követően versenytárgyalás útján, szerződéses formában kívánják üzemeltetni a tavat !

Ezt követően az egyesület elnöke Dr. Menyhárt József –a szövetség anyagi segítségét kérte a kot-

rási, partrendezési munkákhoz, akkori áron közel 1 millió forintos értékben. Szövetségünk akkor csak ötszáz ezret tudott volna adni, mivel ez kevésnek bizonyult, így kotrási munkálatok elmaradtak.

1993-ban az egyesület vezetősége - nem tudjuk milyen okból - nem kívánt részt venni a megyei intéző bizottság átalakulásában, inkább egy újabb, másik szövetség létrehozását javasolták.

A későbbiekben más egyesületekkel együtt létrehozták a Velencei-tavi Horgász Szövetséget. Azonban az alacsony taglétszám miatt nem lehetek tagjai a MOHOSZ-nak, ezért új egyesületeket kellett keresniük, hogy a létszám-(egyesületi és tagi)- összeálljon a tagfelvételhez. Ez az egyesület, amely csatlakozott a Peremvárosi Horgászok Egyesülete volt, amely már ekkor, mintegy kilencezer fős tagsággal rendelkezett.

Azonban 2002-ben fordulat következett be a Velencei-tavi Horgász Szövetségen belül és a Széchenyi HE. akkori vezetősége, kérte vissza felvételüket a HOFESZ-be, tehát visszatértek a megyei szövetséghez.

Ezt követően az újonnan alakult vezetőség Nagy Károly elnök irányításával, és Szabó Benő titkár bejelentette a HOFESZ-ből történő kilépési szándékukat és újból visszacsatlakoztak a Velencei-tavi Horgász Egyesületek Szövetségéhez.

Pátka-Vértesaljai Horgász egyesület

Bregyó tavi horgászok

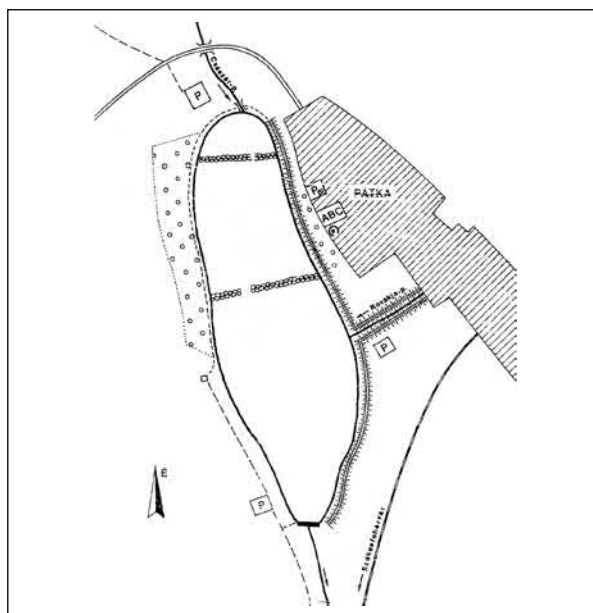
Pátka község a Velenceitótól északnyugatra fekszik, a Zámolyi-medence kismedencéjében a Császárvíz-csatorna partján.

Az egyesület 1976. március 14-én alakult hetvenhat taggal. Nevét elsősorban a területi elhelyezkedése, a Vértes közelsége kapcsán határozták meg az alapítók. Az egyesület alapításában jelentős szerepet vállalt Kincses Ignác elnök.

Az egyesületnek három évtizede Hedlicska Károly a vezetője.

Mint volt polgármester, és egyesületi elnök is sokat tett és tesz ma is, mert az egyesület életét mindig is a tározó léte, vagy nem léte határozta

Pátkai tározó térképe

meg. Az 1973-ban elkészült tározót a MOHOSZ Fejér megyei Intéző Bizottsága üzemeltette, üzemelteti napjainkban is.

Az egyesületnek a horgászat szempontjából voltak kiemelkedő évei, amikor a taglétszáma meghaladta a háromszázötvenet, az 1991-es vízleeresztést követően jelentősen visszaesett a létszám. Az 1995-ös, újbóli feltöltést követően a horgász megindulásával a mai taglétszám ismételten túlhaladta a háromszázat.

Az egyesület folyamatosan, állandóan szerepet vállalt az őrzésben, a halásítás ellenőrzésében, a környezetvédelem és a versenyek szervezésében. Szinte sajátjuknak tekintették, tekintik a tározót.

Pátkai tározó leürítése 1991.

1978 – ÉDÁSZ Horgász Egyesület

Kettőszázhusz egykori ÉDÁSZ dolgozó elhatározta, hogy horgász egyesületet hoznak létre, 1977. okt. 26-án meg is történt. Az egyesület megalapításának 40. évfordulóját stílusosan horgászverseny szervezésével ünnepelték. A rendezvényre a pátkai tározón került sor, megemlékezve az alapítókról, illetve a korábbi vezetőkről, vezetőségi tagokról.

Az egyesület első elnöke Skoda József 1977-2003-ig töltötte be e tisztséget. Az egyesület elnökei voltak még Schwanner János (2004-2007), Erháth László (2008-2011), majd Dr. Burján Antal 2012-től. Az egyesület titkára 1986-tól Fodor Ferenc, aki tagja a megyei szövetség elnökségének, valamint 2013-tól a MOHOSZ Választmányának is.

ÉDÁSZ HE Házi versenye Pátkán

1979 – Lajoskomáromi Győzelem Horgász Egyesület

A helyi termelőszövetkezetnek volt két tava, a „középső és a felső”, és a középső tóban számottevő mennyiségű hal volt, így volt ok horgászegyesület alapítására. Ezt negyvenhárman tették meg. A halállományt később ragadozó halak telepítésével bővítették. 1980-ban vették birtokba 1,5 hektáros alsó tavat, melyen halutánpótlás nevelést indítottak, kevés sikerrel.

Az egyesület első elnöke Glück István lett, majd Megyeri Istvánt a mindenki „Pista bácsiját” választották. Segítői voltak Hidasi Árpád, Nagy Vilmos, Reisz Károly, Csepregi Kálmán, Braun János. A felső – korábban kacsanevelésre használt tóban- csak

később tudták megkezdeni a halasítást, és így a horgásztatást is. Hamarosan mind a két horgásztóban nagy testű halakat fogtak a horgászok, melynek köszönhetően az egyesület létszáma hamarosan százötven fölé növekedett.

Napjaikban nyitottak külső horgászok felé is, és már bojlis versenyt is rendeztek, melyre a tavakban élő nagytű halak nyújtanak lehetőséget.

Az egyesület mai elnöke Dörögdi Gábor, aki a fiatalabb korosztály képviselőjében vette át az egyesület irányítását, s egyúttal új szint hozott az egyesület életében is. Felvállalva versenyek szervezését, bonyolítását, a tó környezetének fejlesztését.

Lajoskomárom

1980 – Dégi Park-tó Horgász Egyesület

Az egyesületet 1980-ban negyven fő alapította, mai létszámuk meghaladja a százhuszat.

Az egyesület első elnöke volt Danizó József, majd Bódis Istvánt, a korábbi titkárt választották elnöknek, őt követte Szanyi Nagy József.

Külön kell szólni, írni az egyesület titkáráról, Zsigmond Mihály, az egyesület úgy nevezett. "doyen"-je, a mindenki „Misije” aki a „horgászok királya” címet is elnyerte Maconkán.

Dég a Mezőföldön, Fejér megye Dél- nyugati részén fekvő település. A Festetics -kastély parkban mesterségesen létrehozott tó három vízfolyás találkozásánál lett kialakítva. Ritkasága az 1891-ben létrehozott un. "Hollandi-ház" és a sziget. A környezet, a ma emberének is megragadó látványt nyújt.

A tó vizét elsősorban a Bozót-patak frissíti, valamint a szigeten lévő „artézi-kút”, mely egyúttal az ide látogatóknak is felfrissülést nyújt, illik megkóstolnia a forrásvizet.

A terület 1976-óta természetvédelem alatt áll. Ez sok szempontból meghatározta a tó üzemeltetésével kapcsolatos tennivalókat. A tó területe 7 hektár, mélysége 1.5-1.8 méter. A 2013-14-es területrendezés, a tó kotrása megszépítette a tó környezetét. A tó és környezetének élővilága egyébként is gazdag volt, igen széppé varázsolták. Sokféle növény és

Holland-ház, Dég Park-tó

madár található a tó környezetében. Tavirózsa díszítette és díszíti ma is a tó víztükrét.

A horgászat iránt érdeklődők részére a tóban megtalálhatók a hazai legfontosabb fajok. Évente 6-7 alkalommal telepítenek halat, kb. 70-75 mázsa mennyiségben. Nagyon jó a fogási átlag, mintegy 50 kg /fő/ éves fogási átlag, ami kiemelkedő megyei és országos szinten is.

Az egyesület évente csatlakozik a Dégi Falunap rendezvényhez, így 2016-ban már az 55-ik Falunapi Horgászversenyeket szervezték. Szombaton a gyermekek részére, míg vasárnap a felnőttek részre szerveztek halfogó versenyt, melyekre összesen mintegy százan neveztek.

Dég Park-tó

1981 – Tabajdi Toldi Horgász Egyesület

Az egyesület 1981-ben alakult, taglétszáma huszonhét, alapító elnöke Juhász János volt. A jelenlegi elnök Oláh Gyárfás. A vízterületük kb. 1,0 hektáros, mely egy sóderkotrásból lett kialakítva,

ami Alcsútdoboz és Tabajd között helyezkedik el. Gazdag a halállomány, amur, csuka, kárász, keszeg, ponty- rendszeresen végeznek telepítést, rendeznek versenyeket

1982 – Adony és Környéke Horgász Egyesület

A MAHOR 1983. /2. számában közli, hogy száznolcvan horgász 1982-ben kivált a Nagy-Budapesti Horgász Egyesületből és megalapították az Adony és Környéke Horgász Egyesületet.

Vízterületük az 50 hektáros adonyi Duna-holtág lett.

Az alapító elnöke Bölskei Pál lett, taglétszáma fokozatosan növekedett, a 90-es években elérte a négyszázötvenet.

Későbbiekben Dr. Szász Károlyt választották elnöknek, utódja 2015-től Becker Róbert.

1989-re az egyesület anyagi lehetőségei úgy alakultak, hogy a tagság elhatározta a holtág megmentését, rehabilitációját. A terveket támogatta a MOHOSZ, a helyi tsz., a Mezőföldi Erdő és Vadgazdaság, mint a környező terület gazdája, valamint a vízügyi szakma részéről a Kavicskotró vállalat (MAHOR. 1986/2. Száma). A kotrást a későbbiekben Bartos József vállalkozó végezte.

Adony

A holtág halfaunája gazdag, minden folyami hazai hal megtalálható.

A horgászok nemcsak Adonyból, hanem, Iváncsáról, Pusztaszabolcsról, Budapestről, Perkátról, és egyéb helyekről is szívesen keresik fel az adonyi Duna-holtágot.

1983 – Alsószentiván Egyesület

Az alsószentiváni mezőgazdasági termelőszövetkezet tagjai részéről felvetődött horgászegyesület létrehozása a szövetkezet tulajdonában lévő elhanyagolt állapotú tavon. 1983-ban huszonkettő horgász megalapította az egyesületet, és a Hardy patak vízének táplálásával a következő évben üzembe helyezték a 7 hektáros Benedek-tavat. 1984-re már több mint ötven fölé nőtt a tagok száma. További fejlesztéssel 1986-ban felújítottak és bővítettek egy másik elhanyagolt állapotú 3 hektáros tavat.

Az egyesület alapító tisztségviselői Fehér József elnök és Csanádi Lajos titkár voltak.

Az egyesület 1991-ben Tóth Istvánt, majd 1994-ben Nagy Lajost választotta elnöknek, aki a polgármesterség betöltése mellett –elhunytaig- 2017-ig látta el tisztségét.

A tagság összefogásával sok kézi és gépi munkával széppé varázsolták a tavak környezetét, négyszáz különböző fajtájú fát ültettek, a tavak környezetében, a keletkező hiányokat folyamatosan pótolják.

A folyamatos telepítéseknek köszönhetően a tavakban fogható halak: ponty, amur, csuka, süllő, kárász, keszeg, compó, szürke harcsa, busa. A tagok általi fogási átlag 25-30 kg/fő/év.

1983 – Igar és Környéke Horgász Egyesület

Rövid ideig működött, és még az alakulás évében megszűnt.

1984 – Csákvári TSz. Horgász Egyesület

Az egyesület 1984-ben alakult, a helyi termelőszövetkezet tulajdonában lévő göbolyvölgyi tavának horgászati célú hasznosítására.

A két tóból álló vízrendszer öt hektár területű, mélysége 1.5-3.0 méter közötti változik, helyenként akadós, csodálatos szép, kellemes környezetben találhatóak.

A tó halállománya a magyarországi halfaunának megfelel, élnek benne kapitális pontyok, szürke

harcsák és amurok. Horgászni napkeltétől napnyugtáig lehet. Az egyesület elnökének alapításkor Kiss Andrást választották, akit 2016-ban váltott ifj. Zolnai Sándor, az Ő vezetése alatt az egyesület nyitott a vendéghorgászok irányába is, így ma már napijegyes horgászok is látogathatják a tavakat. Nagy hangsúlyt helyeznek a halállomány és a környezet védelmére. Meghirdették a C § R „fogd meg és helyezd vissza” programot.

Csákvár TSz HE Göbolyvölgyi tó

1984 – Előszállási Horgász Egyesület

A falu végén, Ny-i irányban, a dombokkal övezett, festői környezetben elhelyezkedő, 8-10 hektáros tó horgász célú kezelésére 1984-ben alakult az egyesület.

Elnöke Molnár Miklós lett, majd őt követte Nagy János. Előszállás településnek napjainkig meghatározó civil szervezete a horgászegyesület.

Csákvár TSz HE Göbolyvölgyi tó

1984 – Etyeki Horgász Egyesület (korábban Hungarovin HE)

Az egyesület 1984. június 21-én alakult, 91 fő horgász taggal. Céljuk elsősorban a Budafoki Pezsgőgyár, ma Hungarovin Rt. dolgozóinak szabadidő eltöltéséhez történő segítség nyújtása.

Elnöknek Cserhalmi Györgyöt, titkárnak Tátrai Tamást választották. Az anyavállalat által öntözési célra hasznosított tó másodlagos hasznosítására adtak lehetőséget a vállalt részéről. Sokat jelentett a tulajdonjog megszerzésében a Hungarovin gazdasági és szakszervezeti vezetőinek hozzáállása, különösen Dr. Kiss László, a Budafoki Pezsgőgyár akkori vezérigazgatója részéről.

Abban az időben a Hungarovin etyeki részlegénél 360 fő dolgozott, mintegy 1300 hektár szőlő területen. A szőlőtelepítés fejlesztése során felvetődött

az úgynevezett „csepegtetés” öntözés a tó vízkészletéből. Később ezt elvetették, így gondoltak arra, hogy a tavat meghagyják inkább horgászati hasznosításban. A cég dolgozói, főleg az etyeki lakosok mind úgy gondolták, hogy helyes, jó döntés volt a horgászati célú hasznosítás kialakítása.

Az egyesületkezelésbe, majd későbbiekben tulajdonba kapta, megvásárolhatta a tavat. Első alkalommal a vállalat halasította 20 mázsa hal behelyezésével. A horgászok a tó környékének rendbetételét vállalva első lépésként 300 db facsemetét ültettek a tó környezetében. A tó partján ma is sokan megcsodálják a szép fasort, amely dicséri a horgászok természet iránti rajongását, hozzáállását.

1993-ban központi segítséggel elkezdték a tó

Etyeki horgásztó

iszaptalanítását, mintegy 30 ezer m³ iszapot távolítottak el a mederből. 1994-ben a vállalt felajánlása alapján az egyesület tagsága megvásárolhatta a tavat kedvezményesen, amely az egyesület osztatlan közös tulajdonába került.

A tó megvásárlása a tagok, az egyesület tartalékai, illetve a szövetség anyagi hozzájárulásával történt, mintegy 1,5-2 millió Ft-ért. Ma a mintegy

20 hektáros tórendszer tulajdonosa az egyesület, illetve annak tagsága. A tó vízpótlását a település központjában található Magyar-kútként ismert forrás biztosítja.

Az 1996-os tisztújításkor Tátrai Tamást választották az egyesület elnökének.

Az egyesület következő elnöke Ugocsai Péter, aki 2001-től tölti be az egyesület elnöki tisztségét, valamint a HOFESZ Felügyelő Bizottságának elnöki tisztségét is. Vezetésével, kellő szakmai irányítással, hozzáértéssel évente mintegy 60-70 mázsa halat telepítenek a tóba, elsősorban 3 nyaras pontyot, valamint 2 nyaras ivadék pontyot, amurt és egyéb, főleg ragadozó halféleségeket. Nem feledkeznek meg a ragadozó halak táplálék láncához szükséges kűszökről, apró halakról sem. A kűsz beszerzése nem kis gondot jelent.

A tavat csak az egyesület tagjai illetve azok vendégei horgászhatják. Zártkörűen működnek.

1984 – Ikarus Móri Horgász Egyesület

Az egyesület 1984-ben alakult ötven taggal. A Móri (Pusztavámi) Ikarus Gyár dolgozói elhatározták, hogy a fehérvárcsurgó tározón adódó horgászati lehetőséget kihasználják. Az egyesület megkereste a MOHOSZ Fejér Megyei IB-át, és együttműködési megállapodást kötöttek a horgász egyesület tagjainak kedvezményes horgászati lehetőség bizto-

sítására, valamint a tározó környékén végzendő társadalmi munkákban való aktív részvételre. Rövid időn belül egy önálló horgásztanyát hoztak létre a közelben.

Az egyesület elnöke, kezdetektől Hajdú Károly.

A 90-es években a létszámuk megközelítette a százhatvenet.

1985 – Csősz Horgász Egyesület

A több tóból álló egységet kezdetben csak az egyesület tagjai vehették igénybe. A későbbiekben a privatizálások során csökkent az egyesülethez tartozó tószám.

Az 1985-ben alakult huszonkilenc fős egyesület elnökének Nagy Tibort választották, őt váltotta Vékony Károly. 1987-ben újabb harmincnyolc horgász kérte felvételét. A beszámoló szerint a jól sikeredett telepítésnek köszönhetően 25 kg/fő lett a fogási átlag.

Az egyesület titkára Bejczy Tamás, szakmai segítője Horváth András, akik mindketten szenvedélyes horgászok hírében állnak. Sok nagy versenyen vettek részt az elmúlt időszakban.

Csősz Horgásztó

1985 – Kajtor-völgye- Horgász Egyesület, Aba

Az egyesületet 1985-ben harminc fő alapította. Először Horváth Istvánt választották, akinek Tálos Istvánt lett az utódja.

Az egyesület gazdasági felelőse Böjti Péter fogja össze az abai sporthorgászokat. Rendszereznek közös horgászati kirándulásokat, különböző vizeken, horgász kirándulások szervezésével foglalkoznak, miután saját vízterülettel ma már nem rendelkeznek.

1985 – Közalkalmazottak Horgász Egyesülete

Alapító elnök Kiss Kálmán, titkár Dékány Antal volt. Kezdetben a tanácsi alkalmazottak, rendőrök, tűzoltók tartoztak a tagok közé, az induló létszám száz volt, ami napjainkra elérte a háromszázat.

1986-ban Kiss Kálmán helyett Pál Istvánt választották elnöknek, aki 2015-ben kérte felmentését, s tőle Wimmer László vette át az egyesület irányítását, vezetésével nyitottabb lett az egyesület.

Dékány Antal, mint közalkalmazott igen sokat tett az egyesület megalakítása érdekében. Természetesen a horgászati, és mellette a vadászatot is egyaránt művelő, kedvelő személyként ismertem meg. Számomra a legnagyobb élmény az volt vele kapcsolatban, hogy amikor megkerestem a lakását, egy 52 m²-es panellakásban ott egy kisebb méretű vadászati magánmúzeumot, gyűjteményt találtam. Mint valamikori tanácsi dolgozó, ő alapította a móri Petőfi Horgász Egyesületet is, majd Fehérvárra kerülve megalapította a Közalkalmazottak Horgász Egyesületét, aminek 2006-ig a titkára volt.

Balogh Gyula, egyesületünk tagja, Aki „nagy horgász” hírében áll. A Velencei-tó partján nőtt fel, szinte csak a tavon horgász, csónakból.

Ízig-vérig kötődik a tóhoz, nem tudni mi a titka az eredményes, horgászati tevékenységének.

Figyel a vízre, annak minden rezdülésére, „zenéjére”, viselkedésére, a várható időjárási viszonyokra. Ha csak teheti, naponta kijár a tóra horgászni, 2006-ban leadott naplójában, az összesítés

Balogh Gyula fiatalon-Közalkalmazottak HE tagja

rovatban 702 kg fogás volt regisztrálva. Ebből 340 kg ponty, 54 kg csuka, 63 kg süllő, valamint egyéb halakból 245 kg. Szinte hihetetlen!

1985 – Pusztaegresi Horgász Egyesület

Az egyesületet 1985-ben huszonnyolc horgász alapította, azzal a céllal, hogy a helyi termelőszövetkezet tulajdonát képező tavon a horgászok eltölthessék szabadidejüket.

A megalakult egyesület elnöke Rostási Ferenc, titkára Salgóvári László lett.

A privatizálás során a tsz. visszavette a tavat az egyesülettől, majd magánkezelésbe került, így az egyesületnek új lehetőséget kellett keresnie. A közeli Mezőszilasi Horgász Egyesülettel vették fel a kapcsolatot, és a tagok többsége a mezőszilasi egyesülethez igazolt, majd megszűnt az egyesület.

1985 – Tordas-Gyúrói Horgász Egyesület

A Tordas-gyúrói horgászok részéről jött a gondolat, hogy alapítsanak egy horgász egyesületet. A termelőszövetkezet vezetősége segítette, támogatta az ötletet, a mai horgásztavuk valamikor a tsz. kezelésében volt, majd a tordasi önkormányzat megvásárolta, és az egyesület részére hasznosításra átadta.

1985 decemberében ötven fő megjelenésével megalakult a Tordas-gyúrói Horgász Egyesület. Elnöknek Hegedüs Sándort, majd Farkas Jánost választották. A tó környezetének rendbetétele, a céloknak való fejlesztése érdekében az évek során igen sokat tett a tagság, valamint Tibor János egyéni vállalkozó is, aki segítette kialakítani, létrehozni a mai halórházat, a hozzá kapcsolódó szociális létesítményeket.

A 7 hektár területű tó, mintegy 1,5-2,0 méter átlagmélységével jó helyet biztosít a halállománynak.

A kezdeti problémákon – hínarasodás, törpeharcsa túlszaporodása- a horgászok összefogásával túllépve a folyamatosan szebb lett. Elkészült a szilárd burkolatú parkoló, a kulturált mellékhelyiségek. Mindezekkel jelentős mértékben javult a tó környezete, annak megközelítése, használata.

Jelenleg a taglétszám százharminc körüli van, sokan járnak botot görbíteni a környező településekről, de több budapesti lakosú taguk is van, akik a tó közelében rendelkeznek hétvégi házzal.

A 2014. évi augusztusi viharkárok jelentős anyagi kárt okoztak az egyesület által kezelt tó közvetlen környezetében, növényzetében, be rendezéseiben.

Halállomány: amur, busa, harcsa, kárász, keszeg, ponty, süllő.

Gyúrói tó

1987 – Hűtőház Horgász Egyesület

A Hűtőház Horgász Egyesület kapcsán meg kell említeni a Kulcsár lányokat, Évát és Arankát. Tizenévesen lettek horgászok, édesapjuk hatására. Eleinte az ÉDÁSZ horgász egyesületénél, majd átigazoltak a Hűtőház Egyesülethez, ahol Dobai Sándor elnök és Bárány István segítették a lányok versenyhorgásztatását. Megragadta őket a horgászat élménye. Fogták a halat, kezdetben édesapjukkal és édesanyjukkal, később önállóan.

Az egyesület egykoron hetven fős tagsággal rendelkezett. Sajnos ma már csak egyikük az. Ma is előttem van egy Pátkai, KB. 15 évvel ezelőtti, amikor a egyik évben az első lehulló hó alkalmával kimentem ellenőrzésre. A halórrel vettük észre, hogy valaki horgászik a kábel gáton. Felmentünk, ahogy a közelbe értünk akkor látjuk, hogy egy fiatal hölgy az illető. Aranka volt. Mindez november végén, december elején lehetett.

1990-ben elnöknek Király Istvánt, titkárnak Barát Zoltánt választották. Akik 1994-ig látták el az egyesület irányítását.

Az 1994-es egyesületi tisztújításkor Guth Imrét választották elnöknek, titkárnak pedig Czeczei Tibort.

Dr. Kulcsár Aranka a megyében az első női horgász, aki csapat világbajnoki címet szerzett 2019-ben, Dél-Afrikában.

1989 – Nagyhörcsöki Horgász Egyesület

Rövid ideig működött, hamarosan megszűntek.

1990 – Sukoró-velencei-tavi Horgász Egyesület

Az egyesületet 1990-ben tizenhatan alapították, elnöknek Kiss Ferencet választották, aki kezdé-

Sukorói gyermektábor

ményezte a helyi horgászok közösségének megalapítását, mindenki tudta róla, hogy szenvedélyes horgász hírében állt.

Szerette, tisztelte és nagyon-nagyon ismerte is a tavat. Főállásban a Velencei-tavi Vízisport Iskolánál az evezőspályán dolgozott. Élményeit, tapasztalatait megosztotta másokkal, számos tudósításban, a MAHOR hasábjain, tette közzé írásaiban.

Az egyesület jelenlegi elnöke: Deák Zoltán, aki elődjéhez híven szívügyének érzi a horgászatot, a Velencei-tó értékeinek megőrzését, aki elődjéhez hasonlóan igyekezik összefogni a Sukorói horgászokat, a horgászat iránt érdeklődőket.

Az egyesület tagjainak száma negyven, elsősorban a Velencei-tóra szervezték, szervezik tagjaikat. Kezdetek óta minden évben rendszeresen megszervezik a Környezetvédelmi Napot a Velencei-tavi evezőspálya területén, a Gyermekek Horgásztáborát a sukorói Gémeskúti-tónál.

Jó együttműködést alakítottak ki a helyi általános iskolával, valamint az önkormányzattal.

Kiss Ferenc alapító elnök szinte valamennyi szabadidejében a tavon volt, sok gondolatának, véleményének, kritikusan adott hangot az egyesületi és horgászszervezeti közgyűléseken. Statisztikákat készített az éves horgászfogásairól, a tapasztalatait közzétette a MAHOR-ban is. Már 1983-ban arról írt, hogy megváltozott a tó halfaunája. Nagy sajnálatára eltűntek az aranykárászok, majd a vörös szárnyú keszegek, a sügér, a compó és a bodorka. A megalapítást követően jó kapcsolatot alakított ki a helyi önkormányzattal, a civil szervezetekkel, az helyi iskolával. Vallotta, hitte, tudta, hogy a horgászat folytán jó közösséget lehet hasznos tevékenység

Sukorói gyermektábor

során összehozni a településen. Rendszeres horgászati lehetőséget alakítottak ki a helyi Gémeskút közelében meglévő tehénitatóból.

Rendszeresen részt vettek a Velencei-tavi környezetvédelmi munkákban, évente több alkalommal is hatékonyan segítették a különböző hazai és nemzetközi horgászversenyek szervezését, lebonyolítását.

1992 – Bakonycsernyei Horgász Egyesület

Bakonycsernye egykoron a Zichy grófok birtoka volt. A falu horgászni vágyó lakói régi térképeken bukkantak rá az 1700-as években létesített halastavak rajzaira, amelyek később kiszáradtak.

A horgászni vágyók elhatározták, hogy felélesztik a halastavakat, tervüket Varga Jenő, Bakonycsernyei lakos, az akkori Móri Vízitársulat vezetője, készítette, és Boleraczki István, akkori polgármester is támogatta.

1992. április 3-án százhusz jelenlévő megalapította a Bakonycsernyei Horgász Egyesületet. Elnöknek

Boleraczki Istvánt választották. A patak és a környező források vizének felduzzasztásával 1992-re jöttek létre a tavak.

Napjainkban az egyesület létszáma meghaladja a kettőszázat. A két tó területe 18-20 hektár közötti, átlagos mélysége 1,5-2,5 méter. A festői környezetben kialakított tavak hamarosan mind helyileg, mind megyei és országos szinten egyaránt ismert lett. Napjainkban Sztrida József az egyesület elnöke. 2017. április 9-én a Bakonycsernyei HE, megalakulásának 25 éves évfordulóját ünnepelte.

Bakonycsernye felső-tó

1992 – Enyingi Horgász Egyesület

Az enyingi termelőszövetkezet néhány horgászati iránt érdeklődő tagja elhatározta, hogy a horgász egyesületet alapítanak 1992-ben, és a helyi Tűztáv-tározón biztosítanak horgászati lehetőséget a tagoknak. Hatvan fő Mészáros Lászlót választotta elnöknek, akit 1999-ben Dr. Szilágyi Tibor, állatorvos váltott vezetőként. Sajnos 1999-ben nagymértékű halpusztulás következtében sokan hátat fordítottak az egyesületnek, és az fokozatosan megszűnt.

1993 – Vértesacsai Horgász Egyesület

Széll Ferenc, akkori polgármester azzal a kéréssel kereste meg a MOHOSZ Fejér Megyei Intéző Bizottságát 1992 szeptemberében, hogy horgásztavat létesítenének, segítséget kérnek az egyesület megalapításában. Ezt követően 1992. november 29-én negyvenkét fővel megalapították a Vértesacsai Horgász Egyesületet. Elnöknek Széll Ferencet választották, majd őt követte Pohó Mihály.

Közben elkészült a település hozzájárulásával a tó, melyet a Móri Vízi Társulat készített, és hasznosításra az egyesület kapott meg. Fogási átlaguk 22,5 kg/fő. Sajnos a törpeharcsa állomány elszaporodott, ezért minden évben törpeharcsafogó versenyt szerveznek, gyérítésük érdekében. A tó területe 5

Balogh Gyula fiatalon-Közalkalmazottak HE tagja

hektár, átlagos vízmélysége 1,5 méter. 2015-ben Sicking Jánost választották elnöké.

1995 – Kormorán Horgász Egyesület-Pákozd

Az egyesületet harminchárom fő 1995. szeptember 15-én alapította, mai létszámuk kettőszáz feletti. Az egyesület alapvető horgászattal kapcsolatos céljai mellett a Pákozd szűnyogszigeti csónakkikötő

kialakítása szerepelt legfontosabb célkitűzésként. Az egyesület alapító elnöke Kiss László, jelenlegi elnök Magyar László.

1996 – Pákozd Horgász Egyesület

1996. február 25-én 29 fő pákozd horgász elhatározta, hogy megalakítják a helyi sportkör önálló Horgász Szakosztályát, amely azóta egyesületként működik. Elnöknek Varga Pált választották, aki egyéni vállalkozóként segítette a helyi horgászok

közösségét. Céljuk a pákozd horgászok összefogása, a horgászati lehetőségek bővítése, a szűnyogszigetnél önálló csónakkikötő, kialakítása. 2002-től Paksi Imre irányítja az egyesületet, aki fiatal kora óta vesz részt a helyi horgászati életben.

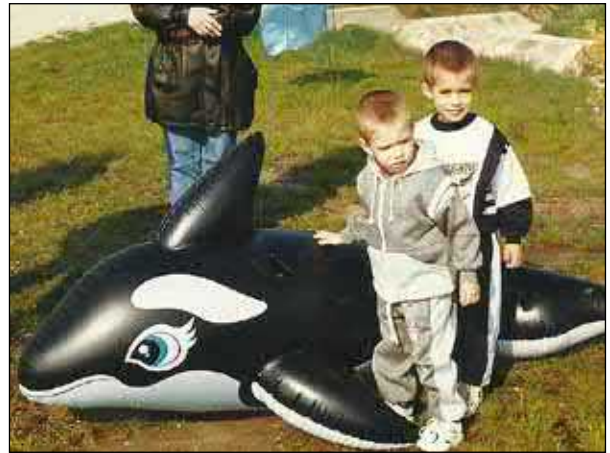
1996 – Delfin Horgász Egyesület

A Delfin Horgász Egyesület a Fejér Megyei és- a Székesfehérvár Városi Rendőrkapitányság dolgozóinak -Bárdossy Attila és Komjáti Ferenc javaslatára- több éven keresztül rendeztek horgászversenyeket a SÁG-MEZŐ Kft. Szabadbattyán-lajostelepi taván, valamint a székesfehérvári palotavárosi tavakon. A rendezvényeken átlagban mintegy háromszázan vettek részt a családtagokkal együtt.

A következő, határon átnyúló versenyre 1998-ban került sor, melyet már nemzetközivé szerveztek, ennek helyszíne a velencei-tavi evezőspálya volt.

A későbbiekben sokat segítettek a tavak ellenőrzésében, rendezvények szervezésében, biztonságos megtartásában.

Delfin HE versenyén kifogták a kicsik a Mobi Dicket. 2003.

1996 – Sárosdi Horgász Egyesület

1996-ban Sárosdon felvetődött horgász egyesület alapítása, majd egy tó létesítésének gondolata, mely alapján rövid időn belül 5 hektáros tavat létesítettek. Az egyesületet nyolcvanán alapították, elnöknek Pleiser Lajost választották. Miután rendeződtek a víz és környezetével kapcsolatos

tulajdonviszonyok, hamarosan kialakult a mai tórendszer, majd hozzáfogtak a fejlesztéséhez. Ma egy jól halasított, szép, rendezett környezet várja a horgászokat Sárosdon.

Az egyesületi élet kialakításában sokat tett Sárdi László, titkár is.

1998 – Fehérvári Honvéd Sporthorgász Egyesület

Az egyesületet 1998.01.29-én alapították taglétszámuk napjainkban közel kilencven fő. Az alapítás célja volt a 48 hektáros lovasberényi horgásztó

üzemeltetése. Alapító elnök: Kalicz Tibor /1998-2001/, utódai, Révész Gyula /2001-2012/, majd Csábi Péter /2012-től/

1999 – Fehérvárcsurgói Horgász Egyesület

Az egyesületet 1999-ben alapították a fehérvárcsurgói tározóra szerveződött horgászok, azzal a céllal, hogy a HOFESZ-től átvegyék a tározó halászati jogát. Az alapító közgyűlésen huszonötven vettek részt. Elnöknek megválasztották Hatházy Csabát, aki éveken keresztül irányította a munkát. El kell mondani, hogy mindig akadtak elégedetlen horgásztársak, akik kedvezőtlen irányba hangolták a horgászok egy részét az üzemeltetést végző HOFESZ-el szemben.

Volt, akinek nem tetszettek a területi jegyek árának változásai, de elvárták a nagyobb arányú telepítéseket, a halak fokozott őrzését (nem kalkulálva annak költségvonzatát), stb.

2009-től az egyesület új elnökének Simon Attilát választották.

Simon Attila személyes példamutatása, a tározóval kapcsolatos társadalmi munkák szervezése, a horgászrendek alakításával, a halasítással, az

ellenőrzésekben való részvétel, versenyek, gyermektáborok kezdeményezése, a kölcsönös, folyamatos kapcsolat mind az egyesület, mind a szövetség, mind a halászati-vízügyi hatóságok közötti kapcsolat tartásában végzett sokoldalú, sokrétű

A 2010 évi harcsafogó verseny győztesei

munkája hozzájárult a tározó imázsának pozitív megítéléséhez. Kiemelendő a bojlis horgászat és a harcsafogó versenyek szervezése terén nyújtott tevékeny közreműködése is. Az egyesület létszáma túlhaladta a másfél ezret.

Ő is Fehérvárcsurgói horgász

2001 – Belsőbárándi Horgász Egyesület

Az egyesületet az abai termelőszövetkezet belsőbárándi területén alapította néhány horgász, így lett az addigi kacsanevelő-tóból, horgász-tó.

1987-ben negyven ketten megalapították a helyi horgász szakosztályt, amely az Abai Horgász Egyesülethez tartozott. A szakosztály elnöke Sóos Péter volt.

1990-től folyamatosan bővült az egyesület, mind többen lettek, majd 2001-ben a belsőbárándi horgász csoport tagjai leváltak az Abai Horgász Egyesülettől, és önálló egyesületként működtek tovább.

A leválást, önállósodást követően az 1,2 hektár területű tavat az abai tsz. megszűnésével az ön-

kormányzat átvette, majd az egyesület részére továbbadta kezelésre.

A közgyűlés elnökké Cserbán Sándort választották, 1996-2001. között Bíró Pál irányította az egyesületet, majd ismételten Cserbán Sándor.

A tagság igen sokat tett és tesz a tó környezetének megóvása érdekében, évente többször is szerveznek „tisztá tópart” programot.

2010-ben olyan horgászrendet fogadtak el, mely szerint csak nagytestű halakat telepítenek, és nem lehet halat elvinni, a halat megfogása után, és a fényképezést követően vissza kell helyezni a vízbe. Csak sporthorgászatot folytatnak a tavon.

2001 – Halbarátok Horgász Egyesülete

Az egyesületet 2010-ben alapították a sporthorgászat iránt érdeklődő fiatalok, mintegy százharmincan, jelenlegi létszámuk már megközelíti az

ezernégyszáz főt. Elnökük Kovács Ferenc lett, majd őt váltotta Úrfi Tamás, aki későbbiekben a HOFESZ ügyvezetőjeként dolgozott tovább.

2001 – Kulcsi Horgász Egyesület

Az egyesület 2001-ben alakult huszonöt taggal. Az egyesület, az alapító ülésen Lengyel Zoltánt választotta elnöknek. Napjainkban a település legnagyobb létszámú civil szervezetévé nőtte ki magát, a kettőszáz fős tagságukkal. Az önkormányzat 2005-ben

az egyesület részére hosszabb távra átadott egy földterületet, ahol horgásztanyát építettek, saját erőforrásokból, a tagság anyagi támogatásával. Az egyesület elnöke Mérei Lajos.

2002 – Moby-Dick Horgász Egyesület

Alapítója, Paksi Tibor volt, aki a Fiskális úton kialakított horgászboltot üzemeltette, időközben

felhagyott a kereskedéssel, így az egyesület is megszűnt.

2003 – Természetbarátok Horgász Egyesülete

Az egyesületet tizenheten alapították, Tandori Antal elnökségével. Az egyesületet az Agárd-bikavölgyi tó hasznosítására, bérletére hozták létre, közben a

bérleti viszony 2010-ben megszűnt. Az egyesület létszáma százhetvenöt fő, jelenlegi elnök, Kertész István.

A HOFESZ-hez csatlakozott, másik megyei területen működő egyesületek

A HOFESZ, mint szövetség nyitott volt más egyesületek felé, úgy akik megkeresték csatlakozási szándékkal azokat az érintett egyesület közgyűlésé-

nek határozata alapján fogadta, majd az elnöksége döntött a felvétel tárgyában.

Budapesti Spartacus Horgász Egyesület

Az egyesület 1959-ben alakult, mintegy harmincöt fő jelentkezésével, akik a szövetkezeti iparban dolgoztak. Egy-két évvel később a létszámuk már meghaladta a négyszázat. Mivel a tagok többsége a Velencei-tóhoz kötődött, ezért ott vásároltak területet, majd létrehoztak egy tanyát. Ezt követően

megkeresték a megyei intéző bizottságot, majd később a mai HOFESZ-t, hogy a megyéhez kívánnak csatlakozni. Első elnökük 1972-1981 között Kürthy László volt. Majd őt követték Szatmári Ede, Varga Frigyes, és 2015-től pedig Forró Gusztáv. Az egyesület önálló horgásztanyát tart fenn Gárdonyban.

Duna Sportegyesület Horgász Szakosztálya-Kisapostag

2014-én tavaszán nyolcvan elhatározták, hogy megalapítják a kisapostagi egyesület horgász szakosztályát, s ezzel a helyiek részére horgászati lehetőséget szerveznek a Dunára. Azóta a létszámuk megduplázódott, ami jelenleg százhetven. Számos programot szerveznek, elsősorban a gyermekek

részére. Szeretnék, ha minél többen megismernék a horgászat lehetőségeit, örömeit. Rendszeresen szerveznek kishal fogó bajnokságot, amelyet már nemzetközi szinten is jegyeznek. Szólni kell Áron József horgásztársukról, aki nagy „balin vadász” hírében áll.

Halfogók Baráti Kör Horgász Egyesülete-Budapest

Az egyesület tagsága ezerhatszáz fő, székhelyük Budapest. Fő céljuk, a pergető horgászat népszerűsítése.

Kiválva a fővárosi szövetségtől kérték felvételüket a megyei szövetségbe. Járják az országot, Európát, a világot.

Elnökük Mészöly Sándor, aki tagja a HOFESZ elnökségének, majd 2015-től, mint egyik alelnöke, és a MOHOSZ választmányában is segíti a horgászok tevékenységét.

Gyuró

Harcos Óriáspontyok Sporthorgászegyesülete-Apostag

Az Apostagi tizenkettő. Ők, akik az óriás pontyokra vadásznak nemcsak a Dunán. 2012.május 22-én megalapították a fenti nevet viselő egyesületet.

Amazon

Elnöknek egy „harcos-horgász” halfogó hölgyet Halász Mártát választották. Az egyesület 2017. márciusától új székhelyük Gárdonyban található.

II. Rákóczi Ferenc Sporthorgász Egyesület- Balatonakarattya

Az egyesület elnöke Szekeres Lajos, titkára Salamon József, megyei küldötte: Bejczy Tamás székesfehérvári lakos, nagy balatoni horgász, aki a szövetség

elnökségének is tagja és képviseli az egyesületet, illetve annak tagságát. Az egyesületnek saját telephelye van Balatonakarattyan, a vízparton.

Várpalotai Bányász Horgász Egyesület

Az egyesület a Várpalotai Bányász szakosztályaként 1952-ben alakult, majd 1953-ban önállósodott, azóta folyamatosan működik. Korábban a Veszprém Megyei Horgász Szövetség tagegyesülete volt, mivel elégedetlenek voltak a képviselettel, kérték felvételüket a Horgászok Fejér Megyei Szövetségéhez.

A rendszerváltás érzékenyen érintette az ezer fős egyesületet, amely korábban 13 tóegységet üzemeltetett, az ezerhatszáz fős tagság igényeinek kielégítésére, napjainkra csak a „Nagybirkás” nevű maradt, melyet a mai kettőszáz tag közösen megvásárolt.

A tó közel 40 hektár területű, a vízmélysége az 1-4 méter között van. A part menti sávban sok a nádas, ami jó ivóhelyként szolgál.

A halfauna változatos, ponty, amur, nagytestű halak mellett, nagy süllők és csukák is találhatók. Szépek a sügerek is. A part menti horgászat mellett csónakos horgászatra is van lehetőség. A fogások

éves szinten meghaladják az 50 kg/fő, ami kiemelkedő átlag.

Az egyesület elnökei voltak, korábban Dr. Balogh Sándor, majd Hegedűs István és jelenleg Bába Ferenc. Szólni kell az egyesület „lelkéről” Juharos Péterről, aki szinte mindent tud a tóról, a horgász egyesületről, a környezetről.

A MOHOSZ Székesfehérvári Területi Intéző Bizottságától a Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetségéig (röv. HOFESZ)

A MOHOSZ 1945-ös megalakulását követően, a 60-70-80-as években számos horgászegyesület alakult az országban, így a megyében is. A megalakult egyesületek a MOHOSZ keretében, annak tagegyesületeként-az akkori egyesülési törvény alapján- az országos szövetség tagegyesületeként-külön nyilvántartva működtek. A folyamatos tagegyesületi és horgász létszám viszonylag gyors növekedése felvetette a területi -regionális- illetve a megyei szervezetek létrehozásának igényét. Az akkori politikai vezetés támogatásával folyamatosan alakultak, jöttek létre a megyei szervezetek, majd az intéző bizottságok. Feladatuk volt az egyesületek, szakmai, szervezeti munkájának segítése, annak megerősítése. Fejér megyében az egyesületek megalakulására 1935-től 1980-as évekig elsősorban a szervezeti keretek létrehozása volt a jellemző.

Fejérben a 60-as évek elején alakult meg a Székesfehérvári Területi Bizottság. Ebben az időben Ormos Gerő, mint a területi bizottság és a velencei-tavi képviselő, horgásztudósító számos horgász cikkben foglalkozott a tó halászati, horgászati kérdéseivel. Ő tudósított arról is, hogy a Velencei-tó fejlesztésével is kiemelten foglalkozott a Velencei-tavi Intéző Bizottság.

A területi bizottság már 1972-ben határozatban foglalkozott a Velencei-tó horgászkezelésbe kerülésének problémájával. Megállapították, hogy a tavon érdekelt tizenhét egyesület, háromezer háromszáz tagot számlál, jelentősen visszaesett a fogási mennyiség, így szükségessé válik a tónak a horgászati célú hasznosítása.

Az 1973-74-ben, a megyei létszám növekedése mintegy 20%-os. Szükségessé vált a megyei intéző

bizottság mielőbbi létrehozása, amely harminchét egyesület összefogásával megalakult. Az egyesületek 1974-ben megalapították a Székesfehérvári Intéző Bizottságot, melynek elnöke Kersák Ferenc, ügyvezető elnöke Lonkay Ferenc, titkára Vékony Károly lett.

Az intéző bizottság megalakulását követően elsősorban a horgászközösségek szervezeti létrehozása, fokozatos növelése, megerősítése, a taglétszám további emelése, újabb vízterületek kialakítása, biztosítása jellemezte. Az ezt követő időszakban elsősorban arra törekedett a szövetség megyei vezetése, hogy lehetőleg minél több egyesület rendelkezzen saját vízterülettel. Úgy érzem, hogy ezeket a célokat sikerült elérni, hiszen a horgász egyesületek száma, de a horgászok száma is rövidesen meghaladta a tizenhatezer főt, míg az egyesületi kezelésben lévő vizek száma huszonhét volt. Ezen célkitűzések érdekében a MOHOSZ 1975-ben létrehozta a területi megyei intéző bizottságot, melynek megyei függetlenített titkárának Vékony Károlyt bízták meg, aki több cikluson keresztül látta el a teendőket.

Az 1991-es küldöttközgyűlés Vékony Károlyt kérelmére, nyugállományba vonulása kapcsán felmentette titkári teendőkből és megválasztotta az IB. elnökének. A titkári teendők ellátásával Purgel Istvánt bízták meg. Már ekkor is érezhető volt a horgászmozgalmat érintő átalakítás, az alulról való szervezeti építkezés elvének érvényesülése, a demokratizálódás folyamatának beindulása.

Az 1989-es rendszerváltást követően, az új Ptk. hatására átalakult a horgász mozgalom, így megyei szintű horgász szervezetek is.

1990 után az egyesületek önálló jogi személyiséggű szervezetekké alakultak, ezzel megszűnt a MOHOSZ-on belüli központi úgymond, direkt, közvetlen irányítási rendszer. A sport-mozgalomhoz és más civilszervezetekhez hasonlóan, így a megyei horgász szervezeti struktúráját is átalakították. Az alulról való építkezés elvén a MOHOSZ Fejér Megyei Intéző Bizottsága is átalakult a Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetségévé /röviden: HOFESZ/ amely ezzel önálló jogi személlyé vált.

Az egyesületi küldöttek választották a megyei szintű vezetőket.

Ezt követő időszakban elsősorban a tartalmi tevékenységre helyeződött a hangsúly, ami nem volt mentes átalakulással, szervezeti változásokkal járó gondoktól sem.

Mind a tagegyesületi, mind a megyei és országos szervezetek átalakítása a korábbi helyzethez képest nagyobb önállóságot, felelősséget adott a horgásztársadalom részére.

Az 1993. június 19-én tartott küldöttközgyűlésen a megyei egyesületek küldöttei kimondták a megyei szövetség megalakítását.

A csatlakozó Horgász Egyesületek:

- Alba-Regia HE. – Székesfehérvár, Gagy József
- Adony- és Környéke HE. – Adony, Szász Károly
- Agárdi MEDOSZ HE. – Pusztaszabolcs, Elek Péter
- Barátság HE. – Lovasberény, Végh Károly
- Bakonycsérnye HE. – Bakonycsérnye, Juhász Kálmán
- Balinkai Szénbányák HE. – Balinka, Bauer László
- Barátság HE. – Bicske, Börös János
- Diósdai Csapágy HE. – Érd, Balla László
- Dunai Vasmű HE. – Dunaújváros, Pataki József, Rábe Ernő, Dr. Tamás József, Kelemenné dr. Németh Mária, Loy Árpád, Medveczky Endre
- ÉDÁSZ HE. – Székesfehérvár, Skoda József
- Hungarovin HE. – Etyek, Tátrai Tamás
- Hunyadi HE. – Székesfehérvár, Csuti Árpád
- Kincsesbányai HE. – Kincsesbánya, Bárdy Imre
- Kossuth HE. – Sárbogárd, Vidi Gáborné
- Közalkalmazottak HE. – Szvár, Pál István
- Mezőföld HE. – Mezőszilas, Novotny Károly
- Nagylóki HE. – Nagylók, Komjáti József
- Park-tó HE. – Dég, Dancsó József
- Petőfi HE. – Mór, Iván János
- Pusztavámi Medosz HE. – Pusztavám, Beck József

- Hunyadi HE. – Pusztægres, Rosztás Ferenc
- Sirály HE. – Rácalmás, Molnár Sándor
- Sárbogárdi HE. – Sárbogárd, Molnár István
- Dolgozók HE. – Székesfehérvár, Valastyán József, Wittman József
- Toldi HE. – Tabajd, Palánci Géza
- Újtavas HE. – Csősz, Vékony Károly
- Velence-tavi- és Körny. HE. – Budapest, Reiber László
- Vértessalja HE. – Pátka, Hedlicska Károly
- Videoton HE. – Székesfehérvár, Járosy Antal
- VOLÁN HE. – Székesfehérvár, Pammer Tibor
- Vöröshajnal HE. – Aba, Meggyesi József
- TSZ Csákvár HE. – Csákvár, Benedek Sándor
- Óbuda HE. – Budapest, Csonka István

25 évvel ezelőtt történt meg, horgász szervezetek, egyesületek, majd a megyei területi szervezetek átalakítása. Történelmileg is egy fontos állomása ez az esemény a horgász – életnek. Mind az egyesületek mind a területi szövetség működése, fennmaradása szempontjából sok mindenben meghatározó lett az átalakulás folyamata. Önálló szervezeti egységek lettek az egyesületek, s velük a területi szervezetek. Ezt követően ők döntöttek egy sor olyan kérdésben, amely a mindennapjukat érintette, meghatározta. Ezt követően ők döntöttek a halasításról, annak mértékéről, fajtánként összetételéről, a saját tagdíjukról, költségvetésükről, esetleges szervezeti formákról, a választott vezetőkről, az átalakulásukról, a területi szövetség alapításáról, ahhoz való csatlakozásról. Dönthettek mind a megyei, mind az országos szövetséghez való csatlakozás ügyében is. Az önállóság sok esetben az általuk kezelt vizek tulajdonszerzéséhez is segítette az egyesületeket egy részét.

A HOFESZ 1993. június 19-én alakult, így ez évben ünnepelheti negyedszázados fennállását. Az alapító közgyűlésen résztvevő harminchárom egyesület delegáltjai jól érezték, hogy szükség van egy megyei szervezetre, annak segítő munkájára, megyei szintű összefogásra.

Az új szervezet neve a Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetsége/rövidítve: HOFESZ/ nevet vette fel, s ezzel kérte a bírósági bejegyzését, nyilvántartásba vételét. Egyúttal megválasztották a vezetőségét, valamint az országos szövetségbe delegált küldötteket.

A HOFESZ szövetség főbb feladatai közé tartozott az egyesületek munkájának szakmai, szervezeti-mozgalmi segítése, a szövetségi összetartozás, összefogás erősítése.

Az új szervezet elnöke Vékony Károly lett, majd 1999-től Boleraczkai Istvánt a Bakonycsernyei HE

Vékony Károly

elnökét választották megyei szövetség elnökének. Őt követte, 2001-2003 között, Medveczki Endre, a Dunaferri HE elnöke. A következő választási ciklusra 2003. májustól Iván Jánost, a Móri Petőfi HE elnökét választották, aki 2013-ig volt a szövetség társadalmi elnöke. Ebben az időben a szövetséghez

tartozó egyesületek száma ötvenhárom, míg a horgászok száma tizennégyezer volt.

A 2013. május 24-i közgyűlés új vezetőket választott a szövetség élére. A korábbi elnök Iván János nem kívánt indulni az elnöki funkció további betöltésére, Purgel István korára való tekintettel pedig kérte nyugdíjazását. A szövetség közgyűlése elnöknek Nagy Attilát, a Videoton HE küldöttét, az ügyvezetőnek Úrfi Tamást, a Halbarát HE küldöttét választotta.

Purgel István

Ezzel a választással új időszak kezdődött a szövetség életében, egy fiatal generáció vette át a szövetség irányítását. Nyilvánvaló, hogy új elképzelések, a rövidesen várható és változó törvényi lehetőségekhez való igazodás, a vízterületek újrapiályáztatása az új vezetés alkalmazkodását tette szükségessé.

Horgászegyesületek

Velencei-tavi és Dunamenti Szövetsége

A szövetség 1993. december 1-én alakult, Dinnyésen, a MOHOSZ Kirendeltség tanács-termében, olyan egyesületek képviselői alapították, akik nem kívántak csatlakozni az addig működött MOHOSZ Fejér Megyei Intéző bizottság helyébe lépő Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetségébe, azaz a HOFESZ-be. Későbbiekben csatlakozott hozzájuk a Peremvárosi Horgász Egyesület, valamint néhány megyén kívüli egyesület, illetve 2014-ben a HOFESZ-ből kivált néhány egyesület.

A megalakult szövetség alapszabálya meghatározta a múltból örökölt, átmentett szervezeti formáktól való szakítást, az újonnan létrejött önszerveződő, az alulról építkező közösségek alapjainak lerakását.

A megalakult szövetséghez az alábbi fejei megyei egyesületek csatlakoztak:

1. Adony és Környéke HE.
2. Dunaújvárosi Sporthorgász Egyesület
3. Fehérvári Honvéd Sporthorgász Egyesület
4. Gárdonyi és velencei-tavi Horgász Egyesület
5. Kormorán Sporthorgász Egyesület
6. Kulcsi Horgász és Természetvédő Egyesület
7. Polgárdi Horgász Egyesület
8. Rácalmási „Sirály” Horgász Egyesület
9. Széchenyi István Horgász Egyesület
10. Szondi György Horgász Egyesület
11. Természetbarátok Horgász Egyesülete
12. Velence 2005. Horgász Egyesület

A törvényi és szervezeti változások, azok hatása a megye horgászati életére

A magyarországi halászat ősidős, úgymond feudális tulajdonon alapuló korszaka zárult le az 1888-as halászati törvény megalkotásával. A törvény előkészítése során sok-sok szakmai vita, érvelés hangzott el, melyek megnehezítették az előkészületeket. Szakemberek érintették a halak kifogásával kapcsolatos tilalmi korlátozásokat azok egységesítését, a fogási időszakok és meghatározták a kifogható mennyiséget, és még, sok kérdést. Nehezen született meg az első halászati törvény.

Fontos eleme volt a törvényi szabályozásnak, hogy engedélyhez kötötte a halászati tevékenységet, s ezzel megkezdődhetett azok kiadása.

Az 1888. évi XIX.sz. törvény és annak végrehajtási utasítása hosszú időre, mintegy -száz éves időszakra- meghatározta a hazai horgászat tevékenységét, helyzetét. Kisebb módosításokat 1925-ben, majd 1945-ben végeztek a törvényen.

A törvény kardinális módosítására 1977-ig kellett várni. A 30/1977. halászati törvény, s annak 44/1977. sz. MÉM végrehajtási rendelet már csak egy rövidebb időszakot ért meg. Különösen nagy hangsúlyt helyezett az elektromos halászatra, annak szakvizsgához kötésére, illetve a halászat és horgászat szakmai kapcsolódására.

Közben 1989-ben megjelent a 1989. II. sz. törvény a civil szervezetekkel kapcsolatosan, mely meghatározta, hogy a társadalmi szervezeteket a székhely szerinti megyei bíróságoknál kell nyilvántartásba venni. Ezzel megszűnt a megyei mezőgazdasági szakigazgatási szervezetek törvényességi felügyelete a horgászegyesületek fölött, s a törvényességi felügyeletet a területileg illetékes megyei főügyészségek vették át.

1997. XLI. törvény, bejelentési kötelezettséget írt elő, szabályozta a vizek jogviszonyát, az állami vízterületek haszonbérleteivel kapcsolatos új rendszert, a pályázatokkal kapcsolatos feladatokat, jogosultságokat és tennivalókat. Ez a törvény új fejezetet nyitott a horgászat számára. Majd a törvény végrehajtási rendelete alapján az állami vízterületek horgászati célú kezelésére új elemként jelent meg a 2001-től érvényes és a vizek 15 éves

időtartamú pályázati úton történő hasznosítási lehetősége.

E törvény alapján sorra jelentek meg a magánkezelésben lévő horgász vízterületek, mint új formációk. E könyvben külön fejezetben kerül bemutatásra a megyében létrejött magánvizek többségét, mint a horgászat terén megjelent szolgáltatókat.

A 2011-ben megjelent az új civiltörvény, majd 2013-ban az új Ptk., amelyben módosult, és meghatározták az egyesületek alakulásával, működésével kapcsolatos új szabályokat.

2013. 09.01-el hatályba lépett a 2013. évi CII. sz. a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló törvényt módosította december 17-én az országgyűlés. Ez alapján a 2014. január 1-jén hatályba lépő Vhr. alapján a horgászoknak a következő legfontosabb változásokra kellett felkészülniük.

A fontosabbak kiemelve:

- a természetes vizeken való halászati tevékenység megszüntetése, a horgászat, mint rekreációs célú tevékenység elsődleges szerepének biztosítása várható,

- a 2013. évi fogási naplók érvényességének határidejére, leadására, a fogási napló díjára, a több halfaj fajlagos tilalmi idejére, kifogható halak méretére, és az aznapi kifoghatón mennyiségére vonatkozóan,

- több előírás alapján az Országos Horgászrend is szabályozza a hallal való kíméletes bánásmódot, a hal megtartásának, szállítási módjának szabályozásával,

- 2015-ben a törvény végrehajtása a MOHOSZ részére biztosította a horgászvizek, tavak, tározók, természetes vizek a Duna, Tisza, a Balaton, a Körösök, az Ipoly, a Dráva, a Száva, a kisebb patakok halászati jogának leosztását, azaz a korábbi hasznosítók így jóval könnyebben, pályázati lehetőség mellőzésével megtarthatták az általuk kezelt vízterületek további kezelési jogát.

Jól érzékelhet, hogy a törvényi változások hogyan követték a társadalmi-politikai változásokat, hangsúlyozva mind a horgászok, mind a halászok szerepvállalását, az azokkal szembeni elvárások fontosságát.

Megyénk horgászvizeinek madárvilága

Ivanits István Viktor, horgász, ornitológus

Halastavak – horgászvizek – vízfolyások - szikes tavak jellemző madárfaunája

A Fejér megyei Mezőföld legjelentősebb természetvédelmi területei közé tartozik az ÉNY-DK-i fekvésű Sárvíz-völgy, melynek mocsaras, vadvizes világát az ember több mint százötven éve átalakította. Ez az átalakítás megváltoztatta a táj képét, szabályozta a nagyobb vízfolyásokat (SÁRVIZET, NÁDORT, SIÓT) és a kisebbeket is, egy ökológiailag változatos, részben természetes állapotokat meghagyva (szikes

tavak, Sárszentágota), részben mesterséges tájképi elemeket létrehozva, többek között a halastavak, horgásztavak szinte egymásra fűzött rendszerét. A Sárvíz vizes völgye legjelentősebb vizes élőhelyei a mesterségesen kialakított víztározó, négy halastó Soponyán, a nagyhörcsöki halastavak, valamint az Őrspusztá-rétszilasi halastórendszer (Rétimajor). Ezek a területek Fejér megye kiemelt vízi vadvé-

Őrspusztá, májusi napklete

delmi területei. Az Őrspusztai-rétszilasi halastórendszer részét képezi a hazai és a nemzetközi ún. Ramsari egyezménynek is.

Általánosságban elmondható (a teljes és pontos növényföldrajzi leírástól eltekintve), a fás növények közül jellemzőek a területre a nyarasok, fűzek, néhol előfordulnak kocsányos tölgyek, kőrisek, zöld juharok a vizeket szegélyező égeresek a mélyebb fekvésű területekre jellemző, – a már veszélyeztetett – rekettyefűzek foltokban történő megjelenése, szittyós láprét, a zsombékos, sásos kaszálórétek. Kora tavasszal a vízzel elöntött réteken megjelenik a sárga virágú mocsári gólyahír, a sárga virágú réti boglárkák nagy tömege, a vízpartok szélén a fűzek több fajtát találjuk, az egyre ritkábban előforduló mocsári nefelejcs, mocsári nőszirm, kálmos, gyékényesek, és nádoltok szegélyezik a vízfolyásokat, tavakat. A Sárvíz-völgy növényvilága mellett kiemelten kell kezelni mindkét terület jelentős fész-

kelő és vonuló madárvilágát, gazdag védett kételtű, hüllő, és őshonos halfaunáját (réti csík, törpecsík, vágócsík, szivárványos ökle), kutatást kell végezni lápi póc jelenléte igazolására – nem utolsósorban figyelemmel kell kísérni a halastavaknál előforduló védett emlősfajok, különösen a vidraállomány populációjának változásait, védelmét. Kisebb földrajzi területi egysége a 400 km² nagyságú kistáji medence az ÉNY-DK-i irányú két párhuzamos vetődés mentén megsüllyedt SÁRRÉT.

Elnevezését az itt található vízfolyások Sárvíz-Nádor-csatorna korábbi tavaszi, őszi árvizei, valamint a viszonylag magasan levő talajvíz miatt kapta korábban. Székesfehérvár közelében a Gaja völgyében néhol a két métert sem éri el, a talajvíz felszíntől való távolsága. Jellemző rá csapadékos évszakok után a lápos területek. A területen jelentősebb tavak vannak Csórnál és Székesfehérváron (Vörösmarty Zrt. halastavai a Gaja patakra épülve).

Duna és árterületei Fejér megyei szakasza legjellemzőbb madárfajai

A Fejér megyei Duna-szakaszhoz tartozó ártéri ligeterdők és maga a Duna egyes madárfajok számára időszakos megtelepedést, vagy táplálkozási területet biztosítanak. Fészkelő fajok: fekete gólya, fekete harkály, zöld küllő, macskabagoly, barna

kánya. Előforduló táplálékkereső, illetve kóborló fajok: bakcsó, kerecsensólyom, kis kócsag, kuszvágó csér, szürke gém, északi búvár, halászsas, kis bukó, nagy bukó, réti sas, vetési lúd.

Velencei-tó Madárrezervátum és a vele szoros ökológiai kapcsolatban levő Dinnyési Fertő madárvilága

A 420 ha-os Velencei-tavi Madárrezervátum (TT), valamint a Dinnyési Fertő (TT) 517 ha-os területe a fokozottan védett a nemzetközi előírásokat rögzítő vízivad védelmi, úgynevezett Ramsari egyezmény részét képezik. Ezek a területek a vonuló, a költő ritka vízimadarak védelmét szolgálják, csak a természetvédelmi hatóság engedélyével látogathatók, elsősorban kutatók részére. Ezeken a területeken tilos a horgászás! A zoológiai értékek mellett védett botanikai ritkaságok is előfordulnak a Madárrezervátum területén. A lápszigeteken találta meg az 1960-as évek közepén a Radetzky Jenő ornitológus

gimnáziumi tanár, a Chernel István Madárvárta vezetőjének tanítványa, Turcsányi Károly a hagymaburok (*Liparis loeselii* L.) nevű orchideafajt, ami az úszólápokhoz kötődik. Érdemes megemlíteni a Dinnyési Fertő ritka pionír sziki társulásait, fajgazdag ősgyepeit. Növénytanilag szempontból említést érdemel a Velencei-tó térségében megtalált a keskenylevelű gyékény, és a tenger melléki káka is. Az emlősök közül ki kell emelni, hogy a Nemzeti Múzeum tudományos munkatársai Madárvárta területén csapdázással megfogták és tudományosan azonosították az európai törpe cickányt, ami

földrészünk legkisebb emlős állata. A két terület legjellemzőbb fokozottan védett, illetve védett madárfajai: nagy kócsag, kanalas gém, vörös gém, barna kánya, barátréce, barkós cinege, bíbic, billegető cankó, kanalas réce, kormos szerkő, nádirigó, törpe gém, vörösnakú vöcsök, pettyes vízcinege, vízityúk, tavi cankó, nyári lúd, küszvágó csér, kis vöcsök, kakukk, kékbegy, foltos nádiposzáta, csíkosfejű

nádiposzáta, piros lábú cankó, nádi tücsökmadár, kis vízcinege, kékes rétihéja, függő cinege, fehérszárnyú szerkő, dankasirály, cigányréce, búbos vöcsök, bölömbika, barna rétihéja, kerceréce, kígyászölvy, bakcsó – táplálkozóként esetenként bütykös hattyú. Ritkán előfordult különleges fajok: kék fu 1967., heringsirály 1971., batla 1982., fehér farkú lilebíbic 1975.

A Gaja-patak és közvetlen környéke

Környezetére jellemző, hogy növényzete a Mezőföldi flórajáráshoz tartozik. Erdőtársulásaira a fűz-nyár-égerligetek jellemzőek, valamint tölgy-kőris-szil ligeterdők és pusztai tölgyesek váltakozva, de az emberi beavatkozás jelentősen megváltoztatta ezt a képet, mindezek csak foltokban lelhetők fel. Kisebb foltokban még fellelhetők még löszpusztai rétek, a csátés láprét, nyúlfarkfüves láprét, elterjedtek a különböző sásfélék.

Jelenlegi állapotát figyelembe véve jellemző rá, hogy közvetlen környezetében megművelt szántóföldek találhatók nagyrészt. Magának a pataknek a fészkelő madárvilága szegényes, a partot

szegélyező keskeny nádasban előfordul cserregő nádiposzáta, esetleg nádirigó és törpegém a partoldalakban előfordul fészkelőként jégmadár, esetenként kisebb populációjú partifecske állomány. Télen gyakorta telelnek rajta elsősorban tőkés récék a patak befagyásáig. A pataknak és környékének gazdag a kételtű és hullófaunája főleg csapadékos évszakok után. A vizes kaszálóréteken megtalálható a fokozottan védett veszélyeztetett madárfaj a haris. A patak több pontján előfordul kisebb vidraállomány. Jelenlegi állapotát figyelembe véve jellemző rá, hogy közvetlen környezetében megművelt szántóföldek találhatók.

Nádor-csatorna

A Nádor-csatorna különböző szakaszain változatos ökológiai képet kapunk, így egységesen se kezelhetjük zoológiai, illetve madártani szempontból. Az utóbbi évtizedekben végrehajtott vízügyi rekonstrukciók jelentősen megváltoztatták a csatorna szerkezetét közvetlen környezetét, javult vízminősége, gazdagabb lett halfaunája, halállományának mennyisége, ami vonzza elsősorban a halrabló madarakat, elsősorban a kormoránokat. Ugyanakkor

egy-egy szakaszain a háborítatlan ökoszisztéma miatt itt található a Mezőföld leggazdagabb vidrapopulációja. Madárvilágát tekintve nem választható el közvetlen környezetében található halastavak madárvilágától, azzal a különbséggel, hogy a fészkelő fajok inkább a kisebb testű vízimadarak közül kerülnek ki, mint például törpegém, tőkés réce, illetve nádirigó, cserregő nádiposzáta.

A Sárvíz-völgye tavain és közvetlen környékén előfordult legjellemzőbb madárfajok

A teljesség igénye nélkül, elsősorban a vízimadarakra kiemelten: nyári lúd, nagy kócsag, kanalasgém, bakcsó, kiskócsag, törpegém, selyemgém, bölömbi-

ka, szürkegém, vörösgém, dankasirály, kormosszerkő, fattyúszerkő, küszvágó csér, szerezsen-sirály, tőkés réce, barátréce, cigányréce, kanalas réce,

kendermagos réce, fűtyülőrécé, böjti réce, búbos vöcsök, kis vöcsök, fehérszárnyú szerkő, jégmadár, pettyes vízicsibe, szárcsa, üstökös gém (Örspusztai tavak), heringsirály, batla, bütykös hattyú, berki tücsökmadár, cserregő nádiposzáta, nádirígó, barkóscinege, csörgőréce, ezüstsirály, énekes nád-

iposzáta, fehér gólya, feketenyakú vöcsök, foltos nádiposzáta, fekete gólya, halászsas, heringsirály, kárókatona, kékbegy, kígyászölyv, kis lilik, nagy lilik, vetési lúd, kis vöcsök, kis vízicsibe, kontyos réce, lócsér, nádisármány, függőcinege, sarki búvár, viharsirály, barna rétihéja, békászósas, halászsas.

A sekélyebb vizek, szikes tavak, kaszálórétek madarai

bíbic, gulipán, vékonycsőrű víztaposó, gólyatöcs, pajzsos cankó, piros lábú cankó, réti cankó, szürke cankó, széki lile, kis póling, nagy póling, nagy

goda, sárszalonna, parlagi pityer, sárga billegető, réti fülesbagoly, mezei pacsirta, sordély, szalakóta, hamvas rétihéja, cigány csaláncsúcs.

A területen még jellemzően előforduló fajok

A fás területeken: vörös vércse, kékvércse, szalakóta, macskabagoly, kuvik, dolmányos varjú, darázsölyv, erdei fülesbagoly, erdei szalonna, fülemüle, fűr, egerészólyv, gyöngybagoly, héja, kabasólyom,

kakukk, karvaly, töviszűrő gébics, lappantyú, örvös galamb, parti fecske, gyurgyalag, kékcinege, széncinege, vadgerle, nagy fakopács, zöld küllő, szürke küllő.

Víztározók

Adony – lóvíai halastavak:

A Dunához közeli és a cikolai vízfolyás által táplált úgynevezett Adony – lóvíai (cikolai) halastavak elnevezéssel országos védelem alatt állnak. Ezek a mesterséges vízfelületek fontosak madárvédelmi szempontból, különösen a 2., 3. és 4. tavak fajgazdag madárvilága miatt. A 4. számú tó szigetén, valamint a teletető tónál minden év március 15-e és szeptember 1-je között korábban horgászati tilalmat is elrendeltek. A kedvező vízi környezet, az összefüggő vízterületek 55 fészkelő és 31 vonuló madár számára nyújtanak fészkelő és táplálkozó területet. Jelentős fészkelő fajok: nagy kócsag, feketenyakú vöcsök, vörös gém, nyári lúd, üstökös gém, bakcsó, kanalas gém, küszvágó csér, jégmadár, kékbegy, kis és búbos vöcsök, törpegém, vörös gém, tőkés réce, barátaréce, barna rétihéja, vízityúk, szárcsa, bíbic, piros lábú cankó, nádi tücsökmadár, nádi rigó, cserregő, énekes és foltos nádi poszáta, függőcinege, sárga billegető. Vonuló fajok: halászsas, sárszalonna, nagy kócsag, réti cankó, kanalas gém, kékes rétihéja, füstös cankó, pajzsos cankó, nagy lilik, ezüstsirály.

Fehérvárcsurgói víztározó:

A víztározó parti növényzete sokkal szegényesebb, mint a Pátkai, csak az É-NY-i részére jellemzőbb a növényi vegetáció, itt találunk füzeseket, nádat, mocsári növényeket. Madárvilága is szegényesebb, mint társának. Jellemzőek a tőkés réce, a jégmadár, a szárcsa, a nagy vöcsök és téli madárvendégként különböző récefajok.

Pátkai víztározó:

Megépítésétől kezdve jelentős horgászturisztikai hely. Kialakításának kezdettől fogva fontos madár pihenőhely és táplálkozó területe a különböző állandó fészkelő és vonuló madárfajoknak. Rendszeres fészkelő madárfajok: a partszéli nádasokban a pettyes vízicsibe. Növényzetére jellemző, hogy É-NY-i partján füzeseket, néhol égereseket, akácosokat találunk, a víz közvetlen szegélyén kísértő növényzetként ritkábban gyékényest, néhol mocsári nősziromot, nagyobb kiterjedésben nádas szegélyezi partját főleg az említett É-NY-i, kevésbé a D-i oldalon. Jellemzően őszi téli madárvendégként előfordulnak itt: kis lilikek, nagy lilikek, vetési ludak, állandó költő faj a nyári lúd, tőkés réce, barátaréce,

kanalas réce, cigányréce, szárcsa, törpegém, cserregő nádi poszáta, foltos nádi poszáta, barkós cinegék, nádi rigó, jégmadár, kis vízi csibe, kisvöcsök, nagy vöcsök, bölömbika. Táplálkoziként előfordul: szürke gém, vörösgém, kárókatona, ezüstsirály dankasirály, ritkábban kanalas gém, halászsas, fekete gólya. Pátka és Csákvár közötti ligetes nyárfás erdőben több éve rendszeres fészkelőként jelen van egy réti sas pár.

Zámolyi víztározó:

Elsődleges feladata – szükség esetén – a Pátkai víztározóval együtt a Velencei-tó vízháztartásának

kiegyensúlyozott biztosítása, ezen kívül a haltenyésztést biztosítja. Fontos szerepet játszik a Pátkai víztározóval együtt a vízi madár vonulásban és táplálkozó helyként. Téli madárvendégek, a kemény fagyok beálltaig, a nagy tömegben előforduló récefajok, elsősorban tőkés récék, ritkábban, kanalas réce, barátréce, szárcsák, vetési ludak, ritkán kisebb csapatban kis lilikek, nagy lilikek, utóbbi évtizedekben többbezes csapatban hazánkban túlszaporodott nyári ludak a jellemzőek. Különböző sirályfajok, elsősorban dankasirályok, fiatal ezüstsirályok.

A kormoránról

Az elmúlt tizenöt-húsz évben mind nagyobb gondot jelentenek a vizeinken a megjelent kormoránok. Napjainkra – egyes felmérések szerint – számuk meghaladja Európában az 1,8 millió példányt. Hatalmas károkat okoznak a halastavakban, horgászvizekben.

A távol-keleti országokban halászatra hasznosítják őket, innen a megnevezésük: halászó madár.

Kutatók, megfigyelők tapasztalata, hogy ezek a madarak napi 35-40 deka halat fogyasztanak, s ekkor még nem beszéltünk a megsebesített példányokról. Egyesek szerint esetenként ennél többet is fogyaszthatnak, különösen akkor, ha éhesek. Kolóniákban élnek, nem ritka a száznál nagyobb létszámú kolónia.

Hazánkban már túlnépesedésről beszélünk, azt tapasztaljuk, hogy a nagyobb vízterületeken túl-

Fiatalkormorán zsákmányával

szaporodnak, egyre nagyobb létszámban vannak jelen. Túlszaporodásuk fő oka a védettség volt. Védekezni nagyon nehéz velük szemben, mivel rendkívül óvatosak.

Kormorán

Láttam őt kiáltva
A magasból lecsapni,
Elszántan, éhesen
A vízbe bezuhanni.
Úszni lent a mélyben,
Zsákmányát keresve,
A hal sem adja fel most,
Hátrányát feledve.

Láttam őt a sziklán
Szárnyát nyújtva kémlel,
Sötét tolla száradt,
Feketés zöld fénnel.
Tengerzöld szemében
Nincs öröm, se bánat,
Halfarkasnak mondják,
Hát soha nem hibázhat!

Láttam azt a tájat,
Mit maga után hagyott,
Zöld lombú fák helyén,
A táj holdbéli és fagyott.
Vissza sose várják,
A halak csak remélik,
Hogy ezt az imádságot
Kik élnek, elmesélik.

Kiss-Horváth Ágnes

Vörösmarty Zrt. halgazdasága

A halgazdaság területén megfigyelt madárvilág: fészkelő fajok – tőkés réce, cigányréce, feketenyakú vöcsök, szárcsa, barátréce, kanalas réce, bölömbika, törpegém, barkós cinege, nádirigó, cserregő, énekes és foltos nádi poszáta, kakukk (nádi rigó fészkeiben), haris (a környező réten), guvat, jégmadár, kis vízcibbe, kis vöcsök, nagy vöcsök, nádi sármány,

nádi tücsökmadár, pettyes vízi csibe, réti pityer, sárga billegető, barázda billegető, vízityúk, barna rétihéja. Megfigyelt kóborló, illetve vonuló fajok: batla, bütykös ásólúd, fakókeselyű, fehérszárnyú szerkő, gólyatöcs, kanalas gém, kis kócsag, kárókatona, nagy lilik, lócsér, nyári lúd, pásztorgém, réti sas, vörös kánya.

MOHOSZ Kajászói Tógazdaság

A Mohosz vezetősége a saját hal előállításra gondolván úgy döntött, hogy Kajászáron - Fejér megyében a Vál völgyben - halnevelő tavat létesítenek. A tó létesítéséhez terület biztosított, a tó üzemeltetéséhez vízpótlás, valamint a halállomány kihelyezéséhez a közeli Velencei-tó adott volt.

A 88 hektár területű 5 egységből álló tórendszer 1990-re elkészült. Ma is üzemel. Saját keltetőházzal rendelkezik, ragadozóhalakból előnevelt, 1-2 nyaras növendékállományt állítanak elő. Mindez mellett évi 800-1000 mázsa 3 nyaras pontyot nevelnek, értékesítenek elsősorban a saját vizekbe, illetve az egyesületek részére. Foglalkoznak hal nemesítéssel, így a Velencei-tavi vadponty, illetve a Tisza-tavi

Velencei-tavi vadponty növendék

nyurga ponty előállításával is. A munkálatokat kezdetben Domahidi Gedeon, napjainkban Sebestyén András halászati szakember irányítja.

Környezet- és vízvédelem, halvédelem

A környezetvédelem, de különösen a természet védelme mindig is fontos volt a horgásztársadalom számára. A környezetszennyezés lehetősége ma már világméreteket ölt, hatékony összefogást igényel mindannyiunk részéről. Nemcsak globális, hanem szűkebb értelemben, helyi probléma is.

Takarítás az Agárdi tanyán-SzSHE

Saját s területünkön önmagunk is sokat tehetünk annak érdekében, hogy kellemesebb légkörben, környezetben élhessünk a mindennapokban, mi és majd későbbiekben gyermekeink, unokáink.

A tiszta, kulturált környezet létfontosságú, mind az embernek, mind a növényvilágnak, mind az állatvilágnak. A horgászok korán felismerték a tiszta rendezett környezet fontosságát, annak szerepét. Az elmúlt évek, évtizedek során igyekeztek óvni, védeni a környezetüket, mind a földön, mind a vízen, mind a levegőben. Évente környezet-tisztasági akciókat szerveznek a vízpartok közelében, összegyűjtve a szennyező anyagokat, szemetet. Folyamatosan felhívták a vizeket látogató személyek, a horgászok és a kirándulók figyelmét a tisztaság fontosságára.

Sajnos, mi horgászok sem egyformán gondolkodunk, cselekszünk a témában, akár a mindennapok során is igaz ez. Ennek ellenére sokan úgy gondolták, hogy a környezet védelme érdekében tenni kell. Tettek, tesznek, s remélem tenni fognak!

Rendszerezések voltak a környezetvédelmi napok, akciók, ha lassan is, de egyre inkább tudatossá váltak a környezetszennyezést gátló tevékenységek.

Mindezek alátámasztására álljon itt néhány jó és rossz példa, fotók bemutatásával. Fejér megyei kezdeményezésre indult a „Tiszta víz – rendezett vízpart” akció rövidesen országos szintűvé vált.

Halőrzés

A hal őrzése, életterének védelme a halgazdálkodás intenzívvé válása folytán mindinkább szükségessé vált. Sokan, elsősorban a „haltolvaj” horgász, úgy gondolta, hogy a hal a természet ajándéka mindenkinek, így számára is. Ahhoz, hogy e finom eledelből minél többünk számára jusson elegendő, szabályozni kellett a fogható és elvihető mennyiséget. Sajnos az emberi gyarlóság – tudjuk, tapasztaljuk –, hogy bizony néha nem ismer korlátokat.

A korlátokat el nem ismerők, a hasznosítók (horgászok, halászok, kereskedők stb.) számának növekedése miatt folyamatosan alakult ki az a szabályozás, ennek ellenőrzési, jogi, gyakorlati biológiai rendszere. A halőrzés mindnyájunk érdeke, így különösen

Ellenőrzés a Velencei tavon

fontos a horgászok közösségei számára. Védni, óvni kell a közösségek által létrehozott értékeket. Fekete Tamás, aki több évtizeden át halórködött a Velencei-tavon mesélte a következő történetet: „1998. április 6-án, hajnalban Pákozdtól három tagú „haltolvaj” társaságot füleltek le. Szerinte ez volt az évtized fogása. A csoportnál 127 kg halat találtak, valamint 460 fm függő hálót. Rendőrségi ügy lett belőle. Néhány nap múlva a MOHOSZ dinnyési csónakkikötőjéből

zik ezt a feladatot. Esetenként besegít a rendőrség, a polgárőrség. Köszönet és elismerés jár a társadalmi ellenőri hálózat tagjainak, a fő állású halórkönek, Fekete Tamásnak, Dékány Józsefnek, Schwanner Mihálynak, Bozzai Zsoltnak, Lánkos Györgynek, Gángó Lászlónak, Béres Józsefnek, Pataki Zoltánnak a nem könnyű, áldozatos munkájukért.

2012-től átalakult a halórkök jogi helyzete, a hatósági vizsga letételét követően a megyei rendőrség

Velencei-tavi halórkök 2017-ben

éjjel valaki(k) bosszúból (?) elloptá(k) a halór szolgálati csónakjának több mint fél millió forintot érő motorját.

Sokrétű a halórkök munkája, tevékenysége, a nagy vizeket kivéve általában társadalmi munkások vég-

biztosítja a halóri engedélyek, jelvények, igazolványok kiadását, ezzel is megerősítve, pótolva azt a sok-sok éves hiányt, a nagyobb a jogosultságot, hatáskört, és védeettséget.

Kimegy az orvhorgász a tóra...

Kimegy az orvhorgász a tóra. Jó fogása van, már éppen indulna haza a vödörben a halakkal, amikor megjelenik a halór.

- Jó napot uram. Nem tudja, hogy itt tilos a horgászat, mondja a halór.

- Áááá! Nem horgászok én.

- Akkor mik azok a halak a vödörben? – kérdezi a halór.

- Tudja, mindennap kihozom őket ide, hogy hadd úszkáljanak egy kicsit.

Aztán amikor füttyentek nekik, akkor visszajönnek.

A halór nagyon elcsodálkozik a történeten.

- Ez szinte hihetetlen. Na, jó, mutassa meg, hogy csinálja!

A horgász erre elengedi a halakat a vízbe. Néhány perc múlva a halór megszólal.

- No, most akkor hívja vissza a halakat.

A horgász nagy szemeket meresztve kérdezi.

- Milyen halakat?

A horgászat első lépései, horgászvizsgák, előadások

A horgászattal kapcsolatos ismeretek elsajátítását segítették az egyesületek, erre lehetőséget adott a szervezetek folyamatos erősödése. Hosszú éveken keresztül eredményesen, néhány esetben sajnos csak formálisan tettek eleget vállalt feladataiknak.

Az előadásokat színesítették az ismeretterjesztő filmek, tablók, majd videók, dvd-k vetítése, háromezer körüli volt a téli előadások résztvevőinek száma.

A MOHOSZ 1978-tól több megyében, így Fejérben is bevezette az új belépők önkéntes vizsgáztatását mind a felnőttek, mind a fiatalok részére. Lassan általánossá vált a horgászati ismeretekből történő beszámoltatás, majd kötelező vizsgázás.

A rendszerváltást megelőző időszakban a MOHOSZ tagszervezetinél kellett, lehetett horgászati alapismeretekből beszámolni, majd a vizsgáztatási feladatokat a halászati hatóság vette át. Sajnos ezzel a bürokrácia halmaza alakult ki, ami a vizsgáztatások rendjében, gyakorlati bonyolításában jelentkezett, és anyagiakban is jelentős terhet jelentett az állampolgároknak, szervezeteknek. Volt év, amikor közel ezer fő vizsgázott egy-egy évben, elsősorban egyesületeknél.

Téli előadás - Frenk Róbert, Mahor főszerkesztő

Mai napokra jellemző, hogy nem egyszerű horgászvizsgát tenni. Ma már a vizsga díjköteles/ felnőtt 3500.-Ft/fő: ifi 1000 Ft/fő/, ami kissé túlzott mértékűnek tűnik, és a vizsgára való felkészülés is komoly elméleti ismeretek megszerzését igényeli. Némileg érthető a szigorítás, mert korábban, sok esetben laza volt az ismeretanyag számonkérése. Azonban azt is el kell mondani, hogy túlzott elvárás volt annak feltételezése, hogy vidékről bejárva, sok esetben 25-35 km utazva kell horgászati vizsgát tenni annak az állampolgárnak, aki horgászni akar.

Utánpótlás – Civil napok

A horgász utánpótlással, a gyermekekkel, fiatalokkal való foglalkozás, a horgászat, a természet szeretetére, a vizek élővilágának, a természet értékeinek óvására nevelés fontosságának felismerése, megismertetése fontos feladata volt és lesz a horgász mozgalomnak.

1962-ben az akkori Velencei-tavi Intéző Bizottság és a tavon érintett egyesületek kezdeményezték 14-20 év közötti fiatalok felkészítését a horgászatra (MAHOR 1962/2. sz.).

Mintegy negyven leendő ifjú horgászt iskoláztak be, hétvégi napokra szervezett képzésre.

Civil Nap
Székesfehérváron

Krahlinné Kovács Tünde, az iskola igazgatója lapunknak elmondta, nagyon sikeresnek tartja a szövetség és az iskola együttműködését, ami segíti őket abban, hogy a gyerekek megértsék és magukénak érezzék a környezetvédelem fontosságát és az élő világ megbecsülését. A szövetség ichtyológiában és ornitológiában jártas szakemberei belefolytak az oktatásba, alkalmanként előadásokat tartanak. A természetben megtartott órák érthetőbbé, érdekesebbé teszik a kötelező tananyagot is.

Ehhez Purgel István még annyit tett hozzá, hogy beindítják az iskolában a horgászklubot, s ebben kiváló partnerre lel Ivonics István és László Ferenc személyében, akik a szövetség ifjúsági szakbizottságában tevékenykednek.

Szövetségek és egyesületek részéről visszatérő panasz: visszaesés mutatkozik az utánpótlást illetően, csökkenében a gyerek- és ifjú horgászok száma. Purgel István szerint az érdektelenség ellen az olyan rendezvényekkel is érdemes fellépni, mint a Civil Nap, s az iskolákkal való együttműködés is meghozza a gyümölcsöt idővel.

(tudósítónktól)

Az előadók sok témát érintettek. Ormos Gerő a Székesfehérvári Dolgozók Sporthorgász Egyesületének elnöke elsősorban a horgászat, halászat kapcsolatát, történetiségét elemezte, Lonkay Ferenc, az egyesület titkára pedig a horgászati eszközökkel, módszerekkel ismertette meg a hallgatóságot. Dr. Veszprémi Béla halbiológus a halak és a vizek élettanáról problémáiról beszélt. Dienes Ferenc a horgászszerszámok használatával kapcsolatos tudnivalókra, tanácsokra hívta fel a fiatalok figyelmét.

A tanfolyam végén megtekintették a Székesfehérvári Szent István király Múzeum halászattörténeti anyagát.

Gyermekprogramok – Görbüljön a botod! –, nyári napközis táborok, Civil Nap Székesfehérváron az István Király Általános Iskola diákjainak bevonásával.

Iskolákban is működik horgász szakkör, így több éve vezet szakkört Ivanits István Viktor Lovasberényben.

Székesfehérvári Önkormányzat 2010-ben meghirdette a városi Civil Nap-ot. A rendezvényre bármely civil szervezet nevezhetett, kapott hozzá támogatást, lehetőséget bemutatkozásra, melyhez adott volt egy színpadi szereplés, valamint egy pavilon.

A HOFESZ vezetése megkereste a palotavárosi István király Általános Iskola vezetését, hogy a bemutatkozáshoz adjanak segítséget, a gyermekek bevonásával, egy színpadi műsorral. A pedagógusok ötletgazdaságát dicséri, hogy a Zárai-Vámosi kettős által énekelt, komponált zenére egy kreatív, mozgásokkal, énekkel összeállított színpadi műsoruk nagy sikert aratott. Csak megjegyzem, hogy az összes műsor közül legtöbb nézője ennek a bemutatónak volt. Sikeres volt a pavilonos bemutatkozásnál a horgászvideók lejátszása, az akváriumos élő halbemutató – a nyomdai anyagokon – plakáton, képeken, prospektuson keretében bemutatott horgászat népszerűsítése. A kicsinyek kedvence volt a műhalfogó verseny a felnőttek körében pedig a szellemi TOTÓ.

(Fotó: MAHOR 2010/12. sz.).

Néhány kiemelt horgászvíz és horgásztanya bemutatása Fejér megyében

Megyénk mely az ország közepén helyezkedik el, bőven rendelkezik vízfolyásokkal, vízgyűjtőkkel, tavakkal, tározókkal. Országosan is ismert a Fejér megyei bőséges vízterületek aránya. Sok vízfolyás,

sok vízgyűjtő található a megyében. Ezen vizek halászati-horgászati célú hasznosítása a történelem során mindig adott volt.

Velencei-tó

Ezek közül kiemelkedik az ország és a megye egyik legszebb természeti kincse a Velencei-tó, az északi és nyugati területeinek nádasos, lagúnás vadregényes területei, a déli part strandjai, teszik sokak számára kedvelt vízzé. A tó meleg vizű, iszapos, télen, sok helyen vékonyabban, vagy egyáltalán nem fagy be. Míg a déli oldal iszaposabb, sekélyebb, addig az északi részen mélyebb a víz és kevesebb az iszap, oka az északi, nyugati széljárással magyarázható.

A tó nagyon sokat változott az utóbbi évtizedek során, ennek ellenére megőrizte sajátos arculatát, a sok nádszigetet, öblöket, amelyek a horgászoknak nyújtanak felejthetetlen élményt, kikapcsolódást. A nádszigetek vagy helyben vannak, vagy vándorolnak, kitűnő búvóhelyet biztosítva a nagy pontyoknak, és a harcsáknak.

Nagyon gazdag, változatos a tó halállománya, madár- és állatvilága, erről a gazdagságról már sokan írtak, köztük Hermann Ottó, Polgár Iván dr. Vigh József, Radetzky Jenő, Chernel István hogy csak néhányat említek azok közül, akik folyamatosan foglalkoztak a Velencei-tavat érintő kérdésekkel.

A tónak sok szerelmese volt és van ma is. Remélem, hogy lesz a jövőben is. A felsoroltak mellett a sok-sok horgász, akik évek óta kitartanak a tó mellett, igen sokat tettek, tesznek a érte, környezetéért, állapotáért és természetesen saját kedvtelésükért, Ormos Gerő, Lonkay Ferenc, Vass Gyula, Dr. Kopik Tibor, Vékony Károly, Domahidy Gedeon, Deák Zoltán, Dr. Gál Gyula, Wittman József, Fekete

Tamás, Herold Tibor és még sorolhatnám tovább a neveket.

Úgy érzem, hogy személy szerint is külön meg kell említeni Fekete Tamást, aki már a halászati szövetség tagjaként eltöltött időszakában is sokat tett a Velencei-tóért. Ő a Velencei-tó „polihisztora” címmel illetném. Fekete Tamás nemcsak a halászat, a horgászat, hanem a tó egyéb állat és- növényvilágának kiváló ismerője. Életének nagy részét a tavon, annak környezetében töltötte. Bárki fordul hozzá valamilyen tóval kapcsolatos kérdéssel, kéréssel, szívesen áll rendelkezésére, szeretettel foglalkozik a fiatalokkal.

Nevéhez kötődik a különleges velencei-tavi angolna csapda kialakítása, de tanácsaival segíti halasításokat, a horgász rend kialakítását, vagy a halórzés módszereit. Véleménye szerint a Velencei-tó mai helyzetében gondot jelent az eutrofizáció, a halállományra pedig a túlzottan elszaporodott és nagy termetű harcsa állomány, melyek együttesen jelentős mértékben befolyásolják a horgászat eredményességét. Ez utóbbinak az igazolására szeretném idézni Antos Zoltánnak: Kézikönyv a sport horgászatról szóló, 1991-ben megjelent könyvének 7. fejezetéből a Horgász-célú halgazdálkodásra vonatkozó gondolatait a harcsára vonatkozó megállapításait. A szerző tényekre hivatkozva mondja, hogy a harcsa 5 kg súlygyarapodásához mintegy 40 kg keszeget apróbb halat kell, hogy elfogyasszon.

A keszegfélék jó táplálékai a harcsáknak, viszont táplálék konkurensa a tó kedvelt halának, a

pontynak riválisa azzal, hogy eleszik a táplálékot a ponty elől. A horgászok nagy része a pontyra horgászik szívesen, egy kisebb részük a ragadozó halakra, így a harcsára is. A harcsa elszaporodása, gyors növekedése jelentős mértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy a zárt rendszerű vizekben befolyásolja a halgazdálkodást, esetenként át is veheti a tógazda szerepét is. Köztudottan egy 20-25 kg-os harcsa már a méretes 30 cm-es pontyot is veszélyezteti.

Mivel a horgász célú halgazdálkodás nem, vagy nehezen tűri el a lecsapolhatatlan természetes vizeken a nagy harcsákat, mert ezek az egész gazdálkodás sikerét kockáztatják. A harcsaivadék kihelyezésével csínján kell bánni, mert nagyra nőhet, és így nem a horgász közösség szabályozza a halgazdálkodást.

Érdemes áttekinteni a tó harcsa rekordfogásainak alakulását, melyből egyértelműen látszik, hogy a Velencei-tónál is uralkodik a harcsaállomány. Tény és való, hogy a harcsa nem az elmúlt negyven év során került a Velencei-tóba. Korábban a szelektáló halászattal szabályozták állományukat. A horgászok kevésbé horgásznak a harcsára, amelyek ismer-

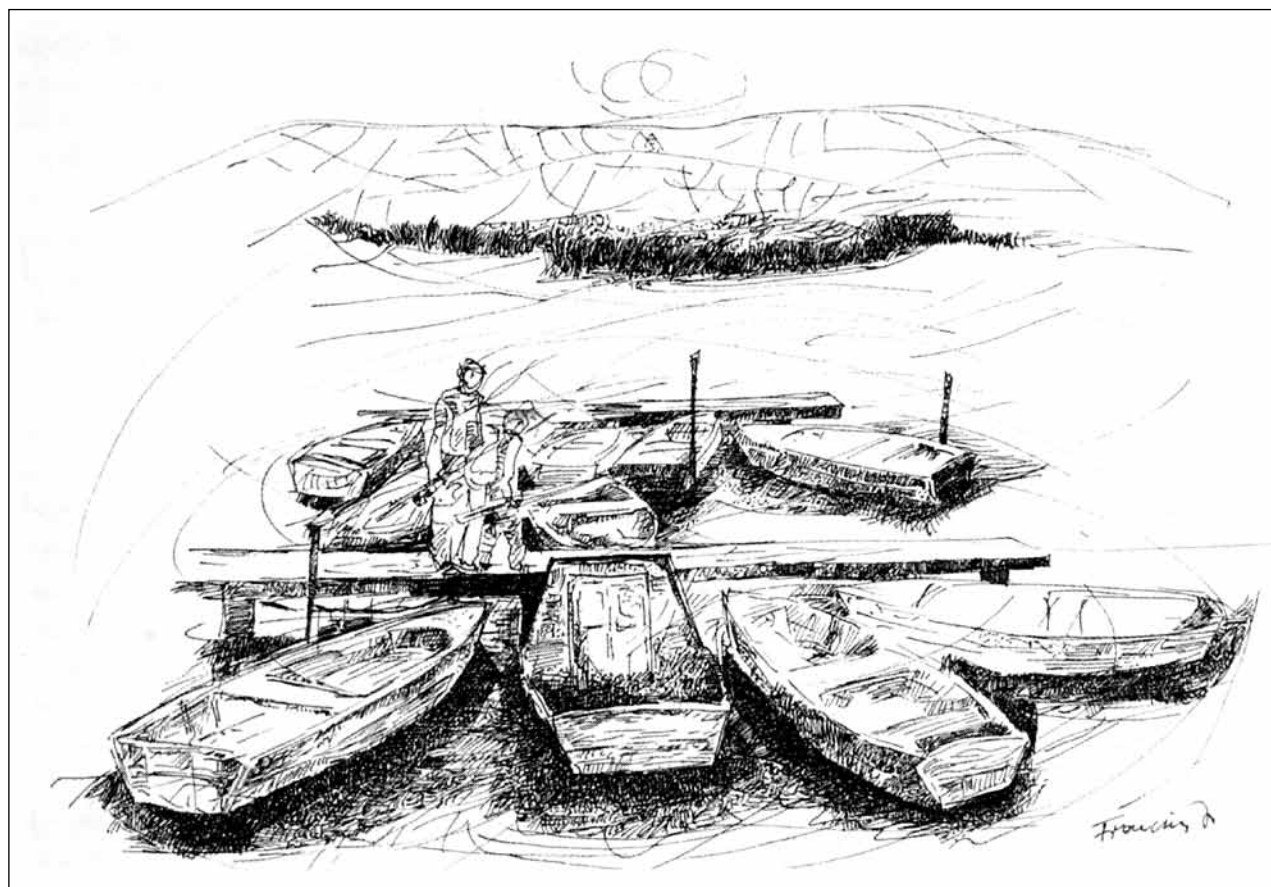
ve életmódjukat szaporodnak, táplálkoznak, jól vannak.

A tavon az elmúlt évszázadok alatt mindig is volt halászat, amit negyvennégy éve a horgászat váltott fel.

A Velencei-tó a Fejér megyei Tanács VB. 29/1973. sz. rendelete alapján 1974. január 1-től horgászati kezelésbe került. Ettől az időponttól kezdve az 1000 hektáros területű tavon jóléti horgászatot folytathatnak, a víz kezelője a Magyar Országos Horgász Szövetség lett. A tó horgászvízzé való átminősítése már a 20. század hatvanas évtizedében történtek lépések, ennek egyik kezdeményezője Ormos / Ortlik/ Gerő, Vilmos(1907-1987) volt. A Pozsonyban született író, újságíró, drámaíró, szerkesztő a Fejér megyei Napló, a Fehérvári Kis Napló alapítója, főszerkesztője, majd a MAHOR, és még több szakmai és országos lap külső munkatársa volt.

Írásaiban sok témát érintett, számos olyanról írt, ami a horgászatot és a Velencei-tó kapcsolatát is érintette és már 1950-ben, a MAHOR 1950/8.sz-ban megjelent írásában felvetette a gondolatot, hogy horgászvízzé válhat-e a Velencei-tó? Igen, mondta, de csak akkor, ha mindenki összefog a fejleszté-

Csónakok a Velencei-tavon. Francsics József rajza

seket illetően, -legyen az a vízszintszabályozás, a halgazdálkodás fejlesztése, a horgászat feltételeinek bővítése, a horgászat és a turizmus egymásra gyakorolt hatásának biztosítása érdekében.

Már ismert volt hogy a Velencei-tavi Intéző Bizottság mintegy 63,5 milliós fejlesztést tervez a tó környezetében, ezen belül gondoltak a horgászokra, felvetődött ugyanis egy horgászfalu kialakítása a Szúnyog-sziget mellett. A falu nem épült fel, de úgy érzem, hogy ennek a tervnek volt köszönhető az Agárdi Horgásztelep tanyákkal, csónakkikötővel, campinggel kiegészített kialakítása.

A növekvő horgászlétszám kapcsán Ormos Gerő egyre többet foglalkozott a tó horgász kezelésbevitelének mielőbbi megoldásával is. Ugyanígy érintette a turizmus és a horgászat szoros kapcsolódását, a partrendezéseket és fejlesztéseket. Mint író ember sokat tett az akkori horgászati kérdések megfogalmazásában, közreadásában, nyilvánosságra hozatalában.

Írásainak témái közé tartozott a Velencei-tónál, létesítendő horgászfalu, foglalkozott a Velencei-tó helyzetével, oly módon megközelítve a kérdést, hogy az miként lehet társadalmi illetve országos horgász ügy. Mint a Székesfehérvári Dolgozók Horgász Egyesületének elnöke Lonkay Ferenc titkárral együtt sokat dolgoztak a magyarországi sporthorgászkultúra formálásáért, azon belül a Velencei-tó történetének minden helyi horgász számára történő megismertetése.

1974. január 1-től a tó horgászok birodalma lett, ezzel megvalósult a horgászok és Ormos Gerő és sokak álma. 1973-ban 12,399, míg 1974-ben már 30,351 kiló volt a kifogott halak mennyisége. Ez később tovább csökkent, változtak a fogási eredmények, a bevételek, a halasítás mennyiségei. A MOHOSZ állomány szabályozó halászati tevékenységét is rossz szemmel nézték a horgászok, ebbe bejátszott a tagság rossz informálása, tájékozatlansága.

Sokan segítették a Velencei-tó halasításai programját, annak megindítását. A Dunai Vasmű HE. 1974. februári közgyűlésén olyan határozatot fogadott el, amely szerint három éven át 10-10 ezer forinttal támogatták a Velencei-tavi haltelepítést.

Hasonlóan jártak el Gárdonyi velencei-tavi HE. tagjai is, akik az 1974. évi közgyűlésükön döntöttek arról, hogy 40.-Ft/fő/év hozzájárulást adnak halasításra.

Mindezek mellett az ország más egyesületeitől is érkeztek támogatások. A felajánlásoknak és a

MOHOSZ költségvállalásának köszönhetően 1974-ben mintegy 3 millió Ft értékben történt halasítás. Az évek múlásával változott a telepítések mértéke, annak értéke is, de változott a horgászturizmusban résztvevők száma is.

A fogási átlagok változásának igazolására álljon itt néhány egyesület 1975-ös fogási átlaga. Az Alba Regia Horgász Egyesület tagjai 22,9 kg, a Velencei-tó Környéki Dolgozók HE. tagjai 23 kg, a Videoton HE. tagjai 29 kg, míg a Székesfehérvári Dolgozók Sport HE. tagjai 31,6 kg/fő átlagfogást produkáltak.

A tó horgászkezelésbe kerülésekor évente még csak 3200 horgász kereste fel a tavat, ez a szám 1979-re 7000-re nőtt. A 80-as években mintegy 16-18 ezer éves- és napijegyes horgász kereste fel a tavat. Ekkor már kezdett zsúfolttá válni a tó. A horgászok körében is megnyilvánuló érdeklődésnek köszönhetően jellemző volt az a horgász megfogalmazás, mely szerint a Velencei-tavon lassan több lesz a horgász, mint a hal. Az ország közepén kedvelt horgászvízzé, turisztikai központtá vált a Velencei-tó.

A horgászfogások alakulására álljon itt néhány adat. A halászati zsákmányok időszakában így 1961-71 között a tóból fogott éves halmennyiség 26 %-át fogták horgászok. 1974-ben 242 mázsa halat fogtak a horgászok, az előző évi összes fogásának mintegy 200 %-át. Az átlagfogásokat tekintve 1974-ben 13,2 kg/fő, 1980-ban 15,5 kg/fő, 1985-ben 14,6 kg/fő, míg 1990-ben csak 11,2 kg/fő volt az átlagos fogási mennyiség.

A halzsákmány legnagyobb részét a budapesti és a fejér megyei horgászok fogták. Az 1986-1990 közötti években az átlag fogás Budapestiek részéről 75.000, míg a fejér megyei horgászok fogása 70.000 kiló lett.

A feszültségek enyhítésére 1986-ban a MOHOSZ bevezette (június 14 és szeptember 14) közötti hónapokban a hétvégi, (péntek, szombat 23 órától 04 óráig tartó) éjszakai horgászatot, ezzel is további lehetőséget adtak a hétvégi ingatlan tulajdonosok a horgászatra fordítható idejének bővítésére.

Sajnos a 90-es évek közeledtével beköszöntött aszályos időjárási viszonyoknak köszönhetően a horgászok létszáma csak 6-7 ezer fő körül alakult.

A 90-es évek közepétől egyre több hazai és nemzetközi horgászverseny szervezése is bizonyította a tó jó hírét. Ehhez hozzájárult a tó északi oldalán elkészült 2000 méteres evezőspálya is, amely egyenlő feltételeket nyújtott mind a hazai, mind a nemzetközi horgászversenyek rendezésére, hozzájá-

rulva versenyhorgászat további népszerűsítéséhez. (Versenyekről lásd későbbi fejezetet)

A horgászati célú hasznosítás megváltoztatta a tó halgazdálkodását. A tó halállománya sokszínű, 2004 és 2015 között a Velencei-tavon kilencvenöt rekord méretű halat fogtak a horgászok. A legnagyobb halakat, valamint a legtöbbet, szám szerint hetvennégyet, a harcsa fogása adja. A legnagyobb harcsa 97 kg-os volt, melyet 2008-ban fogtak. A rekordméretű harcsák mind 20 kg felettiek voltak. A legtöbb harcsát, tizennyolcat /az összes fogás 24%-át/ a Rigyán fogták, ezt követi a Lángi- tisztás, és a Cserepes közön fogott harcsák mennyiség, egyet-egyet fogtak a tó más részein is. Érdekes tovább elemezni a harcsa állomány helyzetét. A horgászok a nagytestű harcsák számlájára írják a ponty fogás mennyiségi visszaesését. A harcsa után az amur következik tizenkét darabbal melyek átlagsúlya tíz kiló feletti volt. Az előzőektől

elmaradtak a busa (5 db) és a ponty (2 db) fogások, a busák átlagsúlya 25 feletti, míg a pontyoké 11-14 kilós lett. Szomorú szakmai valóság, hogy a rekordméretű süllők fogása csak két példány volt. Súlyuk 8 és 12 kg, melyeket 2011-ben és 2013-ban fogták. A korábban jó süllő állományáról volt híres a Velencei-tó, ebből az is következtethető, hogy a süllő állomány erősen csökkent. A húsz évvel ezelőtt a horgászok által jegyzett éves süllő fogások adata, 1975-ben 1,403, míg 1984-ben 8,622 kiló volt. A csúcsfogások 1988-89-ben voltak, 16.000 és több mint 17.000 kilós éves mennyiséggel. Ezután meredeken csökkentek a fogási eredmények, ami igaz a pontyra is. Figyelmeztető jel kell, legyen a tó halgazdálkodásával foglalkozók részére.

Mindkettőre igaz lehet az a közmondás, hogy több lett a vadász, kevesebb a vad, azaz a hal. Sajnos a vadász, azaz a horgászok létszáma is csökkenő tendenciát mutat az utóbbi években.

Pátkai -tározó

Úgy gondolom, hogy a pátkai- tározó területi nagysága, valamint a Velencei-tó vízpótlás biztosításának legfőbb, legfontosabb bázisaként kívánczik a második helyre. A régi, kiszáradt tó helyén létesített tározót 1974. december 19-én helyezték üzembe.

A 312 ha-os vízfelületű, s mintegy 8 millió köbméter vizet tartó tározót-akkor a Dunántúl legnagyobb kiterjedésű tározóját a MOHOSZ elnöke adta át Fejér Megyei Intéző Bizottságának. Viszonylag gyorsan az ország egyik igen kedvelt horgászvize lett, évente sokan keresik fel, mind az éves, mind a napijegysek.

Tekintsünk egy kicsit vissza a történelem évszázadaiba, mert a mai tározó helyén már a rómaiak idején is volt vízgyűjtő medence. Ennek bizonyosságára vélhetően az akkor épített gát maradványai ma is fellelhetők, melyet „Kőrakás”-nak neveznek.

A Zámolyi-medencének két tava volt régen, az egyik Csákvár és Forna-pusztá között terült el, a másik mintegy 600 holdas területű Pátkai-tó volt. Ez a tó híres volt jó ízű halairól, különösen az értékes aranysárga színű, pikkelyű halairól. A tónak a kőrakásnál volt a lefolyása, amelyen keresztül, az u.n. Csala-patakon át Csala és Kisfalud puszták mellett vezették le az itt összegyűlt vizet. Időközben 1984. január 1-től a pátkai termelőszövetkezet enge-

Pátkai tározó

délyezte a tározó Ny-i oldalán lévő földút horgászok általi használatát. Így további partszakaszokhoz is eljuthattak, eljutottak a horgászok.

Sajnos az 1980-as évek második felében bekövetkezett aszályos, száraz időjárás megviselte a Velencei-tavat, melynek a vize kritikus szintre süllyedt. A kormányzati döntés szerint teljesen le kellett engedni a mind a Zámolyi-, mind a Pátkai- tározó vízkészletét.

A döntéssel sokan nem értettek egyet, az ellenzők szerint csak egy-két centit emelkedett a tó vízszintje. Előtte 1991 júniusában megtörtént a halállomány mentése. A tározó halállományát mintegy 4,5 vagonnyit részben a Velencei-tóba, részben a fehér-váracsurgói tározóba, részben a sárszentmihályi, valamint a székesfehérvári vidám parki tavakba helyezték el. Az érintett horgászok- ellenértékként - az adott vízterületre cserejegyet kaptak arra az évre.

Halmentés-lékelés Pátkán-1998.

Ma is megoszlanak a vélemények a tározók teljes leürítésével kapcsolatosan, több éven keresztül üresen álltak, a horgászok szomorúságára. Tudomásul vették, még ha nehezen is a Velencei-tó

elsődlegességét a vízhelyzet megoldására. A Velencei-tónak életet a pátkai tározónak időszakos elhalást jelentett.

Mindezt követően 1994. év végén jelentkező kedvező téli időjárás- a kedvező mennyiségű, sok hó kapcsán- a tározók, és a tavak folyamatosan feltöltődtek és ismételten megindulhatott a horgászat és a halgazdálkodás. Ezt követően a szövetség, mint vízkezelő olyan megállapodást kötött a vízüggyel, hogy csak úgynevezett „havária” helyzetben lehessen teljes mértékben leüríteni a tározót. Meghatározták minimális vízszintet is, amit azóta is sikerült betartani, betartatni a horgászok meglegedésére. Igaz, hogy már nem a régi híreben tudott működni a tározó.

Utalás: Dr. k. Nagy Gyula ref. lelkész: A Pátkai Református Egyházközség története /1943/c. tanulmányára.

Fehérvárcsurgói tározó

A tározó Fehérvárcsurgó település melletti völgyben található, völgyzárógátas tározóként az eredeti Gaja meder lezárásával hozták létre. A tározót 1972-73-ban építették, a Gaja patak alábányászott területeinek vízbeszivárgásától való megóvása, valamint árvízi csúcsértékek csökkentésére. Másodlagos hasznosításra a horgászati célok megvalósítása került.

A tározót 1974-ben adták át üzemelésre, majd a horgászok 1975-ben a MOHOSZ Székesfehérvári Területi Bizottságán keresztül vehették át hasznosításra. Ezt megelőzően már 1972-73-ban hatvan mázsa három nyaras pontyot, harminc mázsa két nyaras pontyot és ötvenezer előnevelt süllőt, va-

Légifelvétel a Fehérvárcsurgói tározóról

Panoráma kép a Fehérvárcsurgói tározóról

lamint nyolcvanezer előnevelt csukát telepítettek. Ebben az időben a napijegy ára csak 30.-Ft volt.

A megfelelő vízpótlásokat a Gaja-patak, a balinkai és kincsesbányai bányák biztosították. Sajnos a bányák bezárásával jelentősen csökkent a tározó vízpótlása, így annak biztonságos, állandó azonos szinten tartása. Több esetben az is előfordult, hogy az ivási időszakban történt vízeresztés, így az ikrák a part menti füves, bokros részen elpusztultak, minek következtében jelentősen csökkent a természetes halszaporulat. A bányák bezárásával, valamint az aszályos évek beálltával jelentősen csökkent a tározó vízkészlete, több esetben is kritikus állapotba került.

Ennek ellenére a vízügyi lobbí a Velencei-tó vízpótlását a fehérvárcsurgói tározóból, a Gaja patakon keresztül, majd a Burján, árkon át illetve a zárolyi vízátemelőn kívánta megoldani 1993-94-es években. Másik javaslat vízügyesektől az volt, hogy a Dunából kellene megoldani a vízpótlást, az adonyi gerincen átemelve.

A nem kis összegű tervekől az előbbi valósult meg, egy egyszeri alkalommal használatos beruházásként. A kialakított rendszert a horgászok nem támogatták.

A tározó területe 200-240 hektár, üzembe helyezése megmozgatta a környék horgászait. Megalakultak a bányász egyesületek, de sorra vásárolták a hétvégi, környező telkeket a közeli városok, települések, Székesfehérvár, Bodajk, Bakonycsérnye, Balinka, Isztimér, Mór, stb. lakói, horgászai. Igen gyorsan kedvelt horgászterületté vált a Fehérvárcsurgói tározó.

A tározó az évek során mindinkább híressé lett nagytestű ponty és harcsa állományáról.

A HOFESZ vezetősége a horgászok panaszainak orvoslására 1996-ban az Ercsiből jött halászokkal szelektáló halászatot szervezett, annak érdekében, hogy meggyőződjön a harcsa állományról. Igazuk volt. Két nap alatt a szelektáló halászzal százhusz harcsát fogtak, 4-10-15 kg-os példányokat. Akadtak nagy testű pontyok, süllők, csukák is, melyeket visszaengedtek.

A szelektáló halászatot követően augusztus 7-én Huber József, Csákvári horgász egy 36 kilós harcsát fogott.

2009-ben Keresztes Sándor 72, Szeghy Tibor 65, Szigli Zoltán 63 kilós harcsát fogott.

A szövetség, mint vízkezelő kezdetben 50, majd később 75 órás harcsafogó versenyeket hirdetett annak érdekében, hogy elsősorban a horgászok fogják ki a nagytestű harcsákat, s ne a halászoknak kelljen gyérítenie a harcsa állományt. Megjegyzem, hogy a nagytestű pontyok, valamint a harcsák hor-

Szigli Zoli harcsával

gászatának lehetősége napjainkra sokak számára kedvelt horgászvízzé tette a fehérvárcsurgói tározót.

Amikor 1997-ben elkezdtek a harcsa fogási versenyek sorozatát, sokan, elsősorban a kritikus horgá-

A rekordponty másodszor horogra kadt. 2016. 09. 26.

szak részéről jött a vélemény, hogy rosszul gazdálkodik a szövetség vezetése. Sokan nem értették meg a lényegét a halgazdálkodás ezen irányának, hogy milyen következménye várható a kezdeményezésnek. Azóta már 80 kg fölötti súlyú harcsa rekord. A harcsafogás tőrekordját még ma is Szedlák Péter, a Balinkai HE tagja tartja, 84,70kg-os rekordfogással, mely 2012.március 31-én történt.

Őszintén belegondolva még magunk, a kezdeményezők sem tudtuk meghatározni egyértelműen a következményeket. Egy biztos, hogy megfelelő halasításoknak ma megvan a hozadéka. Jó nagyhalas vízzé lett a Fehérvárcsurgói tározó.

A harcsaállomány mellett nagy hangsúlyt kapott a ponty állomány, annak telepítése, megmaradása, esetleges szaporodása.

Napjainkban, az elmúlt két év során, országos csúcsot elért nagytestű pontyot is fogtak a tározón, pedig mennyi kritikát kaptunk a horgászoktól, hogy rosszul gazdálkodunk, rossz a telepítés, nem telepítjük bele a szükséges halakat, had ne mondjam, hogy milyen szavakkal, jelzővel illették minket, mint vezetőket, hogy mit csinálunk a halasítások során !!! Felteszem a kérdést, vajon hány éves lehet a sokak által megfogott nagytestű sok-sok ponty, de a kifogott országos rekordnagyságú ponty is?

2011-ben már 50 csapat, mintegy 100 fő versenyző vett részt a versenyen. A résztvevők 98 db harcsát fogtak, mintegy 1100 kg összsúlyban. A Szeghy Tibor és Kolimár Gábor 216,7 kg fogási eredménnyel megnyerték a versenyt.

A nagytestű pontyfogások mindinkább felkeltették a bojlis horgászat kedvelőinek érdeklődését. A legnagyobb fogás közel 40 kg-os volt, de még sok nagy testű ponty található a tározóban. Sokan járnak bojlis horgászok a tározóra, az élmény megszerzése érdekében. A tározón fogták magyarországi

legnagyobb súlyú pontyát 2015-ben, melynek a súlya 39,6 kg volt, Varga Zsolt horgász akasztotta horgára. Ugyanezen halat 2016-ban Hrankai Ferenc is megfogta, mely az egy év alatt viszont 20 dkg-ot fogyott. Ilyet is ritkán hallani!!! A hálnak nevet is adtak, így megkapta a Maxi nevet.

Ma már elmondhatjuk, hogy a nagytestű pontyok és a harcsák Mekkájává vált a tározó.

A fenti halfajokon kívül szép állománya volt, valószínűleg még van is a süllőnek, a csukának, valamint a nagytestű dévéreknek.

A MOHOSZ Fejér megyei Intéző Bizottsága illetve a HOFESZ vezetése mindig is azon volt,

hogy megoldja halasítással kapcsolatos üzemtervi előírásokat, teljesítse a terveket, akár a jegyárak változatlanul hagyásával, más költség, kiadások rovására a halasítást helyezve előtérbe. Mindezeket vállalták a későbbiekben sorra került pályáztatás során is.

Az utóbbi években, még az előző szövetségi vezetés időszakában is, kb. 6 ill. 8 éve nem emeltek jegy árat, ami sokáig nem tartható, ha csak az infláció évenkénti változásának mértékét, valamint az egyéb költségek-halbeszerzés, vízköltségek, takarmány, veszteség, stb. évenkénti változásait vesszük figyelembe.

Duna megyei szakasza

A Duna hazánk legnagyobb, leghosszabb folyóvize, megyei szakasza közel hetven kilométer annak halászati-horgászati lehetőségeivel, amely, Nagytéténytől Dunaföldvárig terjed, valamint annak kiöntéseire, holtágaira tevődik. E szakasznak kiemelkedő térségei a százhalombattai terület, élén a Százhalombattai Hőerőmű hideg-melegvízi csatornájával, a Benta patak befolyóval, a Váli víz, a tököli, az Ercsi, a Rácalmási, a Kisapostagi, az Apostagi, a Duna egyházi holt illetve mellékágakkal, valamint a part menti kövezések, kivételek az Adonyi -holtág, a makádi -Rókás nevű vízállás, valamint a dunaújvárosi kikötő. A vándorhorgászok közül sokan megjárták, többek között Hunyadi Attila, Ferenczy Dénes és még sokan mások is, akik számolatlan horgászélményeikről adtak számot e terület halgazdagságával kapcsolatosan.

A legjobbnak ígérkező helyek a nagytétényi, érdi keresztgátak, a Váli -víz torkolati része, az adonyi kikötőtől délre eső része, a kulcsi kanyar-úgynevezett Mészáros féle „Kálmán- kő” körüli kövezés, a lórévi kövezések, a rácalmási keresztgátak, valamint a Dunavecse, Kisapostag és apostagi mellékágak követték horgászati szempontból. Ezen területek kiváló süllőző, balinozó, néha napján harcsázó és pontyozó helyekként váltak ismertté. Ma is sokan emlegetik e helyek, helyszínek jó horgászati lehetőségeit.

Kezdetektől 2016-ig, az Ercsi székhelyű Ságvári E. Halászati Szövetkezet, majd annak jogutódja az Ercsi Közép-Dunai Hal Kft. Gyakorolta, de ma már, nem ők gyakorolják a halászati jogot.

2016. január 01-től a HOFESZ /Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetsége/ és HVDSZ /Horgász Egyesületek Velencei-tavi és Dunamenti Egyesületek Szövetsége/ együttesen gyakorolják a halászati jogot a Duna ezen megyei szakaszán. Új szelek fújnak a halászati jogalkotás terén is. Mostan a horgászok abban reménykednek, hogy a változások az Ő számukra lesz kedvezőbb. A halászok siratják az elvesztett, elvett jogait.

Álljon itt egy kesergő vers, amit az egyik dunai halász írt, búcsúzásul a Dunától, 2015-ben, az új horgászati- halászati törvényt követően.

*Öreghalász búcsúja a Dunától
Egy emberöltőn át járta a Dunát,
véle néhány munkatárs.
A kapitány Ő volt, ki irányított,
s vezette a csónakot és a halászatot.
Ismerte a Dunán ezt a szakaszt,
hol évtizedeken át ritkította
az elszaporodott halakat.
A folyó két oldalán fűzfabokrok,
vízre hajló nyárfák,
jól őrizték az elrejtett varsát.
De igazi élményt a hálózás adott,
ha néhány nagyobb hal lomhán beleúszott.*

*Magányos csónak úszik a vízen,
rajta egy múlton merengő ember áll,
halkan duruzsol a csónakmotor, őszi eső szítál,
a víz nagy cseppekben hull a bokrok alá.
Mintha könnyeznének a part menti fák,*

*hogy nyugdíjba vonul
és búcsúzik a tájtól az öreghalász.
Elszálltak az évek, mint ősszel a fecskepár,
de szép emléket őriz ez a Dunatáj.*

Rácalmás 2015. Kondor Károly Gyula

Megjegyzendő, hogy a Duna, mint Európa egyik leghosszabb folyója, sok halnak adott, ad életteret, s ezzel sok-sok embernek biztosítva a napi vagy

ritkább megélhetést is. Így volt régen és még ma is. Legyen az halász, vagy horgász az illető. Gondolom, sokan rájönnek kiről is szólnak a vers sorai.

Több horgászegyesület is működik a Fejér megyei szakaszon, így Ercsiben, Adonyban, Kulcsen, Rácalmásan, Dunaújvárosban, Kisapostagon.

Ma is beszédtema, hogy óriás halat, 130 kg-os vizát fogtak a halászok Duna Ercsi és a nagy Duna csepeli szakaszán 1950-ben. Tudósítás megjelent a MAHOR 1950/4. számában is.

Gaja-patak

A Gaja patak kapcsán szólni kell arról is, hogy a patak régi időktől kezdve levezeti a Bakony, a móri árok által összegyűjtött vizét. A patak mentén sokáig malmok is működtek, hasznosítva víz erejét, amely jó lehetőséget teremtett a kistermelők részére. A patak mentén élő emberek életében a folyóvíz, amely nem csak malmok üzemeltetésével, hanem a fürdés, tisztálkodás, a locsolás, öntözés, az állatok itatása, stb. kapcsán is fontos szerepet kapott. A patak gazdasági hasznát régebben jelentősen emelte az, hogy szinte valamennyi közeli településhez a

patak partján kapcsolódott egy-két malom, segítve az emberek életét. A vízi malmok, kihasználva a folyóvizek energiáját, megőrölték a gabonát, ezzel hozzájárultak a mindennapi kenyérhez, a napi létfenntartásához.

Sokan és sokáig - még napjainkban is - gyűjtötték, gyűjtik a patakok vizét a halastavak üzemeltetéséhez, fenntartásához, egyes mezőgazdasági kultúrák öntözéséhez. A patakok halban is gazdagok voltak, s azok ma is, így közvetlenül is táplálékhoz juttatták az embereket.

Napjainkra az elmúlt évtizedek elhanyagolt víz-szabályozása és a természetben bekövetkezett változások következtében –csak és elsősorban– a terhet jelentette a patak üzemeltetése, fenntartása mind a helyi közösségeknek, mind a kezelésre kijelölt vízügyi szervek részére egyaránt.

Pedig fontos természeti erőforrás-érték volt és szerintem az kell, legyen ma is, mind vízügyi, mind ökológiai, mind horgászati-halászati, megélhetési szempontok alapján. Fontos szerepet tölthetne be a patak a, Pl.: az öntözővíz szolgáltatás, a halgazdálkodás szempontjából. Ehhez szükséges lenne államilag is finanszírozottan a környező-és bezárt bányákból történő vízkészletek felhozatalának, a felszínre hozott vízmennyiség hasznosításának. Feltételezem, hogy korábban hosszú-hosszú idő-kön keresztül, lehet, hogy évszázadokon át e patak hozzájárult az emberek mindennapjához, fennmaradásukhoz. A patak hasznosításának csökkenését nagyban befolyásolta a társadalmi, politikai változás, az államosítás, a magángazdaságok megszűntetése, a mezőgazdaság kollektivizálása.

Az évszázadok során kialakult az ember és környezetének kölcsönhatása, a harmonikus együtt-

Gaja patak

működésbe történt beavatkozás eredményeként igen csak megváltoztak a természet harmonikus működésének alapjai.

Tény és való, hogy valamikor a balinkai és kincsesbányai bányák művelése során felszínre hozott vízkészletek sokat jelentettek a patak, a tározók, a halastavak folyamatos vízbőségének biztosításában. A bányák megszüntetésével azonban megcsappant ezen az erőforrás. E mellett a természetben bekövetkezett változások /aszályosabb évek/ is befolyásolták a természetes vízpótlásokat, a vízhozamokat, a vízkészletek minőségét, mennyiségének alakulását.

A Gaja-patak a Keleti-Bakony egyik legfontosabb vízfolyása. Nagyesztergár mellett, Veim-pusztán ered és mintegy 20 kilométeren át kelet felé folyik, majd Bodajknál fordul déli irányba. Vízével táplálja a Fehérvársurgói-tározót, és déli irányba folytatja útját, majd Székesfehérvár mellett elhaladva csatlakozik a Nádor-csatornába, s mintegy 2 km-en keresztül együtt, egy mederben vannak, majd úrhidai elágazás előtt elválva tőle, önállóan, Sárvíz-Malom csatornaként csörgedezik tovább, melynek első szakaszán ma is megtalálható még egy régi malom épülete, s annak maradványai. A patak gyönyörű, sok nádas, sás, bokros tájon vezet

Gaja patak

át. Fenék és mederszintjei változatosak, helyenként gödrösek, a part menti részek alámosottak, helyenként sok akadóval.

Víz felszínét sok helyen nád, hínár fedi. A patak vízhozama is igen változó. Jelentősen függ a csapadékos időjárástól, a hóolvadáستól.

A halfaunája is gazdag. Megtalálható a pontymelyből 9 kg-os fogás is volt, a süllő, a csuka, a domolykó- melyből már közel 1 kg-os példányokat is fogtak, a harcsa-melyből 36 kg-os volt a legnagyobb példány. A fentiekén túl még fogható halak amur, balin, sügér, keszegfélék, stb.

Nádor csatorna

Ősi után egyesül a Séd-patak, valamint Péti-víz, és innentől már Nádorcsatorna, ill. Sárvíz néven folytatják közös útjukat. Ezt követően a vízfolyás

eléri a Sárréti Tájvédelmi Körzetet, majd a Sárszentmihályi Horgász tavakat megkerülve Déli irányt vesz, Székesfehérvár mellett elhaladva,

Nádor csatorna

kissé Ny-i irányt véve a keresztező vasúti híd után egyesül a Gaja-patakkal. Innét tovább folyik Déli irányba, Sárvíz néven, majd hol közeledve, hol távolodva a Sárvíz-malomcsatornához, haladnak együtt egészen Sáregresig. Elhagyva települést, összefolynak, és egy mederben folytatják útjukat tovább Sárvíz néven egészen Sióagárdig, ahol belefolyanak a Sió-csatornába, majd azzal együtt a Dunába. A Nádor csatorna

halászati jogát napjainkban HOFESZ gyakorolja. Nagyfokú rekonstrukció indult meg a csatorna felújítása kapcsán.

Igaz a közmondás a nagyvizek-kisvizek esetében is. "A nagyhal, mindig megeszi a kishalat! Így lesz ez a vizek esetében is, a kisebbik egy nagyobb vízbe folyik így lesz a sok kisvízből nagy víz, nagy vízfolyam. Így lesz a Gajából—Sárvízből-Sióból egy még nagyobb Duna folyam.

Cikolai-líviai tavak, Pusztaszabolcs-Adony

A cikolai-líviai tavak közel 10 tőegységből álló tőrendszer a halászat mellett a mezőgazdasági területek öntözési szerepét is biztosították. Később azonban csak a halászat és horgászat céljait szolgálták. Voltak tervek a tavak üzemeltetésével kapcsolatosan, de sajnos hiányzott a szakmai hozzáértés.

A tavak kialakulásához nagyban hozzájárultak a környező vízgyűjtők, vízfolyások, így a Svábvölgyi -árok a líviai- tavak vízpótlása során, a Cikolai vízfolyásra alakult vízgyűjtő a mi a Duna folyó Adony fölötti -északi- mellékágára, feltételezhetően a még közeli Régi -Váli vízfolyásra is keletkezhetett. Az Adony alatti-déli-főcsatornán keresztül kapott közvetlen Dunai, valamint a Szabadegyháza irányából befolyó úgynevezett Bűdös árkon keresztül vízpótlások biztosították a folyamatos vízgyűjtést a medencés háromszögben.

Az akkori Agárdi Állami Gazdaság vezetősége úgy ítélte meg, hogy a halászati ágazatot nem érdemes üzemeltetni, mivel gazdaságtalan, kormányzati oldalról sem tudtak segíteni a halászat fejlesztésére.

Az állami gazdaság vezetése lemondott a tavak üzemeltetéséről, majd 1973 áprilisától az Agárdi MEDOSZ és Dunai Vasmű Horgász Egyesületek közös kezelésbe kapták a tavakat, további hasznosításra. A MOHOSZ Fejér Megyei Intéző Bizottsága a két egyesület képviselőiből alakított szakbizottság irányításával működtette a cikolai-líviai tavakat halászati és horgászati céllal. A szakbizottság elsődlegesen a megye horgászegyesületeinek ivadék halellátását kellett biztosítsa, s emellett a két érintett egyesület tagságának, valamint a környező települések - Pusztaszabolcs, Agárd, Gárdony, Felső-Cikola, Perkáta, Dunaújváros, Adony, Iváncsa,

Cikolai halválogatás

Budapest, stb. - lakosság körében jelentkező - növekvő horgászati igényeinek kielégítését kellett megoldania.

A Fejér Megyei Intéző Bizottság mellett létrehozták a két egyesület bevonásával a Cikolai -Líviai Szakbizottságot, amely működtette a 150 ha területű tavakat. A szakbizottságba 2-2 főt delegált a Dunai Vasmű HE és Agárdi MEDOSZ HE, valamint 1 főt a MOHOSZ Intéző Bizottsága. A szakbizottság tagjai társadalmi munkában végezték megbízatásukat. Megszervezték a haltermelést, melynek szakmai, halászati, halgazdálkodási feladatainak nagyrészt Elek Péter halászati szakmérnök végezte. Szakmailag kiváló segítője volt Szalay Miklós főhivatású halázmester és annak apparátusa, an-

nak társadalmi segítői köztük Podmaniczki Sándor, Pusztaszabolcsról.

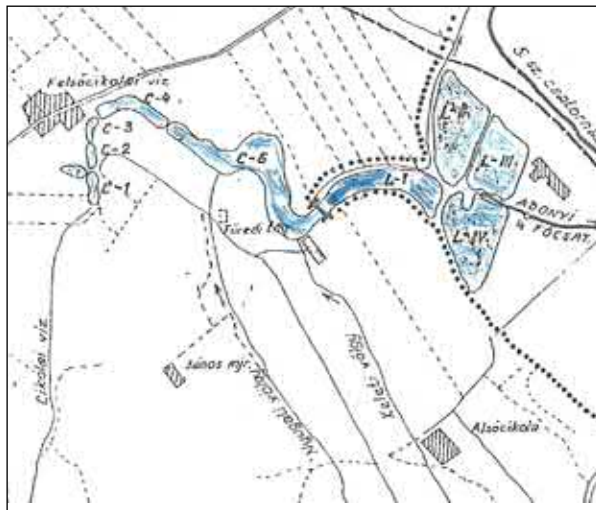
1973-as év június-július hónapokban arról adott számot a szakbizottság, hogy az éves jegyet váltottak száma meghaladta a 640 főt. A 80-as évekre mintegy 1200 éves jegyes horgász váltott területi jegyet a horgászathoz. Az ezt követő időszakban olyan hírek terjengtek, hogy csak "kihalásos alapon" lehetett új helyet –stéget kapni, éves jegyet váltani, kapni a cikolai tavakra. A megalakult szakbizottságban szakmai tapasztalattal rendelkező emberek kerültek és hamarosan eredményesen üzemeltették a tórendszert, mind halászatilag, mind horgászatilag.

A szakbizottság a halgazdálkodással és a horgásztatással egyaránt foglalkozott. Kezdetben 700-800 mázsa ivadékot-elsősorban piaci, 3 nyaras pontyot-állított elő éves szinten, kiváló, jó minőségben. Később a termelés elérte és meghaladta az évi 1200 mázsát is.

A szakbizottság vezetője Pataki József lett, a halászati szakvezetője Elek Péter volt. Tagjai voltak még Balogh Elemér, Loy Árpád és Rábe Ernő, Podmaniczky Sándor, Király János. 1993-ban a megyei IB. átalakulását követően a Cikolai Szakbizottság is a HOFESZ önálló Szakbizottságává vált, annak haltermelő egységeként működött.

A szakbizottság vezetői a Horgász Sportért, míg tagjai a MOHOSZ Kiváló Társadalmi munkáért kitüntetésben részesültek, a több min 20 éves munkájuk elismeréseként.

A cikolai-líviai tavak halászati-horgászati célú leépülése az 1996-os nagymérvű vízszennyezéssel, ennek következtében jelentős halpusztulással kezdődött. Több mint 300 mázsa hal pusztult el, melyet már nem tudott kigazdálkodni a szakbi-

Cikolai - Líviai tavak térképe

zottság. Ezt követően mind jobban sűrűsödtek a gondok a termelés területén.

Medveczky Endre üzemeltetésre bérbe vette a tavakat, de keveset törődött a tavakkal, így azok állapota, a haltermelés volumene, a horgászati, de a halászati hasznosítása is jelentősen visszaesett. Hogy mindez miért történt, ma már csak találgatni lehet.

A tetszhalott állapotból az Aranyponty Zrt. ébresztette fel és tette újra üzemelő tógazdasággá a Cikolai tórendszert. A kiírt állami bérbeadást biztosító pályázatot azonban nem ők nyerték meg. Az új bérlők neve: Magyar Halgazdálkodási Természetvédelmi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. A céget jegyző három fiatal vállalkozó, a rácalmási Kovács Márk, az adonyi Kozmér Attila és a sárbogárdi Killer Gábor. Sokak szerint-főleg helyi érdekeltségű, a területet jól ismerő horgászok remélik, hogy Cikola az Cikola volt, van és, hogy lesz is!!!-mondják sokan Felsőcikolától kezdve Pusztaszabolcsig bezárólag.

Palotavárosi-tavak, Székesfehérvár

Az 1980-as években-miként a fotón is jól látható, érzékelhető a tavak környékén végzett munka nyoma, amikor az akkori nevén Lenin lakótelepet építették, a szükséges földet innen termelték ki. A keletkezett gödrök megteltek vízzel, így jött létre a két tó. A későbbiekben, a 90-es években a város vezetői arra gondoltak, hogy horgászati célra lehetne hasznosítani a tavakat. Kezdetben egy magán személy bérelte, üzemeltette. Az egyik tavon horgásztatott, a másikat pihentette.

A horgászok támogatásával az önkormányzat szerződést bontott a magánvállalkozóval és 2001-től a HOFESZ kezeli a várostól bérelt tavakat. Mindkét tó nagyjából egyforma, kb. 5,5 -6,5 ha, a kerületük pedig egyenként kb. 1000-1000 méter. Az átlagmélysége 2,5 méter, de van 6 méteres része is. A horgász szövetség vezetésének az volt a koncepciója, miután szép számmal vannak víznélküli egyesületek a városban, hogy mindkét tavon egyszerre lehessen horgászni és azonos mennyiségben

Palotavárosi tavak kialakulása

telepítik /telepítették a kihelyezett halakat. Mind a városban, mind a környéken hamarosan kedvelt vízterületté váltak a palotavárosi tavak. Sajnos a szövetség fejlesztési terveit-klubház, vendégfogadó létesítése, camping, stb. - akadályozták -megfontolás tárgyává tették-a többszöri halőri házak

gyűjtogatásai, rongálásai, melyek tetteseit sajnos nem sikerült kideríteni. Az előrelépést befolyásolta szövetség pénzügyi helyzete is. viszonylag kevés lehetőség állt rendelkezésre beruházásra, fejlesztésre, a non-profit jelleg miatt. A korábbi vezetés egy konténerház felállításával kívánta megoldani a

Palotavárosi tavak ma

halóri biztonságos elhelyezést, majd az új vezetőség a régi halórház helyén kialakított úgynevezett eső-beállóval jelentős fejlesztést, valósított meg. Már a korábbi vezetés tervezte, csak pénzügyi gondok miatt megoldhatatlannak tűnt, hogy a szövetségi iroda elhelyezése is a tavak partjára kerüljön. Reméljük, hogy az új vezetőség sikeres lesz ebben a témában is.

A jelenlegi-2013 óta felállt új, HOFESZ vezetés valóra váltotta a szövetség régi elképzelését a Fe-

hérvári Halünnep rendezésével, melyet első alkalommal 2013. október 19-én rendeztek a tavak melletti királyi parkban. A halünnep jó színfolt lett a város rendezvényei sorában, miként a „lecső-fesztivál” is.

A 2014 és 2015. évi Halünnep rendezvények is bizonyították, hogy helyes döntés volt a tavaszi időszakban történő megrendezése, megtartása. A két rendezvény időben egymáshoz közeli időben történő megtartása nem volt szerencsés.

Székesfehérvári Vidám-parki tavak

A tavak történetéhez hozzátartozik, hogy több üzemeltetője is volt a tavaknak. A Bregyó-tó üzemeltetője 1963-ban a Székesfehérvári Hunyadi Horgász Egyesület volt. Erre utal a MAHOR 1964. /2. száma, amely alapján az árvízkárra a MOHOSZ akkor 4 ezer Ft kársegélyt adott az egyesületnek.

Ma mindkét tavat a Széchenyi Horgász Egyesület - korábban Tanács-Vízügyi közös Horgász Egyesület néven működött - kezeli, illetve gyakorolja a halászati jogot.

A Vidámparki csónakázó- tó horgászati célú kezelése már 1965-ben felvetődött, miként arról Ormos Gerő, a Velencei-tavi Intéző Bizottság elnöke, a székesfehérvári horgász egyesület elnöke arról tájékoztatta a horgászokat, hogy Bérleti szerződést kötöttek a tó horgászati hasznosítására., melyet Máyer Ferenc, a Vidámpark akkori igazgatója, Kocsa László Tanács VB elnök helyettese, valamint Ormos Gerő írtak alá. (MAHOR 1965. /2. száma/.

A Vidám-parki (Csónakázó-tó) adott otthont 1965 augusztusában az akkori intéző bizottsági (IB) halfogó versenynek. A díjakat Ormos Gerő, elnök adta át. A versenyen mintegy 10 csapat vett részt. A csapatversenyt: a Diósd Csapágy HE 17.907 gr.-al, nyerte. Második lett a Bp. Vasutas HE 12.230 gr, harmadik az Óbuda HE 9.385 gr fogási eredménnyel.

A MAHOR 1973./6. száma beszámol arról, hogy a székesfehérvári Vidám-parki (Csónakázó- tóba), amely mintegy 5,5 hektár területű mintegy 10 mázsa 3 nyaras pontyot, 10 ezer db. előnevelt süllőt telepített a MOHOSZ Megyei intéző bizottság. Ezzel elindulhatott a horgászat a tavon, melyhez később csatlakozott a Bregyó-közi tó is.

1976-ban megalakult a Tanács Szakszervezeti Horgász Egyesülete, mely 1979-óta kezeli a Csónakázó

és a Bregyó-közi tavakat, melyek nagyon hamar a város közkedvelt horgászati célú vizeivé váltak. Később a Vízügy is csatlakozott az egyesülethez, és ettől kezdve lett a neve Tanács-Vízügyi közös Horgász Egyesület, majd a rendszerváltást követően felvette a Széchenyi HE. nevet, melyet ma is visel.

Az egyesület meghatározó személyei voltak Oszás Imre, aki mint halászati szakember, megyei halászati felügyelő és egyben az egyesület elnöke funkcióját is betöltötte. Előtte dr. Menyhárt József volt az egyesület elnök, mindketten az egyben az egyesületalapító tagjai is voltak.

Az egyesület jelenlegi elnöke Nagy Károly.

Sajnos, mind a Bregyó- tó, de különösen a Csónakázó tó feliszapolódott, így szükségessé vált annak iszaptalanítása, rehabilitációja. Elsőként még a 90-es évek elején a Bregyó tavat szerették volna iszaptalanítani. A szűkös pénzügyi lehetőségek miatt erre nem kerülhetett sor. Sajnos, sem az egyesület, sem az önkormányzat nem tudott kellő anyagi fedezetet biztosítani kotrási munkálatokra. Majd 2015. október végén sor került a Csónakázó tó teljes leürítésére, a halállomány lehalászására, a halmentésére, a tó iszaptalanítására, medrének tisztítására.

Az Intéző Bizottság vezetése a 90-es években egy kisebb összegű támogatást tudott volna biztosítani, sajnos az kevésnek bizonyult a tervezett munkálatok elvégzéséhez.

Az Önkormányzat mai vezetésének sikerült megoldania, biztosítania a tó kotrási munkálataihoz szükséges anyagi fedezetet. Így 2015-ben megoldódott a kotrás, majd 2016. őszén sor került a Csónakázó-tó újbóli feltöltésére, majd újbóli halasítására. A tónak jelenleg többcélú hasznosítását határozták

meg, így lehetőséget adtak, sárkányhajózás, modellhajózás, szabadidős csónakozásra is.

Reméljük, remélik mind horgászok, mind az egyéb hasznosítók, hogy mielőbb a régi fényében üzemelhet a Csónakázó tó, amely egyszerre több funkciót is betölt, betölthet a következő években, így nemcsak horgászok örömeire. Sajnos úgy érzem, hogy a horgászat kissé a háttérbe szorult az

új helyzetben, de a tó és annak környezete, szép látványa pótolja a kevesebb horgászati lehetőséget.

A vonzó természeti környezetben létesült tavak partfalai, környezetük, alkalmasak, a horgászatra, a zsinór áztatására. A tavakat nem zárták le, nem kerítették be, a tavakba halat(-kat) telepítettek, a horgászturizmus pedig jó hatása van az idegenforgalomra.

Sárszentmihályi tavak

A közel száz hektáros területű sárszentmihályi-tavak, az egykori tizenegy tóegység, napjainkra egybefüggővé lett, kezelését 1965-óta az egyesület látja el. A közösségi munka jó összhangjának, a tavak jó halasításának köszönhetően, az egyesület létszáma megközelítette az ezer főt. A kezelésükben lévő terület igen kedvelt, sokak által látogatott horgászvíz volt az 1990–2010 közötti években. A gyár vezetősége segítette az egyesületet a feltételek kialakításában, azok megteremtésében, az agárdi horgászteleppel szemben lévő vállalati üdülőben biztosított, lehetőséget a tagok részére az eszközök tárolására. A horgásztelepen száz fő Video-tonos horgász csónakja kapott elhelyezési lehetőséget.

Sárszentmihályi tavak

Magánkezelésű horgászvizek a megyében

Az 1997. évi halászati törvény kapcsán megnyílt a lehetőség a magánkezelésű-tulajdonú tavak üzemeltetése előtt. Ezt követően folyamatosan mindinkább tényezőkké váltak a horgászok körében. Eleinte megosztották a horgász közvéleményt azzal,

hogy ezeken vizeken nem kérték a horgászok állami jegyét. A napijegy megváltásával halat nem vihettek el, csak a meghatározott kg/napi áron számolva, megvásárolva.

Dég-Álmok tava

A két tóból álló tórendszer mintegy 5-5,5 hektár területen helyezkedik el. két oldalról horgászható. A tavak és a hozzá tartozó camping a település központjától kb. 200-300 m-re található. Grillezésre és bográcsozásra alkalmas helyek vannak kialakítva, több faházzal, szálláshellyel. A tórendszer akadály-

mentes, átlagmélységük 1,60 m, a vízpótlást több forrás biztosítja. A napi nyitva tartás 06-21 óráig tart. Éjszakai horgászat 19-07 óráig tart. „1 órától a bejárat lezárásra kerül. Egyéb szolgáltatások is találhatóak: büfé, grillező bográcsozó, sátrazó hely, haltisztító, stb.

Örspusztai Horgász Centrum Aranypony Zrt.

Az Aranypony Zrt RÉTSZILASI tóegységének Északi részén fekvő., elhelyezkedő horgász centrum 6 tóegységből áll mintegy 90 hektár területen. Ezen tavakon 2001.óta lehet horgászni.

1. Cigány-tó

Mind környezetét tekintve, mind halfaunájában az egyik legszebb és legjobban halasított horgászvíze a tórendszernek. Egyaránt megtalálható a tóban a ponty, az amur, a csuka, a süllő, a szürke harcsa, a keszegfélék, a compó.

2. Kőr-tó

A tó terület csak 0,5 hektár. Elsősorban a gyermekek részére nyújt horgászati lehetőséget, élményt. Sok az apró hal a tóban.

3. Okta-tó

Melyben elsősorban idényjellegű halak találhatók, nyáron az afrikai harcsa, tavasszal és ősszel pedig a pisztrángok.

4. Az Örsi 2/A

Tó elsősorban a bojlis horgászoknak nyújt lehetőséget a kapitális 15-20 kg-os pontyokkal.

5. Az Örsi 2/B

Termelő tó elsősorban jellegéből adódóan a 1,5-3,0 kg közötti súlyú pontyok kifogására, valamint a helyi elkészítésére ad lehetőséget. Az 1500 ha területű tógazdaságból alakították ki a horgász centrumot, mely a elmúlt közel 20 évben mind a hazai, mind sok külföldi horgász kedvelt vízterületévé vált.

Battyán Gyöngyszeme Horgásztó

Szabadbattyán- Lajostelep

A tó Szabadbattyán mellett a lajostelepi részen terül el, az M-7-es autópálya közelében, 1966-óta üzemel, kezdetben haltermelés céljából, később horgászvízként.

Megközelíthető a Szabadbattyán Lajostelep felől.

A tó területe 12 hektár. Az idei évben jelentős fejlesztések történtek, tíz bérelhető faházát építettek, megnövelték a sátorhelyek számát.

A tavon csak kétbotos horgászat engedélyezett, ezévben közel ezerötyszáz darab 7-23 kg közötti pontyokat telepítettek a tóba, ahol még az országban élő halfajok is megtalálhatók.

Big-Boss Horgásztó Martonvásár- Tordas

Nyugodt környezetben, parkosított területen található a 2,8 hektáros vízterület. Elsősorban a bojlis horgászoknak ajánlott, azok alapelvét alkalmazzák, a „fogd meg és engedd vissza”. Három kilónál na-

gyobb testű nemes hal nem vihető el. Lehetőség van sátrazásra, bográcsolásra, helyszínen büfé, gyermekjátszótér üzemel.

Börgöndpusztai Horgászparadicsom és szabadidőpark

Börgöndpuszta keleti határában, a dinnyési Fertő közelében található kettő, összesen mintegy 3,6 hektáros területű horgászparadicsom található. A tórendszer üzemeltetésében, 2017-ben tulajdonos váltás történt. Több új szolgáltatás került kialakításra mind a horgászok, családtagjaik, baráti társaságok részére. Faházakban szállás lehetőségek, sátorhelyek, vizesblokkok, kerültek kialakításra. Ezenkívül főző, sütőhelyek készültek a több célú kiszolgálás érdekében. Található még söröző, gyermekjátszó, állatsimogató, játszótér, vízparti esőbeálló, horgásztégek.

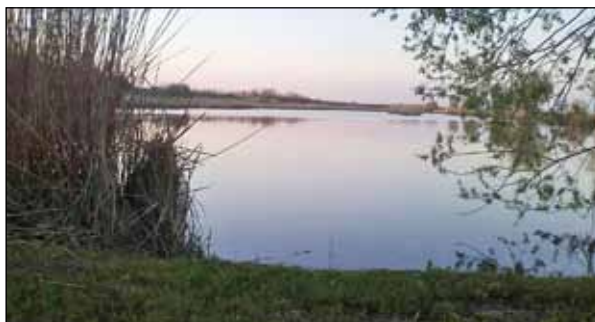
A tavak mélysége 1,5-2.0 méter között van, akadálymentes. Horgászni napkeltétől napnyugtáig

lehet, kivéve a nyári időszakot, amikor éjszakai horgászatra is van mód.

Bujtás horgásztó – Belsőbáránd

Belsőbáránd külterületéhez tartozik, 62 és 63-ás fő közlekedési utak közötti területen a seregélyesi út közelében elhelyezkedő mintegy 35 hektáros horgász tó. Megközelíthető Belsőbáránd felől. A tavon csak napijeggyel lehet horgászni, ami a faháznál váltható. Amennyiben a háznál nem tartózkodik senki úgy a megadott telefonszámon lehet informálódni. A horgászati idő naponta 7-19 óra között van szabályozva.

Daruszentmiklósi Horgásztó

A két horgásztavat 2010-ben építették, a nagyobbikon bojlizással is lehet horgászni. A két tó felülete három hektár. Nyitvatartás: 0-24 óráig. A tavak Dunaföldvár felől. Mezőfalva felé Daruszentmiklóson keresztül közelíthetők meg. Üzemeltető a DA-KI kft.

A jegyek árában nem vihető el hal. Országos amatőr hét fordulós horgászversenyt is szerveznek, évente Penn- Kupa néven, melyen 2011 ben 22 csapat vett részt.

Don Carp Lake Horgásztó Bicske

Bicskéről Mány felé haladva kb. 300m-re balra található a tó, ami 2016. áprilistól üzemel. A tó környezetében jelentős infrastrukturális fejlesztések történtek /WC, zuhanyzó, bográcshelyek, tűzterek/, akkumulátortöltő, büfé, mozgáskorlátozottaknak horgász helyek. Eddigi tőrekord 35kilós ponty, sok a

20 kiló feletti példány. További nagytestű hal,- harcsa, süllő, csuka él a vízben. Átlag mélység 1.5 méter, akadálymentes. Helyszínen csónakkölcsönzés, sátorozás, lehetőség van faház bérletére, amelyből húsz áll a horgászok rendelkezésére. Bojlis helyek száma huszonkettő.

Ezerjó major Horgásztón Mór

Mór-nagyvelegi út mentén található. A húsz hektáros vízterület nyolc tóból áll. A tavak körüli környezet további harminchat hektár, ahol a bérelhető faházakban családi programok is szervezhetők. A tavak halban gazdagok, kizárólag partról horgászhatók. A kifogott halat visszahelyezni tilos, napi áron kell megfizetni. Matrac, nagyméretű szák és szájfertőtlenítő használata kötelező. A tavakban 5-25 kg-os egyedsúlyú pontyok is élnek.

Gaja-patak és Erdei – tó, Fehérvárcsurgó

A Magyarországi Pisztrángos Vizek és Pisztrángok Megmentéséért Alapítvány az egyik kezelője a Fehérvárcsurgói tározó fölötti Gaja patak völgynek.

Kezelője a Zseri - Kft. A Gaja - patak mellett létrehoztak erdei tavat. Elsősorban a kezdő horgászok, valamint gyermekhorgászok részére.

Pisztrángozás a Gaján

A Gaja - patakából kifogott halakat vissza kell helyezni.

Az Erdei-tóból kifogott ponty, kárász, keszeg, csuka elvihető. A 7 kg feletti halak nem vihetők el.

Horgászni éves Állami jeggyel és napijegy váltásával lehet, naponta 6-21 óra közötti időszakban. Látogatási idő minden év március 13-tól október 31 között.

A terület környéke vadászterület, így bizonyos időszakokban korlátozásokat rendelhetnek el. Célszerű tájékozódni.

A terület másik hasznosítója a Bodajki székhelyű Gaja - völgy Természet és Környezetvédő Turisztikai Egyesület, mint közhasznú szervezet. Elsősorban túrákat szerveznek a Haja völgyben, a patak mentén. A terület csak március közepétől, október 31-ig látogatható. Horgászni, csak naponta 06-21 óra között lehet.

Erdei-tó

Hajnal-tó Székesfehérvár

Területe öt hektáros, amelyen két hektáros tó található, átlag vízmélység 1-4 méter közötti. A víz-utánpótlást forrás adja. A meder kavicsos, iszapos, homokos. Halfauna: ponty, amur, keszeg, kárász, tokfélék. Lehetőség van nappali és éjszakai horgászatra, 4 kg. feletti hal vissza nem vihető el. Központi épületben 100 fős rendezvényre van lehetőség, mellette színpad, bográcsos és sütőhelyek, esőbeállók, mini golfpálya található. Öt faházban szállás is kapható.

János horgásztó- Vál

A 2 hektáros területű tavat családi vállalkozásban üzemeltetik. Megközelíthető Vál felől Tabajd előtt az út mentén, minden év április elejétől lehet horgász-

ni. Rendezett területet találhatunk a tó környékén. Magyarországi halfajok élnek a tóban.

Keve Horgász-tó- Kajászó

A kajászói MOHOSZ kezelésű halastavak előtt, az M7-es autópálya baracskai leágazásánál, helyezkedik el a tizenkét hektáros tó, melynek mélysége 1-3 méter közötti és akadéktmentesített. Vízébe elsősorban a nagytestű halakat telepítették, főleg pontyokat,

így a bojlis horgászat iránti, igények kielégítése van mód. Éjszakai horgászatra is van lehetőség 18 órától reggel 6 óráig. Az elviteli halákról a halórháznál lehet érdeklődni.

Mányi és vértessboglári Horgásztavak

Mindkét tó üzemeltetője a Sajgó Kft. A Mányi tó területe 3,5 hektár, a Sajgó patak felduzzasztásával lett kialakítva. Halfauna: ponty, amur, csuka,

süllő, harcsa, keszeg, kárász, márna, afrikai harcsa. Egyéb szolgáltatások: büfé, tűzrakóhely, sátorozás, lakókocsi, parkolás.

Nyéki Horgász-tó Kápolnásnyék

A Kápolnásnyéken a 70-es út mentén található mesterségesen kialakított tó ami 3 hektár területű, vízmélység 3-4 méter közötti. Kedvelt horgászvíz, mely 2009-től üzemel, és folyamatosan telepítenek, szinte valamennyi hazai halféleség megtalálható a tóban, de fogható még balin, márna, angolna, pisztráng, afrikai harcsa, tok is. Hétvégén éjszakai horgászatra (17 órától másnap reggel 6-ig), télen pedig lékhorgászatra is van lehetőség.

Piroska-horgásztó Nagylók

A Piroska tó Nagylók határában található, valamikor a Nagylók és Környéke Horgász Egyesület kezelésében volt, később több alkalommal volt bérlő és tulajdonos váltás.

A Piroska tó története tanulságos és megrázó. Az 1860-70-es évek körül egy vándorjuhász a tó környéki dombokon legeltette rendszeresen a nyáját. Ennek a juhásznak volt egy gyönyörűséges, csodálatos szépségű lánya. E lány volt minden kincse, szeme fénye. A lány szeretett fürödni. Mivel minden reggel apjával ébredt, reggelente első dolga a fürdőzés volt. Édesapja mindig figyelmeztette, hogy vigyázzon, mert a tó gonosz is tud lenni. Nagyon vigyázzon nehogy baj érje. Egyszer a lány a sok figyelmeztetés ellenére felhevült testtel, a magas partról a tóba ugrott, utoljára. Az apja, ami-

kor visszatért, furcsállotta a csendet, mert a lány mindig énekelni szokott. Rossz érzése támadt, ami beigazolódott, mert a lányt holtan találta. Sokáig zokogott, hogy a csúnya tó elvette a lányát. A tavat addig Garda tónak hívták. Az apa bánatában lányáról, Piroskáról nevezte el a tavat.

A feljegyzés a tó nevével kapcsolatban Hepp Józsefné, Reiter József és Tauz Józsefné helyi lakosok elmondása alapján került jegyzésre.

Később privatizálták a tavat, többször is változott a tulajdonos személye. Jelenleg is magántulajdonban és kezelésben van. Szép, rendezett, a parton esőbeálló, pihenőhelyek kerültek kialakításra, amelyek akár több napos horgászatra is lehetőséget biztosítanak. A tó mintegy 6,5-6,6 hektár területen helyezkedik el.

Pozsár-Paradise horgásztó

Seregélyes – Sárosd között félúton

Seregélyes-Sárosd között a Kajtor-csatorna vízfolyásra épült, mintegy 2,5 ha területű tórendszer. A tavak megközelíthetők a Seregélyes-sárosvi útról, kitáblázva, majd egy erdei köves úton behajtva mintegy 200 m távolságra találhatóak. Van egy, úgynevezett „Verseny-tó”, közepén egy 52 négyzetméteres szigettel, vízmélysége kb. 1,6 méter. A tóból 2,5-3,5 kilo körüli pontyok és más egyéb hal is fogható. Van egy ún. Nagy-tó, melyben 3-15 kilós pontyok mellett él amur, harcsa és keszegfélék, a halelvitelt a helyi horgászrend tartalmazza. A tavak minden év március közepétől október végéig üzemelnek,

a helyi horgászrendről célszerű tájékozódni. A helyszínen horgász cikkek, etetőanyagok kaphatók.

Róbert-völgyi Horgásztó

A közel 10 hektáros tó a 61-es út mellett, Előszállás-Alsószentiván között a nagykarácsonyi vízfolyáson található völgyzárógátas jellegű tórendszer, amely 10 tóból áll. Az út másik oldalán több nevelő tó is található.

Az átlagos vízmélység 1,5 méter. Horgászni csak a tó nyugati oldalán a halórház felőli oldalon lehetséges, a kijelölt helyeken. A tó meder enyhén akadós.

A hazai halfajok valamennyije megtalálható, fogható, azonban a döntő a ponty. Az elvinni kívánt halat a mérlegelést követően ki kell fizetni, a helyszínen közölt áron.

Halfauna: zömmel ponty, amur, süllő, csuka, kárász, keszeg, szürke harcsa, compó.

Bográcsolási és haltisztítási lehetőség, büfé működik a horgászok és hozzátartozóik részére.

Pátkai Róth T. Horgásztó

A 6-7 hektár területű tó a településre beérve kb. 100 méterre-jobbra vezető úton a vasútépület mellett közelíthető meg. A tó déli oldalán tíz stéget helyeztek ki, az északi oldalon partról lehet horgászni. A tó

2002-től üzemel, faházak igényelhetők. sátorozási lehetőség is van. Halfauna: nagytestű pontyok, amurok, süllő, harcsa, csuka, keszeg-kárászból bármennyi elvihető. Ponty csak 5 kiloig vihető el.

Topp Horgásztavak Adony

Topp alsótó

A tórendszer Adonytól a 6-os főút mellet északi irányban található, mintegy 5-6 hektáros területen a Duna folyó szomszédságában.

A tavak építése, bővítése 1993-ban kezdődött, mely korábban egy feltöltődött iszapos, vízterület volt. Az adonyi horgász egyesület 1993-ban lemondott a terület használatáról. Az új kezelő, tulajdonos iszaptalanította a területet-mintegy 35 ezer köbméter iszapot szedett le, majd kb. 20 ezer köbméter sódert termelt ki, saját önerős beruházásként. Az így kialakult területen létrejött tavak alkalmassá váltak horgászatra.

A tó kotrása során római kori leletekre bukkantak. Előkerült egy szarkofág és felleltek egy római kori hadihajó darabjait. Feltételezhető, hogy a római birodalom határát képező Duna folyó mentén egy hadihajó kikötő létesült és egy elmerült hajó darabjaira leltek rá a kotrási munkálatok során.

Lényegében a tavak a 90-es évek közepe óta horgászati célt szolgálnak. A fejlesztések során büfé,

mosdó, WC, és sátrazásra alkalmas terület kialakításával várja a vendégeket.

A tulajdonos 2017-ben horgász egyesületet hozott létre, mintegy 50 fő taggal beléptek a HOFESZ-be, kérve tagfelvételüket.

Római kori leletek

Venyimi-Horgász tó

Nagyvenyim határában a Mezőfalva felé vezető út mentén kialakított 7 hektáros területű tavakat 2009-nyitották meg a horgászok részére. A helyszínen található halórház, büfé ellátással, horgászathoz

hoz etetőanyagot is árúsítanak. A nagyobbik tavon két bottal, a másik hosszabb alakú tavon csak egy botos úszós szereléssel lehet horgászni.

Zámolyi Horgász-tó

A zámolyi halas-horgásztó a falu délnyugati oldalán 3 hektáros területen, Székesfehérvártól 13 km távolságra, a falu központjától 500-600 méterre

található. A tóban megtalálhatók a magyarországi halfajok. Horgászni csak a falu felőli oldalon lehet.

Zoltán-Diána Horgászcentrum Göböljárás

A Zoltán és Diána tavakon került kialakításra a Göböljáráspusztai Turisztikai és Szabadidő Központ, mely Budapesttől kb. 30 km-re található Etyek és Alcsút között Göböljárás település mellett. A szépen kialakított tavak kellemes kikapcsolódást biztosítanak a látogatóknak, a horgászoknak.

A centrumban mód van horgászatra, családi, baráti összejövetelekre, rendezvényekre, iskolai csoportok fogadására. A helyszínen horgászbolt, büfé, gyermekjátszótér, mellékhelyiségek, pihenőpark, lovarda, állatsimogató van.

Az egyik 7, a másik 4 hektár területű, akadálymentesek, mintegy 1,30-2,00 m mélyek, hamarosan kedvelt horgászvizek lettek mind a megyében, mind országosan.

A vízpótlást a Szent László patak vízfolyás biztosítja.

A gondozott környezet nemcsak a horgászat iránt érdeklődőknek, hanem a családtagjaik számára, így a kísérők, gyermekek részére is nyújt kellemes időtöltést.

A tavak halfaunája is sokrétű, melyekben megtalálhatók a hazai halfajok, a kecsege, kapitális pontyok, amurok, csukák, süllők.

Évente meghirdetik az Év szerencsehal fogását, melyet értékes jutalommal is elismernek.

A tavakon éjjeli-nappali horgászat van, egész évben látogatható. Tilalom (fajlagos, etetési) nincs.

GPS 47.44567 18.68363.

Horgásztelepek - horgásztanyák a Velencei tó körül és a megyében

A horgászok részéről mind többször felmerült a Velencei-tó halászati jogának horgász-kezelésbe adásának kérdése, valamint felvetődött egy horgászfalu-horgásztelep kialakításának, magvalósításának gondolata. A javaslatot horgászvezetők továbbították országos szervezetek felé, s így aztán konkrétan felvetődött egy komplex horgásztelep építésének lehetősége, csónakkikötővel, evezőeszköz tárolóval, szálláshelyekkel, horgászbolttal, vendéglátóhellyel, halórházzal, stb. kiszolgáló létesítményekkel.

Mint arról a MAHOR 1974/6. száma is beszámolt, 1974. április 21-én ünnepélyes keretek között a székesfehérvári, 28 tagú fúvószenekar kíséretében, az idénynyitó rendezvény alkalmával vehették kezelésbe az Agárd Béke utcai Horgásztelepet a horgászok, az érintett horgász egyesületek a MOHOSZ, a helyi állami, gazdasági és társadalmi szervezetek vezetői jelenlétében.

Szabó Károly a MOHOSZ akkori ügyvezetője a horgásztelep átadásával hangsúlyozta, hogy a telepen létesített 3 tanyaépület mellett, gondnoki épület, kemping rész kialakítása, valamint mintegy 420 férőhelyes csónakkikötőt is magában foglal a terület, ahol téli csónaktárolásra is lehetőséget kapnak, elkészült. Mindez közös összefogással biztosítja a horgászok pihenését, szabad idejének kulturált kiszolgálását.

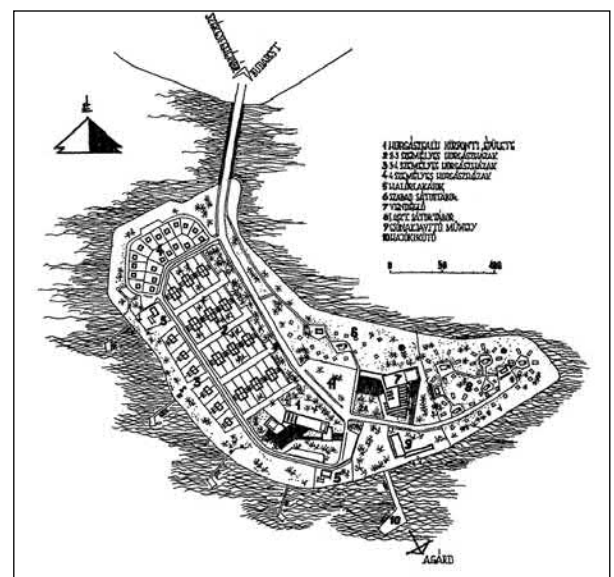
Az átadott horgász tanyán (Agárd, Béke utcában) a Székesfehérvári Dolgozók Sport Horgász Egyesülete, a Hunyadi Horgász Egyesület, a Velence-tavi és Környéki Dolgozók Horgász Egyesülete önálló tanyákkal rendelkezik. Ezen- kívül van egy közös használatú csónakkikötő, melyen a VIDEOTON Horgász Egyesület is rendelkezik csónak elhelyezési lehetőséggel.

A tervezett horgászfalu a Velencei-tavon, csak terv maradt, - s mi lett helyette?!

Ormos Gerő, a Fejér Megyei Hírlap, a MAHOR külső munkatársa volt, a Székesfehérvári Dolgozók Sport Horgász Egyesületének és a Székesfehérvári Területi Bizottságának elnöke, a MAHOR 1962/12. számában arról írt, hogy a Velencei-tónál tervezik a horgászok részére egy „horgászfalu” létrehozását. Több épülettel, halóri lakásokkal, 2-3-4 személyes horgász-házakkal, szabad sátorhelyekkel, vendéglátó egységgel, csónakkikötővel, csónakszervizzel, stb. tervezték.

Ami lett az Agárd. Béke utcai Horgásztelep. Elkészült, ahogy az előzőekben írtam már róla, átadásra is került. A horgásztelepen négy horgászegyesület kapott elhelyezési lehetőséget, mintegy közel ezer horgász részére és csónakkikötőt 420 csónakhellyel. Három horgásztanyát létesítettek, működött egy horgász camping is, amely téli időszakban csónaktárolásra is módot adott.

Horgászfalu terv V. tó

Légi fotó Dinnyés MOHOSZ telep

Hogy miért nem a horgászfalu készült azt nem tudjuk, de ez a horgásztelep sok horgásznak és családtagjaiknak biztosított kellemes időtöltést, kikapcsolódást.

A hatvanas években készült tervekben a Béke utcai tanyákat követően a másik megvalósult terv, Agárd-Dinnyés közötti területen kialakított MOHOSZ Kirendeltség lett.

Czakó Béla MOHOSZ főtitkára és Szabó Mátyás a KDT. Vízügyi Igazgatóság vezetője ünnepélyes keretek között adták át a MOHOSZ Dinnyési Kirendelt-

ségét. A horgászteleppel a horgászok régi álma valósult meg.

Sajnos az érintett egyesületek, az országos és megyei szövetség között kezdettől fogva nézeteltérés, véleménykülönbség volt, s van még ma is a területek tulajdonjogát illetően. Egy tény, hogy a tanyákat, valamint az alattuk lévő területet kárpótlásként kapta egyik-másik egyesület a korábbi saját tulajdonú területükért cserébe. Mivel abban az időben az egyesületek nem voltak önálló jogi személyek, így nem szerezhettek közvetlenül földtulajdont. Az egyesületek a MOHOSZ jogán voltak származékos tagszervezeteiként nyilvántartva, így csak a MOHOSZ javára lehetett bejegyeztetni a földhivatalnál a horgásztelep tulajdonjogát. A tulajdonlapon aljegyzetben ugyan mindhárom egyesület szintén bejegyzésre került, a felépítmény tulajdonlásával kapcsolatban, azonban nem került rendezésre a felépítmény alatti területek tulajdonba adásának kérdése. Ezt sajnos a MOHOSZ egyes vezetőinek hozzáállása megakadályozta, így ez a kérdés a mai napig rendezetlen maradt, nem véve tudomást arról, hogy az egyesületi törvényben, de a tulajdonszerzésben is változások következtek be.

Dunaújvárosi horgásztanya

Az dunaújvárosi öbölhöz kapcsolódóan kapott területet az egyesület horgásztanya kialakítására, melyet a város akkori vezetése biztosít ott az egyesület részére. A tanyán lehetőség nyílt csónak elhelyezésre, kikötésre, tartozékok, eszközök tárolására biztosítottak

lehetőséget. Az egyesület sokat tett a tagok érdekében, hogy minél jobb lehetőséget biztosítsanak a csónakok tárolására, a használati eszközök biztonságos elhelyezésére. A tanya területén gépkocsik, motorkerékpárok, kerékpárok tárolására is lehetőséget biztosítottak.

Halünnepek, évadnyitók

1969-ben az úttörőház előtti parkban álló nádtetejű pavilonok alatt hat nagy körakvárium a gyerekek számára izgalmas látványosságot nyújtott, a felnőttek is órákat töltöttek itt, gyönyörködve Fejér megye vizeiben élő halfajok, gőté, teknősök életében. Érdekes volt az akkor hazánkban új halfajként megjelenő amur és egynyaras ivadécai.

MOHOSZ és a HOFESZ közös rendezésében indult el a velencei-tavi évadnyitó rendezvény-sorozat, amely napjainkra hagyománnyá lett. A rendezvény keretében halfőzés, csónakos és parti horgászversenyek szervezésével kívánták az évad indítását prezentálni a rendezők.

Az évente azonos időben rendezett program színteltette lett a velencei-tavi horgász-eseményeknek. Népszerűvé váltak az évadnyitó rendezvények, amelyeknél sokszor az időjárás szól közbe.

A 2007-ben Dinnyésen rendezett első évadnyitó horgász- és halfőző versenyen hetvenhatan vet-

2016 Halünnep Agárd

tek részt, melyen első lett Novics György (Baja), második R. Szabó József (Székesfehérvár), harmadik Schweiningerné Lehotzky Edit (Székesfehérvár) lett.

Az 1969-es kiállítás programja

Alba Regia *Fejér megyei* *vadászati és horgászati* *kiállítás*

1969. augusztus 17 – szeptember 7.

a székesfehérvári Úttörőházban
(Füredősr. 3.)

Trófea - Élővad - Sporthorgászat és Halászat - Sportfelszerelési cikkek bemutatója

Nyitva tartás: hétköznap	10—18 h-ig
vasárnap és ünnepnap	9—20 h-ig
Belépődíj: felnőtteknek	5,— Ft
diákoknak, katonáknak	2,— Ft
gyermeknek	1,— Ft

A KIÁLLÍTÁS RENDEZVÉNYEI:

VIII. 17.

Ünnepélyes megnyitó 10 h-kor az Úttörőházban.

VIII. 20.

Levasbemutató a Vidám Park mögötti kiserdőben.

Fogatbemutató a Vidám Park mögötti kiserdőben.

Solymász-bemutató 12 h—15 h-ig.

VIII. 23—24.

Horgász- és dobóverseny 11 h—18 h-ig

a Vidám Park csónakázó taván.

VIII. 24.

Vadászkiutya-bemutató, munkaverseny 12 h—16 h-ig

a Vidám Park mögötti kiserdőben.

IX. 7.

A kiállítás ünnepélyes bezárása tábornézzel 18 h-kor.

Jegyelővetel: a kiállítás rendező bizottságánál,
Székesfehérvár, Kossuth u. 12. Telefon: 13—77.

Idegenvezetés és információ:

Fejér megyei Idegenforgalmi Hivatal Székesfehérvár,
Szabadság tér 6. Telefon: 24—94.

Későbbiekben a halfőző versenyre nevezettek száma már meghaladta a kilencvenet.

A HOFESZ korábbi vezetése 2002-ben a Palotavárosi-tavak kezelésének átvételével egy időben kezdeményezte Székesfehérváron a – lecsófesztiválhoz hasonlóan – halfőző verseny rendezését. Ennek analógiájára a HOFESZ új vezetése elődei példáját követve, létrehozta az azóta hagyományossá lett Fehérvári Halünnepeket. Első alkalommal 2013-ban őszén, majd az azt követő években tavasszal került megrendezésre. A város programjai között hamarosan népszerűvé vált, mely mára elismert tavaszi társrendezvényévé lett az őszi lecsófesztiválnak. Nemcsak horgászok, hanem más főzni szeretők is megmérettetik magukat baráti körben a halfőző gasztronómia keretében.

Ezek a programok is hozzájárulnak a halfogyasztás növekedéséhez, a horgászat és a halas gasztronómia iránti igények népszerűsítéséhez.

Az 1969-es kiállítás
emblémája

Az 1969-es kiállítás plakátja

2016 Halünnep Dinnyés

2017 Halünnep Székesfehérvár

2017 V. Fehérvári Halünnep

Halünnepi győztes, Juharos Peti

Versenyhorgászat hatása a horgászat alakulására, eredményeiről

Az emberek közötti kapcsolatokban fontos szerepet tölt be a sport, a versengés, a megmutatni a másoknak, másoknak, hogy mennyire vagyunk ügyesek, ügyesebbek. S ez igaz a horgászat terén is. Ez a hozzáállás, az elhivatottság, az ügyszeretet vitte és viszi előre a sportot, így a sporthorgászatot és a horgászatot is. Megmutatni másoknak, hogyan, miként lehet sok halat fogni. Kitapasztalják a technikákat, módszereket, ha kell, átadják másoknak is.

A versenyhorgászok alapelve, hogy minél több halat fogjanak ott is ahol mások nem, vagy alig fognak. Ebbe az alapelvbe belefér az a német mondás is, hogy "kleine fische-gute fische", azaz magyarra fordítva a -kicsi hal is jó hal-, csak abból minél többet fogjon. Ehhez az alapelvhez, pedig finom

Horgászverseny a Vidámparki tavon

OB nyertes Csapat

szerelésekre, megfelelő bot, orsó, damil, horog. módszer, etetőanyag, tapasztalat, rutin, gyakorlatra van szükség. Egyiket sem kell részleteznem, tudjátok, hogy miről beszélek.

A versenyhorgásznak mindezen felül még sok egyéb tényezővel is kell, számoljon. Például a versenyek helyszínével, az adott vízterülettel, annak adottságaival – álló víz, folyóvíz –, a verseny jellegével, a nevezési feltételekkel, a rendelkezésre álló idővel, a versenyformák és szabályok rendszerével.

Számomra nagyon jó, személyes élmény volt Nagy Attila felkészülése, kitartása, amit a 2004. évi Horgász Európa Bajnokságra való felkészülése és versenyzése során nyújtott.

Egy sportoló sikeréhez elengedhetetlen a kitartás, a szorgalom, az adottság. Természetesen kell még hozzá néhány dolog, így a családi háttér és természetesen bizonyos anyagi háttér. Az anyagiakban csak keveset tudtak nyújtani a klubok, az egyesületek. Ahhoz, hogy valaki kimagasló eredményeket tudjon elérni a versenyhorgászatban, jó anyagi háttérrel kellett rendelkeznie. Az Európa bajnokságra készülve, melyre 2004. júniusában került sor, nagyon tudatosan, tervszerűen készült. Attila már kora tavasztól napi edzésekkel, sokszor két alkalommal is, készült a nagy megmérettetésre. Attila nem kis célt tűzött maga elé. Elhatározta, hogy ha lehet a

legjobb lesz, hazai pályán, hazai vízen. Tudta, érezte, hogy még egy ilyen alkalom nem lesz a számára. Ennek érdekében sokat tervezett és váltott valóra a felkészülése során. Nagyon fontosnak tartotta a helyszín alapos ismeretét. Feltérképezte, felmérte, megrajzolta a 2000 méter hosszú versenypályát 10-10 méterenként. Figyelembe véve a mederviszonyokat, talajviszonyokat. Naponta meghorgászta a versenypályát. Azt előre nem tudhatta, hogy a sorsolás folytán hova kerül, mely pályaszakaszra. Fejben előre eldöntötte, hogy adott a hazai pálya, most vagy soha. s itt Ő szeretne a legjobb lenni. Az lett!!! Európa Bajnok. Csak gratulálni lehet neki! Ezt követően számomra is – aki nem voltam versenyhorgász – teljesen bizonyossá vált, hogy a versenyhorgászok általában miért tartanak edzést egy-egy nagyobb verseny előtt ?!!! Ezért !

Tudomásom szerint egy ember készült hozzá hasonlóan egy világversenyre, még pedig Mészáros Kálmán volt, akiről majd a későbbiekben még részletesebben szólok.

A folyamatosan fejlődő horgászsport mozgalom elismertsége is hozzájárult ahhoz, hogy a Velencei-tavi Evezőspályát a horgászok is birtokba vehették, majd a 90-es évektől mind több hazai és nemzetközi versenyt, bajnokságot tudtunk rendezni. A 2000 méteres evezőspálya alkalmas volt nemzetközi szintű

Horgászverseny a Bregyó tavon

horgászversenyek rendezésére is /FipSed nyilatkozta/. Így kerülhetett sor a hazai élvonalbeli versenyek mellett mind több nemzetközi verseny rendezésére is.

Úgy érzem, hogy a horgászat, azon belül a versenyhorgászat iránti fokozatos, több évtizedes érdeklődés, valamint annak, hazai élvonalának nem könnyű helyzete, anyagi és erkölcsi elismertségének helyzete, a nemzetközileg elért eredményei mind, mind azt mutatják a számunkra, hogy versenyhorgászat hazánkban is mindinkább kiemel-

Mészáros Kálmán 5x magyarbajnok

kedő szerepet tölt be a sport, a szabadidő hasznos eltöltésében.

A versenyhorgászat hasznát még a horgászberkekben sem egyformán ítélik meg. Pedig akár elismerjük, akár nem, a közhorgászokat is mozgósítja az eredményes, sikeres horgászat felé. Nagyon jó-nak tartottam azt az egyesületi szervezést, ahol a versenyzőket nem kitiltották- ilyenre is volt példahanem külön kategóriában indították Őket. Vagy felkérték Őket bemutatók tartására. Hadd, mutassák meg, adják át az egyesület tagjai részére saját tudásukat, tapasztalatukat, nem titkolt módszereiket. Télen előadásokat szerveztek a részvételükkel. Néhány évvel-évtizeddel ez előtt sokan jöttek a téli előadásokra hallgatóként. Sajnos az elmúlt rövid időszakra visszatekintve, csökkent az érdeklődés, így az előadások szervezése is.

Piramis elmélet, ahogyan általában a sportban, úgy a horgászatban is érvényesül. Az élsport a tapasztalataival, eredményeivel segíti a tömegsport fejlődését, annak színvonalát. Ahogy a hazai horgászat terén megindult egy erőteljes növekedés, óhatatlanul kialakult egy élvonal, egy minőségileg is fejlettebb, korszerűbb, a jobb és eredményesebb horgászat.

A versenyhorgászat sportági jellegének elismertségét szeretné elfogadtatni a nemzetközi Sportági Horgász Szövetségek szervezete, az AGFIS is, de a magyar horgászok szövetsége is.

A MOHOSZ korábbi vezetése, élén Szalay Ferenc akkori ügyvezetővel, a nemzetközi szervezetben viselt tisztségéből adódóan is szeretne volna elérni, hogy a versenyhorgászat kapja meg a sportágak szövetségével azonos szintű elbírálást. Sajnos a nemzetközi szövetségnél sem találtak megoldást a CIPS 26. locarnói kongresszusán a horgászat sportági elismertségét illetően.

Magyarországon belül a MOHOSZ vezetősége 2003-ban felvette a kapcsolatot az akkori sportminisztériummal, hogy a versenyhorgászatot mielőbb sportágként elismerjék. A versenyhorgászat sportági elismertsége sokat jelentett volna mind a támogatási rendszerbe való bekapcsolódásba, mind a további sportjelleg meghatározásába. Sajnos ez a mai napig nem történt meg, csak kívánság, óhaj maradt, valószínű marad is egy darabig.

A Magyar Horgász 2003. júniusi számában megjelent tudósítás szerint a sporthorgászat sportág lett címmel. A cikk szerint szervezeti akadályok voltak a sportági elismertségnek az akadályai, melyet áthidaltak. A cikkben Szalay Ferenc a MOHOSZ ügyvezetője, a CIPS alelnöke nyilatkozott arról, hogy elhárultak az akadályok, mely szerint a CIPS is tagja lehessen az AGFIS-nak, azaz a Nemzetközi Sportági Szövetségek Szervezetének.

Ezt követően a hazai sportminisztériummal is felvették a kapcsolatot, annak érdekében, hogy a sportág hazai elismerése is megtörténjen. Sajnos a mai napig nem történt további konkrét lépés az ügyben.

A MOHOSZ számításba vette a versenyzőket, mintegy 3 ezer fő versenyhorgászt, részükre versenyigazolványt készített, adott ki.

Az elmúlt évtizedekben fokozatos fejlődés tapasztalható a versenyhorgászat terén. Sorozatban

nyerték a magyar versenyhorgászok a világ-Európa bajnokságokat. Magyar horgászat is mind több nemzetközi szintű versenyek Európa bajnokság, világbajnokság megrendezésére kapott lehetőséget. Ezen versenyek egyik helyszíne volt több alkalommal a Velencei-tó, a Sukorói evezőspályán. Ennek tevékeny részesei lehetettünk mi magunk is, a megyei horgásztársadalom tagjai, vezetői. Ezekről is szeretnénk néhány gondolatot közzétenni, a szervezés, az eredmények tükrében. Arról is szeretnénk szólni, hogy kik, milyen eredményeket értek el, mint versenyzők, mint profi horgászok.

Magyarországon nemzetközi szintű horgász versenyek rendezésére alkalmas vízterület található Szolnokon, Szegeden és a Velencei-tavon. E területeken számos nemzetközi rendezvényt sikerült megszervezni. Ezek pozitív hatással voltak a versenyhorgászat elismertségére, a horgászat hazai és nemzetközi megítélésében, népszerűsítésében. A versenyhorgászatot is, miként az élsportot is az eredményességre való folytonos törekvés, elszántság vezérli, vezérelte. A versenyhorgászok kísérletező szándéka, a jobb technika, a jobb eszközök, a jobb módszerek keresése, kutatása, mind előbbre vitte, viszi a horgászat egészét. A kidolgozott, tapasztalt módszerek, eszközök közreadása sokat segít, segített és segít a jövőben is a horgászok táborának eredményességében.

Evezőspályá

Magyar Országos Horgász Bajnokságok megyénkben illetve megyei érdekeltekkel 1970-1988

A magyar országos csapat és egyéni bajnokságok változó helyszíneken kerültek megrendezésre. A helyszínek sorában kiemelkedik a Velencei-tó, mind adottságaival, mind a feltételeivel. Ebben a fejezetben csak érzékeltetni szeretnénk az országos és a megyei szövetség kapcsolatát, annak gyakorlatát, hatását a versenyhorgászat alakulására.

1970. jún. 7. Dunaújvárosi öböl Közép-dunai Intéző Bizottság versenye

Csapatverseny:

1. Simontornya HE.
2. Dunai Vasmű HE.
3. Dunaföldvári HE.

Egyéniben.

1. Mészáros Kálmán a Dunai Vasmű HE. tagja.

1974. június 16. Dunaújváros-öböl. Székesfehérvári Területi Bizottsági csapat és egyéni versenye 18 csapat részvételével

Csapateredmény:

1. Dunai Vasmű HE.
2. Bp. Spartacus HE.
3. Óbuda HE.

Egyéniben:

1. Nagy Ferenc
2. Kelemen Béla
3. Szmolnik Gyula

/mindhárom Dunai Vasmű HE. tagja/

Ifjúsági kategória:

1. Varga Zoltán-Dunai Vasmű HE.

1974.07.21. Körösök. OHCSB”B”osztály

1. Székesfehérvári Területi Bizottság csapata, tagjai: Kelemen Gyula, Nagy I. Ferenc, Nagy II. Ferenc, Szmolnik Gyula, ifj. Varga Zoltán. Csapatvezető: Lovassy János

1975. július 20. Dunaújvárosi-öböl, XII. OHCSB

1. Soroksári Dunaág Területi Bizottság csapata 14 ponttal
2. Győr vidéki TB csapata 20 ponttal
3. Székesfehérvári TB csapata 25 ponttal

Varga Zoltán-Székesfehérvári TB -egyéniiben 2.

Versenyző és felszerelése

1976. július 6. Dunaújvárosi - öböl, OHCSB

5. Székesfehérvári TB csapata, 25 pont

1978. XV. Országos Egyéni Horgászbajnokság

Felnőtt Egyéni: 1. Mészáros Kálmán, negyedszer szerzett országos egyéni bajnoki címet.

1983. július 17. OHCSB. 2. osztálya, Nagy-kunsági Főcsatorna.

Csapat győztes: Fejér megye: a Hamvai István, Szabó Ernő, Stadler György, Szarka László, Szmolnik Gyula, Rácz Éva összetételű csapat.

Csapatvezetők: Lovassy János, Rácz István

1988. július 30-31, Baja. Országos Egyéni Bajnokság

Felnőttek: 3. Szarka László, Fejér megye
Ifjúsági: 1. Kernács Pál, Fejér megye

1988. június 18-19. OHCSB. 2. o. Látóképi -tározó

Bajnok: Fejér megye csapata /a Mihályka Barna(1), Szarka László(6.). Szmolnik Gyula(1.). Pataki Kálmán(5.) összetételben/.

Hazai Országos Bajnokságok, Versenyek

a megyében 1993-2012-ig

Elsősorban azért teszem ezen felsorolást, hogy érzékeltessem azt a munkát, amit a megyei szövetség és annak társadalmi munkásai, segítői, támogatói, önkéntesei éveken keresztül nyújtottak. Mindenkinnek, még azoknak is, akiket véletlenül kihagytam köszönet a több éves, évtizedes segítségért, munkáért, mellyel hozzájárultak, hogy a versenyek lebonyolítása, rendezése sikeres legyen.

Vallottuk, és valljuk ma is azt az alapelvet, amit a sport területén sokan vallanak, hogy az élsport, s annak eredményei mindig előre visznek, húzó erőként hatnak a tömegesítésre, az adott sportág népszerűségére.

Mind a fenti, mind az alanti versenyek felsorolásából egyértelműsíthető, hogy a szövetség sokat tett a horgászat, azon belül a versenyhorgászat népszerűsítése érdekében. Vallottuk, és valljuk ma is azt az alapelvet, amit a sport területén sokan vallanak, hogy az élsport, s annak eredményei, mindig előre visznek, húzó erőként hatnak a tömegesítésre. Köszönet mindazoknak, akik mint aktív segítők tevékenyen részt vettek a versenyek sikeres lebonyolításában. Így Bicskei Györgyöt, Kiss Bélát, aki már az 50 évvel ezelőtt rendezett VB-n is rendezőként vett részt. Kalmár Ferencet, László Ferencet, László Gergőt, Paska Jánost, Valastyán Józsefet, Fazekas Józsefet, Szurok Sándort, Bakos Istvánt, Pál Istvánt és számtalan sok horgász is említhetnék.

Horgászkirályság az amatőrök között, ami nagy dicsőség a megye horgászatának és persze Dégeknek

Az ötszörös magyar egyéni bajnoki címe kapcsán mondhatnánk azt is, hogy Ő a magyar horgászkirály, de nem mondhatjuk. Mert csak évtizedekkel később a Haldorádó javaslatára hirdetett horgászprogram kapcsán indult el egy kezdeményezés - komoly összedíjazással - a Horgászkirály cím megszerzésére, elsősorban amatőr versenyzők részére. Több horgász barátunk is nevezett a címre, - Horváth András (csősz HE.), Kokics Donát (Etyeki HE.), vagy a várpalotai Szabó László, aki a félórán belül megfogott 11 kg-os pontyával abban a hiszemben volt, hogy elnyerheti a címet. A dégi Zsigmond Misi

barátunk, egyenletes teljesítményével megnyerte a versenyt.

Maconkán, 2005. június 4-én rendezett Országos verseny döntőjében Zsigmond Mihály, a Dégi Park-tó Horgász Egyesület titkára, az elődöntőben 22.700 gramm fogásával lett a legjobb, mely eredménnyel megszerezte a királyi címet, s a vele járó koronát, személygépkocsit és értékes horgászszerszözöket.

Álljon itt még néhány, a megyében élő, eredményes verseny horgász neve, akik szintén hozzájárultak a horgászat hazai-megyei népszerűsítéséhez, a versenyhorgászat fejlődéséhez, elismertségéhez.

Felnőttek: Lőrincz Dénes (Dinó) több verseny győztese, helyezettje, Pataki Kálmán, Pataki Zoltán, Bödő Attila, László Ferenc/ megyei egyéni bajnok/, Velencei Péter, Zsigmond Mihály, a 2005. évi Horgász Király, Daruság László, Úrfi Tamás, Makrai Arnold, Nagy I. Ferenc, Nagy II. Ferenc, Szarka László, ifj. Hamvai István, Kelemen Gyula, Varga Zoltán, Szákovics Imre, Dualszki-Kovács István, dr. Kulcsár Aranka, Kulcsár Éva, Szabó Tibor és Tiborné, Lukácsi Péterné, Saskőiné Silmer Krisztina, Danó Gábor, Steiner Norbert, Saskői Zoltán, Csapó Zoltán, Sin Gyuláné, Antal István, Bakó Péter, Siffer József, Faragó Róbert, Faragó Zoltán és még sokan mások.

Ifjúságiak: Varga Zoltán, Szűcs Balázs, Nagy Attila, Szabácsik Péter, Szabácsik Gergő, Bakó Péter, Brichter Zsolt. Igaz, hogy ezek közül időközben, többen is átlépték a korosztályi határt, azóta felnőttek között versenyeznek.

Úgy érzem, külön kell megemlíteni Lovassy Jánost, aki mint az Megyei Intéző Bizottsága Versenybizottságának volt vezetője nagy odaadással, hozzáértéssel és érzékkel szervezte éveken keresztül a megyei halfogó versenyeket, a megyei csapatok összeállítását, felkészítését versenyekre, a sikeres szereplés reményében. Úgy érzem, hogy megalapozta a megyei verseny-horgászsportot, jó érzékkel válogatta, állította össze a megyei válogatott csapatot, melyek során mind jobb és jobb eredményeket tudtunk felmutatni.

Későbbiek során többen, így Krátki Pál, majd Hedlicska Károly, őket követte Antal István, akik

megbízást kaptak a megyei szövetségi csapatok összetételének szervezésére, felkészítésére, vezetésére.

1993. 07. 4. Klubcsapatok Országos Horgász Bajnoksága.

Velencei-tó- Sukoró

1995. 07. 1-2. Országos Horgász Csapatbajnokság (röv. OHCSB) 1. osztály. Velencei-tó- Sukoró

1996. 06. 8-9. OHCSB. 2. osztály. Velencei-tó- Sukoró

12 csapat vett részt a versenyen. Csapatbajnok Vas megye. Fejér megye 4. helyezett.

1998. 06. 13-14. OHCSB. 2. osztály. Velencei-tó- Sukoró

1998. 09. 12-13. Klubcsapatok Országos Horgász Bajnoksága. Dunaújváros-öböl.

1999. 07. 3-4. OHCSB. 1. osztály. Velencei-tó- Sukoró

2001. 07. 14-15. OHCSB. 1-2. osztály. Velencei-tó- Sukoró

Hosszú idő után ismételten együtt került megrendezésre az első és másod osztályú országos csapatbajnokság. A két osztály versenyein 21 csapat, 168 versenyzője vetélkedett.

2002. 07. 20-21. OHCSB. 1-2. osztály. Velencei-tó- Sukoró

Első osztály: csapateredmény:

1. Budapest
2. Komárom megye
3. Fejér megye

Silmer Krisztina, Hegyes Zoltán, Steiner Norber, Csapó Zoltán, Nagy Attila, Saskői Zoltán, Brichter Zsolt, Kovács Gergő csapattagok

2003. 06. 26-29. Férfi OB. Velencei-tó. Sukoró

A négy fordulós országos egyéni bajnokság, kiélezett küzdelmet, meglepetéseket hozott.

A 25 főből 6 fő Fejér megyei versenyző volt. Lőrincz Dénes/11., Szücs Balázs/13., Hegyes Zoltán/15, Nagy Attila/17, Saskői Zoltán/19, Steiner Norbert/24.

2004. 07. 10-12. OHCSB. 1. osztály. Velencei-tó- Sukoró

2004. október 2. Országos Horgász Bajnokság Velencei -tó, Sukoró

2005. 06. 25-26. Klubcsapatok Országos Horgász Bajnoksága. Velencei-tó- Sukoró

2005. 07. 2-3. OHCSB. 1. osztály. Velencei-tó- Sukoró

2005. 07. 22-23-24. Női Országos Horgász Bajnokság-Velencei- tó-Sukoró

2007. 08. 2-5. Országos Egyéni Felnőtt Bajnokság Döntő. Velencei-tó

Eredmények:

1. Nagy Benedek, 43.590 gr, 8 pont
2. Csöregi Balázs, 40.360 gr, 8 pont
3. Csillag László, 41.900 gr, 10 pont
- ...
8. Szücs N. Balázs, 29.660 gr, 15 pont
- ...
13. Nagy Attila, 29.320 gr, 18 pont.

2011,08.12-13-14. Klubcsapatok Országos Horgász Bajnoksága. Velencei-tó- Sukoró.

2011. 06. 25-26. OHCSB. 1. és 2. osztály. Velencei-tó- Sukoró

Újra egyszerre került meghirdetésre és megrendezésre az országos horgász bajnokság első és másodosztályú csapatok versenye. A versenyen 18 szövetségi csapat, mintegy 144 versenyzője vett részt a bajnokságon.

Az első osztályban

1. Pest Buda, 68,5 össz. hely. számmal, 53.290 grammal
- ...
8. Fejér megye, 105,5 össz. hely. számmal, 39.960 grammal.

A másodosztályú csapatok versenyében a Velencei-tavi HE-k Szövetsége szerezte meg az első helyet, s ezzel felkerült a következő évi első osztályú csapatok közé.

Nemzetközi versenyek rendezése a megyénkben, nemzetközi megyei eredmények

A nemzetközi versenyek rendezése a megye horgászszervezeteinek is fontos állomása volt, megmutathatták, hogy miként kell, lehet összefogni egy a határokon túlról érkező hasonló érdeklődésű emberek részére szervezett vetélkedés. Ha csak arról beszélek, hogy a versenyekre a nevezett versenyzők számával azonos számú 150-200 versenybíró, szektorbírókat kellett szervezni, és még mintegy 40-50 kíséretet. Nem kis szervező munkát igényelt a megyei horgász szervezetektől így a szövetségtől, az egyesületektől. Ezen kívül fontos volt a versenypálya megfelelő előkészítése, kialakítása, a szálláshelyek biztosítása, a vendéglátás, és természetesen a verseny bonyolításával kapcsolatos nyitó, záró események.

Ennek volt egyik állomása az ötven évvel ezelőtt, először Magyarországon, Dunaújvárosban megrendezett nemzetközi horgászkongresszus horgász világbajnokság. Ezt követték az 1990-es években Magyarországon rendezett nemzetközi versenyek, lehetne sorolni 1967-től napjainkig. A fokozatos fejlődés nemcsak a hazánkban tartott több nemzetközi verseny rendezésében nyilvánult meg, hanem ma már a magyar versenyhorgászat más országokban megrendezett versenyeken elért eredményeiben is megmutatkozik. Bátran mondhatjuk, hogy hazánk az édesvízi horgászat nagyhatalmai közé tartozik.

Az első, Magyarországon megrendezett nemzetközi horgász világtalálkozó

XIV. Horgász Világ Bajnokságra-immár 50 évvel ezelőtt, 1967. augusztus 27-28.-án került sor, melynek megtartására a dunaújvárosi-öböl adott otthont.

Ez volt az első Horgász Világbajnokság, amit Magyarországon rendeztek. Ezt követték a 90-es években sorra kerülő nemzetközi horgászversenyek. A világversennyel együtt itt került megrendezésre a CIPS. Nemzetközi Horgász Szövetség Kongresszusa is.

A versenyen 18 nemzet válogatott versenyzői vettek részt közel 100 fő, ami rekordnak számított, a korábbi években rendezettekhez viszonyítva.

Magyarországot 15 tagú horgászkeret képviselte a világversennyen. A MOHOSZ vezetése az 1967. július 1-én Dunaújvárosban megrendezett IV. Or-

OB nyertes Csapat

szágos Horgászbajnokság végén azonnal kijelölte a válogatott keretet, melynek tagja lett Mészáros Kálmán, a Közép-dunai IB. (később Fejér megyei IB.) versenyhorgásza is. Mellette még kerettag lett 6 soroksári, 3 győri, 2 alsó tiszaí és 1-1 fő al-dunai, Ipoly vidéki versenyző. Mészáros a kezdő csapatba nem került be, tanácsaival segítette a sikeres szereplését. Azonban nem mindenki hallgatott a tanácsaira, holott sokat tudott volna segíteni az általa jól ismert pálya adottságait illetően, az apróhatalas kedvenc horgászmodszere, különösen a balin horgászatával, kapcsolatosan.

Sok mindenre figyelt és kileste a belgákat, hogy eltűntek az egyik befolyó patakhoz, mert ott szúnyoglárvákat kerestek és találtak is.

Az eredményük a belgákat igazolta, sok apró hal fogásával sikeresek lettek. Az egyéni bajnok Isembaqert Joseph /Belgium/ 652 halat fogott, a második Handt Karl/ NSZK/ versenyző csak 23-at, míg a harmadik Detsy Gustav /szintén belga/ 563-ot. A negyedik angol versenyző is csak 100-at, míg az ötödik olasz 613-at, és a hatodik magyar Kocsis Sándor 502-öt fogott. A verseny értékelése, eredménye megmutatta, hogy a darabszám győzött a súly fölött.

Csapatban és egyéniben egyaránt belga győzelem született.

A nemzetközi szövetség vezetői elismeréssel szölk a rendezésről, a sok halfogásról. A külföldieket meglepte a rendezvényt megtekintő mintegy 30 ezer fős vendégereg, ilyen közönségsikerre ők sem számítottak. Elismerték a magyar horgászat fejlőd-

A verseny után a MOHOSZ vezetősége azonnal kijelölte az alábbi versenyzőkből álló válogatott keretet:

Eck Lajos Soroksári IB
 Horti János Soroksári IB
 Opris Sándor Soroksári IB
 Szűcs Gyula Soroksári IB
 Szűcs István Soroksári IB
 Ürmös Jenő Soroksári IB
 ifj. Horváth József Győri IB
 Kocsis Sándor Győri IB
 ifj. Palasics György Győri IB
 Kentner László Nagydunai IB
 Hobler János Aldunai IB
 Forgó László Alsótitizai IB
 Gáspár János Alsótitizai IB
 Furia Károly Ipolymenti IB
 Mészáros Kálmán Középdunai IB.

dését, amely Török János, akkori MOHOSZ főtitkár szerint az 1945-ös megalakulást követően négyezer ötszázról 1967-re kilencvenezerre növekedett.

A mai állapotokhoz viszonyítva az eltelt ötven év alatt jelentős mértékben megváltozott, fejlődött a magyarországi horgászat, azon belül is a versenyhorgászat. Az elmúlt évek eredményei, nemzetközi sikerei méltó elismerést kaptak hazai és nemzetközi vonatkozásban egyaránt. Több nemzetközi versenynek adtunk helyet hazánkban, így a megyénkben is. Mindez köszönhető a Velencei-tavi lehetőségeknek egyaránt. Több csapat és egyéni világbajnokság, Európa bajnokság, női világbajnokság megszervezésére is sor került az elmúlt évek során.

Klubcsapatok 14. Horgász Világbajnoksága, 1994. 06. 18-19. Velencei-tavon, megyénkben a második nemzetközi horgász világvérseny

Huszonöt ország csapata 150 versenyzővel vetélkedtek a Sukorói evezőspályán. A versenyt harmincötezer néző kísérté figyelemmel. A verseny szervezésében, lebonyolításában részt vett a Fejér megyei horgásztársadalom, kettőszázán segítették különböző feladatok megvalósítását.

A verseny végeredménye:

1. Belgium, 14 pont
2. Franciaország, 22 pont
3. Olaszország, 36 pont

Magyarország képviselő Györsövényházai HE. Csapata sz 5. helyen végzett, 52 ponttal.

Nemzetek 44. Horgász Világbajnoksága 1997. június 21-22. Velencei-tó

Harminchárom ország csapata 186 versenyzővel jött el a Velencei-tó partján megrendezésre került nemzetek közötti horgász világbajnokságra. Ennyi csapat még soha nem vett részt e versenyek sorában. A magyar válogatott csapatot Ambrus Tibor, Erdei Attila, Katus Gyula, Lantos János, Magyar Szilárd, Martin Gábor alkották.

Csapat eredmények:

1. Olaszország 56, 5 helyezési számmal
2. Anglia 70 helyezési számmal
3. Franciaország 72 helyezési számmal
4. Magyarország 77 helyezési számmal

Ez a csapat eredmény nagy előrelépés volt a nemzetközi vonatkozásban.

Egyéniben világbajnok:

1. Alan Scotthorne -Anglia 2 helyezési szám
2. Luigi Sorti -Olaszország 3 helyezési szám
3. Kim Milsom -Anglia 4 helyezési szám.

A magyarok közül Martin Gábor a 8. helyen végzett, egy 2. és egy 4. szektorhelyezésével, és 13,180 gr. hal fogásával. A magyar válogatott csapat még ilyen eredményt nemzetközi versenyen ez ideig még nem ért el.

Horgász Európa Bajnokság

A következő nemzetközi verseny ismételtén megyénkben került megtartásra 2004. június 26-27-én melynek helyszíne ismét a Velencei-tó evezőspályája volt. A megmérettetésen 25 ország csapatai vettek részt 150 fő versenyzővel. A korábbi versenyhorgászat eredményei, valamint a Velencei-tó adottságai hozzájárultak a helyszín kiválasztásában, a nemzetközi horgász szövetség döntéséhez.

Nagy várakozással készültünk a verseny megrendezésére, sikeres lebonyolítására. Az elért eredmények is visszaigazolták az országos és a megyei szervek összefogását.

Csapatban:

1. Anglia 52 pont 72.400 gramm összes fogás
2. Magyarország 54 pont 61.050 gramm összes fogás

A magyar csapat tagjai: Nagy Attila, Szűcs Balázs, Lőrincz Dénes, Walter Tamás, Békési Attila, Magyar Szilárd.

3. Franciaország 67 pont 57.250 gr összes fogás. A magyar csapatban három fejer megyei versenyző (Nagy Attila, Lőrincz Dénes és Szűcs Balázs) is helyet kapott.

Egyéniben:

1. Nagy Attila	2 pont,	19.550 gramm
összes fogás Európa Bajnok lett!		
2. Vill Raison/angol/	2 pont,	18.750 gramm
összes fogás		
3. Walter Tamás	2 pont,	14.250 gramm
összes fogás		
...		
20. Lőrincz Dénes *	15 pont,	9.600 gramm
összes fogás		
...		
50. Magyar Szilárd	23 pont,	10.530 gramm
összes fogás		
...		
110. Szűcs Balázs * **	2 pont,	30.060 gramm
összes fogás		
117. Békési Attila **	10 pont,	4.060 gramm
összes fogás		

* megyei horgász

** egy fordulóban szerepelt

Úgy gondolom, hogy a magyar és a megyei versenyhorgászat kiemelkedő eredménye volt az Európa bajnokság megrendezése, valamint annak csapat és egyéni eredményei. Jól vizsgázott a magyar versenyhorgászat, bizonyítva az édesvízi horgászat fokozatos fejlődését.

Nemzetek 54. Horgász Világbajnokság

A következő nagy nemzetközi versenyt három év után 2007. szeptember 8-9-én ismét a Velencei-tó partján rendezték. A versenyre 40 ország csapata 240 horgással nevezett, így minden eddiginél népesebb mezőnnyel került megrendezésre a nemzetek világbajnoksága. A több mint 2000 méteres pályát teljes hosszában igénybe kellett venni a versenyzők elhelyezésére. Ha csak eggyel több ország jelentkezett volna még a versenyre, gondot jelentett volna versenyzők azonos szintű feltételek szerinti elhelyezése, a rajthelyek kialakítása. Ahhoz, hogy a nevezett versenyzők rajthelyeit kialakítsuk, több helyen partfalvédelmi munkálatokat is kellett elvégezni. A verseny iránt megnyilvánuló hatalmas érdeklődést mutatta, hogy a magyarországi verseny-

pályák és a rendezés vonzza a nemzetközi horgászcsapatokat. Olyan országokból eljöttek versenyzők, akik korábban nem képviselték országukat.

A versenyt mintegy 20-25 ezer néző tekintette meg. Csapatban:

1. Olaszország 57 pont, 39.480 gr.összes fogás

2. Belgium 78 pont, 33.920 gr.összes fogás

3. Magyarország 86 pont, 35.160 gr.összes fogás

A magyar csapat tagjai: Walter Tamás, Csillag László, Nagy Benedek, Erdei Attila, Szűcs Balázs / Fejer megye/, Magyar Szilárd. Csapatvezető: Szalay Ferenc, szövetségi kapitányok: Németh László és Timár Gábor.

Egyéniben Alan Scotthorne /angol versenyző/ 5 ponttal, 10,170 gr. összfogással egyéni világbajnok lett. A magyar csapat az első napon igen kedvező eredményt tudhatott magának, azonban a második napi sorsolás nem kedvezett a magyar csapatnak, ennek ellenére dobogós helyezéssel zárták a világ-bajnokságot.

Klubcsapatok Világbajnoksága Szlovákia - Madunice

Nemzetközileg is kiemelkedő eredmények, megyei részt vevőkkel 2009. június 13-14.

A 26 ország részvételével a szlovákiai Madunice-ben rendezték meg a 29. Klubcsapatok Horgász Világbajnokságát. Hazánkat a Shimano-Dunafer Team képviselte, melynek megyei versenyzők is voltak tagjai.

A Magyar Gábor, Úrfi Tamás, ifj. Galambos Sándor, Szákovics Imre, Schäffer Károly, Bognár Péter kapitány, Makrai Arnold edző összetételű csapat ezüstérmet szerzett.

A Vág folyó mesterségesen létrehozott szakasza nem volt ismeretlen a magyarok előtt. Már 2003-ban, ezen a folyón lett világbajnok a magyar csapat, az akkori tagok közül ketten is a csapatot segítették.

XV. Horgász Európa Bajnokság Szlovénia - Radece 2009. 06. 26-27.

A magyar csapat Walter Tamás, Nagy András, Varga József, Ambrus Tibor, Magyar Szilárd, Milkovics Péter összetételben megszerezte az első helyet, s ezzel Európa bajnok lett. Külön kell szólni Varga Józsefről, aki egyéniben ezüstérmet. A csapat vezetője Purgel István a HOFESZ ügyvezetője, illetve a MOHOSZ Elnökség tagja volt. A verseny első napja három szektorban első és két szektorban második helyezést eredményezett,

a második napon is több jó helyezést értek el. Összességében a csapat meg tudta tartani az első napi előkelő helyezését, s ezzel Európa bajnok lett Magyarország.

A sikeres szerepléshez hozzájárult a jó csapategység, a jó háttérmunka, a jó felkészültség, a szervezés jó előkészítettsége, a feltételek biztosítása, - profi munka volt.

Klubcsapatok Világbajnoksága. 2011. június 4-5. Szerbia. Golubac.

Exner-SPRO-Molnár-Sziget HE. közös csapata világbajnoki címet szerzett. Első alkalommal sikerült magyar csapatnak ebben a kategóriában-klubcsapatok részére rendezett világbajnokságon első helyet megszerezni. Egy jó csapat került kialakításra, fiatal, tehetséges versenyzőkből, közöttük volt Hegyes Zoltán, Fejér megyéből Csapatkapitány: Nagy Attila (Fejér megye).

Utánpótlás Világbajnokság. Szlovénia. Radece 2012. 07. 28-29

Magyarország csapata korosztályában világbajnok lett. Csapat tagjai: Bakó Péter, ifj. Nagy Attila /Fejér megye/, Radácsi Kristóf, Sziklai Dominik, Varga Albert. Szövetségi kapitány: Nagy Attila.

ifj. Nagy A.

Mozgáskorlátozottak-Látássérültek Horgászversenyei, eredményeik

Az első versenyt a Mozgáskorlátozottak és Látássérültek Szövetségével a HOFESZ rendezésében és a DVORI Baromfi Kft támogatásával 2008-ban rendeztük Székesfehérváron, a palotavárosi tavakon. Célja, hogy esélyegyenlőséget biztosítsanak a horgászat terén is a mozgás- és látássérültek számára. A versenyen mintegy 15-17 versenyző vett részt.

A kezdeményezés 2010-re beért, mert országos verseny megrendezésére került sor Etyeken.

A verseny kezdeményezői az Etyeki HE, személy szerint Ulrich György, illetve a HOFESZ és annak versenybizottsága voltak.

2014-ben, 10 ország csapatainak részvételével, mintegy 40 fő résztvevővel, Rómában Világbajnokságot rendeztek. A magyarok csapatban világbajnoki címet szereztek. Gurisatti Gyula, Dunaújvárosi versenyző pedig egyéniben lett világbajnok.

Az Ő hitvallásában is megtalálható a kitartás, az elszántság, az akarat hármas egysége, ami sok-sok embert vezetett el a sikeres pályafutáshoz.

Mozgás- és Látássérült horgászok a MOHOSZ keretén belül Fejér megyében elsőként lehetőséget kaptak a továbbiakban az esélyegyenlőség további javítására. Az országos szövetség, felismerve a csökkent mozgás és látássérült emberek szabadidős tevékenységével kapcsolatos törődés fontosságát, az elmúlt évek során fokozatosan egyre több figyelmet fordított az érintettekire. Ebben a munkában nagy szerepet vállalt Ulrich Gyuri etyeki horgásztársunk. Szervezte, segítette a sérült emberek versenyzési lehetőségeit. Többek között neki is köszönhető, hogy az első versenyekre Etyeken, majd a Székesfehérváron került sor. A MOHOSZ a Velencei-tavon létrehozott néhány speciális stéget, kialakította speciális horgászati szakosztályt, annak versenyrendszerét. Az összefogás eredménye, a résztvevők szorgalma, kitartása a hazai és nemzetközi szereplések során elért eredményekben is megmutatkozott. Az élversenyzők közül, külön is ki kell emelni ifj. Gurisatti Gyula, dunaújvárosi versenyzőt, aki kitartásával, szorgalmával, tapasztalatával szép sikereket tudott elérni a horgászat terén.

Nemzetközileg is eredményes Fejér megyei egyesületi tagok, ill. itteni lakosú horgászversenyzők

Ifj Havai István, Varga Zoltán és Nagy I. Nagy II. Ferencek

Ifj. Hamvai István a Dunai Vasmű Horgász Egyesület tagja, versenyhorgász

Az éves teljesítményei alapján elvárták tőle a jó eredményeket. Az egyik legjobb, legmegbízhatóbb ifi versenyzők egyike volt, mind hazai, mind nemzetközi vonatkozásban. Minden versenyen hozta azt az eredményt, amit elvártak tőle. Az 1983. évi Országos Egyéni Bajnokságon ifi kategóriában 3. helyen végzett.

Varga Zoltán

Dunaújvárosi versenyzőként, elsősorban ifjúsági korában elsősorban 1974-1975-ben ért el jó eredményeket.

Nagy I. Ferenc és Nagy II. Ferenc

Sajnos nem tudtam velük kapcsolatosan anyagot gyűjteni. Tudomásom szerint mindketten elhunytak.

Mészáros Kálmán

Ötszörös magyar egyéni bajnok (1972, 1974, 1975, 1978, 1979). Kevés olyan magyar sportoló van aki azt elmondhatja magáról, hogy ötszörös bajnok. Szegeden a Hermann O. Horgász Egyesületnél kezdett horgászni .innét került Dunaújvárosba, ahol élt majd dolgozott és horgászott tovább.

Későbbiekben átigazolt Soroksárra, az ottani egyesülethez.

A magyar horgászok között Ő is megkapta az Aranyhorog díjat 1974-ben.

Kedvelt horgászhelye volt a kulcs közeli Duna part, amit sokan elneveztek Kálmán kőnek.

Kedvenc horgásmódszere volt a snecizés, a süllőzés, a spicc horgászat. Szeretett apróhalazni. Ő találta fel a horgászládát.

Aranyhorog díjátadó

Tagja volt a magyar válogatott keretnek 1970-és 1985.között.

Sajnos fiatalon 1990.május 1-én elhunyt.

Nagy Attila Európa bajnok és többszörös világbajnoki csapattag

„Nagy HO-HO”,- Nagy Attila a Videoton Horgász Egyesület tagja, Európa Bajnok versenyhorgász, többszörös csapat-világbajnoki cím birtokosa.

A VIDEOTON Horgász Egyesület színeiben kezdte horgászati tevékenységét, valamint a megyei és országos szövetségi színekben versenyezve, különböző szintű versenyeken elért eredményei alapján magyar válogatottságig vitte.

Munkája, vállalkozása is a horgászathoz kapcsolódik, úszókat gyárt.

Tíz évesen kezdett horgászni a VIDEOTON Horgász Egyesületnél, majd hamarosan a szervezet válogatott keretének tagja lett. Az egyesületének alelnöke volt, majd megyei küldött. Ezt követően a megyei szövetség elnökségének is tagja lett, képviselve a megyei szövetségben a versenyhorgászokat és az egyesületet.

Horgászat iránti szeretete, egyéni hitvallása: Akarat-Kitartás-Siker!!!! Ezen szavakban fogalmazta meg egy alkalommal, amikor kérdeztem sikereinek voltáról. Küzdött, harcolt a győzelem reményében. Mindez meghozta számára a sikert, az életpályát, az elhivatottságot.

Magánéletében vállalkozóként is a horgászathoz kötődő hivatást épített ki, nemzetközileg is elismert horgászúszó gyártással foglalkozik.

2013-tól a szövetség társadalmi elnökének választották, azóta irányítja a megyei horgász szövetséget, képviselve a megyei horgásztársadalmat az országos szövetségben is.

Horgászversenyzői eredményei:

2003-évben tagja volt -igaz csak egy fordulóra- az 50. Nemzetek Horgász világbajnokságán bajnoki címet szerzett magyar válogatott keretnek.

2004 évben a Belgiumban, Willebroekben rendezett világversenyen is csapattag volt.

A versenyen megfogalmazódott, hogy 2004. évben három nemzet a legerősebb horgászatban, így Franciaország, Anglia és Magyarország.

Úgy gondolom, hogy az elért siker -a világbajnoki cím- bizonyította, hogy helyes, jó úton jár a magyar horgászverseny sport, amely szép eredményeket tudott maga mögött.

2004-évben volt a csúcs számára, egyéniben Európa Bajnoki címet s, mellette csapatban ezüst-

érmet szerzett. Tudatosan készült az Európa bajnokságra. Felkészülése nagyban hasonlítható Mészáros Kálmán 1967-es, dunaújvárosi felkészülésére. Mindkettőjüket az akarat -kitartás és az elérendő cél vezényelte.

Nagy Attila Európa bajnok 2004.

A verseny előkészítése kapcsán igen sokat jártam ki a verseny helyszínére, így módom volt vele találkozni, szinte bármikor.

Kora tavasszal, együtt jelöltük ki a versenypályát, majd feltérképezte, felrajzolta egyenként a versenyhelyeket. Bemerte egyenként a 10 méteres partszakaszokat, törésvonalakat. Nagyon alaposan igyekezett felkészülni a mederviszonyokból. Minden pályarészt meghorgászott, feltérképezve a talajviszonyokat, törésvonalakat. A fáradságos munkának meglelt a gyümölcse. Mindig mondta, hogy sokat edz, készül, szeretne bajnok lenni.

Az is lett! Európa Bajnok.

Ma is vallja hitvallását, kitartás-akarat és siker ezek azok, amelyek előreviszik az embert a munkájában, a tevékenységében, a mindennapjaiban, még a szabadidős tevékenységében is.

További sikerei, eredményei:

2003. Csapat Világbajnokság. Csapat első hely ez és -Szlovákiai-Madunicében. Először, hat évi következetes munkája, csapat építése után beérett a magyar győzelem. Egységes csapattá formálódott a válogatott hat fős kerete, melynek tagja volt egyénikből Nagy Attila is.

2004. Magyarország. Velencei-tó- Csapat ezüst-érem, egyéni aranyérem Nagy Attila személyében, aki az egyben megyénket és a VIDEOTON Horgász Egyesületet is képviselte.

2005. Július 9-10-én Finnországban, Lappeenranta-ban rendezett Nemzetek Világbajnokságán bronzérmet szerzett magyar csapat tagjaként,

2007. 06. 09-10. Bosznia. Klubcsapatok Világ bajnokságán – csapat bronzérem

2011. 06. 04-05. Szerbia. Golubac. Klubcsapatok Világ bajnokságán - csapat arany érem.

2012. Ifjúsági csapattal-szövetségi kapitányként-csapat aranyérem, győzelem.

Szólni kell még egy versenyhorgászról, mégpedig Lőrincz Dénesről. Tudom sokan nem kedvelték, nem kedvelik. Az okát Ő vagy még netán Ő sem, vagy a másik oldalon lévők tudhatják, tudják. Kell róla szólni, mert országosan, de nemzetközileg is sok jó eredményt elért, különösen a hazai versenyeken remekelt, de eljutott válogatottsági szintig. Részt vett a 2004-es Horgász Európa Bajnokságon a magyar válogatott keret tagjaként.

Magánszemélyként úszógyártással foglalkozik, védjegye a „Dinó” néven ismert úszók. Mindent félretéve telefonon megkerestem, hogy néhány

adatot adjon magáról, eredményeiről, sajnos a mai napig nem hívott vissza, nem adott módot a találkozásra sem. Ez úton is sajnálom! Mindezek ellenére nem mehet el szó nélkül személye mellett.

Klubcsapatok Világ bajnoksága 2011. június 4-5. Szerbia, Golubac

Exner-SPRO-Molnár-Sziget HE közös csapat világbajnoki címet szerzett. Első alkalommal sikerült magyar csapatnak ebben a kategóriában-klubcsapatok részére rendezett világbajnoksága versenyén-az első helyet megszerezni.

Az előzetes hírek alapján már érezni lehetett, hogy egy jó csapat került kialakításra, fiatal, tehetséges versenyzőkből, melyben versenyzett Hegyes Zoltán, Fejér megyei versenyző.

Csapatkapitány: Nagy Attila, aki csapatkapitányként segítette a sikerhez a csapatot.

Ifj. Nagy Attila

Ifj. Nagy Attila, aki édesapja nyomdokait követve versenyhorgász lett. Tagja volt a 2012. évi Utánpótlás Világ bajnokságot nyert csapatnak. Igaz a közmondás, hogy „Nem esett messze az alma a

fájától”. 2011-ben magyar egyéni bajnok U.14-es korosztályban. Csapatban, 2012-évben Radecében tagja volt U.14-es korosztályi Csapat Világ bajnoki címet szerzett magyar válogatottnak.

Szarka László a Dunai Vasmű Horgász Egyesület tagja, versenyhorgász, volt szöv. kapitány, szakíró

Súlyemelőből lett horgász, majd rövidesen versenyhorgász. Többszörös válogatott csapat tag, majd egy rövid ideig szövetségi kapitány is. Ma horgászboltot üzemeltet Dunaújvárosban. Sokat dolgozott MAHOR és más horgászújságok külsős munkatársaként is. Cikkei, fotói jelentek meg az országos horgászla-

pokban. Egyénieket tekintve a legjobb eredményei országos versenyeken a 2. és 3. helyezések voltak. Véleménye szerint Mészáros Kálmánról nem kellene írni a készülő könyvben, mert más megyén kívüli egyesületnél volt igazán nagy versenyző. Ez az Ő véleménye. Az én véleményem más.

Szmolnik Gyula, a Dunai Vasmű Horgász Egyesület tagja, versenyhorgász

A másik nagy HO-HO!! Öt évesen kezdett horgászni barátaival a Kőrösökön, emlékezik vissza gyermekkorára. Amikor a Duna mellé sodorta az élet, először megijedt a nagy folyótól, de aztán gyorsan megszerette és megkedvelte. Horgásmódok közül a finomszerelések horgászatát kedvelte. Vékony zsinórokkal, finom szereléssel, elsősorban spiccbotos módszerrel szeretett horgászni. A versenyekre való felkészülés napi több órás gyakorlást, tréninget igényelt.

Vallja, hogy a sok-sok kitartó munka meghozta a gyümölcsét. Abban az időszakban nem volt könnyű a versenyhorgászat, magukra voltak hagyva a versenyzők, főleg a kezdők. A fiatalokat nem nagyon segítették. Mindent önállóan szereztek be, csináltak, lestek el és készítettek.

Sok barátja volt, közöttük Nagy Feri, akivel sokat horgásztak együtt, egyesületeknél.

Válogatottságig vitte a versenyhorgászatot. 1983-ban Országos Egyéni Bajnokságot nyert. Éveken keresztül esélyesként tartották számon, csak valahogy nem jött össze. Voltak hullámvölgyei, nemzetközi versenyeken azonban mindig ment neki, de itthon nem ment a bizonyítás. Számos nemzetközi versenyen vett részt, mint magyar válogatott csapat tagja. 1984-ben hagyta abba az úgynevezett „profi” horgászatot.

A közeli Rácalmás színeiben horgászott tovább, tapasztalatainak átadásával segítve az ottani társait. Ennek eredményeként megkapta a Rácalmás Horgász Sportjáért megtisztelő címet.

Szücs Balázs Ifjúsági Világbajnok

Az adonyi és a Rácalmási Horgász Egyesület tagja, versenyhorgász.

Adonyban 14 évesen kezdte, majd Rácalmásra folytatta a versenyhorgászatot. A horgászathoz való jó érzéke hamar ismerté tette, sorban jöttek az eredmények, míg nem 2000-ben válogatott kerettségig vitte, mígnem 2003-ban Ifjúsági Világbajnok lett. Utánpótlás Világbajnoki címet szerzett 2003. júl. 26-27-én Portugáliában, ahol 17 országból több mint 100 fő, 20 év alatti fiatal vetélkedett. Balázs által elért két egyéni szektor győzelem hozta

meg a szenzációs sikert. Szólni kell arról is, hogy tagja volt a 2004-es Európa Bajnokságra nevezett magyar válogatott keretnek is. A világ és Európa bajnok Scotthorn mellett megoldotta a rá bízott, sorsolt feladatát és kellemes meglepetést okozott a válogatott szereplésével.

Tagja volt 2007-es Nemzetek Világbajnokságára nevezett magyar válogatottnak is Sukorón, mellyel csapatversenyben 3. helyet értek el. Sajnos, sem az időjárás, sem a sorolás nem kedvezett a magyar csapat tagjainak.

Érdekességek, hírek, cikkek, horgászdokumentumok az évek során

- A versenyládára mondták a közhorgászok, hogy a versenyzők azért használnak ládát horgászathoz, hogy legyen hova tenniük, eldugniuk a fogott halat.

- Halász-horgász ellentétek különböző intenzitással, de újra és újra felszínre jöttek, jönnek.

- A Dunai Vasmű Horgász Egyesült vezetősége 1968-ban határozatot hozott arról, hogy a tanya mosdójában kísérleti jelleggel törölközőt kell elhelyezni.

- A Dunai Vasmű HE közgyűlése úgy határozott 1953-ban, hogy a felnőttek éves tagdíja 15.-Ft legyen.

- Székesfehérváron, a Sütő utcában 1984-ben megnyílt az első HOKÉV Horgászbolt. A bolt megnyitóját Czakó Béla a MOHOSZ főtitkára és Ágh Károly a HOKÉV Vállalat vezérigazgatója tartotta, átadva a horgászok részére.

Horgászhumor

- A bolt vezetője Breining József és felesége voltak.

- Az 1990-es években sorra alakultak, nyíltak a magánvállalkozásokban üzemelő horgászboltok.

Így a Blero, a Bandi Horgászbolt, a Pataki Horgászbolt, a Peti Horgászbolt, a Budai Centrum Horgászbolt, a Juhász Horgászbolt, a Paksi Horgászbolt, a Szigony Horgászbolt, a Hirsh Horgászbolt, a Palota Horgászbolt, amely napjainkban a legnagyobb készlettel, választékkal várja a horgászokat. Ma már nem mindegyik működik. Azonban hozzájárultak ahhoz, hogy a horgászat továbbra is népszerű foglalatossággá, szabadidő-eltöltéssé vált a városban, a környéken, a megyében.

- Velencei-tavi engedélyek árai /1949-ben/ 50 napos 60-Ft, a éves jegy 75-Ft az általános havi 22-Ft, a heti 10-Ft, a napi 4-Ft, volt! Mai szemmel milyen hihetetlennek tűnik. Szinte el sem hisszük.

- Vidéken is egyre több helyen nyílt horgászbolt, csak néhány helységet felsorolva így Bicskén, Sárszentmihályon, Dunaújvárosban, Rácalmáson, Adonyban, Mórton, Velencén, Székesfehérváron több is, stb.

- A Velencei-tavi Horgász Egyesületek Intéző Bizottsága- Ormos Gerő elnök javaslatára- és a Törek-

vés Halászati Termelőszövetkezet között 1956-ban létrejött megállapodás alapján a szövetkezet ezen túl heti és havi jegyeket készít a Velencei-tavi horgászok részére. A heti jegy ára 12.-Ft, a havi jegy pedig 32.-Ft. Hihetetlen!

- Az Agárdi Horgásztelepen -tanyákon 1966-ban 10-Ft/fő/nap lehetett szállá helyet foglalni.

Horgász-halász szólás- mondások, vízparti gondolatok

Álljon itt néhány szólásmondás, gondolat, amely kötődik a halhoz, a horgászathoz. Feltetelezhetően a halászsoktól vagy horgászsoktól eredeztethetők.

1. Fejétől bűzlik a hal. = Azt teszi amit a főnökétől lát/-ott/.

2. Él, mint hal a vízben. = Arra vonatkoztatjuk, aki gondtalanul, boldogan él.

3. Eleven, mint a csík. = Fürge. Gyors, mint csík !.

4. Kivetette rá a hálóját. = Meg akarja fogni. Férjet akar szerezni.

5. Horogra akadt. = Megvan, bekapta a horgot.

6. Zavarosban halászik = A népi megfigyelések szerint a legjobb fogásra akkor tesznek szert a horgászok-halászok, ha szél felkavarta és zavarossá vált a víz. Aki zavarosban halászik, csak kergeti a szerencsét, s nem a legtisztességesebb eszközökkel.

7. Egészséges, mint a hal (a vízben). = Makkegészséges.

8. Hallgat, mint a(sült) hal. = Egy szava sincs, csak hallgat.

9. A hal úszni szeret. = Ha halat evett az ember, utána bort kell innia.

10. A jó horgász olvassa a vizet! = Tudja mikor kap a hal, mikor várható kapás.

11. A nagy hal megeszi a kishalat. = Az erősebb tönkreteszi felfalja a gyengébbet.

12. A szóltan hal is mondhat igazat. = Nem csak szavakkal fejezhetjük ki a véleményünket.

13. Horogra akad. = Sikerül elkapni, elfogni, megszerezni valakit.

14. Bekapja a horgot. = Sikerül valakit rászedni valamire.

15. Mi a szép a horgászatban? = A horgászatban az a nagyszerű, hogy a célja könnyen illanó, de mégis elérhető. Így a horgászat az örökké ismétlődő reménységek sorozata.

16. Ha nem fogtál halat, ne áruld el senkinek, hogy horgászni voltál.

17. A csalihalnak is van sütnivalója.

18. A kocahorgász még nem biztos, hogy nő.

19. Eleven mint a csik = Aki állandóan izeg, mozog, arra mondják

20. Olyan mint a száraz keszeg. = csontsovány, vézna alkatú.

21. Olyan mint a sült keszeg. = bambán néz a másikra, nem érti miről beszélnek hozzá.

22. Víz és ész nélkül ne horgássz ! - A horgász nem ázik, nem fázik, legfeljebb pofázik.

23. Ha nem fogtál halat, ne áruld el senkinek, hogy horgászni voltál.

24. Se süllő, se sellő! - sóhajt a magányos horgász.

25. Nem a horgász igazolványod számától függ, hogy hány halat fogsz.

26. A versenyhorgászok azért találták ki a ládát, hogy legyen hova elrejtsek a fogott halat.

27. A horgászat büntetés? - vagy mi? Kérdezi egy öreghorgász: „Ki róttá rám? Isten, vagy netán az ördög? Akár borús, akár derűs az ég, minden perc, amit nem horgászattal töltök, úgy érzem veszteség.

28. Milyen tó a Velencei-tó? - Csupa napfény, csupa víz, csupa levegő!

29. Pezseg, mint az aranyhal a kristályvízben.

30. Bámulsz, mint az aranyhal, mikor bedobják mellé a cápát.

Bizonyára még van több szólásmondás, de többet nincs módunkban közzé tenni. Gondolom ezen felsorolással is sikerült színesebbé tenni a könyvünket. E mondások az élet más területén történetekhez, szokásokhoz hozhatók összefüggésbe. (Magyar szólások-közhiedelmek c. könyvből.)

Horgászhumor (néhány horgász vicc)

Közismerten vidám, jó kedvű, humoros emberek a horgászok. Álljon itt példának néhány humoros történet.

1. Egy férfi horgász a folyóparton és az egyik lába be van gipszelve. Arra megy egy másik horgász, s megkérdezi: Harapnak a halak?

-Nem, csak elestem.

2. Két hal beszélget a csali előtt. A fiatalabbik kérdezi az idősebbet:

-Mi ez itt előttünk?

-Lift. Kapd be és azonnal felvisz.

3. Két rendőr horgász. Megszólal az egyik: - Te, van még egy úszód?

-Miért? -kérdezi a társa

-Mert, az enyém elmerült -szól a válasz.

4. Feleség igazoló horgász mondása: Nem harap a ponty, nem harap a keszeg, sebj, a csarnokban veszek.

5. Hazaér a horgász és panaszkodik a feleségének, hogy ma nem fogott semmit.

Feleség válasza: - Tudtam előre ... itthon maradt a pénztárcád.

6. A halór téli, léki horgászat ellenőrzése során, az iratok áttekintését követően mondja a horgásznak: Nekem, ne beszéljen itt összevissza. Most magát hívják Mór Miskának vagy a horgászbóját?

7. Két asszony beszélget:

-Mondja szomszédasszony, mitől lett a férje olyan karcsú az utóbbi időben?

-Mostanában mindennap horgászik.

-És attól ilyen karcsú?

-Természetesen. Csak azt a halat eszi, amit Ő maga fog.

8. Dialektus: A horgász egy igen bőbeszédű szomszéd mellé ül le a folyóparton. Hallgatja egy ideig, de megunja a szakadatlan szöveget és rászól. -Ide hallgasson! Mi itt mindannyian a horgászdialektust beszéljük! a Másik: Az meg mi? -kérdi. Válasz: Nagyon egyszerű, rövidebb szavak, hosszabb szünet.

9. Ki az őszinte horgász! -Hol voltál vasárnap? Kérdi a barátját.

-Horgászni. -feleli a horgász.

-És hogy ment - kérdezi a barát.

-Kilencvenkilenc keszeget fogtam. -mondja horgász.

-Miért nem kerekítetted ki százra.

-Egy keszegért hazudjak! - mondja a horgász.

10. A halór kéri a horgászengedélyt.

-Mutassa a horgászengedélyt, a horgászigazolványt.

-Nincsen. -válaszol a illető, aki horgászik.

-És kitől kapott engedélyt hogy itt horgászhat?

-A feleségemtől. -mondja az illető horgász.

11. A tanár /a pedagógus/ horgászik és egy apró kishal akad a horgára. Gépies mozdulattal kezdi levenni a halat, majd ráripakodik, miközben visszarendeli a vízbe.

-Meg ne lássalak itt legközelebb a szüleid nélkül.

12. Kisfiú horgászik vízparton. Odamegy hozzá a halór.

-Kisfiam, tudod, hogy itt csak engedéllyel lehet horgászni?

-Igen, tudom, de én egész nap gilisztával próbálkozom.

13. Ki az abszolút horgász?..... ? Aki a telezkópos botot azért viszi magfával, hogy a halat azzal löje le.

14. Három horgász ül a tóparton, bottal a kezükben, s beszélgetnek.

Egyik:- Én azért horgászom, mert az orvos azt mondta, hogy jót tesz nekem, ha sokat vagyok a levegőn

Másik:- Én azért horgászom, mer a horgászat nyugtat.

Harmadik:- Én azért horgászom, mert halat akarok fogni.

15. Mi az abszolút nagyképűség? Ha a giliszta horgászni megy!!!

16. Hajnal óta ülnek a horgászok vízparton, de semmi kapás. Megjelenik a nagy Ő. Szőke hajú,

karcsú, hosszú lábain magas sarkú strandcipő, sortjából gusztusosan gömbölyödnék ki a formás idomok. Lehuppan a két horgász közelében és besuhintja horgot a vízbe.

A két horgász összenéz, majd egymásnak mondják: Láttad? Még csalit sem tűzött a horogra! Majd az egyik odasétál a hölgyhöz és megkérdezi tőle:- Mondja hölgyem, mit akar itt fogni?

A hölgy rámosolyog: -Nem fogja elhinni! Férjet!

17. Hol nőnek a halak a legnagyobbra? Hát az emlékezetben!

18. A horgász egy nagy pontyot fogott. -Most hazaviszlek vacsorára. -mondja a hálnak.

-Köszönöm már ettem. -mondja hal.

-Nem mehetnének inkább moziba ?-kérdezi a hal.

19. A horgász kifogja az aranyhalat. Az aranyhal

könyörög a horgásznak, hogy engedje vissza és teljesíti minden kívánságát. Jó, de ne legyen benned szálka -mondja horgász.

20. A szőke nő horgászik és kifog egy aranyhalat.

-Ha visszaenged, teljesítem minden kívánságát.

-Legyen 180-as az IQ-m. -mondja szőke Nő.

Egyszer úgyis meg kell halnom. -mondja az aranyhal.

21. Horgász kifogások: -rossz csalit használtam, -ebben a tóban nincsen hal, két hete még volt, -hovatűnt, -már az összes jó hely foglalt volt, mire odaértem, -a halak egyre okosabbak lesznek, -odafele átment előttem egy feketemacska, -a szomszéd olyan hangos volt, hogy minden halat elijesztett, -déli szél fújt, nem ettek a halak.

Vízparti gondolatok

Mivel a víz és hal nagymértékben kötődnek egymáshoz, ne csak a halról, hanem a vízről tegyünk néhány kellemes, humoros szólásmondást, amiről mind a halászok, mind a horgászok sokat mesélnek. Ezekben igen sok-sok igazság, valóság lakozik. Gondoljunk rá szívesen.

-víz és ész nélkül ne horgássz! - A horgász nem ázik, nem fázik, legfeljebb pofázik.

-Aki fél a víztől, az nem eszik halat. -kockázat nélkül nincsen haszon, eredménye a horgászatban.

-Sok víz lefolyik addig még a Dunán. -Mire a végére ér a dolognak, sok-sok víz folyik le addig a Dunán. Csak győzzük kívánni.

-Lassú vízpartot mos. -a célt csak kitartó munkával tudjuk elérni. Erre nagy szüksége van a horgásznak is, mert kitartással, türelemmel tud eredményes horgász maradni.

-Vihar egy pohár vízbe.

-Mély vízbe veti a hálóját. -Nagydologra vállalkozik, a dolog lényegét ragadja meg.

-Kint van a vízből. -sikerült kijutnia a bajból.

-Forró vizet a kopasznak. - valakinek a csúfolódása a kopaszsága miatt.

-Tiszta vizet önt a pohárba. -egyéretlmű, tiszta helyzetet teremt.

-Bort iszik, vizet prédikál. -tanácsokat ad másoknak,, de Ő mást csinál.

-Vízbe ölték a halat. -bajba akartak valakit sodor-
ni, de visszafelé sült el a dolog.

-A víz is oda siet, ahol sok van belőle. -a szerencse nem a szegényeket, hanem a gazdagokat segíti.

-Nagy vizekben nagy halak, nagy barátság nagy harag. -nagy harag lehet belőle előbb vagy utóbb. A túlságosan nagy barátság az esetek többségében összeveszéssel zárul. Ritka az ellenkezője.

Halas -horgász fortélyok

Fagyasztott hal elkészítése: Ha a fagyasztott halat felhasználás előtt tejben engedjük ki, sokkal jobb íze lesz.

Halpikkelyek egyszerű eltávolítása: Könnyebben szabadíthatjuk meg a halat pikkelyektől, ha rövid időre forró vízbe merítjük.

Hal tárolása: Ha a halt nem tudjuk azonnal elké-

szíteni, akkor egy borecettel átítatott konyharuhába tekerve tároljuk a hűtőszekrénybe.

Hal ízének enyhítése: Ha a halat elkészítés előtt ecettel, vagy citromlével bedörzsöljük, nem csak a hal íz enyhül, gyengül, hanem a hal nem esik olyan könnyen szét a forgatáskor.

Horgászvezetők versenye

20 éve annak, hogy elkezdtuk szervezni a HOFESZ tagegyesületek vezetőinek horgászversenyét, amely ma már mind több egyesületet megmozgat, mind többen vesznek rész a versenyen. Az elsőn 1995-ben Bakonycsernyén, mintegy 21 csapat vett részt, elnöki, titkári, gazdaságvezetői és egyéb kategóriákban.

A 2016-os versenyen már 32 egyesület képviselte magát, mintegy 150 fővel, Pátkán. A korábbi években 25-27 csapat, egyesület vezetőségi csapata vett rész a találkozón.

Annak idején a verseny rendezését több dolog is motiválta. Az egyik, hogy a horgászvezetők is megmutathassák, hogy mit tudnak a gyakorlatban

a horgászatból. A másik, hogy ne csak a közgyűlésen halljanak egymásról, az egyesületi tavakról, az egyesületekben zajló életéről, hanem személyesen is megismerjék az egyesületi vizeket. Igyekeztünk, igyekeztünk minden évben másik vízzen megrendezni a versenyt.

Voltunk már Bakonycsernyén, Mór, Sárosdon, Sárszentmihályon, Rácalmáson, Adonyban, Lajoskomáromon, Etyeken, Fehérvárcsurgón, Pátkán, Palotaváros, Várpalotán, Előszálláson. Mind, mind külön élmény volt. Voltunk már egy-egy magánkezelésű vízzen is, így Hantoson, majd a Hajnal tavon.

Horgászbálok a megyében és Székesfehérváron

Bizonyára korábban is voltak horgászbálok, de amiről tudomásom van az a székesfehérvári Hunyadi Horgász egyesület 1960-as bálja volt.

A Kőfém Horgász Szakcsoportja, amely a Székesfehérvári Dolgozók Sport Horgász Egyesületének csoportjaként működött, éveken keresztül szervezett horgászbálokat. Majd 1992-ben, mint az IB titkárát is meghívtak a bálra. Örömmel fogadtam a meghívást, mert szerettem, szeretek táncolni.

Akkor a bál szervezőinek javasoltam, hogy a jövőben ne a tornacsarnokban, hanem a KÖFÉM étteremben, közösen – egyesületek és az Intéző Bizottság – szervezzük és rendezzük meg a horgászbált. Véleményemet elfogadták, hogy egy bál szervezéséhez egy étterem mégis csak hangulatosabb. Így 1993-tól együttesen szerveztük a bálokat. Mind sikeresebben. A bálok sikerét bizonyítja a megjelentek, érdeklődők számának fokozatos növekedése, a bál jó hírének alakulása.

Ezt követően több mint 20 éven keresztül került megszervezésre minden év január utolsó, vagy február első szombatján a hagyományossá vált ún. farsangi Horgász Bál. Volt olyan év, amikor 320 fő részvételével került megtartásra.

Előszörban a horgász egyesületek, baráti körök vettek részt a bálokon. Talpalávalót, zenét eleinte a Pusztavámi Sváb zenekar, majd későbbiekben egymást váltva egyéb, helyi zenekarok, zenészek, illetve ismert művészek fellépésével, pl.: Márió, Forgács Gábor, Ilos József, székesfehérvári versenytáncosok, a Sramli King (2006), stb. szórakoztatták a bálzó közönséget. Nem egy esetben kora hajnalig -reggel 6 óráig tartott a mulatozás. Jó színfoltja volt a bálloknak a tombolasorsolás, melyhez az egyesületek, a helyi horgászok kereskedők, a szövetség és a rendezők által felajánlott termékek (orsók, botok, úszók, stb.), ajándékok, horgászjegyek sorsolásával tettük népszerűvé, hangulatosá a horgászbált.

Horgász dokumentumok változásai

Néhány képpel, dokumentummal szeretnénk bemutatni, hogy az évek –évtizedek alatt hogyan változtak horgászathoz, halászathoz kötődő nyomtatványok, dokumentumok. Igazolványok, területi

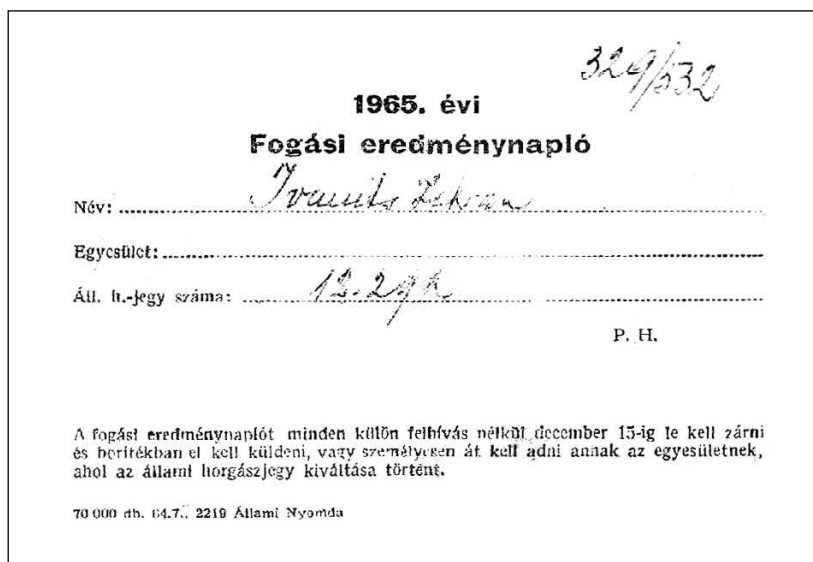
jegyek, állami jegyek, fogási naplók, új állami jegy, fogási napló, régiék-újak, vízhasznosítási üzemtervek

1963 Államijegy

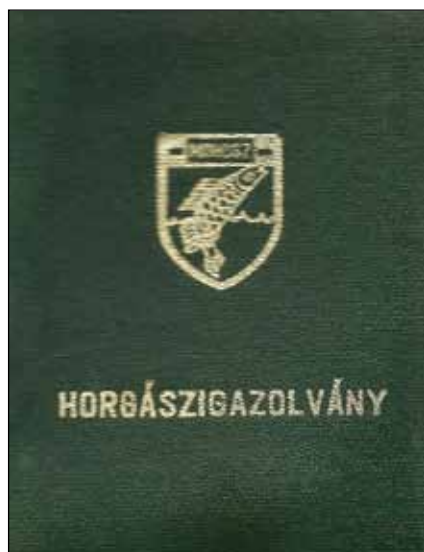
1963 Rózsa József ig.

1965 Fogási napló

1979 Területi jegy - Hedlicska Károly

Horgászigazolvány 1960 körül

Horgászigazolvány 1997-től

„Édesapám emlékére”

Ivanits István Viktor: GAJA-pataki horgász-halász élmények az 1960-as években

Tízéves koromtól kezdve édesapámmal és gyermekkori barátaimmal (+ Farkas Józival, Szőke Jancsival, Lonkay Petivel, Vigh Ferivel) rendszeresen jártunk a FEHÉRVÁRON átfolyó GAJA patakra horgászni, ritkábban rostával emelni halat, illetve nyári estéken rákászni. (Peti édesapja is igazi horgászember volt, a Székesfehérvári Dolgozók Horgász Egyesület vezetőjeként tevékenykedett.) Édesapám sokszor két, három gyereket ültetett fel francia gyártmányú kerékpárjára és így mentünk horgászni a patakra. Kedvelt helyünk volt a patak MÓRI út felőli ága, az ún. KALLÓ malom környéke, valamint a KOMÁROMI vasúti pálya felett átívelő híd és környéke. Természetesen a vízimalom már nem működött a háború után, a vízimalmokat megszüntették, csak maradványai voltak meg. A patakon több helyütt működtek korábban vízimalmok. Fűzfákkal, égerekkel szegélyezett, vízbedőlten fákkal, néhol homokpadokkal tarkított igazi háborítatlan vízi világ volt, gazdag növény-, állat- és madárvilággal. Kiváló élőhelye volt ez a vidráknak, pézsmának, rendszeres fészkelő madár volt a jégmadár, a nádi tücsökmadár, nádi poszták, a fűzfákon néha előfordult fészkelőként a függőcinege is. A Gaja patakot és környékét vizes kaszálórét kiöntések és kisebb mocsárfoltok szegélyezték a folyása szerinti jobb parton. Itt fészkel a jelenleg fokozottan védett haris is, gyakorta lehetett látni pólingokat, bíbicet, hallani lehetett a fürjeket is. Azt mondhatom idilli környezet volt ez a terület a tizenéves gyerekek számára, akik a természet rejtett világát akarták megismerni, a patak meg kiváló horgászhely volt, különösen abban a tekintetben, hogy megismerjük hazánk és szűkebb környezetünk halfaunáját. A csodálatos gyermekkor igazából abból is állt, hogy édesapám bevezetett a természet rejtelméibe, a hazai fajok növény-, madár- és állatvilág

megismerésének folyamatába. Itt ismertem meg, hogy a fűzfajok sokfélék, hiszen jó néhány fajta élt itt abban az időben a vizes környezetben: rekettye fűzek, kosárfonó fűzek, szomorú fűzek és sorolhatnám tovább azt a sokféle élőlényt, amit apámtól ezek alatt a bejárások alatt megtanultam. Végül is természetismereteim alapja a patakra és az ott folytatott horgászatra vezethető vissza. Mikor is voltam először horgászni édesapámmal? Lehettem általános iskolás, második, harmadik osztályos tanuló. Egyik osztálytársam dicsekedett, hogy horgászni volt a téglagyári kubikgödörknél, és vörösszárnyú keszegeket, kárászokat fogott nagyobb testvérével. Ez indított el, hogy én is horgásszak. Végre eljött az a nap, amikor édesapámat sikerült rávenni arra, hogy első alkalommal elvigyen horgászni. Persze ehhez az is kellett, hogy anyukám beleegyezzen. Felszerelésünk nagyon kezdetleges volt, ez egyrészt abból is adódott, hogy erre külön pénzt komolyabb felszerelésre nem áldoztak a kezdet kezdetén szüleim. Miből is állt első horgászatom szerelvénye? Apukám saját maga készített számomra úszót az otthon talált parafa dugóból. Kifúrta, majd az udvarunkban talált kacsatollat helyezte középebe ez volt az úszó, és mi volt a zsinór, nem más, mint cukorspárga, ólomdarabka az úszó kiegyensúlyozására volt otthon. Mi volt a pecabot? Nos, édesapám sejtelmes mosolyából kiderült, hogy azt, majd a terepen megoldjuk. Apa tudta, hisz gyermekkorában gyakorta járta a terepet, hogy hol lehet vágni kiváló pecabotnak valót. A terepen némi keresés után rátaláltunk egy mogyoróbokorra, ennek egyik ágából állt a pecabot. Mi volt a horog? Ma nehéz lenne elképzelni egy ma horgászatot kezdő gyerekeknek, ami nem volt más, mint otthon a varrós dobozban talált gombostű horogszerűen meghajlítva. Így kezdődött tehát első horgászatom a Fehérváron

átfolyó Gaja patakon. Milyen csalit is használtunk a kezdet kezdetén? Akkor még „divat” volt az ún. paprikáskenyér, és trágyagilisztá, az akkori Fehérvári Felsőváros családi ház as övezetében szinte minden háznál volt kisebb-nagyobb trágyadomb, vagy komposztálólhely, ahol lehetett gilisztát gyűjteni. Milyen halakat fogtunk? A kezdet kezdetén apró sügéreket, compókat, bodorkákat, botos kölöntét, néha sikerült fogni domolykót, és a ma már védett fenékjáró küllőt, réti csíkot, halványfoltú küllőt, kövicsíkot, nagy ritkán, ahol dús vízi növényzet volt naphalat is fogtunk. A csíkok nagy részét édesapám által készített rostával fogtuk, így a törpecsíkokat is, így került a rostába szívdarányos ökle is. Ez egy emelőhálószerű szerkezet volt, amivel emelni lehetett a beleúszó halakat, vagy kézzel alámerítve a fenék felől a felszín felé gyors ütemben emelve a fenékjáró halakat is meg lehetett fogni. Számomra gyerekként nagy élmény volt, amikor édesapám nyár kellős közepén lebukva a víz alá a partoldalak alámosott részeiben részben kézzel, részben rostával menyhalakat fogott. Máig vallom téves az a nézet, hogy csak nagyobb folyókban fordulnak elő. Az én gyermekkoromban ez a halfaj is előfordult itt. (Tudtommal az elmúlt években is telepítettek ide menyhalakat.) Rendszeresen rákásztunk az említett nagyobb felületű rostával a nyári estéken. A rostába kötöttünk bűdös májdarabot, vagy haldarabot, vagy húsdarabot. Leengedtük a fenékre és csak várni kellett a zsákmányra, félórán, órán belül a rosta tele volt folyami rákkal. Ekkor még élt az anyai dédi mama, akinek családja rendszeren fogyasztotta a természet nyújtotta javakat és ő készítette el számunkra a sós vízben megfőzött rákokat. A hatvanas években a kiöntésekben még nagy számban előfordultak réti csíkok. A későbbi

időben némileg javultak horgász eszközeink, már használtunk készen vett igazi bambusz botot, ami nagy szó volt abban az időben, és igazán boldog voltam, amikor ún. racsnis horgászorsót vettek szüleim a helyi sportboltban számomra. Igazán „nagy” halat talán soha nem sikerült fognunk. Nagy szó volt, ha néha fogtunk kilós, vagy másfélkilós nyurgapontyokat. A pataokban természetesen előfordult csuka is, bár arra nem emlékszem, hogy valaha fogtunk is volna. Amire határozottan emlékszem ebben az időben a Gaja patakra még jellemző volt, hogy az ún. inváziós vagy, ahogy mostanában mondják idegenhonos halfajok, így az ezüstkárász, a törpeharcsa, amur még nem fordult elő a vízben. Sokban megváltozott a patak növény és állat világa, halfaunája és közvetlen környezete, amikor ha, jól emlékszem a hatvanas évek végén szabályozták a patak két ágát a Móri út és a palotai ágakat és kotrógépek segítségével a két ág között kialakították az akkori Vörösmarty Termelő Szövetkezet halászati ágazatát. Természetesen az ezt követő években beléptem a Fehérváron ekkor működő horgászegyesületbe a Dolgozók Horgászegyesületébe, amit gyerekkori barátom Lonkay Péter édesapja vezetett. Létezett ekkor már tudomásom szerint a másik nagy hagyományokkal rendelkező horgászegyesület, a Hunyadi. Megszűntek a kiöntések, a mocsaras, vizes kaszáló rétek, megcsappantak a jelenleg védett halak élőhelyei, csökkentek egyed-számaik. A pataokban megjelentek amur ivadék állománnyal együtt a kínai vagy gyöngyös razbórák, amik tévesen, talán a kellő hozzá nem értés miatt kerültek az amurivadék közé, majd lehalászás után a patakba. Az elmúlt évtizedekben megváltozott ökoszisztéma miatt érdemes lenne a patakon egy őshonos halfaunát feltáró kutatás.

Felhasznált irodalom

Alba Regia Vadászati és Sporthorgászati Kiállítás Katalógusa 1969.

Antalfi A.- Tölg I.: Növényevő halak. 1968.

Antalfi A.- Tölg I.: Halgazdasági ABC. 1971.

Antalfy Antal (Dinnyés) szóbeli közlése 1975.

Antos Z. (szerk.): Horgászok kézikönyve. 1981.

Balogh L.-Kozma L.-Mosonyi G.: Halastavi pecsenyekacsa. 1975.

Bezdek J.: A Velencei-tó. 1934.

Bél M.: 1684-1749 a magyarországi halakról és azok halászatáról...1984.

Bél M.: Magyarország népének élete 1730 táján. 1984.

Csizmadi István (Pákozd) szóbeli közlése 1982.

Demeter Zs.: Vízrendezési munkák a Mezőföldön. 1997.

Dékány A.: Náderdőben vadmadár. 1955.

Fejér L. (szerk.): Vizeink krónikája, a magyar vízgazdálkodás története. 2001.

Fekete I.: Halászat. 1955.

Fekete Tamás (Kápolnásnyék) szóbeli közlése 2017.

Felföldy L.: A vizek környezettana – Általános hidrobiológia. 1981.

Fényes E.: Magyarország Geographiai Szótára, melyben minden város, falu és pusztá, betűrendben körülményesen leíratik I-II. 1851.

Fischer F. (szerk.): A magyar halászat. 1931.

Gyapay G.-Magyar Sz.-Ritók Zs.: Ki mondta? Miért mondta? 1983.

Halászat szaklap számai 1899-től.

Halmi V.- Bauer E.: Codex-Pátka, 820 év a hegyek lábánál. 2013.

Herman Ottó: A magyar halászat könyve I-II. 1887.

Herman Ottó: A halgazdaság rövid foglalatja. 1898.

Horgászok magazinja 1992.

Ivanits István Viktor (Székesfehérvár) szóbeli közlése 2017.

Jeszenszky P.: Mezőföld. 2007.

Jónás György (Székesfehérvár) szóbeli közlése 2017.

Kácsor L.: A Velencei-tó. 1984.

Károly J.: Fejér vármegye I-IV. 1901.

Keresztényi N.: Szövetkezett halászok. 1987.

Khin A.: A Velencei-tó halászata. 1960.

K. Nagy Gy.: A pátkai református egyházközség története. 1943.

Kocsis N.: A természetben nincs derékszög- A szak-

ma nem arról szól, húzzuk meg a hálót, majd lesz benne valami. Beszélgetés Fekete Tamással. Fejér Megyei Hírlap 2016.12.18.

Killer Gábor id. (Sárbogárd) szóbeli közlése 2017.

Kukucska Gyula (Rácalmás) szóbeli közlése 2017.

Kunkovác L.: Kece, milling, marázsa. 2010.

Lajkó I.- Tasnádi R.: A tógazdasági haltenyésztés alapjai. 2001.

Lányi Gy.: A hal mint élőlény és mint táplálék 1986.

Lányi Gy.-Lányi G.: Magyarországi vizek halai. 2013.

Lévai Ferenc (Sáregeres) szóbeli közlése 2017.

Lonkay Ferenc (Székesfehérvár) szóbeli közlése 1978.

Lukács L.: A Velencei-tó néprajza. 1994.

Magyar Horgász lap számai 1947-től.

Merkl László (Nagyhörcsök) szóbeli közlése 2017.

Mitterstiller J.: A halasvízről horgászoknak. 1986.

Molnár A.: Vízi zenebona. 1984.

Németh S.: A halastavi trágyázás módszerei. 1968.

Osztás Imre (Székesfehérvár) szóbeli közlése. 1977.

Osztás I.: Javaslat- A halászat és a halgazdálkodás magyarországi gyakorlatának tovább-fejlesztésére. 1990.

Órsi János (Pákozd) szóbeli közlése 1978.

Pesovár Ferenc (Székesfehérvár) szóbeli közlése 1980.

Pék Gy.-Thuránszky Z. (szerk.): Halászat Magyarországon. 1980.

Pénzes B.- Tölg I.: Halbiológia horgászoknak. 1977.

Pénzes B.- Tölg I.: A halak ösztönei és szokásai. 1980.

Polgár I.: A Velencei-tó. 1914.

Pintér K.: Magyarország halai. 1989.

Raits Ferenc (Dinnyés) szóbeli közlése 1973.

Répássy M.: Édesvízi halászat és halgazdaság. 1909,1914.

Répássy M.: Édesvízi halgazdaságok. 1923.

Ribiánszky M.-Woynarovich E.: Hal, halászat, halgazdaság. 1962.

Rózsa József (Székesfehérvár) szóbeli közlése 2017.

Sédi K.: A Velencei-tó vízrajza. 1936.

Sédi K.: A Velencei-tó. 1944.

Solymos E.: Dunai halászat. 1999.

Solymos E.: A Velencei-tó halászata. 1999.

Széky P.: Halélettan. 1982.

Szilágyi István (Ercsi) szóbeli közlése 2016-2017.

Tasnádi R.: A magyar haltenyésztés története. 2002.

VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdaság Vadgazdasági Munkabizottságának javaslatai a halászati ágazat további működtetésére (Igazgatótanács részére). 1991.

Vigh J.: A magyar horgászat krónikája. 1987.

Zolnay L.: Kincses Magyarország. 1977.

Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára különböző halászattal és horgászattal foglalkozó iratai.

Székesfehérvári Levéltár és Kutatóintézet halászzal és horgászattal foglalkozó iratai.

Székesfehérvári Püspöki és Káptalani Levéltár halászzal foglalkozó iratai.

Székesfehérvári Szent István király Múzeum adattára és könyvtára.

HOFESZ irattár (beszámolók, tájékoztatók stb.)

Támogatók

Gárdonyi Város Önkormányzata

Gárdonyi városának önkormányzata élő hagyományként ápolja a velencei-tavi halász –és horgász emlékeket.

Egykoron az agárdi Nádasdy- családnak jelentős birtokrésze volt a tóban, de közigazgatásilag ide tartozó Dinnyés-pusztán több halászcsalád élt.

Chernel István szobra
Agárdon

A mai dinnyési Fertő a sárosi Esterházy –család tulajdonában volt és a 18. században bérletbe adták az itt található két halas-tavukat. A bérleti szerződés mellett ebből az időből származik Fejér megyéből az első haltelepítésről szóló feljegyzés is.

A Velencei-tavat az egykori tulajdonosoktól ún. halászbérlők vették ki a halfogás jogát, és ezek foglalkoztatták a tavon dolgozó halászokat. A bérlőknek a 20. század elejétől szerződésbeli kötelességük közé tartozott a halasítás, a Velencei-tóba először 1912-ben telepítettek a gárdonyi parton 40 mázsa pontyivadékot.

Az 1920-as évek végétől fejlődésnek indult a tavon az idegenforgalom, ennek központja Agárd és Gárdony lett. Egyre többen kezdetek hódolni az új sportnak a horgászatnak.

1932-ben már Gárdony székhellyel működött egy laza horgász közösség. Jogilag 1935-ben rendeződtek szervezetben, ugyanis ekkor alakult meg Fejér Megye első horgászegyesülete a Székesfehérvári Dolgozók Horgász Egyesülete néven, amely azóta is működik.

1946-ban jött létre a Velencei-tavi és Környéki Dolgozók Horgász Egyesülete, amelyben sok budapesti és más a tó környék településeinek élő

Dr. Solymos Ede szobra

horgász tevékenykedett. Ez az egyesület a helyi vadászokkal közösen sokat tett mind az orvhalászat, mind az orvvadászat második világháború utáni megakadályozásában.

1948-ban alakult meg gárdonyi működéssel a megye harmadik horgász társadalmi szervezete, az Óbuda Horgász Egyesülete, mindegyik létrejöttük óta tevékenyen dolgozik.

Az 1950-es évtized végén létrehozták a magyarországi halászati termelőszövetkezetek a Dinnyési Ivadé knevelő Tógazdaságot. Ez a halivadé knevelő gazdaság az évek során világhírű lett, Ázsiából, Amerikából, de a világ minden részéből jöttek Dinnyésre tanulni a halászati szakemberek. 1969-ben itt járt a FAO az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Szervezetének vezérigazgató-helyettese és halászati igazgatója.

Gárdonyi Önkormányzata emléket állítva az egykori halászatnak minden évben megrendezi az Agárdi Hal, Vad, Bor és Pálinkafesztivált, nyáron a halászsobornál az egykori tavi halászok emléknapiját, Dinnyésen pedig a halünnepet.

Miután 1974-ben horgászkezelésbe került a Velencei-tó a Magyar országos Horgász Szövetség Gárdonyban alakította ki szervezeti központját.

A város önkormányzata a központban szobrot állított az egykori halászok előtti tisztelgésül.

Herman Ottó szobra az
agárdi tóparton

Jancsika halászfű szobra
Gárdonyi központjában

Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetsége

**Horgász
Egyesületek**
alapításának,
működésének
segítése.

Érdekvédelmi,
képviselési
feladatok
ellátása.

**8000 Székesfehérvár
Pilinszky tér 1-2.
Tel.: 06-22-506-969
E-mail: info@hofesz.hu**

**Versenyek
szervezése:**

megyei-, szövetségi-,
egyéni- és
csapatbajnokságok.

**Nyári
horgásztáborok**
szervezése.

**Állami
horgászvizsgázások**
szervezése.

Horgászokmányok biztosítása.

Horgászvizek hasznosítása:

Pátkai tározó, Fehérvárcsurgói tározó

Palotavárosi tavak

Duna megyei szakasza

Gaja-patak, Nádor-csatorna

Sárvíz-Malom csatorna

Sárszentmihályi tavak

Horgászvizek halasítása, segítése,
támogatása az egyesületek ez irányú
tevékenységében.

Nagy Attila,

a HOFESZ elnöke és az
EXNER cég tulajdonosa.

**Horgászúszók
gyártása és kellékek
forgalmazása.**

Elérhetősége: 8095
Pákozd, Ipartelepi u.
0202/14. hrsz.

Korona Horgászcentrum

A Korona Horgászcentrum Székesfehérvár szívében a Korona Üzletház emeletén, háromszázötven négyzetméteren szolgálja a horgászokat.

A tizenöt esztendő múlttal rendelkező cég alakulásától a minél szélesebb választékot kívánt nyújtani a halak szerelmeseinek. Rendszeresen szervezett és szervez szakmai napokat, támogatja a horgászok továbbképzését, patronálja a horgászversenyeket. Egyik fő feladatának tartja a gyermek és ifjúsági horgászok ismeretének bővítését, amelyet a Horgászok Fejér Megyei Szövetségével közösen az utánpótlás nevelése során minél több gyermek váljon jó és sikeres pecássá. A gyermek horgásztáborok szakmai programjában is évente részt vesz a Korona Horgászcentrum, eszközökkel, csalikkal és más a horgász szenvedélyhez szükséges kiegészítőkkel.

Az országosan ismertté lett Fehérvári Halünnepen az egymást követő három évben nyerték el az ún. legjobb halas ételért járó vándorkupát, ma már örökre az övéké lett.

A Korona Üzletházban lévő áruházban a legmodernebb világmárkáktól, az egyszerűbb és olcsóbb botokig, orsóig, damilokig, horgokig és csalianyagokig szinte minden beszerezhető.

Az üzletben a pontyhorgászok, a pergetősök, a harcsások, a finomszerelékesek és mindenki, aki szeret horgászni hozzájuthat a számára szükséges eszközökhöz, ha éppen nem kapható, akkor az internetről megrendelik.

Megtalálhatók a különféle kiegészítők, a horgász hobbi kényelmét szolgáló berendezési tárgyak, könyvek, öltözékek, felnőtteknek és gyerekeknek.

Az üzlet kiemelten támogatja a fehérvárcsurgói finomszerelékes (féderbotos) csoportot.

2017-ben a Korona Horgászcentrum csapata a Balatoni Nemzetközi Pontyfogó Versenyen 3. helyezést ért el.

Nemcsak eszközökkel, de szakmai tanácsokkal is segítik a horgászokat.

Jankovich-kúria Rendezvény és Turisztikai Központ – Rácalmás

Rácalmás a Duna partján fekvő, közel ötezer lelket számláló kisváros. 65 km.-re található Budapesttől, déli irányba. Megközelítése nagyon egyszerű, a 6-os főúton, illetve az M6-os autópályán gyorsan és egyszerűen el lehet érni a települést.

A mai Rácalmás területe már az Őskorban is lakott hely volt. Régészeti leletek bizonyítják, hogy a neolitikum és a bronzkor embere is megtelepedett a Duna fölé magasodó löszparton. De megfordultak itt kelták, avarok, longobárdok és kunok is. A honfoglalás után magyar törzsek szálláshelye volt. Az első, a községre utaló írásos feljegyzés 1025-ből származik, egy királyi adománylevél említi Szigetfő néven. 1329-ben Almás néven említik, ekkor az Almás család birtoka volt. A XVI. században törökök elől menekülő szerbek telepednek le a környéken, így Rácalmás is, innen ered Rácalmás neve.

A falu lakossága folyamatosan gyarapodott, 1830-ban 2250 lakos, 1860-ban már 3320 lakost vettek nyilvántartásba. A két világháború között egyre több Budapesti polgár fedezi fel a kiváló adottságokkal rendelkező települést, sorra épültek a nyaralók Rácalmásban és az akkor még a településhez tartozó Kulcsban. Nyaranta élénk társadalmi élet zajlott a fővárosi polgárság nyaralóiban, és így a községben is. Ennek vetett véget a II. Világháború. Dunapentele-Sztálinváros építése új helyzetet teremtett: először az építők szállták meg, majd a megépült ipari centrum szívta el a munkaerőt. 1985 után megfordult a helyzet: egyre többen költöztek ki a városból. A rendszerváltás nagy fejlődést hozott a község életébe. A közműellátottság (csatorna, ivóvíz, gáz, telefon) szinte teljes a településen.

A Jankovich család tagjainak szellemisége és tevékenysége máig példaértékű. Nemcsak Rácalmásnak,

és Fejér megyének voltak évszázadokon át kiemelkedő egyéniségei, hanem az országos politikában is vezető szerepet vittek, mint katonák, hivatalnokok, gazdák, tudósok. A falu sokat köszönhet áldozatkészségüknek, Ők építették a templomot, a plébániát,

Rácalmási Jankovics kúriában berendezett halászati emlékmúzeum

valamit a temetői kápolnát. Jankovich Miklós a felvilágosodás nemzedékének nagy szülötte, minden idők nagy műgyűjtője, tudomány szervezője, mecénása, akinek gyűjteményei tették valóban naggyá a Nemzeti Múzeumot és a Széchenyi Könyvtárat.

A Jankovich kúria 1756-ban épült 600 m² alapterülettel. Végleges formáját az 1800-as évek átépítése során kapta meg barokk stílusban. Az utolsó átépítés és felújítás 1930-35 között történt Jankovich Miklós főispán idejében. A műemlék épületet a Rácalmási Önkormányzat 2006-ban újíttotta fel Phare támogatással. A fő épületen kívül is több melléképület és park tartozik a kúriához.

A kúria és melléképületei 80 és 90 fős nagyteremmel és több szekció teremmel rendelkeznek, alkalmasak konferenciák, továbbképzések, esküvők megrendezésére. Az arborétum szerű parkban 3.000 főt befogadó szabadtéri színpad van. Kézműves ház és gasztronómiai épület biztosítja a kedvező programokat. Az egyik melléképületben helytörténeti kiállítás, az oktatási épületben halászati kiállítás tekinthető meg

A kúria mellett 2007-ben nyílt meg a Jankovich Kúria Hotel & Étterem, európai és koreai konyhával.

Jankovich-kúria Rendezvény és Turisztikai Központ
59 Rácalmás, Jankovich Miklós köz 5-7.

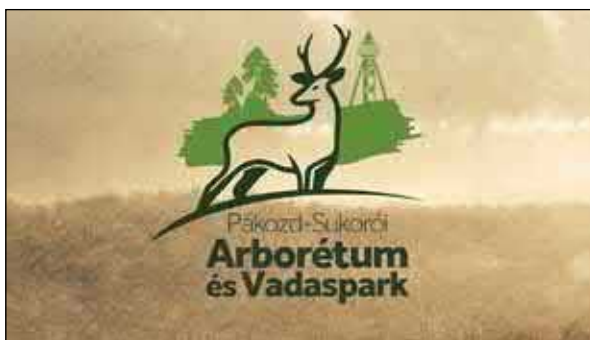

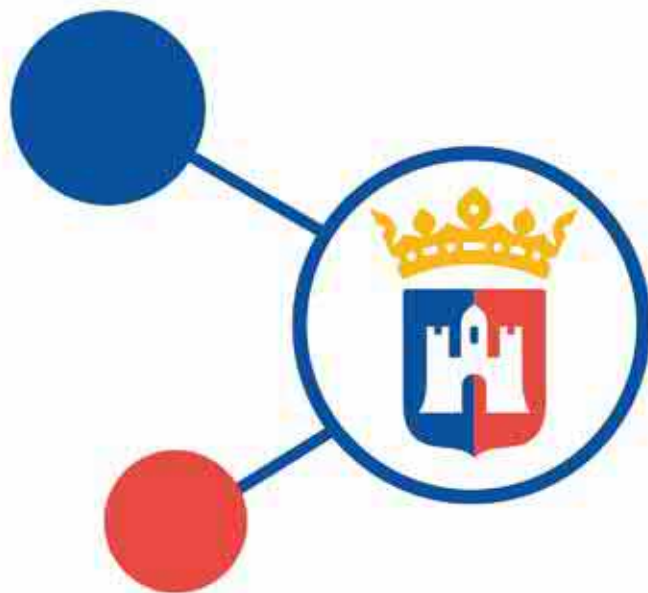
Aranyponty Zrt. – Rétimajor

Vadex Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.

VADEX Pákozd-sukorói Arborétumának halászati kiállítása 1

SZÉKESFEHÉRVÁR

Városgondnoksága

Tartalomjegyzék

Hej horgászok	5
Hej halászok	6
Előszó a halászathoz	9
A Duna	10
A Velencei-tó	14
Halastavak-tógazdaságok	30
Kisszerszámos halászok	41
A Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság	45
Előszó – „A halászat mint sport” - hoz.	53
Történeti visszatekintés Fejér megye horgászatának alakulására 1935-2017. között.	54
Horgászgondolatok	56
Halászat és a horgászat kapcsolata	58
Sokan teszik fel a kérdést, hogy miért, hogyan, miként, mivel, mikor és hol horgásszunk?	60
Egyesületek, egyletek – időrendben	61
1935 SZDSHE	61
1946 – V.K.D.HE Velencei-tavi és Környéki Dolgozók Horgász Egyesülete	68
1948 – Dunai Vasmű, később Dunaferri Horgász Egyesület, 2015-től Dunaújvárosi Sporthorgász Egyesület	69
1948 – Óbuda Horgász Egyesület	73
1954 – Sárbogárdi Horgász Egyesület	73
Diósdai Csapágy Horgász Egyesület	73
1955 – Ercsi Kinizsi Horgász Egyesület	74
Hunyadi Horgász Egyesület, Székesfehérvár	75
Pusztavámi MEDOSZ Horgász Egyesület	75
Velencei-tavi Horgász Egyesület-Gárdonyi	76
Alba Regia Horgász Egyesület	76
1964 – Videoton Horgász Egyesület	77
1967 – Bicskei Barátság Horgász Egyesület	78
1969 – Szondi Horgász Egyesület	78
1972 – Sárbogárdi Kossuth Horgász Egyesület	78
1973 – Agárdi MEDOSZ Horgász Egyesület	79

1973 – FÁÉV Horgász Egyesület	79
1973 – Mezőszilasi Horgász Egyesület	79
1973 – Móri Petőfi Horgász Egyesület	80
1973 – Volán Horgász Egyesület	81
1974 – Balinkai Szénbányász Sporthorgász Egyesület	81
1974 – Csákvári ÁG. (göböl) Horgász Egyesület	81
1974 – Kincsesbányai Bányász Horgász Egyesület	81
1974 – Lovasberényi Barátság Horgász Egyesület	82
1976 – Nagylók és környéke Horgász Egyesület	82
1976 – Rácalmási Sirály Horgász Egyesület	82
1976 – Soponyai Horgász Egyesület	83
1976 – Széchenyi Horgász Egyesület (korábban Tanács-Vízügyi HE néven)	83
Pátka-Vértessaljai Horgász egyesület	84
1978 – ÉDÁSZ Horgász Egyesület	85
1979 – Lajoskomáromi Győzelem Horgász Egyesület	86
1980 – Dégi Park-tó Horgász Egyesület	87
1981 – Tabajdi Toldi Horgász Egyesület	88
1982 – Adony és Környéke Horgász Egyesület	88
1983 – Alsószentiván Egyesület	88
1983 – Igar és Környéke Horgász Egyesület	89
1984 – Csákvári TSz. Horgász Egyesület	89
1984 – Előszállási Horgász Egyesület	90
1984 – Etyeki Horgász Egyesület (korábban Hungarovin HE)	90
1984 – Ikarus Móri Horgász Egyesület	91
1985 – Csősz Horgász Egyesület	91
1985 – Kajtor-völgye- Horgász Egyesület, Aba	92
1985 – Közalkalmazottak Horgász Egyesülete	92
1985 – Pusztagegyesi Horgász Egyesület	93
1985 – Tordas-Gyúrói Horgász Egyesület	93
1987 – Hűtőház Horgász Egyesület	94
1989 – Nagyhörccsöki Horgász Egyesület	94
1990 – Sukoró-velencei-tavi Horgász Egyesület	94
1992 – Bakonycsérnyei Horgász Egyesület	95
1992 – Enyingi Horgász Egyesület	96
1993 – Vértessacsi Horgász Egyesület	96
1995 – Kormorán Horgász Egyesület-Pákozdi	96
1996 – Pákozdi Horgász Egyesület	96
1996 – Delfin Horgász Egyesület	97
1996 – Sárosdi Horgász Egyesület	97
1998 – Fehérvári Honvéd Sporthorgász Egyesület	97
1999 – Fehérvárcsurgói Horgász Egyesület	97
2001 – Belsőbárándi Horgász Egyesület	98
2001 – Halbarátok Horgász Egyesülete	98

2001 – Kulcsi Horgász Egyesület	99
2002 – Moby-Dick Horgász Egyesület	99
2003 – Természetbarátok Horgász Egyesülete	99

A HOFESZ-hez csatlakozott, másik megyei területen működő egyesületek 100

Budapesti Spartacus Horgász Egyesület	100
Duna Sportegyesület Horgász Szakosztálya	
-Kisapostag	100
Halfogók Baráti Kör Horgász	
Egyesülete-Budapest	100
Harcos Óriaspontyok Sporthorgászegyesülete	
-Apostag	101
II. Rákóczi Ferenc Sporthorgász Egyesület-	
Balatonakarattya	101
Várpalotai Bányász Horgász Egyesület.....	101

A MOHOSZ Székesfehérvári Területi Intéző Bizottságától a Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetségéig /röv. HOFESZ/..... 102

Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetsége	103
Horgászegyesületek	
Velencei-tavi és Dunamenti Szövetsége	104
A törvényi és szervezeti változások, azok hatása a megye horgászati életére	105

Megyénk horgászvízeinek madárvilága 106

Halastavak – horgászvízek – vízfolyások - szikes tavak jellemző madárfaunája	106
Duna és árterületei Fejér megyei szakasza	
legjellemzőbb madárfajai	107
Velencei-tó Madárrezervátum és a vele szoros ökológiai kapcsolatban levő Dinnyési Fertő madárvilága	107
A Gaja-patak és közvetlen környéke	108
Nádor-csatorna	108
A Sárvíz-völgye tavain és közvetlen környékén előfordult legjellemzőbb madárfajok	108
A sekélyebb vizek kaszálórétek madarai:	109
A területen még jellemzően előforduló fajok	109
Víztározók	109
A kormoránról.....	110
Vörösmarty Zrt. halgazdasága	111
MOHOSZ Kajászói Tógazdaság.....	111

Környezet- és vízvédelem, halvédelem112

Halórzés	112
Kimegy az orvhorgász a tóra.....	113

A horgászat első lépései, horgászvizsgák, előadások. .114

Utánpótlás – Civil napok115

Néhány kiemelt horgászvíz és horgásztanya bemutatása Fejér megyében.....116

Velencei-tó	116
Pátkai -tározó	119
Fehérvárcsurgói -tározó.....	120
Duna megyei szakasza.....	122
Gaja-patak	123
Nádor csatorna	124
Cikolai-líviai tavak, Pusztaszabolcs-Adony.....	125
Palotavárosi-tavak, Székesfehérvár.....	126
Székesfehérvári Vidám-parki tavak.....	128
Sárszentmihályi tavak	129

Magánkezelésű horgászvízek a megyében 130

Dég-Álmok tava.....	130
Örspusztai Horgász Centrum Aranyponty Zrt.	130
Battyán Gyöngyszeme Horgásztó Szabadbattyán-Lajostelep.....	131
Big-Boss Horgásztó Martonvásár- Tordas	131
Börgöndpusztai Horgászpáradicsom és szabadidőpark	131
Bujtás horgásztó - Belsőbáránd	132
Daruszentmiklósi Horgásztó	132
Don Carp Lake Horgásztó Bicske.....	133
Ezerjő major Horgásztón Mór.....	133
Gaja-patak és Erdei – tó, Fehérvárcsurgó.....	133
Hajnal-tó Székesfehérvár	134
János horgásztó- Vál.	134
Keve Horgász-tó- Kajászó	134
Mányi és vértesszabó Horgásztavak.....	135
Nyéki Horgász-tó Kápolnásnyék	135
Piroska-horgásztó Nagylók.....	135
Pozsár- Paradise horgásztó Seregélyes – Sárospód között félúton	136
Róbert-völgyi Horgásztó	136
Pátkai Róth T. Horgásztó	136
Topp Horgásztavak Adony	137
Venyimi-Horgász tó	138
Zámolyi Horgász-tó	138
Zoltán-Diána Horgászcentrum Göböljárás.....	138

Horgásztelepek - horgásztanyák a Velencei tó körül és a megyében..... 139

A tervezett horgászfalu a Velencei-tavon, csak terv maradt, - s mi lett helyette ?!	139
Dunaújvárosi horgásztanya	140

Halünnepek, évadnyitók141

Versenyhorgászat hatása a horgászat alakulására, eredményeiről	143
Magyar Országos Horgász Bajnokságok megyénkben illetve megyei érdekeltekkel 1970-1988	146
Hazai Országos Bajnokságok, Versenyek a megyében 1993-2012-ig.	147
Nemzetközi versenyek rendezése a megyénkben, nemzetközi megyei eredmények	149
Mozgáskorlátozottak-Látássérültek Horgászversenyei, eredményeik	152

Nemzetközileg is eredményes Fejér megyei egyesületi tagok, ill. itteni lakosú horgászversenyzők	153
Ifj. Havai István, Varga Zoltán és Nagy I. Nagy II. Ferenc	153
Mészáros Kálmán	153
Nagy Attila Európa bajnok és többszörös világbajnoki csapattag.	154
Ifj. Nagy Attila	155
Szarka László a Dunai Vasmű Horgász Egyesület tagja, versenyhorgász, volt szöv. kapitány, szakíró	155
Szmolnik Gyula, a Dunai Vasmű Horgász Egyesület tagja, versenyhorgász	156
Szücs Balázs Ifjúsági Világbajnok	156

Érdekességek, hírek, cikkek, horgászdokumentumok az évek során	157
Horgász-halász szólás- mondások, vízparti gondolatok	158
Horgászhumor (néhány horgász vicc)	159
Vízparti gondolatok	160
Halas -horgász fortélyok	160
Horgászvezetők versenye	161
Horgászbálok a megyében és Székesfehérváron . . .	161
Horgász dokumentumok változásai	161

Ivanits István Viktor: GAJA-pataki horgász- halász élmények az 1960-as években.	163
--	------------

Felhasznált irodalom	165
---------------------------------------	------------

Támogatók	167
Gárdonyi Város Önkormányzata	167
Horgász Egyesületek Fejér Megyei Szövetsége	168
Korona Horgászcentrum	169
Jankovich-kúria Rendezvény és Turisztikai Központ – Rácalmás	170
Aranyponty Zrt. – Rétimajor	171
Vadex Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt. . . .	172
Székesfehérvár Városgondnoksága	173
Rétimajor Halország	173